bestemmingsplan

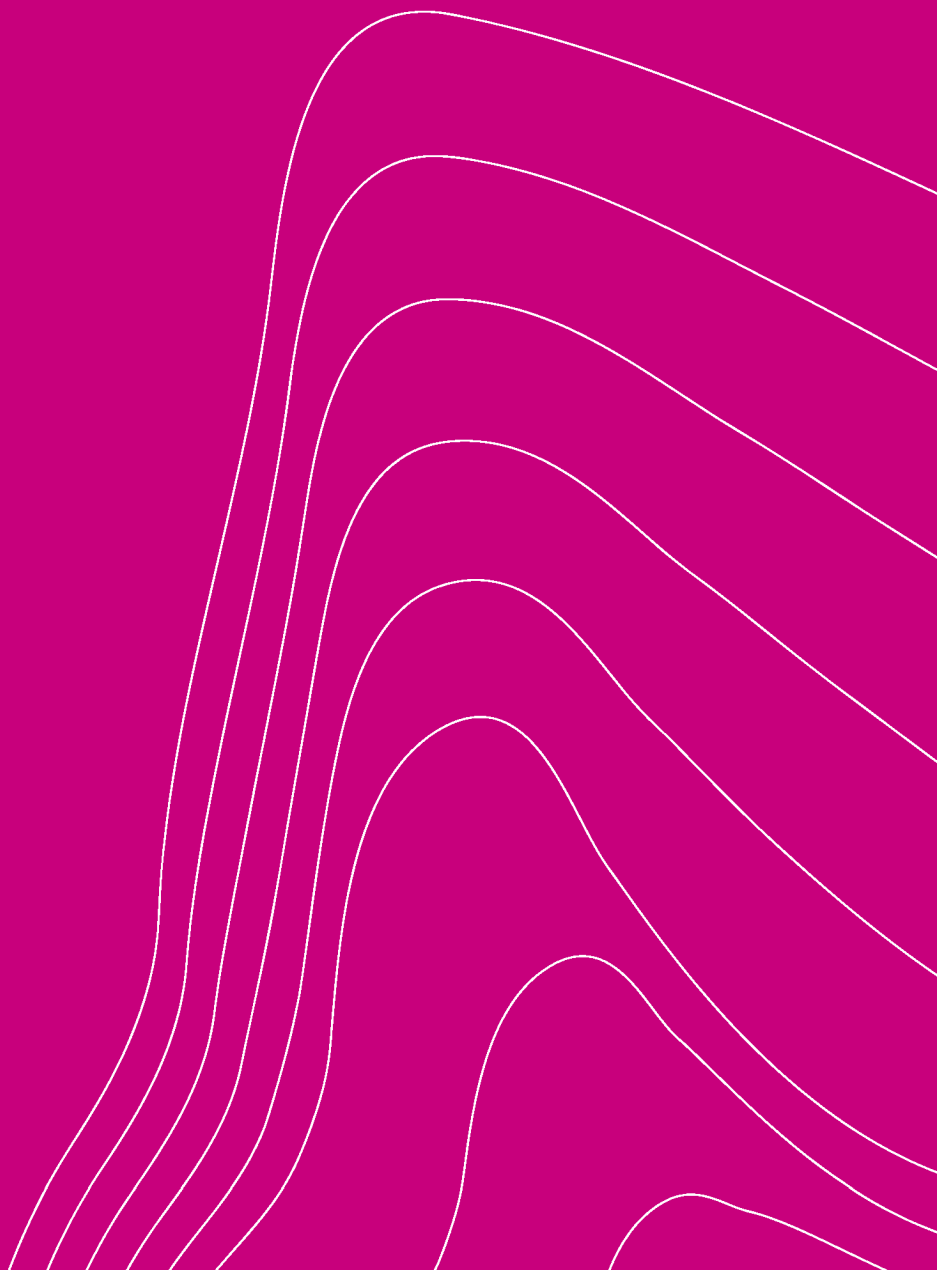
Chw bestemmingsplan Buitengebied

Hattem

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	26-04-2023
IMRO IDN	NL.IMRO.0244.bpChwBuitengebied-0003
PROJECT	Chw bestemmingsplan Buitengebied
PROJECTLEIDER	mr. J. Poelstra
OPDRACHTGEVER	gemeente Hattem
PROJECTNUMMER	20210582
AUTEUR	J. Poelstra, W. Drost, T. Gerritsma
STATUS	vastgesteld

Inhoudsopgave

Toelichting		**5**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**6**
1.1	Vooraf	6
1.2	Aanleiding	6
1.3	Plangebied Chw bestemmingsplan	7
1.4	Milieueffectrapportage	9
1.5	Welke plannen en overige regels worden in dit Chw bestemmingsplan opgenomen	10
1.6	De bij het plan behorende stukken	10
1.7	Wat kunt u lezen in deze toelichting (leeswijzer)	11
Hoofdstuk 2	**Experiment bestemmingsplan met verbrede reikwijdte**	**12**
2.1	Wat houdt het experiment bestemmingsplan met verbrede reikwijdte in?	12
2.2	Uitstel planschade tot vergunningverlening	14
2.3	Nieuwe rol gemeenteraad en college	15
Hoofdstuk 3	**Bestaande situatie**	**16**
3.1	Landschappen	16
3.2	Natuurgebied	17
3.3	Landbouw	18
3.4	Niet-agrarische bedrijvigheid	20
3.5	Wonen	20
3.6	Recreatie	20
3.7	Verkeer	21
3.8	Onderscheiden deelgebieden t.b.v. buitengebied Hattem	21
Hoofdstuk 4	**Beleidskader**	**31**
4.1	Ruimtelijk rijksbeleid	31
4.2	Provinciaal beleid	33
4.3	Gemeentelijk beleid	50
Hoofdstuk 5	**Opgaven voor het buitengebied Hattem**	**74**
5.1	Gemeentelijke visie op buitengebied	74
5.2	Participatie	76
5.3	Trends	77
5.4	Beleidsregel Afwegingskader buitengebied Hattem (Afwegingskader)	80

Hoofdstuk 6	**Doorwerking in het Chw bestemmingsplan**	**83**
6.1	Planvoornemen	83
6.2	Initiatieven in het buitengebied	85
Hoofdstuk 7	**Gezonde en veilige fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit**	**137**
7.1	Milieueffectrapportage	137
7.2	Samenvatting planMER	141
7.3	Oplegnotitie PlanMER Buitengebied Hattem	162
7.4	Sectoraal onderzoek	164
7.5	Stad en milieu	181
Hoofdstuk 8	**Juridisch systeem**	**183**
8.1	Inleiding	183
8.2	Systematiek regels	183
8.3	Verbeelding	184
8.4	Planregels	184
Hoofdstuk 9	**Economische uitvoerbaarheid en kostenverhaal**	**192**
9.1	Economische uitvoerbaarheid	192
9.2	Kostenverhaal	192
Hoofdstuk 10	**Maatschappelijke uitvoerbaarheid en handhaving**	**194**
10.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	194
10.2	Handhaving	198

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Vooraf

Het Crisis- en Herstelwet (Chw) bestemmingsplan Buitengebied is opgesteld na een intensief participatietraject. Voor het plan is ook een milieueffectrapport (MER) opgesteld en zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Ter uitvoering van het Chw bestemmingsplan is de 'Beleidsregel Afwegingskader Buitengebied Hattem' ontwikkeld. Al deze stukken zijn vanaf 28 oktober 2021 als ontwerp voor een ieder ter inzage gelegd. Er zijn 38 zienswijzen op het plan ontvangen (zie paragraaf 10.1.5).

Mede naar aanleiding van de zienswijzen en de beoordeling daarvan zijn gesprekken gevoerd met de raad en met initiatiefnemers. Daarnaast zijn de afgelopen periode veel voorstellen gedaan voor correcties en aanpassingen. Uit enkele zienswijzen op het ontwerp is naar voren gekomen dat de 'Beleidsregel Afwegingskader Buitengebied Hattem' (Afwegingskader) in het Chw bestemmingsplan voor het deelgebied Kernrand nog wat scherper moet worden afgestemd op de koers uit de omgevingsvisie. Ten behoeve van de aanscherping van het Afwegingskader is een verdere uitwerking van de visie op de toekomstige ontwikkeling van de kernrand opgesteld. Op basis hiervan zijn de initiatieven opnieuw beoordeeld, waarbij een aantal initiatieven alsnog zijn afgewezen of aangepast. Uit zorgvuldigheid, duidelijkheid en transparantie is besloten om het Chw bestemmingsplan Buitengebied opnieuw ter visie te leggen. De nieuwe tervisielegging biedt de mogelijkheid om alle voorgestelde correcties en aanpassingen te verwerken zodat er een duidelijker beeld ontstaat ten behoeve van de vaststelling van het Chw bestemmingsplan Buitengebied.

1.2 Aanleiding

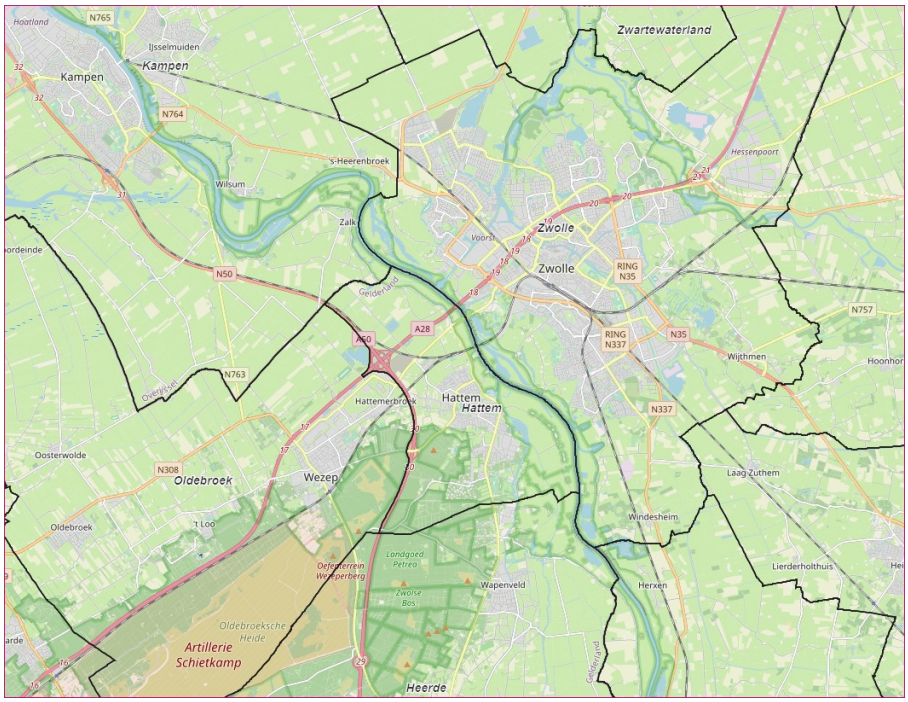
Dit is het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het buitengebied van Hattem van de gemeente Hattem: het Chw bestemmingsplan Buitengebied. Voor het buitengebied van Hattem geldt het bestemmingsplan Buitengebied dat in 2007 door de gemeenteraad is vastgesteld (zie paragraaf 1.5). In 2017 is al gestart met een uitgebreid participatieproces met inwoners, ondernemers, organisaties en ketenpartners om te komen tot een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte als bedoeld in artikel 7c van het Besluit uitvoering Crisis en herstelwet, verder Crisis- en Herstelwet (Chw) bestemmingsplan genoemd. Voor de ontwikkeling van het buitengebied van Hattem is herziening van de geldende bestemmingsplannen nodig. In plaats van een bestemmingsplan is dit plan een 'bestemmingsplan met verbrede reikwijdte', juridisch Chw bestemmingsplan genoemd. Hiermee wordt het juridisch - planologisch regime geactualiseerd en met de verbrede reikwijdte alvast vooruitgelopen op de Omgevingswet. Belangrijk aspect van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte is het sturen op kwaliteiten. Voor de te ontwikkelen gebieden binnen het buitengebied van Hattem wordt geen eindbeeld met gedetailleerde bestemmingen opgenomen, maar de gewenste kwaliteit wordt per deelgebied beschreven. Het gaat dan bijvoorbeeld om de gewenste ruimtelijke structuur, welke functiecombinaties er voor het gebied zijn en onder welke milieuomstandigheden. Er wordt afgewogen welke kwaliteit belangrijk is om te behouden of te ontwikkelen en waarop de gemeente wil sturen. De gemeente Hattem loopt hiermee vooruit op de Omgevingswet en met het plan wordt invulling gegeven aan de wens om meer op kwaliteit te sturen.

Het 'bestemmingsplan met verbrede reikwijdte' geeft meer mogelijkheden, zoals de naam al aangeeft. Waar een bestemmingsplan normaal gesproken alleen regels over de ruimtelijke ordening mag bevatten, mag een Chw bestemmingsplan meer bevatten, namelijk regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.
Dit begrip omvat alles wat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving bepaalt. Dus ook aspecten als welstand, landschap, milieu, duurzaamheid, veiligheid, gezondheid en cultureel erfgoed. Met een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan beter worden ingespeeld op ontwikkelingen die zich voordoen in het buitengebied van Hattem. Hiermee wordt ingespeeld op een grote aanpassing van de huidige wet- en regelgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening en milieu, de die op 1 januari 2024 in werking treedt. De gemeente Hattem heeft het buitengebied van Hattem aangemeld als pilotproject om vooruit te kunnen lopen op deze nieuwe wetgeving. Daarmee ligt er straks een plan dat ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog actueel is en dat past in het gedachtegoed van de wet. Het opstellen van een Chw bestemmingsplan is ook voor de gemeentelijke organisatie een mooie kans om zich voor te bereiden op de Omgevingswet en om na invoering van deze wet nog meer de kansen van deze wet te benutten.

Voor de goede orde wordt nog wel opgemerkt dat een Chw bestemmingsplan nog geen omgevingsplan is, zoals de Omgevingswet uiteindelijk voor ogen heeft. Een omgevingsplan is namelijk een plan voor de hele gemeente, waarin de regels voor de fysieke leefomgeving vanaf de basis opnieuw zijn opgezet. Het voorliggende plan biedt zoals gezegd wel de basis om de mogelijkheden van een omgevingsplan nu al te verkennen. Op verschillende aspecten wordt met dit Chw bestemmingsplan al wel geëxperimenteerd met de Omgevingswet.

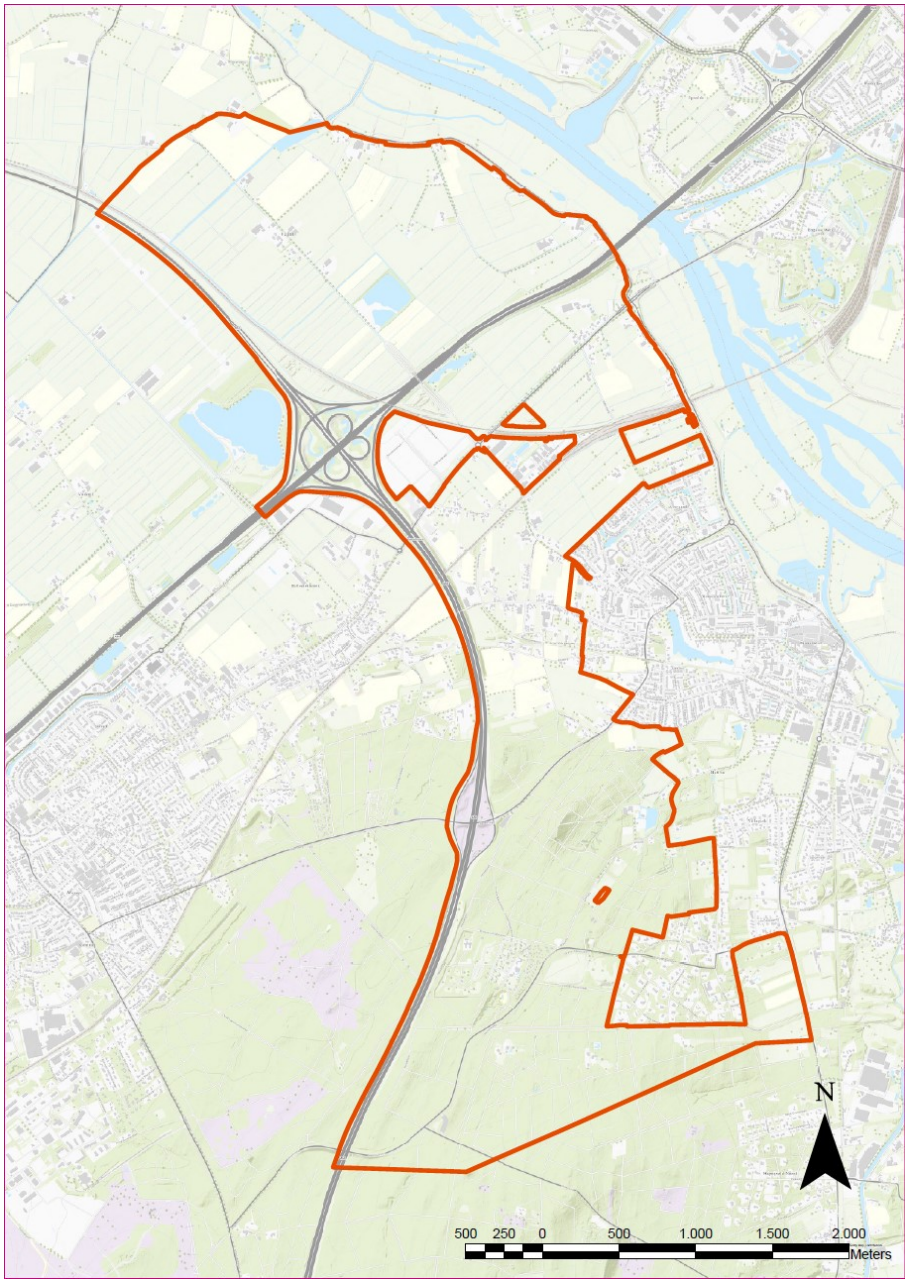
1.3 Plangebied Chw bestemmingsplan

Hattem ligt op de overgang van de Noord-Veluwe naar de IJsselvallei. De gemeente ligt binnen de provincie Gelderland op de grens met Overijssel. Hattem ligt op een steenworp afstand van Zwolle. De stad Hattem is onderdeel van de rij Hanzesteden langs de IJssel. De gemeente ligt grotendeels in de oksel van de snelwegen A28 en A50: Deze twee snelwegen komen samen bij knooppunt Hattemerbroek.

figuur 1.1 - situering gemeente Hattem in regionaal verband

In onderstaande figuur is de begrenzing aangegeven van het plangebied dat wordt opgenomen in het Chw bestemmingsplan Buitengebied. Binnen het plangebied zijn de rijkswegen A50 en A28 gelegen. De A50 vormt de westelijke grens, maar het Bedrijvenpark H2O valt buiten het plangebied (gearceerde deel plangebied).
Ten oosten van het plangebied is de IJssel met de uiterwaarden gelegen en de kern Hattem. Aan de zuidzijde van het plangebied is het Natura 2000-gebied De Veluwe gelegen. Het Natura 2000-gebied Rijntakken (bestaande uit o.a. de Uiterwaarden IJssel) maakt geen deel uit van het plangebied, maar is op korte afstand gelegen ten oosten van het plangebied.
In het plangebied lopen de spoorlijn tussen Zwolle en Amersfoort (Veluwelijn) en de Hanzelijn tussen Zwolle en Lelystad.

figuur 1.2 - begrenzing plangebied

Voor het uiterwaardengebied langs de IJssel is in het kader van de Ruimte voor de Rivierregeling een eigen bestemmingsplan opgesteld. Het gebied maakt daarom geen deel uit van het voorliggende Chw bestemmingsplan Buitengebied.

Voor het perceel Koeweg 11 - 13 is recentelijk (08 februari 2021) het bestemmingsplan 'Koeweg 11-13 Hattem' vastgesteld. Voor het plangebied zijn ten behoeve van de beoogde ontwikkeling specifieke planregels vastgelegd. Het gebied maakt daarom ook geen deel uit van het voorliggende Chw bestemmingsplan.

1.4 Milieueffectrapportage

In het kader van het voorliggend Chw bestemmingsplan Buitengebied wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is wettelijk geregeld voor welke plannen, projecten en besluiten een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Een planm.e.r.-plicht is aan de orde als het plan:

1. direct m.e.r.-plichtig is omdat de activiteiten die mogelijk gemaakt worden staan genoemd in kolom 1 van onderdeel C of D van de bijlage van het Besluit m.e.r.;
2. kaderstellend is voor een toekomstig besluit over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten: bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten die in het kader van de omgevingsvergunning milieu m.e.r.- (beoordelings)plichtig zijn;
3. mogelijkheden biedt voor activiteiten die een significant negatief effect kunnen veroorzaken op Natura 2000-gebieden, waardoor een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Drempelwaarden C- en D-lijst

De nieuwvestiging, uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven is in het kader van de omgevingsvergunning vanaf een bepaalde omvang m.e.r.- of m.e.r.-beoordelingsplichtig. Dit betekent dat bij een concreet initiatief in het kader van de vergunningaanvraag een m.e.r.-beoordeling of m.e.r.-procedure dient te worden doorlopen. Deze m.e.r.-(beoordelings)plicht is afhankelijk van het aantal dieren waarop het initiatief betrekking heeft. Zowel voor melkrundveehouderijen als voor intensieve veehouderijen zijn drempelwaarden opgenomen in het Besluit m.e.r.; de drempelwaarden voor een m.e.r.-beoordelingsplicht liggen bijvoorbeeld bij 2.000 stuks mestvarkens of 200 stuks melkkoeien. Wanneer een plan ontwikkelingsruimte biedt voor initiatieven waarbij mogelijk drempelwaarden worden overschreden, is sprake van een planm.e.r.-plicht.

Conform wet- en regelgeving en jurisprudentie dient bij de beoordeling of sprake is van een planm.e.r.-plicht ook rekening te worden gehouden met onbenutte ruimte die wordt overgenomen uit vigerende bestemmingsplannen en afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden. Door de ontwikkelingsmogelijkheden die het Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem biedt, is het mogelijk dat in bepaalde gevallen bij toekomstige uitbreidingen van veehouderijen drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. zullen worden overschreden. Om deze reden is in het kader van het Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem sprake van een planm.e.r.-plicht.

Effecten op Natura 2000

De zuidzijde van het plangebied bestaat uit het Natura 2000-gebied De Veluwe. Op korte afstand van het plangebied is Natura 2000-gebied de Rijntakken gelegen. Beide gebieden zijn stikstofgevoelig. In de Wet

natuurbescherming is vastgelegd dat voor plannen die mogelijk leiden tot significante negatieve effecten op Natura 2000 een zogenaamde 'passende beoordeling' noodzakelijk is.

Voor wat betreft het voorliggend Chw bestemmingsplan Buitengebied kan niet op voorhand worden uitgesloten dat sprake is van significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Met name als het gaat om het aspect stikstofdepositie kan op vele kilometers afstand sprake zijn van significante negatieve effecten als gevolg van de bouwmogelijkheden voor veehouderijen in het bestemmingsplan. Zeker wanneer rekening wordt gehouden met het cumulatieve effect van de maximale invulling van alle bouwmogelijkheden die het Chw bestemmingsplan Buitengebied biedt. Dit betekent dat een passende beoordeling dient te worden uitgevoerd. Wanneer voor een plan een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is, leidt dit automatisch tot een planm.e.r.-plicht.

Het gecombineerde planm.e.r. wordt tezamen met het ontwerp van het bestemmingsplan 'Chw bestemmingsplan Buitengebied' ter inzage gelegd. Voor de inhoud van de plan/project-MER wordt verwezen naar hoofdstuk 7.

1.5 Welke plannen en overige regels worden in dit Chw bestemmingsplan opgenomen

Met het Chw bestemmingsplan Buitengebied worden de volgende bestemmingsplannen vervangen.

Tabel 1.1 - geldende bestemmingsplannen

plantype	**plannaam**	**vastgesteld d.d.**
bestemmingsplan	Buitengebied 2007	2 april 2007
bestemmingsplan	Schipsweg	14 maart 2011
bestemmingsplan	Geldersedijk 95	23 september 2013
bestemmingsplan	Kwekerij Souman, Hattem	3 februari 2014
bestemmingsplan	Oostersedijk 9, Hattem	14 maart 2014
bestemmingsplan	Paraplubestemmingsplan Parkeren	29 juni 2020

Alleen het Paraplubestemmingsplan Parkeren wordt deels vervangen, omdat dit plan voor het gehele grondgebied van Hattem van toepassing is.

1.6 De bij het plan behorende stukken

Het bestemmingsplan 'Chw bestemmingsplan Buitengebied' met identificatienummer NL.IMRO.0244.bpChwBuitengebied-0003 bestaat, naast deze toelichting, uit de volgende stukken:

- verbeelding
- planregels

De **verbeelding** en de **planregels** vormen samen het juridisch bindende plan en kunnen enkel in samenhang met elkaar 'gelezen' worden.
Op de verbeelding zijn de bestemmingen van de in het plangebied begrepen gronden aangegeven. Aan deze bestemmingen zijn regels verbonden om de uitgangspunten van het plan zeker te stellen.

De **toelichting** is niet juridisch bindend, maar is niettemin een belangrijk document bij het Chw bestemmingsplan. De toelichting geeft aan wat de beweegredenen en achtergronden zijn die aan het plan ten grondslag liggen en doet verslag van het onderzoek dat aan het Chw bestemmingsplan vooraf is gegaan. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het Chw bestemmingsplan.

1.7 Wat kunt u lezen in deze toelichting (leeswijzer)

De toelichting is als volgt opgezet:

- In Hoofdstuk 2 wordt omschreven wat het experiment Chw bestemmingsplan inhoudt.
- In Hoofdstuk 3 wordt de bestaande situatie van het buitengebied omschreven waarbij ook wordt ingegaan op de landschappelijke kenmerken.
- Hoofdstuk 4 bevat het relevante beleidskader van Rijk, provincie Gelderland en de gemeente Hattem.
- In Hoofdstuk 5 komen de opgaven voor het buitengebied aan de orde.
- In Hoofdstuk 6 de doorwerking in het plan en de beschrijving van de initiatieven die met dit plan mogelijk worden gemaakt.
- In Hoofdstuk 7 worden de relevante milieu- en omgevingsaspecten besproken en wordt ingegaan op de resultaten van de uitgevoerde m.e.r.
- In Hoofdstuk 8 staat de beschrijving van het juridische systeem en de uitleg van de regels van het Chw bestemmingsplan.
- In Hoofdstuk 9 wordt ingegaan op de economische uitvoerbaarheid en hoe met dit plan wordt omgegaan met het wettelijk verplichte kostenverhaal.
- Hoofdstuk 10 gaat in op het traject dat aan dit plan vooraf is gegaan en de te doorlopen procedure en de wijze waarop de gemeente omgaat met handhaving van het plan.

Hoofdstuk 2 Experiment bestemmingsplan met verbrede reikwijdte

2.1 Wat houdt het experiment bestemmingsplan met verbrede reikwijdte in?

Voor het buitengebied van Hattem mag een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte worden vastgesteld. Maar wat houdt dat eigenlijk in?

Het buitengebied van Hattem is op grond van artikel 2.4 lid 1 van de Crisis- en herstelwet en artikel 7c van het Besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet in de 15e tranche aangewezen als innovatief experiment met een bredere reikwijdte van bestemmingsplannen. Met deze pilotstatus mag door bestemmingsplannen worden afgeweken van diverse (ruimtelijk relevante) bepalingen uit wet- en regelgeving. Daarmee krijgen deze bestemmingsplannen voor een deel alvast het karakter van een omgevingsplan.
Zo kan worden geëxperimenteerd op de in de toekomstige Omgevingswet beoogde verbreding van het bestemmingsplan tot een omgevingsplan. Met artikel 7c wordt aan deze plannen een wettelijke grondslag gegeven. Het besluit van de minister om het plangebied aan te wijzen als gebied waarvoor een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte mag worden vastgesteld is opgenomen als 1 in deze toelichting. Een overzicht van de bepalingen waarvan mag worden afgeweken en de wijze waarop van deze mogelijkheden gebruik wordt gemaakt met het Chw bestemmingsplan Buitengebied is opgenomen in de tabel in bijlage 2 van deze toelichting.

De Omgevingswet wil sturen op kwaliteit, goede initiatieven mogelijk maken en kwetsbare belangen beschermen. Voor de gemeente Hattem betekent dat voor het Chw bestemmingsplan Buitengebied:
- minder en op elkaar afgestemde regels;
- integrale benadering van aspecten van de fysieke leefomgeving in één plan;
- meer ruimte voor afwegingen op gemeentelijk niveau;
- meer ruimte en flexibiliteit voor wenselijke ontwikkelingen, evenwel met inachtneming van bepaalde voorwaarden en waarborgen kwaliteiten en hoofdstructuur;
- het waarborgen van omgevingskwaliteit.

Het begrip 'omgevingskwaliteit' bestaat uit alle aspecten die bepalend zijn voor de leefbaarheid van onze fysieke leefomgeving. Wat in ieder geval wordt verstaan onder de fysieke leefomgeving wordt omschreven in artikel 1.2 van de Omgevingswet. Door de verbrede reikwijdte van het voorliggende bestemmingsplan kunnen meer aspecten van de omgevingskwaliteit worden gewaarborgd. Hier wordt in de volgende paragraaf nader op ingegaan.

2.1.1 Verbrede reikwijdte

De verbrede reikwijdte betekent dat het Chw bestemmingsplan Buitengebied niet alleen gaat over de 'goede ruimtelijke ordening', maar dat de fysieke leefomgeving centraal staat, net als onder de toekomstige Omgevingswet. In een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kunnen, naast regels met een ruimtelijke relevantie, extra regels opgenomen worden ten behoeve van:
- het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van

maatschappelijke functies.

Dit betekent dat planregels kunnen worden opgenomen over onder andere:
- duurzaamheid,
- het waarborgen van de veiligheid,
- het beschermen van de gezondheid,
- het milieu en
- landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,
- het uiterlijk van bouwwerken (welstand) en
- natuurbescherming.

De verbreding van de reikwijdte betekent onder meer dat milieuaspecten in het plan kunnen worden gereguleerd en dat maatregelen voor natuur, verkeer, cultuurhistorie en evenementen rechtstreeks in het plan kunnen worden opgenomen.

2.1.2 Beleidsregels

Een mogelijkheid die de Crisis- en Herstelwet biedt is het werken met open normen die nader worden ingevuld door beleidsregels. Een voorbeeld van een open norm is dat bij het bouwen van bouwwerken moet worden voorzien in 'voldoende parkeergelegenheid'.
De gemeentelijke beleidsregel hierbij geeft vervolgens aan hoe wordt bepaald wat 'voldoende' is, bijvoorbeeld aan de hand van parkeernormen. Deze beleidsregels kunnen door de raad of het college worden vastgesteld.

Als het gaat om een beleidsregel voor welstand kan alleen de raad deze vaststellen. Aan de vaststelling van een beleidsregel gaat geen verplichte voorbereidingsprocedure vooraf.
Het werken met open normen en beleidsregels biedt flexibiliteit in het buitengebied van Hattem. Een open norm in het Chw bestemmingsplan is langer houdbaar omdat de invulling van de beleidsregel eenvoudiger kan worden aangepast. Hiermee kan sneller worden ingespeeld op maatschappelijke behoeftes en ontwikkelingen. Op voorhand is immers niet altijd goed in te schatten welke ontwikkelingen waar komen.

Beleidsregel Afwegingskader Buitengebied Hattem (Afwegingskader)

In het Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem wordt bij recht ruimte geboden aan een aantal nieuwe initiatieven (zie 6.2). Voor nieuwe initiatieven die zich later aandienen bevat het Chw bestemmingsplan een flexibele regeling, waarbij deze op grond van een omgevingsvergunning kunnen worden toegelaten. Voor de beoordeling van de vergunningsaanvraag van deze nieuwe initiatieven is het Beleidsregel Afwegingskader Buitengebied Hattem aan het Chw bestemmingsplan gehecht.
Dit Afwegingskader bevat ruime kaders op het gebied van verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving (zoals duurzaamheid, gezondheid, ruimtelijke kwaliteit en veiligheid). Binnen de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen die de gemeente Hattem in verschillende beleidskaders heeft vastgesteld, biedt het Afwegingskader ruimte aan de ontwikkeling van nieuwe initiatieven (zie paragraaf 5.4).

2.1.3 Digitalisering

Bij het digitaal vormgeven van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan onder voorwaarden worden afgeweken van de digitale aspecten zoals vastgelegd in de RO Standaarden 2012. De voorwaarde is dat het bestemmingsplan wel elektronisch op een algemeen toegankelijke wijze beschikbaar wordt gesteld en blijft, op een door de raad te bepalen internetadres. De landelijke voorziening Ruimtelijkeplannen.nl bevat een verwijzing naar dit internetadres.

Geonovum heeft naar aanleiding hiervan een werkafspraak gepubliceerd die betrekking heeft op de ontsluiting van de informatie van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte via Ruimtelijkeplannen.nl.
Hierbij wordt uitgegaan van twee opties.

1. Uitvoering met behulp van een contour op Ruimtelijkeplannen.nl. De gemeente stelt een contour met daaraan gekoppeld pdf-bestanden van verbeelding, toelichting en regels beschikbaar die via de website www.ruimtelijkeplannen.nl raadpleegbaar is. Op een andere weblocatie stelt de gemeente het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op een algemeen toegankelijke wijze beschikbaar.
2. Uitvoering met behulp van een interactief raadpleegbaar plan op Ruimtelijkeplannen.nl. De gemeente Hattem stelt het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte beschikbaar als authentiek plan waarvan de volledige inhoud via de website www.ruimtelijkeplannen.nl interactief raadpleegbaar is.

Voor het Chw bestemmingsplan Buitengebied is het uitgangspunt om het plan in ieder geval interactief raadpleegbaar te hebben via de website www.ruimtelijkeplannen.nl (optie 2). Hiermee wordt de continuïteit van ontsluiting van het plan na inwerkingtreding van de Omgevingswet gewaarborgd. Er is zoveel mogelijk aangesloten op de SVBP 2012.

2.2 Uitstel planschade tot vergunningverlening

Onder het huidige recht is een bepaling van een bestemmingsplan een oorzaak voor planschade. Dit betekent dat om planschade kan worden verzocht, nadat het bestemmingsplan in werking is getreden. Bij de bepaling van de hoogte van de planschade wordt uitgegaan van de maximale invulling van de planologische mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. In het geval van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, dat bovendien ruimte en flexibiliteit biedt aan nu nog onbekende initiatieven voor het buitengebied van Hattem, is het gat tussen wat maximaal mogelijk is en wat daadwerkelijk wordt gerealiseerd nog groter dan bij een regulier bestemmingsplan. Hierdoor zal het begroten en het vooraf verzekeren van de planschade bij nog onbekende initiatiefnemers erg complex zijn. Bovendien valt de schade op basis van de maximale invulling van het bestemmingsplan hoger uit dan de schade die daadwerkelijk ontstaat door gerealiseerde initiatieven. Het is immers op voorhand, na vaststelling van het bestemmingsplan, niet duidelijk welke initiatieven uitgevoerd gaan worden.

Met dit Chw bestemmingsplan wordt daarom gebruik gemaakt van de mogelijkheden uit artikel 7w Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, het experiment met planschade. Dit experiment sluit aan bij de systematiek voor planschade (nadeelcompensatie) uit de Omgevingswet. Deze systematiek houdt in dat een verzoek om tegemoetkoming van schade kan worden ingediend nadat een omgevingsvergunning voor bouwen is verleend of - bij dit experiment - wanneer een omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit (onder de Omgevingswet de omgevingsplanactiviteit) wordt verleend. Het huidige recht benoemt de

omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit niet als schadeveroorzakend besluit, waardoor het moment van aanvragen en bepalen van planschade niet naar de omgevingsvergunning verschoven kan worden. Het toevoegen van dit project aan artikel 7w BuChw is noodzakelijk om het Chw bestemmingsplan vast te kunnen stellen.

Met deze toevoeging wordt dus de omgevingsvergunning het schadeveroorzakend besluit in plaats van het Chw bestemmingsplan. Dit betekent dat de gemeente niet op voorhand met alle mogelijke initiatiefnemers een planschadeverhaalsovereenkomst hoeft te sluiten, maar dat dit kan op het moment dat een initiatiefnemer zich aandient met een concreet plan. Bovendien wordt de hoogte van de uit te keren tegemoetkoming in de planschade gebaseerd op het specifieke initiatief waarvoor een omgevingsvergunning wordt verleend.

Bovendien zorgt de regeling uit artikel 7w BuChw ervoor dat een aanvrager om tegemoetkoming in planschade niet tegengeworpen kan krijgen dat een initiatief voorzienbaar is geworpen in de periode tussen vaststelling bestemmingsplan met verbrede reikwijdte en de verlening van een omgevingsvergunning voor een concreet initiatief. Het recht op planschade blijft voor die benadeelde burgers behouden, waardoor een mogelijk waardedrukkend effect op woningen of andere onroerend goed van burgers nabij een initiatief ten gevolge van nog niet benutte mogelijkheden uit een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte met deze regeling in ieder geval enigszins beperkt wordt.

2.3 Nieuwe rol gemeenteraad en college

Met de invoering van de Omgevingswet worden procedures vereenvoudigd en de proceduretijden ingrijpend verkort. Om dit mogelijk te kunnen maken is het noodzakelijk om het besluitvormingsproces te optimaliseren. De Omgevingswet maakt dit mogelijk door het college, in veel meer gevallen dan nu, aan te wijzen als bevoegd gezag. Daar waar dit niet zo is biedt de wet de gemeenteraad de mogelijkheid om middels een delegatieregeling de bevoegdheid alsnog te delegeren aan het college.

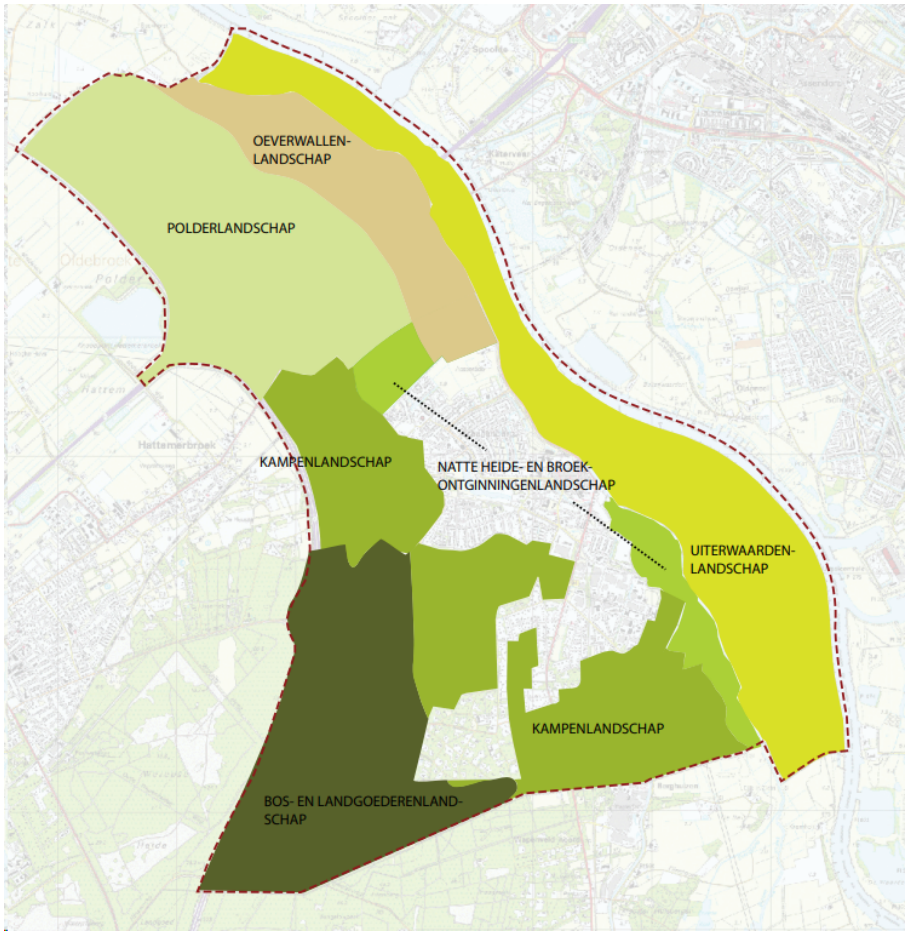
In het Chw bestemmingsplan Buitengebied wordt met toepassing van de Crisis- en herstelwet alvast geëxperimenteerd met een aantal mogelijkheden die de Omgevingswet zal bieden. Eén van de instrumenten die voor het buitengebied van Hattem kan worden gebruik is de **delegatiebevoegdheid** waarmee de gemeenteraad haar bevoegdheid, om het Chw bestemmingsplan op onderdelen (voor bepaalde deelgebieden en/of thema's) te wijzigen, kan delegeren aan het college. Het delegatiebesluit hoeft niet geïntegreerd te worden in het Chw bestemmingsplan zelf. De komende tijd wordt in overleg met de raad onderzocht of het verstandig en/of wenselijk is een dergelijk delegatiebesluit te nemen.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Landschappen

Het landschap binnen Hattem is onder te verdelen in verschillende landschapstypes:

- het open polderlandschap;
- het oeverwallenlandschap;
- het kampenlandschap en enken;
- het natte heide- en broekontginningenlandschap;
- het uiterwaardenlandschap;
- het bos- en landgoederen landschap;
- het uiterwaardenlandschap.

figuur 3.1 - landschapstypen binnen de gemeente (bron: Landschapsontwikkelingsplan LOP)

Met betrekking tot het plangebied zijn van noord naar zuid de volgende deelgebieden relevant:

- **het open polderlandschap**
  ligt ten westen van de oeverwal. In dit gebied bezonken de lichtere kleideeltjes, welke de basis vormen van de polder. In de 12e eeuw werd de IJssel bedijkt. Hierdoor werd de polder een bruikbaar weidegebied. Voor akkerbouw was het in eerste instantie nog te nat. Later werden sloten en drainage in het gebied aangelegd, waardoor akkerbouw wel mogelijk werd.

Kenmerkend voor dit gebied is de grootschalige verkaveling. Deze is echter gedeeltelijk verdwenen door de aanleg van een snelweg, die het gebied doorkruist. Met het aanleggen van de dijken langs de IJssel ontstonden in het buitendijkse gebied de uiterwaarden.

- **het oeverwallenlandschap**
  is de strook tussen het poldergebied en de uiterwaarden van de IJssel. Het is ontstaan doordat vlak langs de IJssel door het water zwaardere en grovere sedimentdeeltjes zijn afgezet, welke hebben gezorgd voor het ontstaan van een verhoging in het landschap, de oeverwal.
  Door zijn hogere ligging was de oeverwal een geschikte plek om te wonen.
- **het kampenlandschap en enken**
  liggen op het overgangsgebied tussen het Veluwe massief en de uiterwaarden van de IJssel. Het gebied kenmerkt zich door enken en landbouwgronden op de overgang naar de lager gelegen gebieden. Op de scheiding van hoog en laag ontwikkelden zich linten en wegen evenwijdig aan de hoogte van het gebied met boerderijen en woningen. De wegen volgen ook veelal de natuurlijke vormen van de enken en de aangrenzende ontginningen en hebben daardoor een slingerend karakter. Deze opbouw is heel karakteristiek voor de rand van Veluwe.
- **het natte heide- en broekontginningenlandschap**
  oorspronkelijk de laagste gebieden gelegen op de overgang van het kampenlandschap naar de IJsseldal. Deze gronden waren van oorsprong kletsnat een vormden een smalle band rondom het kampenlandschap. Het was een open landschap, dat rationeel werd verkaveld en in gebruik was als hooi- en weiland. De linten en boerderijen vormden oorspronkelijk de rand van dit open landschap.
  Het grootste deel van dit landschap is in de huidige situatie opgeslokt door de ontwikkeling van de stad Hattem. Ten zuiden van de stad is nog een smalle strook blijven bestaan op de overgang naar de Hoenwaard en ten noorden van de stad wordt een deel van het uitloopgebied Assenrade nog gekenmerkt door de lage ligging van de oorspronkelijke broekontginningen.
- **het bos- en landgoederen landschap**
  Dit landschapstype is te vinden op het Veluwemassief: een stuwwal, die tijdens de Saliënijstijd is opgestuwd door een ijslob in het IJsseldal. Dit gebied was vroeger een open gebied met voornamelijk woeste gronden. Door het planten van bossen en de in gebruik name door de mens, ontstond een bosrijker gebied waar voornamelijk landhuizen en kastelen werden gebouwd.
  Verder was hier weinig bebouwing te vinden. Tegenwoordig is het voornamelijk bosgebied met sporadisch een stukje heide.

3.2 Natuurgebied

De natuurwaarden binnen de gemeente betreft voornamelijk de natuurwaarden op het Veluwemassief, de natuurwaarden in het overgangsgebied naar de uiterwaarden van de IJssel en in het poldergebied. Het Veluwemassief en de uiterwaarden van de IJssel vallen onder Natura 2000.
Het gehele Veluwe Massief valt binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) / Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het uiterwaardengebied (buiten het plangebied) is aangewezen als een verwevingsgebied. Het Apeldoorns kanaal (buiten het plangebied) en de Molecatense Beek (binnen het plangebied) zijn ecologische verbindingszones. In het noorden van de gemeente komt een ecologische verbindingszone uit in de Gelderse Kolk.

De Hattemer poort zorgt voor een ecologische verbinding tussen het hoge en droge Veluwe Massief en de lage en natte IJsselvallei. De Hattemer poort is tevens onderdeel van de robuuste verbindingszone.

3.3 Landbouw

De totale oppervlakte van de gemeente Hattem bedraagt 2.428 hectare. Daarvan is in 2022 ruim 920 hectare in gebruik als cultuurgrond (inclusief het uiterwaardengebied). Dit is bijna 38% van de totale oppervlakte van de gemeente. Binnen de gemeente zijn in 2022 nog 27 landbouwbedrijven actief. Het merendeel zijn gemengde bedrijven.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat vanaf 2000 het aantal landbouwbedrijven binnen de gemeente Hattem is afgenomen van 62 bedrijven naar 27 actieve bedrijven in 2022; een afname van 56%. Het agrarisch grondgebruik (cultuurgrond) is in dezelfde periode afgenomen van bijna 1.096 hectare naar bijna 920 hectare; een afname van 16%.

Tabel 3.1 - Agrarisch grondgebruik

periode	***aantal landbouwbedrijven (index 2000 = 100)***	***oppervlakte grondgebruik cultuurgrond (are) (index 2000 = 100)***
2000	62 (100)	109.567 (100)
2005	56 (90)	123.917 (113)
2010	46 (74)	111.251 (102)
2015	42 (68)	109.332 (100)
2020	28 (45)	94.037 (86)
2021	27 (44)	91.932 (84)
2022	27 (44)	92.019 (84)

Bron: www.cbs.nl/statlin

In het kader van het voorliggend bestemmingsplan is ten behoeve van de planMER een gebiedsdekkende inventarisatie uitgevoerd, waarbij per bedrijf de vergunde situatie, de feitelijke aanwezige veestapel en de daarmee samenhangende emissies in beeld zijn gebracht.
In bijlage 3 van de planMER (zie bijlage 9 in deze toelichting) is een overzicht opgenomen van de resultaten van deze inventarisatie. In totaal gaat het om 31 agrarische bestemmingen, waarvan 20 veehouderijen. Het betreft met name melkrundveebedrijven. Er is één niet grondgebonden (intensieve) veehouderij aanwezig.

figuur 3.2 - plangebied (noord en zuid) met ligging huidige 31 agrarische bestemmingen, actieve veehouderijen bij nummers 2-5, 7-15, 17, 18, 20, 23-25, 27 (bron: MER)

Een aantal van deze agrarische bestemming is in dit plan nog aangepast naar een andere functies, omdat het inmiddels geen actieve agrarische bedrijven meer betreft. Er heeft dus ten opzichte van het MER nog een actualisatieslag plaatsgevonden na gesprekken met de eigenaren.

Intensieve veehouderij

Binnen de gemeente wordt, op grond van het reconstructieplan Veluwe, ten aanzien van intensieve veehouderij een onderscheid gemaakt tussen extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden.

- In de extensiveringsgebieden ligt het primaat bij natuur of wonen. In deze gebieden is uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet toegestaan.
- In de verwevingsgebieden is het beleid gericht op verweven van landbouw, natuur en wonen. Nieuwvestiging is niet toegestaan. Hervestiging op bestaande locaties en uitbreiding tot 1,5 hectare is wel

mogelijk als de ruimtelijke kwaliteit of functies in het gebied zich daar niet tegen verzetten.
Binnen de gemeente is aan de Ierstweg 2 (binnen het verwevingsgebied), nog één intensieve veebedrijf aanwezig.

Paardenfokkerij
In de Hoenwaard (buiten het plangebied) ligt één paardenfokkerij.

3.4 Niet-agrarische bedrijvigheid

In het plangebied van Hattem zijn diverse niet-agrarische bedrijven gevestigd. Het gaat om bedrijven van zeer uiteenlopende aard. Aanwezig zijn onder andere een marktkramenverhuurbedrijf, aannemersbedrijven, tuincentra en een camping. Een deel van deze bedrijven is ontstaan als vervolgfunctie of nevenactiviteit op een agrarisch bedrijf. De verwachting is dat als gevolg van functieverandering nog meer bedrijfjes zich in oude stallen en schuren zullen gaan vestigen.

3.5 Wonen

De niet-agrarische bebouwing in het plangebied bestaat voor het grootste deel uit woningen. Het voorkomen van burgerwoningen concentreert zich voornamelijk op de Hattemer Enk. Een aantal woningen zijn voormalige agrarische bedrijven.

In de afgelopen jaren zijn op diverse plaatsen in het buitengebied nieuwe burgerwoningen bijgekomen. De verwachting is dat het aantal woningen verder zal toenemen door functieveranderingen in de agrarische sector.

3.6 Recreatie

3.6.1 Dagrecreatie

Dagrecreatie in het buitengebied van Hattem is vooral extensief van aard. De agrarische gebieden en de landgoederen lenen zich goed voor recreatief medegebruik. Het gaat hierbij vooral om routegebonden vormen van land- en waterrecreatie.

Het netwerk van wandelpaden en -routes ligt vooral in de bosrijke gedeelten van het plangebied op de Veluwe en op de overgang van de Veluwe naar het agrarisch gebied. Binnen de gemeente Hattem zijn er bijna geen bewegwijzerde (wandel)routes en duidelijke opstappunten aanwezig. Recent is de Beken- en Sprengenroute uitgebracht, die onder meer door landgoed Molecaten loopt. Met de gemeenten Heerde en Oldebroek wordt een klompenpadennetwerk ontwikkeld.
Voor de Veluwe is het fietsknooppuntensysteem ontwikkeld. Aansluitend hierop is een fietsverbinding met Heerde via de Hoenwaard gewenst. In combinatie met de Hanzelijn is een fietsverbinding over de IJssel gerealiseerd.

Ook voor de ruitersport biedt het plangebied mogelijkheden. Op het Veluwemassief is een gemarkeerd ruiterpad aanwezig. In het buitengebied van Hattem is op Landgoed Molecaten een pensionstal aanwezig en een manege aan het Vijzelpad.

Vooral landgoed Molecaten biedt verscheidene recreatieve voorzieningen. De meeste paden in de bossen van Molecaten zijn voor wandelaars opengesteld. Op het landgoed ligt ook het Hotel Restaurant Herberg Molecaten. Net buiten het plangebied ligt op het landgoed een camping. Landgoed Flip Hul is gedeeltelijk toegankelijk voor recreanten.

3.6.2 Verblijfsrecreatie

De Veluwe neemt voor wat betreft verblijfsrecreatieaanbod in het buitengebied een bijzondere plek in. In de bossen van de Veluwe ligt het recreatieterrein De Leemkule. Op De Leemkule zijn een camping, een groepsaccommodatie, trekkershutten en een bungalowpark aanwezig.
Naast de verblijfsrecreatieve mogelijkheden zijn er ruime voorzieningen aanwezig, zoals een restaurant, een openlucht- en overdekt zwembad, een winkel en diverse sport- en spelmogelijkheden. Aan de Koeweg is een kamphuis gevestigd. Op diverse plekken in het buitengebied zijn bed&breakfast voorzieningen aanwezig.

3.7 Verkeer

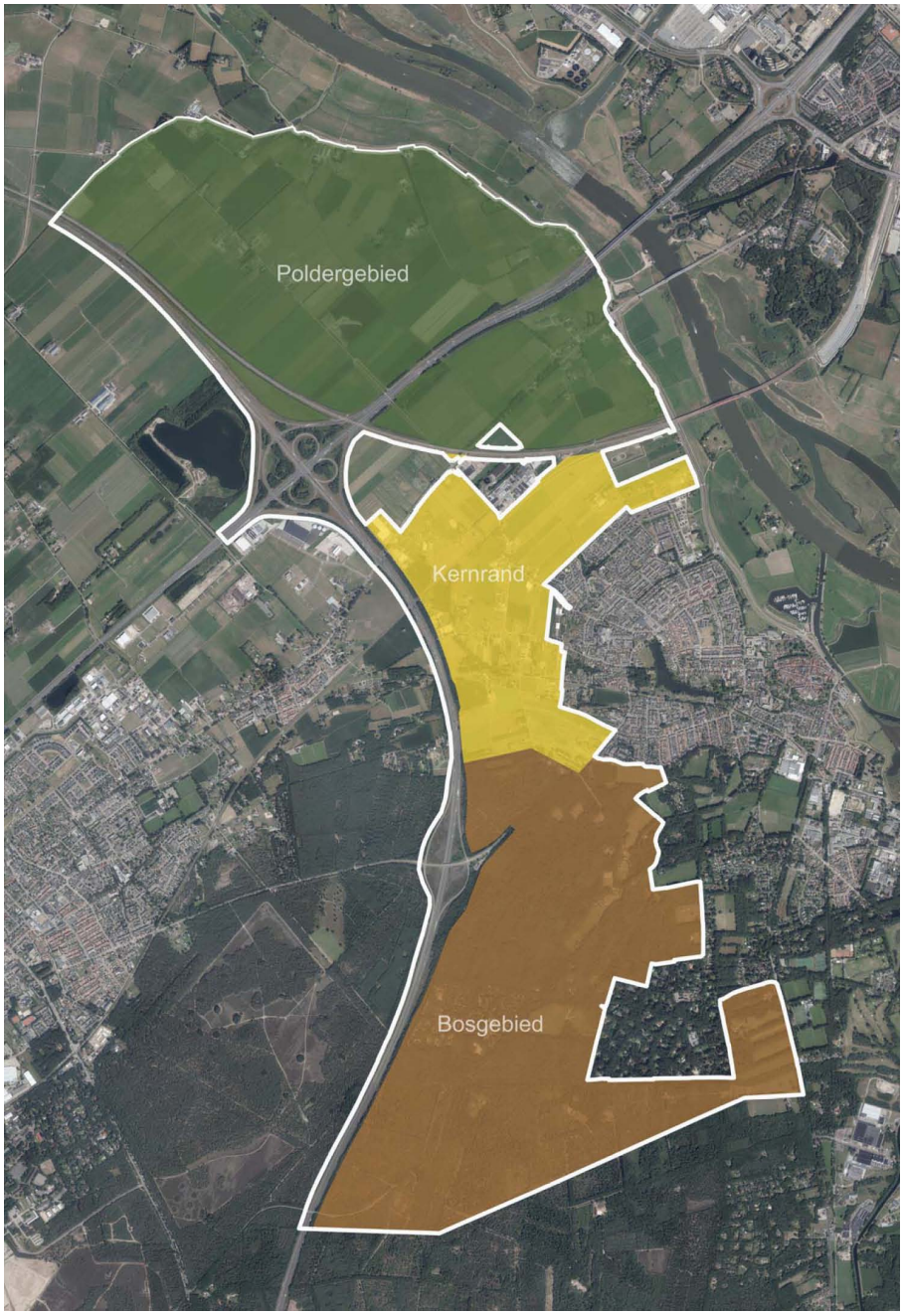
Door het plangebied lopen twee snelwegen, de A50 en de A28. De externe ontsluiting van het gebied voor het autoverkeer vindt via de A50. De A28 heeft geen afslag naar Hattem.

Binnen het plangebied ligt een aantal wegen voor met een regionale functie. Het gaat daarbij om de Zuiderzeestraatweg (Wezel/Hattem/Zwolle), de Geldersedijk/Nieuwe Weg/Apeldoornseweg (Hattem/Wapenveld/Heerde), de Geldersedijk (richting Zalk, De Zande en Kampen) en vanaf de A50 de Hessenweg.

Parallel aan de A28 ligt de spoorlijn Amersfoort-Zwolle, met een aftakking parallel aan de A50 richting Lelystad, de zogenaamde Hanzelijn.

3.8 Onderscheiden deelgebieden t.b.v. buitengebied Hattem

Voorafgaan aan het voorliggende Chw bestemmingsplan is een gebiedsanalyse uitgevoerd. De analyse is als bijlage 4 in de toelichting opgenomen.

figuur 3.3 - drie deelgebieden in het buitengebied van Hattem

3.8.1 Poldergebied

figuur 3.4 - ligging Poldergebied

Het Poldergebied in het noorden van de gemeente bestaat ruimtelijk gezien uit twee delen:

- de dynamische verkaveling langs de Gelderse IJsseldijk en
- de lange, orthogonale (NW-ZO) verkaveling van Polder Hattem aan de westzijde.

Deze delen worden door de Oude Middelwetering van elkaar gescheiden. Het agrarische productielandschap bevindt zich in de grootschalige polder aan de westzijde.
Kleinschaliger woningen en agrarische bedrijven zijn aan de dijk te vinden. Opvallend element is de zandafgraving die is gevuld met water aan de Oostersedijk. De polder is vlak en de open ruimte wordt gezoomd met bomenlaantjes, die de verkavelingsstructuur volgen en vanaf ooghoogte zichtbaar maken. De zuidelijke punt heeft een bijzondere positie, ingeklemd tussen A28, Hanzelijn en de IJssel. De Zuiderzeestraatweg is hier van oudsher het verbindende element, waaraan een kleine kern ontwikkeld is.

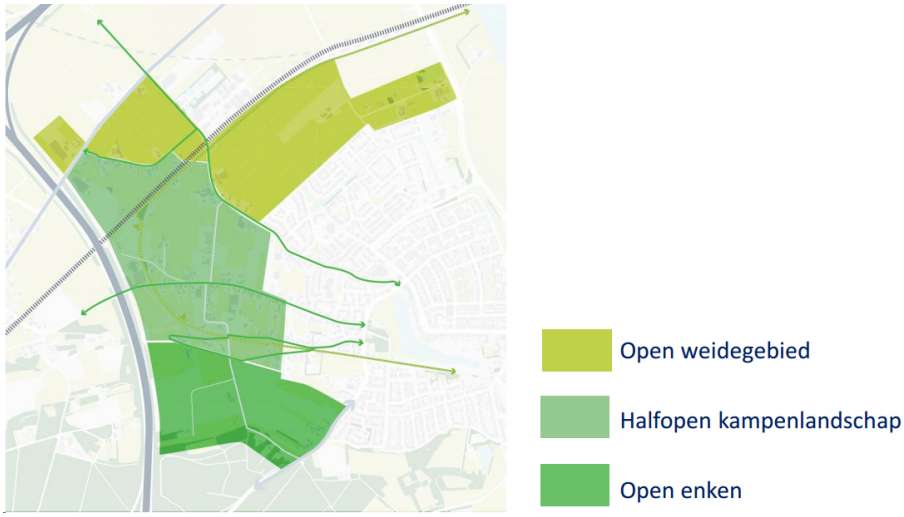
Mogelijke doelen:

- Het productielandschap met een open karakter behouden en een polderlandschap waar voor grote schaal geen plaats meer is.
- In het productielandschap is ruimte voor beperkte schaalvergroting.
- In het dijklandschap is ruimte voor recreatie.
- Overgang in landschap laten zien met wandelroute.
- Ruimte maken voor duurzame energie in de randzones en nabij hoofdinfrastructuur.

3.8.2 Kernrand

Uit enkele zienswijzen op het ontwerp is naar voren gekomen dat het Afwegingskader in het bestemmingsplan voor de kernrand nog wat scherper moet worden afgestemd op de koers uit de Omgevingsvisie (zie paragraaf 4.3.1). Hiertoe is de notitie Aanbevelingen voor kwaliteitsverbetering in de kernrand van Hattem opgesteld (zie bijlage 5). Deze notitie vormt een verdere uitwerking van de visie op de toekomstige ontwikkeling van de kernrand.

De notitie vormt daarmee input voor het aanscherpen van het afwegingskader voor het deelgebied kernrand in het bestemmingsplan, zodat de ruimtelijk-functionele uitgangspunten voor huidige en toekomstige initiatieven/ontwikkelingen goed aansluiten op de ambities en uitgangspunten zoals die in de omgevingsvisie staan verwoord.

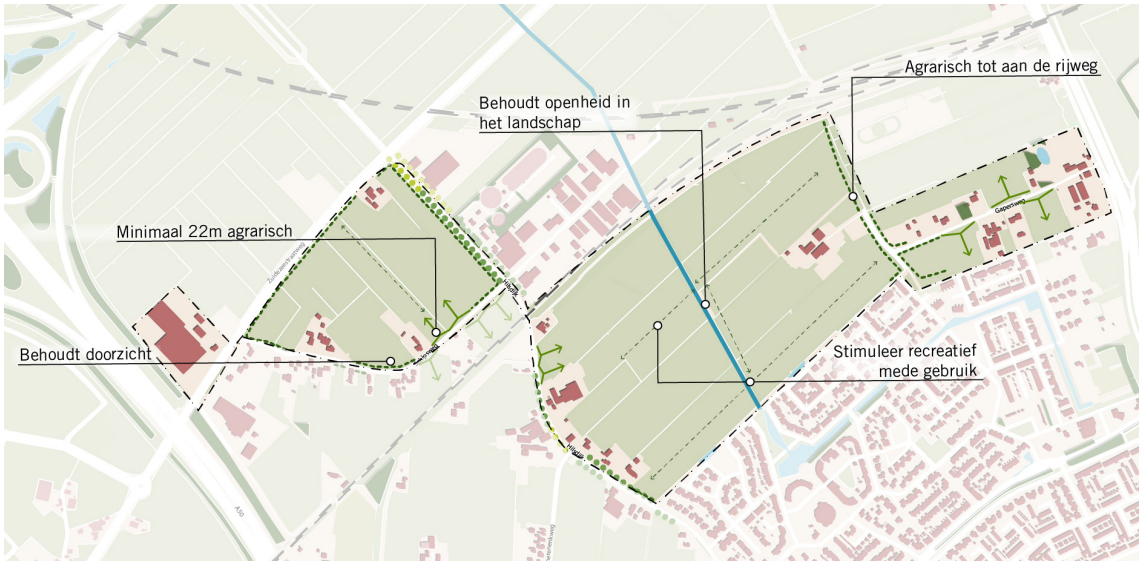

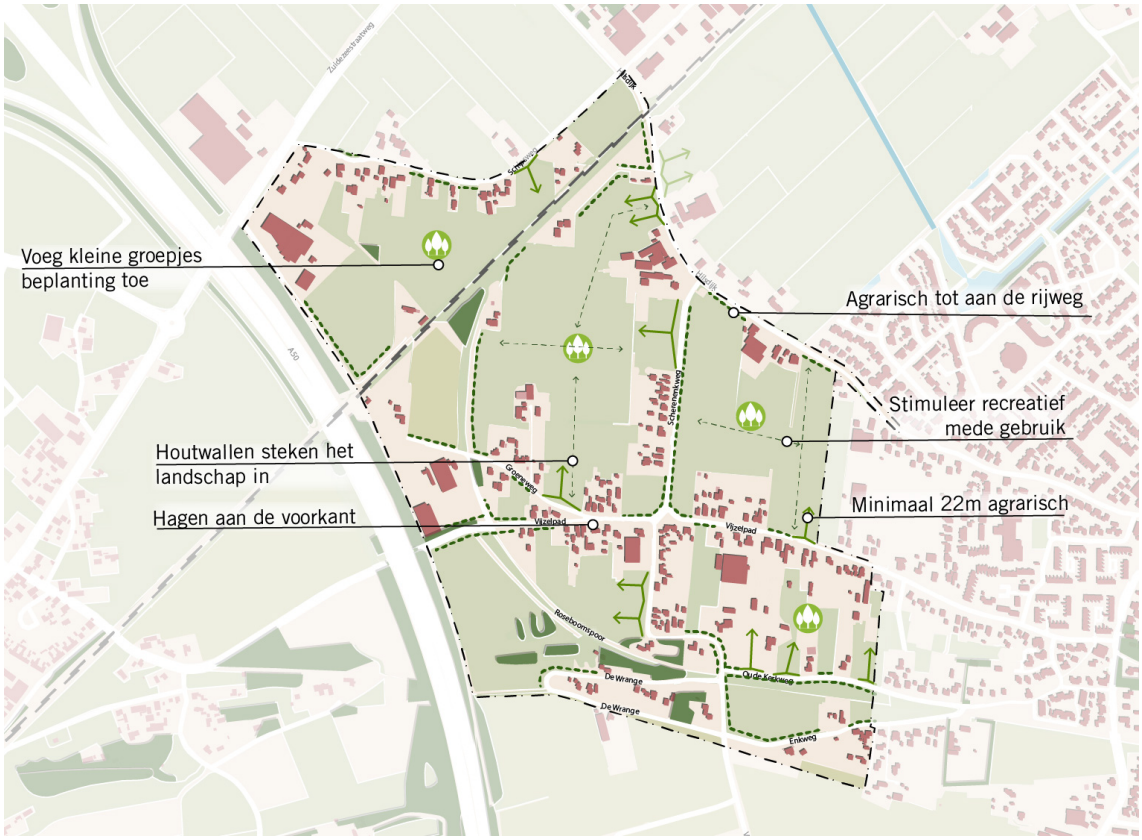
figuur 3.5 - ligging verschillende sferen binnen kernrandzone (zie Bijlage 5)

Binnen de kernrand kunnen drie verschillende sferen worden onderscheiden:

- *open weidegebied* aan de noordwestzijde van de kern;
- *halfopen kampenlandschap* ten westen van de kern;
- *open enken* op de overgang naar de hooggelegen beboste stuwwal van de Veluwe.

Op sommige plaatsen, zoals in het kampenlandschap, zijn oude structuren soms verdwenen. Het streven is de landschappelijke structuren te behouden of terug te brengen en de belevingswaarde en ecologische waarde ervan te vergroten, voor Hattemers en voor bezoekers van buiten. Nieuwe ontwikkelingen in de kernrand (en andere delen van het buitengebied) moeten dan ook passen bij het lokale karakter en dit versterken.
Het doel is om de kernrand aantrekkelijker te laten worden voor bewoners en ook om ommetjes te maken vanuit de kern Hattem. Dit draagt bij aan de gezondheid van de Hattemers en is ook aantrekkelijk voor toeristen. Veilige en attractieve recreatieve verbindingen tussen de stad en het buitengebied zijn dan ook belangrijk. Een van de maatregelen is het completeren van de langzaamverkeersverbinding over het tracé van de oude spoorlijn (Roseboomspoor). In de kernrand is ook ruimte voor kleinschalige overnachtingsmogelijkheden op bestaande erven, zoals bed&breakfasts.

Agrarisch tot aan de rijweg
Behoudt openheid in het landschap
Minimaal 22m agrarisch
Behoudt doorzicht
Stimuleer recreatief mede gebruik

Voeg kleine groepjes beplanting toe
Agrarisch tot aan de rijweg
Stimuleer recreatief mede gebruik
Houtwallen steken het landschap in
Hagen aan de voorkant
Minimaal 22m agrarisch
Vizelpad
Vizelpad
Rozeboomspoor
De Wrange
De Wrange
Ouderkerkseweg
Enkweg
Schenkenhorstweg
Gruttenweg

figuur 3.6 - ligging Kernrand

In de notitie Aanbevelingen voor kwaliteitsverbetering in de kernrand van Hattem wordt voor de verschillende deelgebieden binnen de kernrandzone de koers nader vastgelegd:

- **Open weides**
  Het doel is erop gericht dat het weidegebied aan de noordzijde van de stad open blijft. Hier is ruimte voor waterberging en natuurontwikkeling, in combinatie met recreatieve routes (ommetjes).
- **Halfopen kampenlandschap**
  Het doel is gericht op het versterken/herstellen van het kampenlandschap. Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk, mits ze bijdragen aan een duidelijke ruimtelijke / landschappelijke kwaliteitsverbetering en dat er natuurinclusief gebouwd wordt. Daarbij wordt gedacht aan het ontwikkelen van landschappelijke structuren als hagen, houtwallen en/of bomenrijen/-lanen langs de wegen. Dit is ook goed voor de biodiversiteit.

- **Open enken**
  Het doel is om de enken open te houden. De doorzichten vanuit het noorden over de enken naar de hoger gelegen randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol.

In de notitie Aanbevelingen voor kwaliteitsverbetering in de kernrand van Hattem wordt voor de deelgebieden bijbehorende aanbevelingen geformuleerd (zie verder Bijlage 5), die gebruikt kunnen worden voor ontwikkelingen in de Beleidsregel Afwegingskader buitengebied Hattem (Afwegingskader) (het Afwegingskader).

3.8.3 Bosgebied

De Christinahoeve
Pr. Christinalaan
P
Voorzieningen
Kampeerplekken
De leemkuil
Leemcuilenweg
Behoudt openheid in het landschap
P
Watermolen Molecaten
Stallen
Kasteel Molecaten
Siertuin
Vijver
22m vrijhouden
Agrarisch gebruik tot aan rand
Kraweg

figuur 3.7 - ligging Bosgebied

De noordelijke uitloper van de Veluwe ligt in de gemeente Hattem. In deze bossen ligt onder andere het landgoed Molecaten. De thema's die hier spelen hebben betrekking op de ontwikkeling van ruimte voor beweging, recreatie en natuurontwikkeling en -bescherming. Hierbij is de balans tussen flexibiliteit in bebouwing, recreatievoorzieningen en natuurontwikkeling van belang.

Mogelijke doelen:

- Routes en oversteekplaatsen toevoegen.
- Ruimte voor verblijf, toerisme en recreatie.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

4.1 Ruimtelijk rijksbeleid

4.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) komt voort uit de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2024 in werking treedt. De NOVI is op 11 september 2020 vastgesteld. De NOVI geeft richting en helpt om keuzes te maken, te kiezen voor slimme combinaties van functies en uit te gaan van de specifieke kenmerken en kwaliteiten van gebieden, en er nu mee aan de slag te gaan en beslissingen niet uit te stellen of door te schuiven. Het versterken van de omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dat wil zeggen dat alle plannen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden. Bij de NOVI hoort een Uitvoeringsagenda. Hierin staat hoe uitvoering wordt gegeven aan de NOVI.

Vier prioriteiten

Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

1. *Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie*
   Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals zeespiegelstijging, hogere rivierafvoeren, wateroverlast en langere perioden van droogte. Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust. Dit vraagt maatregelen in de leefomgeving, bijvoorbeeld voldoende groen en ruimte voor wateropslag in onze steden. Voordeel is dat daarmee tegelijk de leefomgevingskwaliteit verbeterd wordt en het kansen biedt voor natuur.
   In 2050 heeft Nederland een duurzame energievoorziening. Dit vraagt ruimte, onder meer voor windmolens en zonnepanelen. Wind op zee heeft de voorkeur, maar ook op land zijn windmolens nodig. Door deze zoveel mogelijk te clusteren, voorkomen we versnippering over het landschap en benutten we de ruimte zo efficiënt mogelijk. Voorwaarde is steeds dat bewoners echt goed betrokken zijn en invloed hebben op het gebruik, en waar dat kan meeprofiteren in de opbrengsten.
   De aanleg van zonneparken in het landschap moeten zoveel mogelijk worden beperkt. Het Rijk plaatst bij voorkeur eerst zoveel mogelijk zonnepanelen op daken en gevels. Het Rijk zet zich in voor het maken van ruimtelijke reserveringen voor het hoofdenergiesysteem op nationale schaal.

2. *Duurzaam economisch groeipotentieel*
   Nederland werkt toe naar een duurzame, circulaire, kennisintensieve en internationaal concurrerende economie in 2050. Daarmee kan ons land zijn positie handhaven in de top vijf van meest concurrerende landen ter wereld. Dit vraagt goede verbindingen via weg, spoor, lucht, water en digitale netwerken en een nauwe samenwerking met onze internationale partners, zowel met onze directe buren als met andere landen in Europa en over de wereld, ook op defensieterrein. Ingezet wordt op een sterk en innovatief vestigingsklimaat met een goede quality of life: een leefomgeving die de inwoners volop voorzieningen biedt op het gebied van wonen, bewegen, recreëren, ontmoeten en ontspannen.
   Belangrijk is wel dat de economie toekomstbestendig wordt, oftewel concurrerend, duurzaam, en circulair. Daarbij wordt ingezet op het gebruik van duurzame energiebronnen en op verandering van

productieprocessen, zodat we niet langer afhankelijk zijn van eindige, fossiele bronnen.

3. *Sterke en gezonde steden en regio's*
   Er zijn vooral in steden en stedelijke regio's nieuwe locaties nodig voor wonen en werken. Het liefst binnen de bestaande stadsgrenzen, zodat de open ruimten tussen stedelijke regio's behouden blijven. Dit vraagt optimale afstemming op en investeringen in mobiliteit. Tegelijk willen we de leefbaarheid en klimaatbestendigheid in steden en dorpen verbeteren. Schonere lucht, voldoende groen en water en genoeg publieke voorzieningen waar mensen kunnen bewegen (wandelen, fietsen, sporten, spelen), ontspannen en samenkomen. Daarbij hoort een uitstekende bereikbaarheid en toegankelijkheid, ook voor mensen met een handicap.
   Er wordt naar gestreefd dat de leefomgevingskwaliteit en -veiligheid verder toeneemt. Dit betekent dat voorafgaand aan de keuze van nieuwe verstedelijkingslocaties helder moet zijn welke randvoorwaarden de leefomgevingskwaliteit en -veiligheid daar stelt en welke extra maatregelen nodig zijn wanneer er voor deze locaties wordt gekozen. Zo blijft de gezondheid in steden en regio's geborgd.

4. *Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied*
   Er ontstaat een nieuw perspectief voor de Nederlandse landbouwsector als koploper in de duurzame kringlooplandbouw. Een goed verdienpotentieel voor de bedrijven wordt gecombineerd met een minimaal effect op de omgevingskwaliteit van lucht, bodem en water. Dit levert ook een noodzakelijke positieve bijdrage aan het verbeteren van de biodiversiteit.
   Bodemdaling moet worden aangepakt. Verhoging van het waterpeil is in bepaalde veenweidegebieden op termijn noodzakelijk. Met de betrokken regio's en gebruikers wordt afgesproken waar en hoe dit zorgvuldig zal gebeuren. In alle gevallen wordt ingezet op ontwikkeling van de karakteristieke eigenschappen van het Nederlandse landschap. Dit vertegenwoordigt een belangrijke cultuurhistorische waarde. Verrommeling en versnippering, is ongewenst en wordt tegengegaan.

Het versterken van de omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dat wil zeggen dat alle plannen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden. De NOVI maakt bij het maken van keuzes gebruik van drie afwegingsprincipes:
1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies,
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en
3. Afwentelen wordt voorkomen.

Belangrijkste keuzes in de NOVI:
- een klimaatbestendige inrichting van Nederland. Dat betekent dat Nederland zo wordt ingericht dat ons land de klimaatveranderingen aan kan. Daarvoor is nodig dat functies meer in evenwicht met natuurlijke systemen (bodem en water) worden ingepast;
- de verandering van de energievoorziening. Bij de inpassing van duurzame energie hebben we oog voor omgevingskwaliteit. Een voorbeeld hiervan is dat er eerst wordt gekeken naar ongebruikte daken om zonnepanelen op te plaatsten;
- de overgang naar een circulaire economie, waarbij we tegelijk goed kunnen blijven concurreren en een aantrekkelijk vestigingsklimaat bieden;
- de ontwikkeling van het Stedelijk Netwerk Nederland. Hiermee wordt gestuurd op een goed bereikbaar

netwerk van steden. Daarbij wordt de ambities en mogelijkheden in steden en regio's in heel Nederland gebruikt;
- het bij elkaar plaatsen van zogenaamde logistieke functies (bijvoorbeeld distributiecentra, datacenters) om hiermee de openheid en de kwaliteit van het landschap te behouden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een voorkeursvolgorde logistieke functies;
- het toekomstbestendig maken van het landelijk gebied in goed evenwicht met de natuur en landschap. Daarbij wordt gewerkt aan een omslag naar kringlooplandbouw waarbij het gebruik van de grond meer wordt afgestemd op de natuurlijke water- en bodemsystemen.

Om verschillende urgente opgaven voor gebieden integraal op te pakken zijn acht NOVI-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden waar verschillende grote, ingewikkelde opgaven spelen. Het gaat daarbij onder andere om de regio Zwolle waar vooral de aanpak van energie- en klimaattransitie in relatie tot de verstedelijking.
Ten aanzien van de Regio Zwolle wordt opgemerkt dat het een regio betreft die snel sterk groeit, waardoor de woningmarkt oververhit is geraakt en het mobiliteitssysteem onder druk komt te staan. Als gevolg van klimaatverandering en de ligging in een Delta loopt het watersysteem van de regio tegen grenzen aan. In de regio Zwolle is klimaatbestendige groei een hoofdopgave. De ambitie van het Rijk is om groeiregio Zwolle verder te ontwikkelen tot een blijvend aantrekkelijke, klimaatbestendige en economisch vitale regio.

De plannen voor het buitengebied van Hattem zijn in overeenstemming met de prioriteiten en uitgangspunten uit de NOVI evenals de afwegingsprincipes.

4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), ook wel de AMvB Ruimte genoemd, is op 22 augustus 2011 vastgesteld en in oktober 2012 aangevuld. Het Barro heeft als doel om vanuit een concreet nationaal belang een goede ruimtelijke ordening te bevorderen. De AMvB is het inhoudelijke beleidskader van het rijk waaraan ruimtelijke besluiten op provinciaal en gemeentelijk niveau moeten voldoen. Dat betekent dat de AMvB regels geeft over bestemmingen en het gebruik van gronden. Daarnaast kan zij aan de gemeente opdragen in de toelichting bij een bestemmingsplan bepaalde zaken uitdrukkelijk te motiveren.

De algemene regels bewerkstelligen dat nationale ruimtelijke belangen doorwerken tot op lokaal niveau. Inhoudelijk gaat het om nationale belangen die samenhangen met het beschermen van ruimtelijke functies. Het besluit bevat alleen die nationale ruimtelijke belangen, die via het stellen van regels aan de inhoud of toelichting van bestemmingsplannen (of daarmee vergelijkbare besluiten) beschermd kunnen worden.

4.1.3 Conclusies rijksbeleid

Het voorliggende Chw bestemmingsplan Buitengebied houdt rekening met de rijksbelangen.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is vastgesteld door Provinciale Staten op 19 december 2018. Het trad in werking op 1 maart 2019. Een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland staat hierin centraal. Dit doet de provincie door de focus te leggen op een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland.

Het streven is dat Gelderland in 2050 compleet klimaatneutraal is. Voor het opwekken, opslaan en transporteren van duurzame energie is veel ruimte nodig. Windturbines, zonneparken, warmtecentrales, (mest)vergisters, waterkrachtcentrales moeten een plek krijgen in het Gelderse landschap. Met oog voor de kwaliteiten die Gelderland uniek maken kunnen initiatieven zich ontwikkelen.
In de Omgevingsvisie worden de provinciale ambities geformuleerd:

- Het streven is dat Gelderland in 2050 klimaatbestendig is door goed voorbereid en toegerust te zijn op de gevolgen van klimaatverandering: wateroverlast, droogte, hittestress en overstromingsgevaar. Er wordt gezorgd voor een veerkrachtig en duurzaam water-, natuur en bodemsysteem, bestaande uit een klimaatbestendige en schone bodem en ondergrond en uit schoon en gezond grond- en oppervlaktewater en drinkwater.
- Er wordt gestreefd naar een circulaire economie, waarbij afval niet meer bestaat. Er zijn alleen nog grondstoffen die blijvend hun waarde behouden in schone industrie.
- Om de variatie in planten en dierensoorten weer op peilt te krijgen streeft de provincie een versterking van de biodiversiteit. De provincie ziet daarbij grote kansen door veehouderij, land- en tuinbouw en natuur slimmer te verbinden. Er wordt daarbij met betrokken partijen gewerkt aan een betere balans tussen de intensieve veehouderij, natuurwaarden, lucht- en bodemkwaliteit en het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw en fruitteelt.
  Biodiversiteit wordt overal waar mogelijk versterkt en ingepast, óók buiten de specifiek als natuur aangewezen gebieden.
- Ten aanzien van mobiliteit wordt gestreefd naar een efficiënte, duurzame en innovatieve bereikbaarheid, toegesneden op de veranderende vraag. Dat wordt onder andere bewerkstelligd door het verbeteren van knelpunten en het aanvullen van ontbrekende schakels. Voor het landelijk gebied wordt gezocht naar slimme alternatieve vormen van vervoer.
- Gestreefd wordt naar een duurzaam, dynamisch en toegankelijk economisch vestigingsklimaat, waar voor ondernemers en inwoners een sterke aantrekkingskracht vanuit gaat. Daarbij wordt maximaal profijt gehaald uit de unieke combinatie van stedelijke en groene kwaliteiten. De werklocaties worden duurzaam ingericht qua energie, klimaatbestendigheid en logistieke en productiestromen.
- Gelderland streeft naar een duurzaam en divers woon- en leefklimaat, dat steeds weet te anticiperen op ontwikkelingen. Zo wordt de economische kracht en de kwaliteit van het leven in Gelderland versterkt, nu en in de toekomst.

Om invulling te geven volgt de provincie de DOE-principes

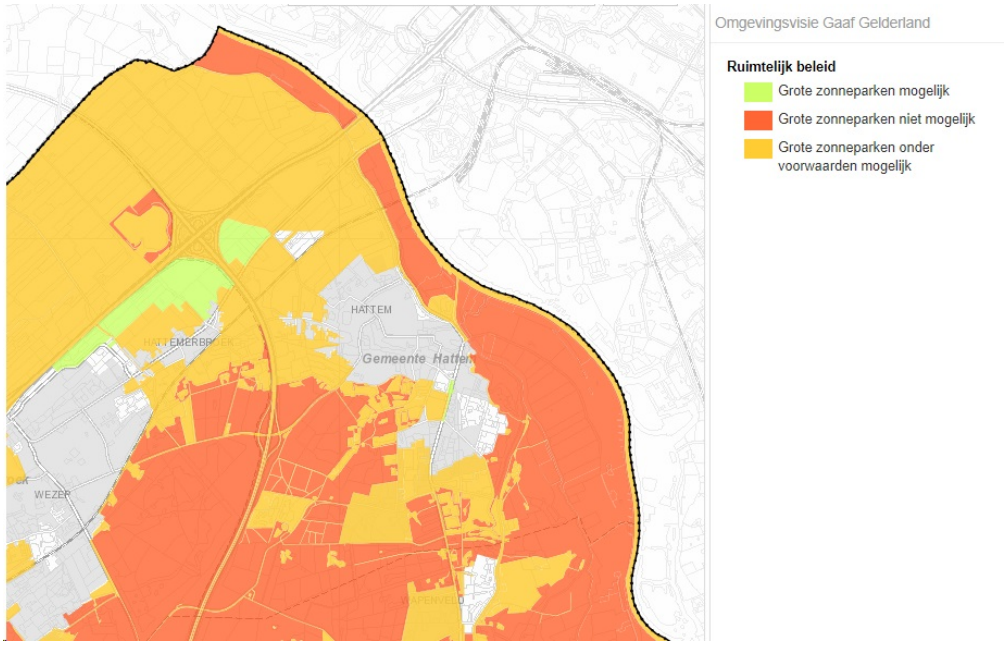
- Doen: de provincie kijkt breed met focus en zoekt actief ruimte
- Laten: de provincie stimuleert niets buiten haar visie
- Zelf: de provincie neemt zelf verantwoordelijkheid en geeft het goede voorbeeld
- Samen: de provincie doet het samen en met oog voor innovatie

4.2.1.1 Ruimtelijk beleid

De provincie draagt op een toekomstbestendige manier bij, met beleid dat een duurzame economische structuur in de provincie en regio's versterkt en dat richting geeft aan de vestigingsmogelijkheden en milieugebruiksruimte voor bedrijven. Het provinciaal belang is gelegen in het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit. De provinciale klimaatbestendigheid wordt vergroot, de mogelijkheden om zonne- en windenergie op te wekken zijn in kaart gebracht (zie figuur 4.1) en de natuur- en landschappelijke kwaliteit blijft behouden. Voor ontwikkelingen in de niet grondgebonden landbouw hanteert de provincie het 'plussenbeleid'. Daarmee geeft de provincie veehouders de ruimte om hun bedrijf te ontwikkelen, maar onder voorwaarden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij het beheer van terreinen wil de provincie dat aandacht wordt besteed aan onder andere het risico op natuurbranden.

De gebieden waar de opwek van zonne- en windenergie mogelijk is, zijn aangegeven op de themakaart Ruimtelijk beleid. Navolgend is de themakaart Ruimtelijk beleid per onderdeel weergegeven.

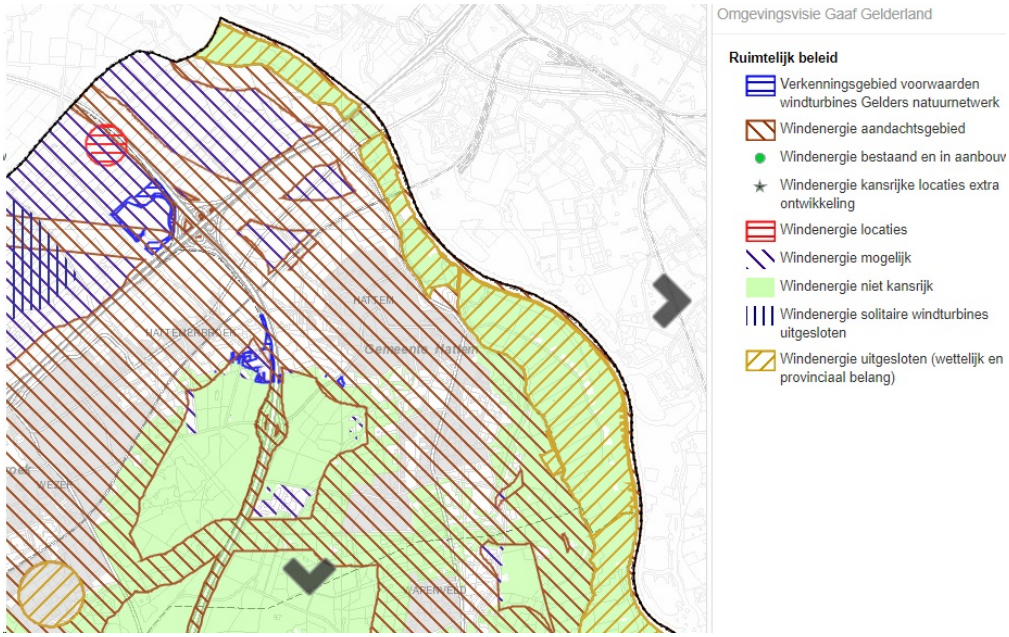
Zonneparken

figuur 4.1 - uitsnede themakaart ruimtelijk beleid: zonneparken

Uit voorgaand figuur blijkt dat in een deel van het buitengebied van Hattem grote zonneparken onder voorwaarden mogelijk zijn (oranje). Dit gebied betreft vooral de polder en de Groene Ontwikkelingszone. De bestaande ontwikkelingen in de oksels van de A28 en de A50 staan aangegeven (groen). Op grote delen van de Veluwe (Natura 2000 en GNN) zijn grote zonneparken niet mogelijk (rood).

Windenergie

figuur 4.2- uitsnede themakaart ruimtelijk beleid: windenergie

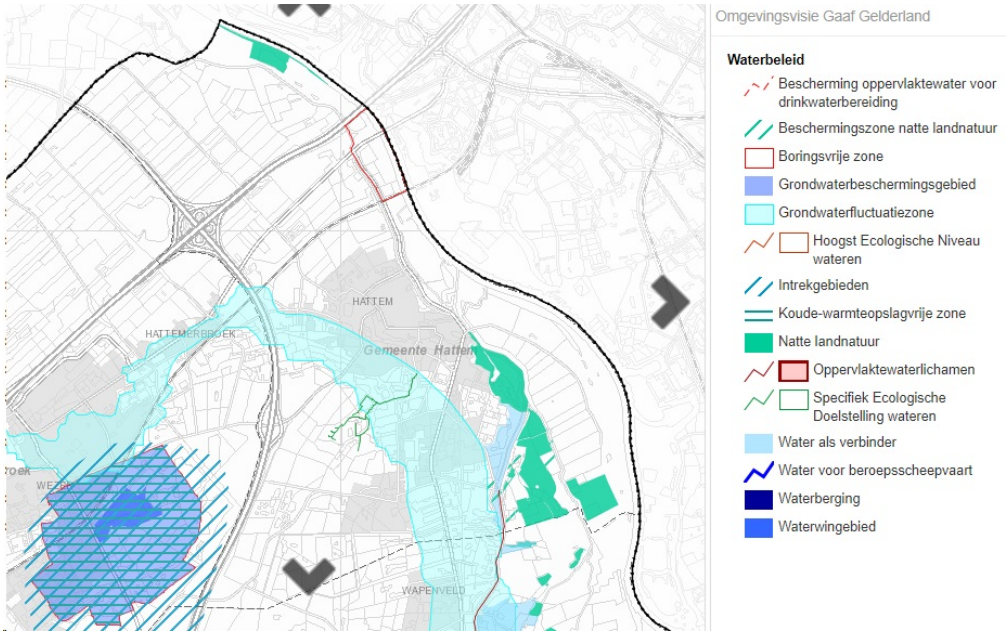
In figuur 4.2 is te zien dat een groot deel van het buitengebied een aandachtsgebied is als het gaat om windenergie. In een deel van de Veluwe is windenergie niet kansrijk. Vooral in de een deel van de polder is windenergie mogelijk.

4.2.1.2 Waterbeleid

De hoofdzaken van het provinciaal beleid voor water zijn gericht op een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem. Dit systeem bestaat uit bodem en ondergrond, grondwater en oppervlaktewater en is duurzaam als het ook in de toekomst kan blijven functioneren en in stand kan worden gehouden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

De provincie onderschrijft de ambitie van de Europese Kaderrichtlijn Water dat uiterlijk in 2027 het grond- en oppervlaktewater in Europa schoon en ecologisch gezond moet zijn en dat er voldoende water is voor duurzaam gebruik en voert deze uit. De beschermde gebieden voor grondwater, waterberging, de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 zijn leidend bij de uitwerking van dit beleid in programma's of in kaders in de verordening. Er worden condities gesteld voor effectief en zuinig gebruik van drinkwater, speciale waterecologie (Hoogst Ecologisch Niveau wateren en Specifiek Ecologische Doelstelling wateren), (grond)waterafhankelijke landnatuur plus de beschermingszones natte landnatuur en grondwateronttrekkingen voor drinkwater en industrie, groter dan 150.000 m3/jaar. De provincie stelt via uitvoerend beleid de doelen voor de regionale wateren voor de Kaderrichtlijn Water vast en geeft daarbij ook invulling aan de voorzieningenniveaus.

Met de Gelderse waterschappen en de landbouw geeft de provincie invulling aan het vasthouden van water in de bodem, het grondwater en de haarvaten van het watersysteem. Bescherming tegen overstromingen vindt primair plaats op basis van preventie, waar nodig aangevuld met maatregelen in de ruimtelijke ordening en evacuatie. Deze bescherming gebeurt bij voorkeur in combinatie met het ontwikkelen en versterken van karakteristieke riviernatuur in Natura 2000-gebieden.

figuur 4.3 - uitsnede themakaart water

Met betrekking tot het voorliggende plangebied is op figuur 4.3 te zien dat een klein deel is aangeduid als grondwaterfluctuatiezone. Deze zone is extra gevoelig is voor grondwateroverlast. Het is van belang om bij de inrichting of herinrichting van het gebied, via de watertoets, hiermee rekening te houden en zo nodig maatregelen te nemen.
De Molecatense Beek is aangeduid als water met een 'specifiek ecologische doelstelling'. Dergelijke watergangen kennen enige menselijke beïnvloeding, maar hebben een ecologische waarde of kunnen die door een relatief geringe inspanning krijgen. De meest natuurlijke situatie ligt voor deze wateren echter niet in het verschiet.

4.2.1.3 Natuur- en landschapsbeleid

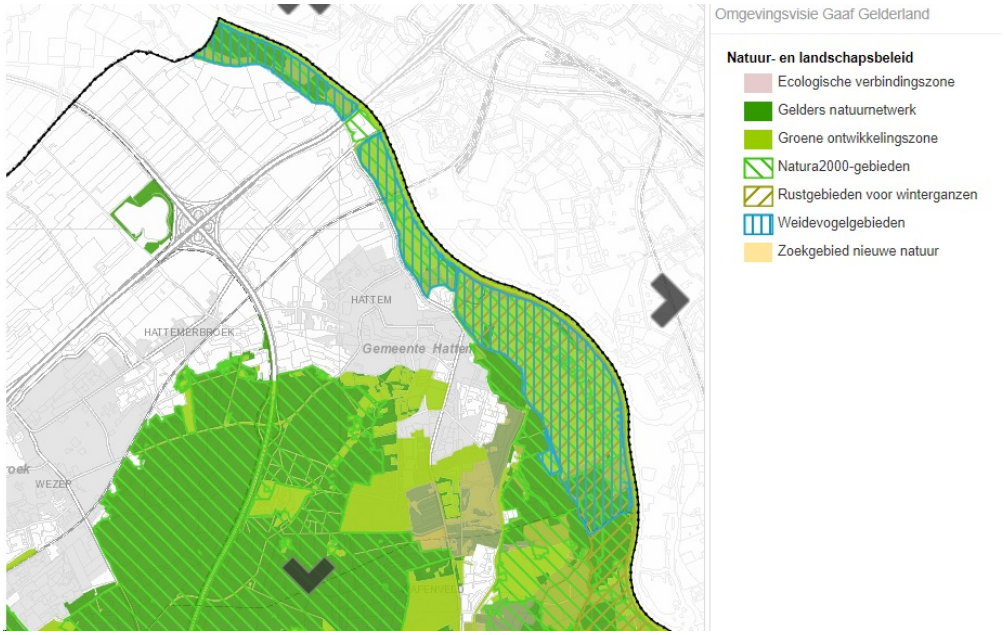
De provincie spant zich in voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap. Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) worden beschermd tegen aantasting van de kernkwaliteiten, dat zijn:

- de natuurwaarden,
- de potentiële waarden en
- de omgevingscondities.

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Het uitgangspunt is dat in het GNN geen nieuwe initiatieven plaatsvinden, behalve ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor geen alternatieven bestaan.
In de Groene Ontwikkelingszone (GO) is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. De ecologische verbindingszones maken deel uit van de GO, evenals de weidevogelgebieden en de rustgebieden voor winterganzen.

De provincie treft maatregelen vanwege de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen,

leefgebieden, een gunstige staat van instandhouding en het Natuurnetwerk Nederland. De provincie beschermt de achttien Natura 2000 gebieden die in het GNN liggen. Verder richt het beleid zich op behoud van de basiskwaliteit van landschappen in Gelderland. Voor de landschappen van bovenregionale waarde geldt een beschermingsregiem met kernkwaliteiten en met een juridisch vangnet in de verordening, zodat de provincie in gesprek kan komen indien het provinciaal belang in het geding raakt.

figuur 4.4 - uitsnede themakaart natuur en landschap

In figuur 4.4 is te zien dat binnen het plangebied de Veluwe is aangeduid als Natura 2000-gebied en als Gelders natuurnetwerk (GNN).
Percelen in en rond de Veluwe zijn aangeduid als Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het voorliggend plangebied gaat het dan vooral om de verblijfsrecreatieparken zoals de Leemkule en (delen van) de landgoederen Molecaten en De Hezenberg.

4.2.1.4 Verkeer en vervoerbeleid

De provincie streeft naar een veilige, betrouwbare en duurzame mobiliteit, als hoofdzaak van het verkeers- en vervoersbeleid. Dit wordt benaderd als een systeem waarin verschillende mobiliteitsnetwerken op elkaar inwerken, ook over provinciegrenzen heen, ter ondersteuning van een sterke economie, welvaart en welzijn. Hierbij houden wij rekening met de kwaliteit van de leefomgeving, de doorstroming binnen elk netwerk en verkeersveiligheid.
De provincie heeft specifiek aandacht voor de wisselwerking en knooppunten in het systeem en gaat uit van drie principes: voorkomen, benutten en bouwen. Dit gebeurt op basis van een meerjaren-investeringsagenda en met een regionale aanpak. Via die aanpak wordt het provinciaal beleid afgestemd op het beleid van het rijk en de gemeenten.

Het beleid richt zich ook op een goede regionale ontsluiting over water en ontwikkelingen van de luchtvaart.

4.2.2 Omgevingsverordening Gelderland (geconsolideerd februari 2022)

De Omgevingsverordening is een van de instrumenten om de ambities uit Omgevingsvisie te realiseren. Om samen een Gaaf Gelderland te bereiken, legt de provincie bij het uitvoeren van de taken de focus op een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland. Ze geven hier richting aan door gezamenlijk zeven samenhangende ambities na te streven op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit, bereikbaarheid; economisch vestigingsklimaat en woon- en leefklimaat.

In de verordening zijn alleen regels opgenomen die nodig zijn om de provinciale ambities waar te maken of wettelijke plichten na te komen. Net als de Omgevingsvisie richt de Omgevingsverordening zich op de inrichting en kwaliteit van de Gelderse leefomgeving.

4.2.2.1 Instructieregel doorwerking woonagenda

In de Omgevingsverordening is in artikel 2.2 bepaald dat een bestemmingsplan alleen nieuwe woningen mogelijk maakt als die ontwikkeling past binnen een door Gedeputeerde Staten vastgestelde regionale woonagenda.
Als een ontwikkeling niet past binnen de vigerende regionale woonagenda, kan een bestemmingsplan vooruitlopend op de eerstvolgende actualisatie van de regionale woonagenda nieuwe woningen toch mogelijk maken onder de volgende voorwaarden:

- er wordt voldaan aan de eisen van de Ladder voor duurzame verstedelijking;
- de ontwikkeling past binnen het meest recente provinciale beleid;
- er heeft aantoonbaar regionale afstemming plaatsgevonden over deze ontwikkeling, en
- Gedeputeerde Staten stemmen in met deze ontwikkeling.

4.2.2.2 Regels windenergie

Voor zover gelegen binnen het plangebied zijn in de omgevingsverordening geen instructieregels relevant met betrekking tot een verbod op het oprichten van een windturbine of windturbinepark (artikel 2.63).
Wanneer in het bestemmingsplan de oprichting van een windturbine of windturbinepark mogelijk wordt gemaakt (artikel 2.62), wordt in de toelichting aangetoond dat deze passen in de structuur van het landschap, Daarbij wordt aandacht besteed aan de beleving van de windturbine(s) in het park, mogelijke interferentie van nabij gelegen windturbine(s) en cultuurhistorische achtergrond en waarden van het landschap.

4.2.2.3 Regels Landbouw

Met betrekking tot landbouw wordt in de verordening onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en niet grondgebonden veehouderijbedrijven en -takken.

Grondgebonden veehouderijbedrijven (waaronder de melkveebedrijven) krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen. Daarbij moeten ze wel zorgen voor ruimtelijke kwaliteit en een goede landschappelijke inpassing. De grondgebonden landbouw zal duurzamer gaan produceren vanuit gesloten, groene kringlopen. Het is zaak dat in de kringloop bodem, gewas, veevoer, vee en de mest terug naar de bodem, zo min mogelijk verliezen optreden en dat de bodemkwaliteit op peil blijft. Een goede verhouding tussen het aantal dieren en de oppervlakte cultuurgrond waarover het bedrijf beschikt, is van invloed op een duurzame productie.
Bij een verzoek tot uitbreiding moet een veehouderijbedrijf aangeven over voldoende grond te beschikken om

de dieren in de nieuwe situatie grotendeels te kunnen voeren met de opbrengst afkomstig van de grond die tot het bedrijf behoort. Het gaat daarbij om grond in eigendom of in pacht bij het bedrijf, gelegen in de omgeving van de bedrijfsgebouwen. Een dergelijke grondgebondenheidstoets is een momentopname. Dat wil zeggen dat de grond in latere jaren kan verminderen door verkoop of beëindiging van pacht, en dat het (melk)veehouderbedrijf alsnog overgaat naar een niet-grondgebonden productie.

De omgevingsverordening omvat instructieregels voor de omgang bij nieuwvestiging (artikel 2.28 en 2.29).

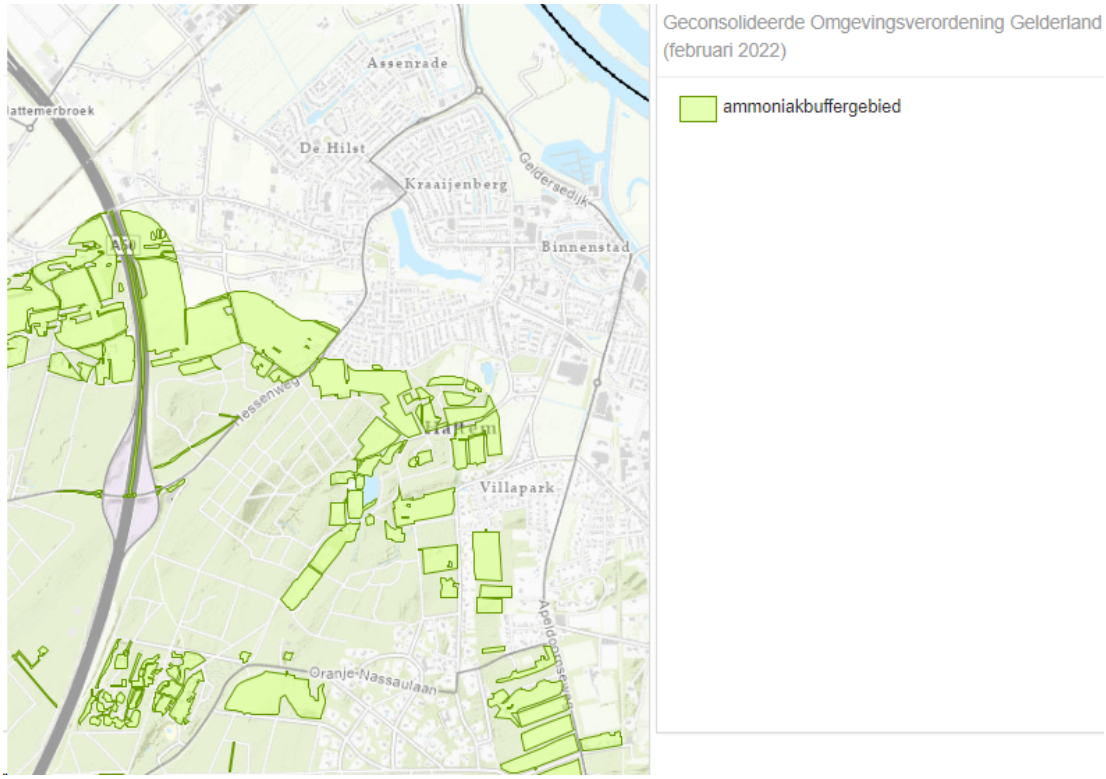
- Nieuwvestiging van een grondgebonden veehouderijbedrijf (artikel 2.28) is uitsluitend mogelijk als bedrijven op initiatief van de overheid moeten verplaatsen vanwege een algemeen maatschappelijk belang. Of als een bestaand bedrijf moet verplaatsen om een goede landbouwstructuur (verkavelingssituatie) te creëren. Hierbij geldt dat eerst gekeken moet worden of een bestaand agrarisch bouwperceel kan worden herbenut. Wanneer dat niet mogelijk of ondoelmatig is, kan een nieuw agrarisch bouwperceel worden toegekend.
  De ligging van de grond die tot het bedrijf behoort, de ontsluiting en de aanwezigheid van andere gevoelige functies zijn in dat geval van belang bij de uiteindelijke keuze van de nieuwe bedrijfslocatie. Ruimtelijke kwaliteit en een goede landschappelijke inpassing zijn daarbij van belang.
- Nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderij een nieuw agrarisch bouwperceel (artikel 2.29) is niet toegestaan. Dit verbod is ingesteld ter bescherming van de kwetsbare natuurgebieden in Gelderland.

Plussenbeleid

In de omgevingsverordening zijn instructieregels opgenomen ten aanzien van de uitbreiding (artikel 2.31) van grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijbedrijven en -takken in bestemmingsplannen.
Uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven en -takken kan alleen als de aanvrager extra maatregelen neemt op het gebied van dierwelzijn, landschappelijke inpassing en milieu.
Voor deze extra maatregelen (‘plusmaatregelen’) moeten de gemeenten beleidsregels opstellen (artikel 2.30). Gedeputeerde Staten stellen voor dit ‘Plussenbeleid’ een handreiking met de kaders voor deze beleidsregels vast.

Ammoniakbuffergebieden

Nieuwvestiging en uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderijtakken in Ammoniakbuffergebieden is aan regels gebonden (artikel 2.33). Nevenactiviteiten van agrarische bedrijven zijn onder voorwaarden mogelijk (artikel 2.35). Voor geitenhouderijen geldt een tijdelijk verbod op nieuwvestiging en uitbreiding (artikel 2.34).

figuur 4.5 - uitsnede themakaart landbouw

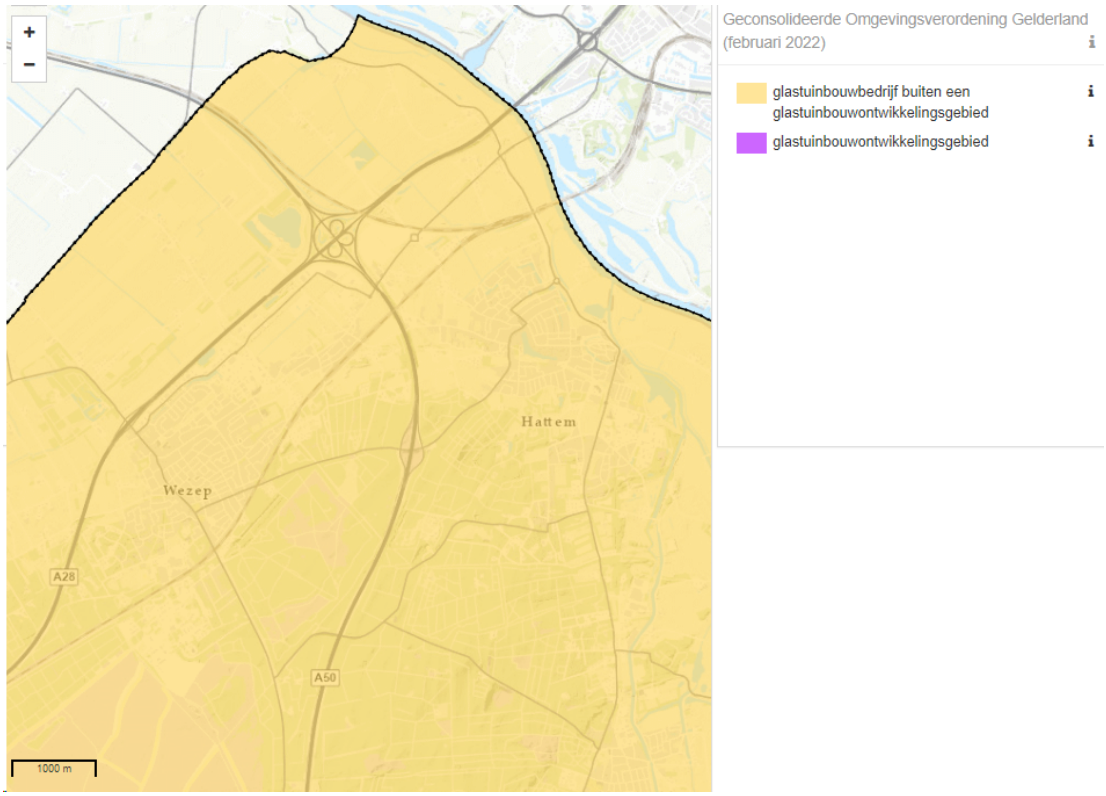
Ten aanzien van het voorliggend plangebied blijkt uit bovenstaand figuur 4.5 dat groot een deel van het poldergebied van Hattem is aangeduid met Plussenbeleid. Het Plussenbeleid is alleen van toepassing bij uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderij bedrijven. Binnen het plangebied is één niet-grondgebonden veehouderijbedrijf aanwezig.

Het ammoniakbuffergebied ligt binnen de gemeente Hattem rondom het Veluwemassief (zie afbeelding 4.5). Dit gebied omvat een zone van 250 meter rondom zeer gevoelige natuur in het Gelders NatuurNetwerk (GNN). De eis is dat nieuw- of hervestiging van intensieve veehouderij daar niet is toegestaan en dat bij uitbreiding van een bestaand bedrijf de emissie van ammoniak op de locatie niet mag toenemen. Deze eisen gelden bovenop het Plussenbeleid.

4.2.2.4 Regels glastuinbouw

De glastuinbouw is een sector met een hoge dynamiek en een relatief grote economische betekenis per oppervlakte-eenheid. Voor een duurzame ontwikkeling is concentratie van de glastuinbouw noodzakelijk. Ook vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening zijn solitaire glastuinbouwbedrijven minder gewenst, omdat kassen een grote landschappelijke en ruimtelijke impact hebben. In Glastuinbouwontwikkelingsgebieden krijgt glastuinbouw voorrang; buiten deze ontwikkelingsgebieden wordt glastuinbouw beperkt.

Met het oog op de gewenste concentratie van de glastuinbouwbedrijven worden in de verordening (afdeling 2.3) regels gesteld aan de nieuw-, hervestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor glastuinbouwbedrijven in de provincie Gelderland. Ook bevat de verordening regels voor bedrijven waarin glastuinbouw als neventak of in een gemengd bedrijf voorkomt. Afdeling 2.3 is niet van toepassing op glasopstanden kleiner dan 2 hectare vierkante meter, omdat zij een kleinere impact hebben op de omgeving.

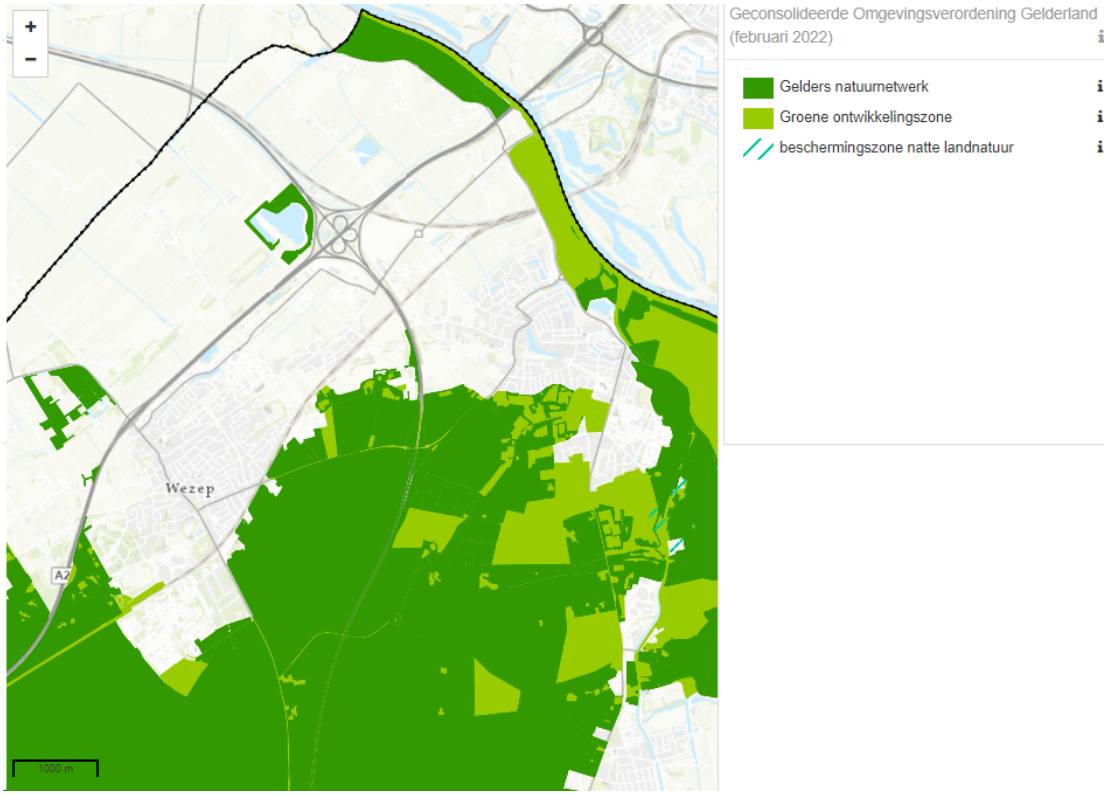

figuur 4.6 - uitsnede themakaart glastuinbouw

In figuur 4.6 is te zien dat het gehele plangebied is aangeduid als glastuinbouw buiten een glastuinbouwontwikkelingsgebied. Buiten glastuinbouwontwikkelingsgebied is geen nieuwvestiging of uitbreiding mogelijk (artikel 2.16). Onder strikte voorwaarden is een eenmalige uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf buiten een glastuinbouwontwikkelingsgebied mogelijk (artikel 2.17).

4.2.2.5 Regels natuur

Het Natuurnetwerk Nederland is een landelijk netwerk van natuur- en agrarische gebieden met een speciale natuurkwaliteit. Het netwerk bestaat zowel uit afzonderlijke natuurgebieden als uit verbindingszones die deze natuurgebieden met elkaar verbinden. De provincie beoogt in Gelderland een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden bereiken. Hiermee beschermt de provincie de verscheidenheid (biodiversiteit) en kwaliteit van de Gelderse natuur, wat bijdraagt aan een prettige leef- en werkomgeving.
De provincie beschermt de bestaande natuur in het Gelders natuurnetwerk (GNN) en versterken de samenhang door natuurgebieden in het Gelders natuurnetwerk uit te breiden en verbindingszones aan te leggen in de Groene ontwikkelingszone (GO). Het beleid richt zich op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van verbindingszones, waaronder landgrensoverschrijdende klimaatcorridors.

figuur 4.7 - uitsnede themakaart natuur

Gelders Natuurnetwerk (GNN)
Het Gelders natuurnetwerk bestaat uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de voormalige Gelderse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en uit het zoekgebied voor nieuwe natuur.

In de instructieregels (artikel 2.39) is vastgelegd dat andere bestemmingen dan natuur alleen binnen het Gelders natuurnetwerk mogelijk zijn, als die geen nadelige gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang. Er zijn geen gevolgen voor de oppervlakte als die in overeenstemming met paragraaf 2.6.2 worden gecompenseerd:
buiten het Gelders natuurnetwerk of binnen het Gelders natuurnetwerk op gronden die op de ambitiekaart bij het Natuurbeheerplan daartoe zijn aangeduid.
Bovendien dient op grond van artikel 2.40 te worden aangetoond dat er geen reële alternatieven zijn en dat het gaat om een groot openbaar belang. Als aan beide criteria wordt voldaan, is de ontwikkeling mogelijk, onder de voorwaarde dat mitigatie en gelijkwaardige compensatie van de negatieve effecten plaatsvindt in overeenstemming met paragraaf 2.6.2.

Uitbreiding van bestaande functies binnen het Gelders natuurnetwerk zijn ook aan voorwaarden verbonden (artikel 2.43) als er voor die uitbreiding geen alternatieve locatie beschikbaar is en de kernkwaliteiten van het gebied in hun onderlinge samenhang bezien per saldo worden versterkt. De versterking dient planologisch te zijn verankerd in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.
Een aantal (recreatieve) bedrijven binnen het GNN komt enkel onder strikte voorwaarde voor uitbreiding in aanmerking als deze in bijlage 'Groeilocaties groei-krimpbeleid Veluwe' zijn benoemd. Binnen de gemeente Hattem zijn er geen recreatiebedrijven aanwezig die op deze lijst voorkomen.

Tot slot zijn binnen het Gelders natuurnetwerk zijn onder (bijzondere) voorwaarden natuurbegraafplaatsen toegestaan (artikels 2.46 en 2.47).

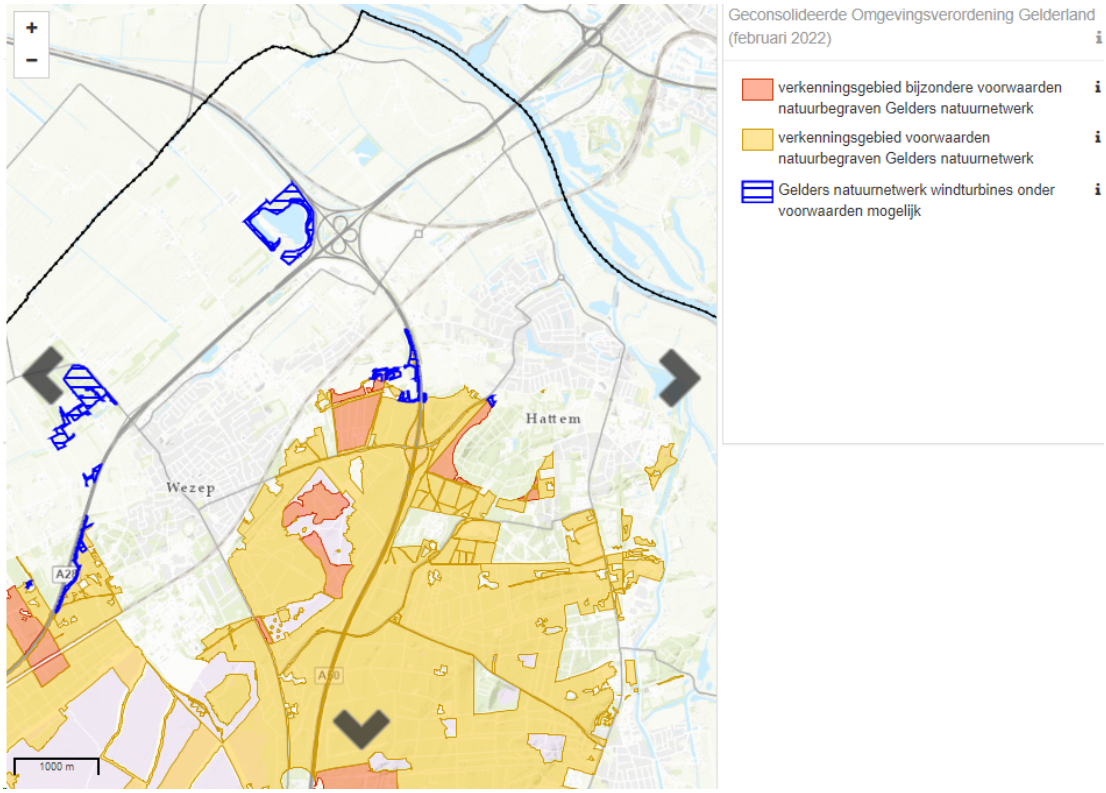
Zowel bij nieuwvestiging als bij een grootschalige uitbreiding moet er, naast een goede landschappelijke inpassing, sprake zijn van een per saldo substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de Groene ontwikkelingszone (paragraaf 2.6.2: artikels 2.48 t/m 2.51).

Groene ontwikkelingszone (GO)
Binnen de Groene ontwikkelingszones is een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen mogelijk als de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat (artikel 2.52).

Binnen Groene ontwikkelingszones is de uitbreiding van een grondgebonden veehouderij en uitbreiding van een landgoed alsmede extensieve openluchtrecreatie toestaan als deze landschappelijk wordt ingepast zodat de kernkwaliteiten niet significant worden aangetast (artikel 2.53).

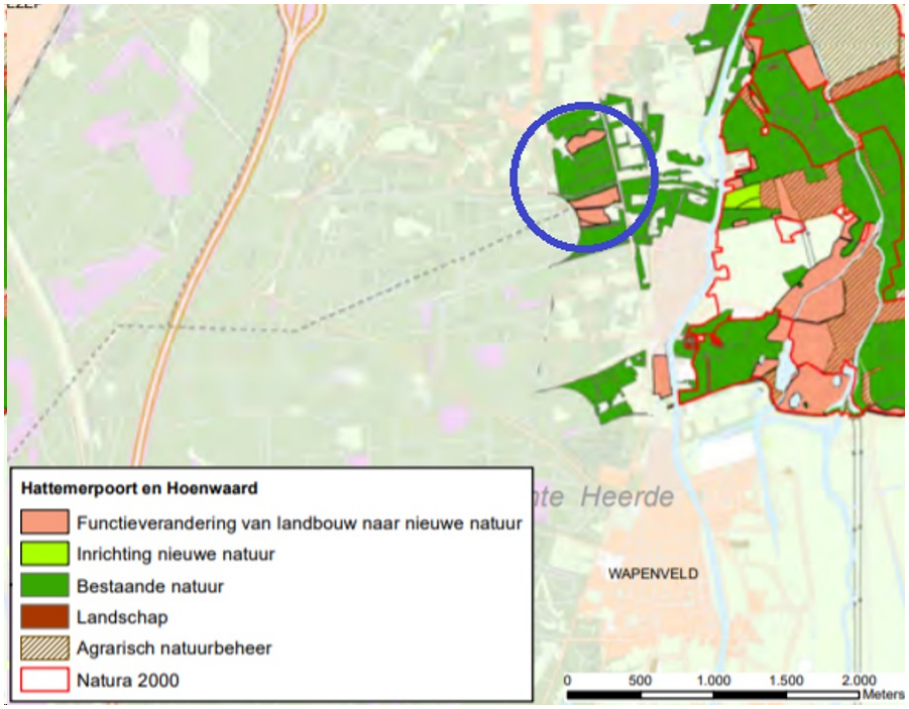
Zowel bij nieuwvestiging als bij een grootschalige uitbreiding moet er, naast een goede landschappelijk inpassing, sprake zijn van een per saldo substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de Groene ontwikkelingszone.

In figuur 4.8 zijn het Gelders natuurnetwerk en de aansluitende Groene ontwikkelingszone aangegeven. In de bijbehorende figuur 4.9 zijn de toegestane activiteiten binnen het Gelders natuurlandschap mogelijk aangegeven.

figuur 4.8 - uitsnede themakaart natuur: toegestane activiteiten Gelders natuurnetwerk

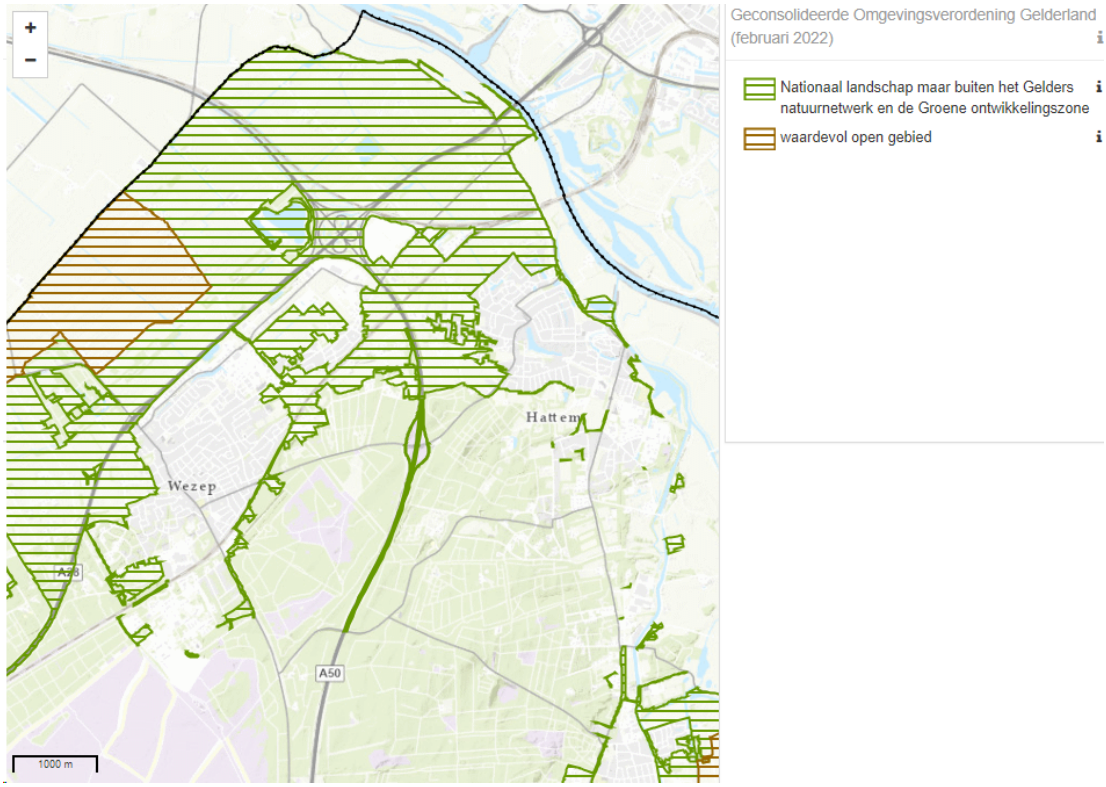
Binnen het plangebied is een klein deel van de ecologische verbindingszone Hattemerpoort gelegen. Binnen dit deel wordt een aantal agrarische percelen omgevormd tot nieuwe natuur. In figuur 4.9 is de ecologische verbinding Hattemerpoort weergegeven.

figuur 4.9 - voortgang realisatie Gelders Natuurnetwerk, blauwe cirkel is gelegen binnen het plangebied (bron: planMER)

4.2.2.6 Regels landschap

De zeven Nationale landschappen in Gelderland zijn representatief voor het Gelderse cultuurlandschap en een afspiegeling van de landschappelijke diversiteit op (inter)nationale schaal. Artikel 2.56 van de verordening geldt alleen voor die delen van het Nationaal landschap die buiten het Gelders natuurnetwerk, de Groene ontwikkelingszone en de Nieuwe Hollandse Waterlinie liggen.
Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwe bestemmingen) mogen geen afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van dat specifieke deel van het Nationaal landschap niet aantasten.
Bestemmingen die de kernkwaliteiten aantasten, zijn alleen mogelijk als er geen alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Voorwaarde is dat voor de ontplooiing van die activiteiten compenserende maatregelen plaatsvinden ter waarborging van de kernkwaliteiten van het betreffende Nationale Landschappen.

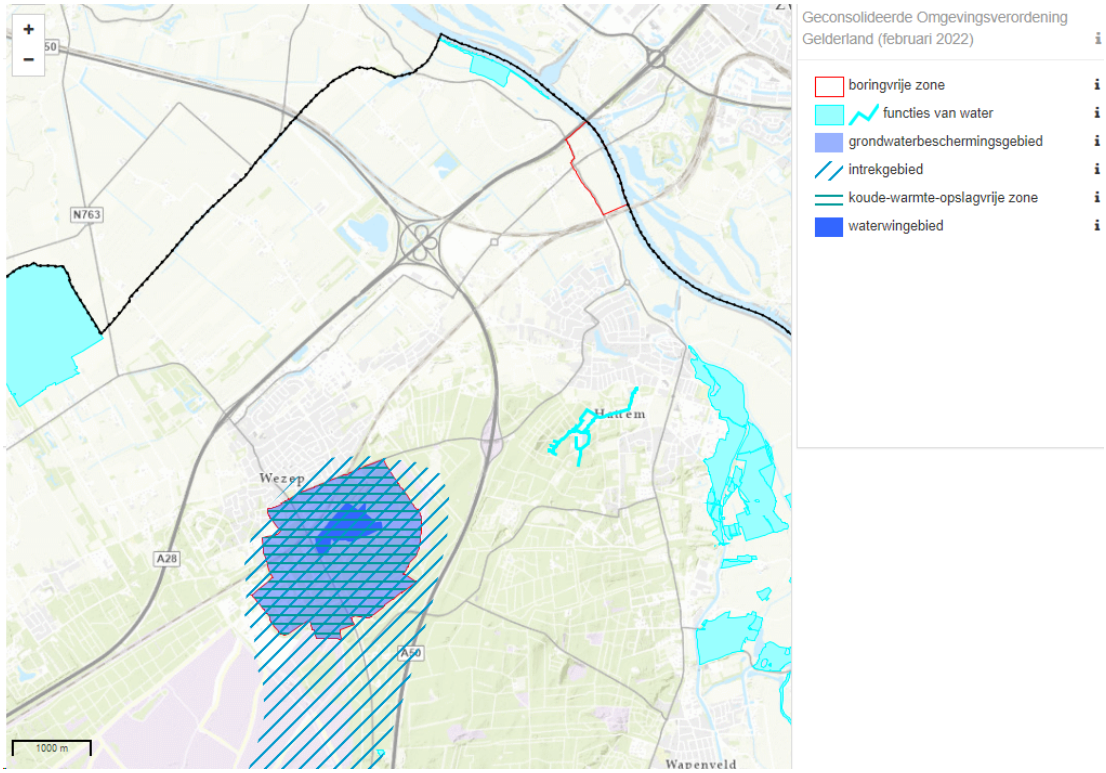
figuur 4.10 - uitsnede themakaart landschap

In figuur 4.10 is te zien dat de polder is aangeduid als 'Nationaal landschap buiten Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone'. Het gaat daarbij om het Nationaal landschap Veluwe. De kernkwaliteiten van Hattem zijn:

- sterk contrast tussen gesloten en open landschap, groot hoogteverschil, bos-stad-IJssel op zeer korte afstand;
- Hattem pittoresk;
- oriëntatie op Zwolle.

4.2.2.7 Regels water en milieu

Ten behoeve van het plangebied zijn geen (instructie)regels relevant ter bescherming van het grondwater ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Voor het plangebied zijn de regels ten aanzien van het verbod op bodemenergiesystemen, die koude of warmte onttrekken of toevoegen, evenmin relevant.

figuur 4.11 - uitsnede themakaart water en milieu

Binnen het plangebied is de Molecatense Beek vanwege haar landschappelijke en ecologische betekenis aangeduid als functies van water (figuur 4.11). Gedeputeerde Staten kunnen op verzoek afwijkingen toestaan van de waterfunctie 'specifiek ecologische doelstelling wateren' (artikel 4.9), zoals is aangegeven op de themakaart waterbeleid bij de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (zie paragraaf 4.2.1.2).
Afwijking van de waterfunctie is mogelijk wanneer dit noodzakelijk is voor de uitvoering van een project. Daarnaast moet de afwijking van ondergeschikt belang zijn in verhouding tot de omvang van functies die in het project worden gerealiseerd. De afwijking moet ook voldoende draagvlak onder betrokken partijen hebben en de haalbaarheid van de oorspronkelijke functie is in het geding.

4.2.2.8 Instructieregel zonneparken in het buitengebied

De provincie heeft de ambitie om de energietransitie in Gelderland te versnellen, passend binnen de Gelderse kwaliteiten. Omdat er steeds meer initiatieven worden ontwikkeld voor het opwekken van zonne-energie in het buitengebied heeft de provincie het voornemen om in de volgende actualisatie van de omgevingsverordening een instructieregel op te nemen ten aanzien van de inpassing van zonneparken in het buitengebied. Het inpassen van zonne-energie in het stedelijk gebied (zoals op daken, parkeerplaatsen, bedrijventerreinen) heeft de voorkeur. Zonneparken in het buitengebied zijn ook nodig om de klimaatdoelen te halen, maar vergen een zorgvuldige ruimtelijk afweging (en inrichting) gelet op de kwaliteit van inrichting van de Gelderse leefomgeving.

Hoewel het toestaan van zonneparken in het buitengebied een bevoegdheid van gemeenten streeft de provincie ernaar om ervoor te zorgen dat zonneparken in het buitengebied zorgvuldig worden afgewogen. In de Omgevingsverordening zijn instructieregels opgenomen (art 2.65a) dat gemeenten bij het toestaan van zonneparken in het buitengebied rekening houden met:

1. de bijdrage van zonne-energie aan de lokale energiebehoefte;
2. de mogelijkheden om binnen het stedelijk gebied en op daken van gebouwen in die behoefte te voorzien;
3. de gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit van gebieden of locaties waar zonneparken mogelijk zijn en de wijze waarop deze kwaliteit behouden of blijvend versterkt kan worden;
4. de samenhang met het omringende landschap;
5. de consequenties voor het elektriciteitsnet; en
6. het huidige grondgebruik.

De instructieregel is gericht op een goede afweging en motivering van gemeenten. Daarnaast is een maximale gebruikstermijn van 30 jaar opgenomen en de voorwaarde dat het zonnepark na gebruik moet worden verwijderd. Tot slot moet worden bepaald in welke mate de bij aanleg en gebruik van een zonnepark gerealiseerde versterking van de ruimtelijke kwaliteit na verwijdering van het zonnepark in stand wordt gehouden.

In dit Chw bestemmingsplan wordt geen ruimte geboden aan grootschalige ontwikkelingen voor energietransitie, eerst worden de consequenties van de RES voor Hattem afgewacht. In de Omgevingsvisie van de gemeente wordt al ingegaan op zonneparken op water of agrarische grond (zie paragraaf 4.3.1 van deze toelichting).

4.2.2.9 Klimaatadaptatie

Tegelijkertijd is een bepaling (art 2.65b) opgenomen om bij nieuwe (ruimtelijke) ontwikkelingen rekening te houden met de risico's van klimaatverandering. De provincie geeft aan dat het belangrijk is dat de leefomgeving klimaatbestendig en waterrobuust is om met weersextremen, zoals droogte en hevige regenval, te kunnen omgaan. Om ervoor te zorgen dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen hier aandacht voor wordt gevraagd om aan te geven op welke wijze rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. Het gaat daarbij specifiek om:

1. waterveiligheid;
2. wateroverlast;
3. droogte; en
4. hitte.

Bovendien moet het waterschap bij de planvorming worden betrokken.

Bij de ontwikkelregels in dit Chw bestemmingsplan is hiermee rekening gehouden. In het planMER (zie bijlage 9) wordt ingegaan op het aspect klimaatverandering (Klimaat en energie).

4.2.3 Plussenbeleid

In 2017 hebben Provinciale Staten het plussenbeleid vastgesteld. Daarmee geeft de provincie niet grondgebonden veehouders de ruimte om hun bedrijf te ontwikkelen, onder bepaalde voorwaarden. De gemeente dient deze voorwaarden verder uit te werken in beleidsregels.

Binnen de gemeente Hattem is op dit moment nog maar één niet-grondgebonden veehouderijbedrijf aan de Ierstweg aanwezig. De gemeente heeft op dit moment deze beleidsregel niet verder uitgewerkt, wat betekent dat er geen sprake is van uitbreidingsruimte.

4.2.4 Regionaal Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle

Zoals eerder is aangegeven zijn voor de zeven regio's met de hoogste verstedelijkingsdruk door de rijk en de regio verstedelijkingsstrategieën opgesteld waarbij niet alleen naar de woningbouw is gekeken, maar ook baar mobiliteit, economie en natuur, energie en water.

In de Regio Zwolle is er behoefte aan circa 40.000 woningen. Klimaatadaptatie vormt naast wonen, werken en de mobiliteitstransitie een belangrijke bouwsteen in de verstedelijkingsstrategie. Diverse perspectieven zijn onderzocht en de kansrijke bouwstenen en bevindingen zijn verwerkt in het verstedelijkingsconcept 'de warme harten strategie'. Hierbij wordt op drie schaalniveaus een hart gerealiseerd. Ieder schaalniveau kent zijn eigen opgave:

- concentreer het grootste deel van toekomstige verstedelijking in bestaand stedelijk Zwolle,
- draag bij aan een warm hart rond OV-knooppunten voor 'dagelijkse dingen' in middelgrote kernen en
- houd de overige kernen vitaal.

Versnellingsafspraken woningbouw

Voor de Regio Zwolle wordt de gezamenlijk verstedelijkingsstrategie uitgewerkt. De plannen voor 't Veen zullen daar deel van uitmaken. In het kader van de versnellingsafspraken woningbouw zijn voor een aantal grotere ontwikkelingen rijksbijdragen ontvangen ten behoeven van aanpassingen aan de infrastructuur.

4.2.5 Regionaal Energie Strategie Noord-Veluwe

De doelen uit het nationale Klimaatakkoord (2019) maken een energietransitie van fossiele brandstoffen naar duurzamere energiebronnen noodzakelijk. Nederland is verdeeld in verschillende energieregio's met ieder hun eigen Regionale Energiestrategie (RES). Hierin staat beschreven hoe het beste duurzame energie opgewekt kan worden en op welke plaatsen dit ruimtelijk inpasbaar, maatschappelijk acceptabel en financieel haalbaar is. In de RES Noord-Veluwe (april 2021) heeft de regio zich als doel gesteld om in 2030 ongeveer 59,4% van alle elektriciteit die wordt gebruikt, in de regio duurzaam op te wekken via zonne- en windenergie. Hiermee verlaagt de regio de uitstoot van broeikasgassen (CO_2) met 53%, dat is ruim binnen het landelijke klimaatdoel van 49%.

Voor wat betreft zonne-energie wordt uitgegaan van de Gelderse constructieve zonneladder, waarbinnen het plaatsen van zonnepanelen op daken prioriteit heeft boven het ontwikkelen van zonneparken op de grond of op water. Het realiseren van zonneparken in zogenoemde restruimtes heeft weer de voorkeur boven zonneparken op landbouwgrond. In Hattem is een zonnepark op landbouwgrond pas mogelijk nadat overige treden (zon op dak, benutten van restruimtes) eveneens voorzien zijn van (plannen voor) initiatieven. Grond- en watergebonden zonneparken zijn mogelijk zijn binnen in de polders ten noorden van de Hanzespoorlijn.
Er staan sinds kort vier windmolens langs de N50 nabij het knooppunt Hattemerbroek. Er zijn twijfels en zorgen over de inpassing en impact van extra windmolens in het gebied**.** Er is aanvullend onderzoek nodig om vast te stellen of er eventueel ruimte is voor additionele windturbines. Er ligt dus geen concreet aanbod voor extra molens.

4.2.6 Conclusie provinciaal beleid

De uitgangspunten van het voorliggende Chw bestemmingsplan Buitengebied sluiten aan op het beleid van de provincie. Veel van het provinciaal beleid is geconcretiseerd in het gemeentelijk beleid, zoals opgenomen in de gemeentelijke Omgevingsvisie.

In hoofdstukken 5 en 6 van de toelichting van het voorliggend Chw bestemmingsplan wordt het provinciaal, bijvoorbeeld met betrekking tot het GNN, en gemeentelijk beleid verder geconcretiseerd in de verbeelding en in de planregels alsmede het bijbehorend Afwegingskader (zie paragraaf 5.4).
In de planMER, die als bijlage 9 is opgenomen bij het bestemmingsplan, wordt aandacht besteed aan de milieueffecten van de voorliggende plannen (zie ook paragraaf 7.2 van deze toelichting). Daarnaast zijn ten behoeve van de verschillende initiatieven die als recht in het Chw bestemmingsplan zijn meegenomen aanvullende onderzoeken uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn opgenomen in paragrafen 7.4 en 7.5 van deze toelichting.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Omgevingsvisie Hattem 2040

De gemeente heeft vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet samen met de bewoners van de gemeente een Omgevingsvisie opgesteld. Naast dat er minder regels komen om aan te toetsen, krijgt iedere gemeente ook meer afwegingsruimte om te bepalen wat belangrijk wordt gevonden en maatwerk te leveren. Daarnaast verandert de rol van de gemeente. De samenleving krijgt een veel grotere rol in de planvorming. De gemeente zal meer gaan faciliteren, inspireren en integraal belangen gaan afwegen.

Het doel van de Omgevingsvisie is om met een heldere visie aan te geven waar de gemeente naar toe wil voor 2040. Zo kan de gemeente haar positie bepalen en waar dat nodig is - stelling nemen. De Omgevingsvisie is daarbij de kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven. In de Omgevingsvisie worden de ambities allereerst voor de hele gemeente vastgesteld en daarna voor de verschillende deelgebieden. Van elk deelgebied worden de karakteristieken geduid die samen de huidige identiteit vormen. Daarna wordt de koers richting 2040 beschreven waarbij wordt aangegeven welke ontwikkelingen daar op welke wijze aan bij kunnen dragen.

4.3.1.1 Duurzaam Hattem: de vitale Hanzestad tussen Veluwe en IJssel

Uitgegaan wordt van een duurzame en vitale Hanzestad waar iedereen samen aan blijft meewerken. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de partners in de regio. De lijnen vanuit het rijke verleden als Hanzestad naar het heden worden aan de hand van een drietal thema's voortgezet naar de toekomst:

- vitale samenleving;
- samen duurzaam;
- tussen Veluwe en IJssel.

Vitale samenleving

In het geval van een vitale samenleving gaat het volgens de Omgevingsvisie om een modern en passend aanbod van maatschappelijke voorzieningen dicht bij de mensen die ze nodig hebben. In het kader van gezond leven gaat het vooral om aspecten die samenhangen met gezondheid, veiligheid, erfgoed en kunst, toegankelijkheid, maatschappelijke voorzieningen en een passend woningaanbod.

In de fysieke leefomgeving wordt door de gemeente ingezet op het zowel het beschermen als het bevorderen van de gezondheid. Onder het bevorderen van de gezondheid valt het groen en beweegvriendelijk inrichten van

de openbare ruimte en
het op peil houden van het aanbod aan sportvoorzieningen. Onder het beschermen van de gezondheid vallen maatregelen die erop gericht zijn het minimaliseren van negatieve invloed van milieufactoren (zoals geluidsoverlast, stankoverlast, slechte luchtkwaliteit, slechte waterkwaliteit).

Erfgoed, kunst en cultuur dragen bij aan een aantrekkelijke en herkenbare leefomgeving en bepalen mede onze identiteit. Dit draagt bij aan het welbevinden van mensen en daarmee aan een gezonde leefomgeving. Ontwikkelingen die daaraan bijdragen worden zoveel mogelijk ondersteund.

Toegankelijkheid heeft niet alleen betrekking op de (fysieke) bereikbaarheid van voorzieningen voor kwetsbare bewoners door een goede inrichting van de buitenruimte, maar ook op het bieden van extra steun voor kwetsbare en/of eenzame bewoners.

Daarbij wordt ingezet op een modern aanbod aan maatschappelijke voorzieningen, dichtbij de mensen die ze nodig hebben. Het aanbod moet aansluiten op de behoefte van de Hattemers, bijvoorbeeld als het gaat om onderwijs, welzijn en (geïndiceerde) zorg. Maatschappelijke voorzieningen worden zoveel mogelijk geclusterd als plekken voor ontmoeting en activiteiten. Goede voorzieningen en sterke sociale netwerken en verbondenheid zijn daarbij belangrijk.

Om ervoor te zorgen dat Hattemers hun hele leven in Hattem kunnen blijven wonen is het volgens de Omgevingsvisie belangrijk dat er passende en/of levensloopbestendige woningen aanwezig zijn voor jong en oud.

Samen duurzaam
De gemeente legt, samen met de regio Noord-Veluwe, de basis voor een klimaatneutrale energievoorziening in 2050 in de Regionale Energie Strategie (RES). Deze afspraken worden geborgd in de Omgevingsvisie en het omgevingsplan. Er wordt ingezet op ontwikkelingen die passen bij het Hattems karakter en de lokale vraag, samen met de inwoners, ondernemers, Powered by Hattem en de ketenpartners. Het benutten van duurzame energie wordt gestimuleerd. Naast zonnepanelen op daken is ruimte voor zonneparken op het Bedrijvenpark H2O, langs de rijkswegen en spoorlijnen, boven parkeerterreinen en op de vuilstort. Op andere plekken zijn zonneparken alleen mogelijk indien ze landschappelijk goed worden ingepast en bijdragen aan een hogere biodiversiteit. Vanwege de beperkingen die het nabijgelegen Natura 2000-gebied Veluwe is In Hattem geen ruimte voor extra grote windturbines. Er is, onder voorwaarde, wel ruimte voor kleine windturbines. Daarmee wordt aangesloten op het gemeentelijke 'Beleidskader Hernieuwbare Energie' (zie paragraaf 4.3.8).

Door de beperkte mogelijkheden voor windturbines in Hattem beperkt zijn, is het belangrijk om duurzame energie op te wekken met zonnepanelen om als gemeente
en als regio energieneutraal te worden. Ingezet wordt op het maximaal benutten van daken voor zonnepanelen. Het gaat daarbij niet alleen om daken in de woongebieden, maar ook op de grote dakoppervlakken van onder meer (agrarische en niet-agrarische) bedrijven.
Daarnaast wordt binnen de gemeente op een aantal plekken ruimte geboden voor zonneparken (op de grond of op water). In eerste instantie wordt ruimte geboden aan zonneparken op zogenaamde restruimtes en in sommige gebieden nabij hoofdinfrastructuur. In tweede instantie wordt- eveneens onder voorwaarden - ruimte

geboden aan zonneparken op water of agrarische grond in andere delen van het poldergebied, maar dan alleen kleinschalig en op basis van een zorgvuldige afweging en inpassing van concrete voorstellen en initiatieven. Een voorbeeld van een wenselijke ontwikkeling is het initiatief om op de zandwinplas (locatie Wielink) zonnepanelen te plaatsen. Hiervoor is een omgevingsvergunning verleend. Een ander voorbeeld is de vuilstort langs de Oranje Nassaulaan. Vanwege de zorgvuldige afweging tussen Natura 2000-belangen en de opgave van de energietransitie wordt dit niet in dit Chw bestemmingsplan als initiatief mogelijk gemaakt.

De komende decennia moeten we 'van het gas af'. Dat betekent dat alle gebouwen op een andere manier verwarmd zullen moeten gaan worden. Dat is een grote opgave waarbij energiebesparende/isolerende maatregelen belangrijk zijn en zijn voor de verwarming nieuwe oplossingen nodig.
Vanwege het extremere weer is een weerbare stad nodig. Dit houdt in dat het belangrijk is dat toekomstige ontwikkelingen bijdragen aan een klimaatadaptieve en leefbare inrichting en aan toekomstbestendige gebouwen.
Ten slotte is het belangrijk dat wordt omgeschakeld naar een circulaire en afvalloze samenleving.

Levendig landschap tussen Veluwe en IJssel
In de Omgevingsvisie wordt gestreefd naar het leggen van landschappelijke verbindingen. Landschappelijke structuren moeten worden behouden, wanneer deze zijn verdwenen moeten ze worden teruggebracht. Er wordt naar gestreefd om de belevingswaarde te vergroten. Nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied moeten dan ook passen bij het lokale karakter en dit versterken.
De verbinding tussen de stad verdient versterking. Groenstructuren worden gebruikt om de stad en het ommeland te verknopen. Vooral de overgang en uitstraling aan de randen van de stad is belangrijk. Nieuwe ontwikkelingen moeten zeker hier bijdragen aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

Daarnaast wil de gemeente de biodiversiteit en natuurkwaliteit verhogen. De ontwikkeling van ecologische verbinding tussen de Veluwe en IJssel, aan de zuidzijde van Hattem (Hattemerpoort) wordt afgerond. De biodiversiteit wordt in het buitengebied onder andere verhoogd door het herstel van groenstructuren in de kernrandzone. Daarbij wordt onder andere gedacht aan bloemrijke bermen en (natuurvriendelijke) oevers en - vooral in het gebied rond het Vijzelpad en de Hilsdijk (het kampenlandschap) - door het herstel van verdwenen groenstructuren als houtwallen en hagen
In de agrarische gebieden wordt met de betrokken agrariërs, waterschap en provincie gezocht naar mogelijkheden voor een omschakeling naar een duurzame circulaire en natuurinclusieve landbouw waarbij ook ruimte is voor insecten, kleine zoogdieren, weidevogels en andere natuurwaarden. Een goed bodem- en watersysteem is daarbij van groot belang. Het helpt bovendien om de gevolgen van klimaatverandering aan te kunnen. Een gezonde bodem kan beter tegen droogte, kan meer water vasthouden en is goed voor de biodiversiteit.

Duurzame, circulaire en ‘natuurinclusieve bedrijfsvoering betekent bijvoorbeeld dat reststoffen worden hergebruikt, de stikstofuitstoot wordt verminderd, waterstanden hoger worden, er geen insekticiden worden gebruikt en er ruimte is voor onder meer insecten en boerenlandvogels op de erven, in de weilanden en op de akkers. Uiteraard moet dat wel gepaard gaan met behoud van een rendabele bedrijfsvoering.
De gemeente geeft aan met de agrariërs in gesprek te gaan om te bespreken wat zij nodig hebben om deze omslag te maken en hoe ze daarbij ondersteund dienen te worden. Samenwerking met provincie en waterschap

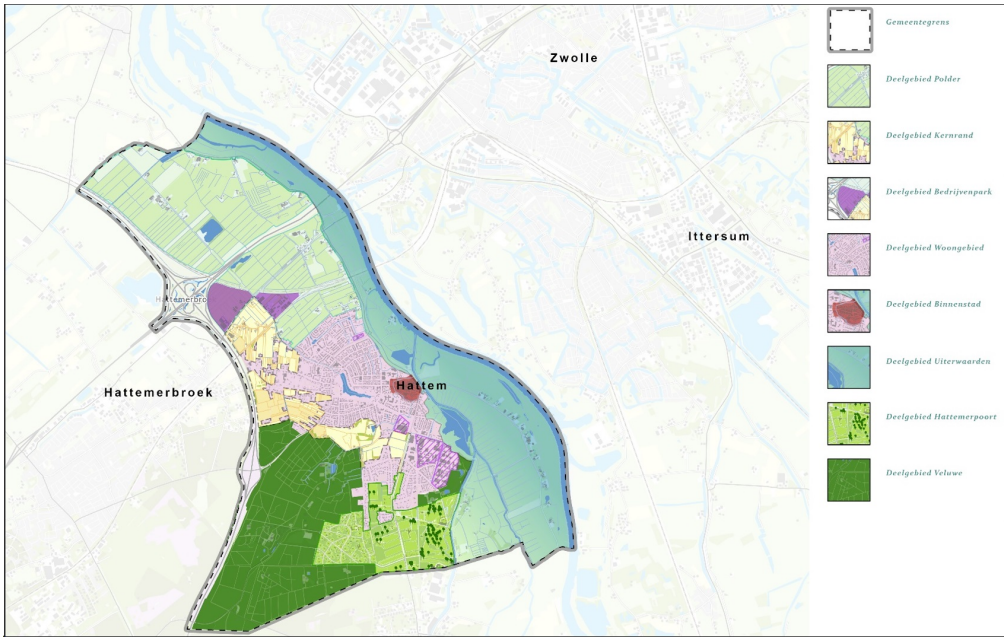
is daarbij essentieel

Goede infrastructuur is zijn ook belangrijk voor recreanten. Ingezet wordt op sterke fysieke verbindingen voor fietsers, met het openbaar vervoer en met de auto. Zo blijft Hattem economisch, recreatief en sociaal verbonden met de omgeving. Fietsers en voetgangers staan op de eerste plaats. Gestreefd wordt naar comfortabele, snelle, directe, veilige en duidelijke en herkenbare (hoofd)fietsroutes die zijn afgestemd op het gebruik van elektrische fietsen.
Veilige, duidelijke en mooie verbindingen tussen stad en buitengebied zijn daarin belangrijk. De gemeente streeft naar uitbreiding van het netwerk van recreatieve fiets- en wandelroutes (klompenpaden) en waar dat kan nog aantrekkelijker te maken.
Om het toerisme in de gemeente aantrekkelijker te maken heeft de gemeente het voornemen om meer mogelijkheden te bieden voor kleinschalige, persoonlijke overnachtingsmogelijkheden.

4.3.1.2 Koersen op karakter

De ambities voor de hele gemeente worden in de Omgevingsvisie verder uitgewerkt voor de verschillende deelgebieden binnen de gemeente. Er worden daarvoor acht deelgebieden onderscheiden met elk een eigen karakter:

- Binnenstad;
- Woongebied;
- Kernrand;
- Polders;
- Uiterwaarden;
- Veluwe (Bosgebied);
- Veluwerand (Hattemerpoort);
- Bedrijvenpark.

figuur 4.12 - uitsnede ruimtelijk raamwerk (bron: Omgevingsvisie)

Per deelgebied wordt op basis het karakteristiek de koers op hoofdlijnen op weg naar 2040 gegeven: hoe kunnen

de bestaande kwaliteiten van het deelgebied worden behouden en versterkt en welke typen ontwikkelingen kunnen daaraan bijdragen?
Voor wat betreft het voorliggend Chw bestemmingsplan zijn vier deelgebieden relevant.

Polders

figuur 4.13 - Poldergebied

In de Omgevingsvisie wordt er in eerste instantie naar gestreefd het open agrarisch karakter van de polders zoveel mogelijk behouden. Het is noodzakelijk dat de biodiversiteit zich kan herstellen en de stikstofuitstoot omlaag gaat. Agrariërs in het poldergebied worden daarom gestimuleerd om een omslag te maken naar een duurzame, circulaire en 'natuurinclusieve bedrijfsvoering, met behoud van een rendabele bedrijfsvoering. De gemeente gaat daarover met de agrariërs in gesprek en zoeken de samenwerking met provincie en waterschap. Samen wordt gezocht naar koppelkansen en verdienmodellen, bijvoorbeeld combinaties met natuur- en landschapsbeheer, klimaatadaptatie (tegengaan van droogte door water vast te houden in plaats van snel af te voeren), opwekken van duurzame energie en recreatie (zoals een minicamping).

Er is in de polders geen ruimte voor (nieuwe) grootschalige bebouwing. Er wordt plek geboden aan kleinschalige uitbreidingen van bestaande functies en de komst van kleinschalige recreatieve en maatschappelijke functies en woonfuncties, mits een duidelijke kwaliteitsverbetering optreedt.
Die kwaliteitsverbetering kan gericht zijn op de hierboven beschreven transitie van de landbouw, natuurontwikkeling en/of ruimtelijke kwaliteitsverbetering (bijvoorbeeld door het opruimen van leegstaande

schuren en stallen zonder cultuurhistorische waarde).

Voor het poldergebied wordt ernaar gestreefd om de recreatieve toegankelijkheid te verbeteren door onder andere meer ommetjes (klompenpaden) te creëren vanuit de stad. Het geeft een meerwaarde als daarbij oude cultuurhistorische routes worden hersteld/benut.

De eigenaren van (grote) dakvlakken in het poldergebied worden gestimuleerd deze zoveel mogelijk vol te liggen met zonnepanelen.
Hoewel het streven is het poldergebied helemaal open te houden, wordt in de Omgevingsvisie ook de noodzaak onderkend om op een aantal plekken ruimte te bieden aan grootschalige zonneparken. Dat is nodig voor het behalen van de gemeentelijke ambitie om energieneutraal te worden: met alleen zonnepanelen op daken (en mogelijk enkele kleine windturbines) is dat niet haalbaar.
Het ontwikkelen van grootschalige zonneparken gaat niet goed samen met het behoud van het bestaande open landschap. Daarom zal op deze plekken een nieuw (energie)landschap moeten worden ontworpen dat nieuwe landschappelijke kwaliteiten heeft en waarin natuurwaarden een plek krijgen. Het ontwikkelen van dit soort nieuwe energielandschappen is volgens de Omgevingsvisie uitsluitend mogelijk nabij de grootschalige infrastructuur, namelijk:

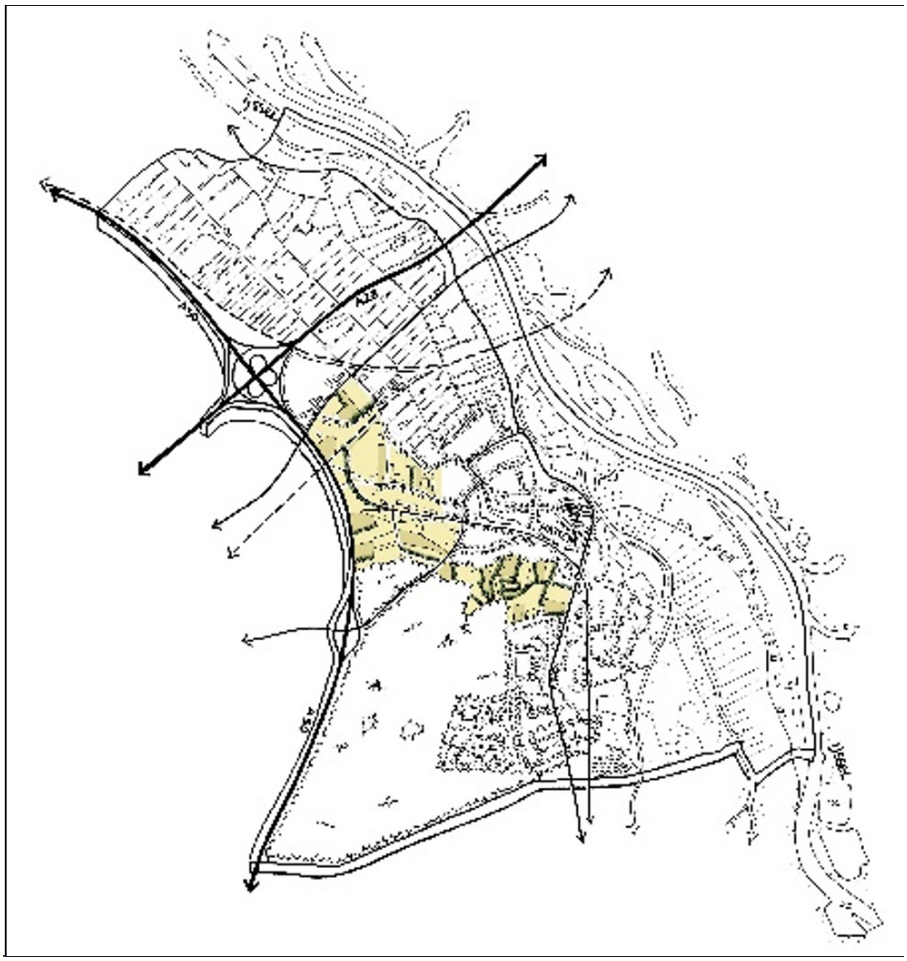
- tussen de N50, A28, Zuiderzeestraatweg en de spoorlijn Zwolle-Kampen;
- tussen de N50 en de Oostersedijk;
- ten noordwesten van de A28 binnen een afstand van maximaal 200 meter van de rijksweg.

Pas in tweede instantie is ook op andere plekken in de polders ruimte voor zonneparken op agrarische grond of op water, maar alleen als deze:

- kleinschalig zijn;
- landschappelijk goed worden ingepast;
- bijdragen aan een transitie naar een duurzame landbouw (inclusief het verhogen van de biodiversiteit);
- het bodemleven in stand houden;
- een meerwaarde opleveren voor het gebied.

Daarnaast is het wenselijk te zoeken naar functiecombinaties, bijvoorbeeld met landbouw, recreatie en/of waterberging (meervoudig ruimtegebruik). Landschappelijke inpassing is vooral goed mogelijk op de oeverwal langs de Geldersedijk (waar van oudsher meer opgaande beplanting aanwezig is). Dat kan hier door zonneparken te omzomen met bosschages, fruitbomen en/of (elzen)hagen. In de open kommen is een zonnepark minder eenvoudig in te passen, maar er zijn wel mogelijkheden op de overgang naar de oeverwal en achter erven. In alle gevallen moet rekening gehouden worden met de huidige waarde van het gebied voor weidevogels, ganzen en zwanen.

Kernrand

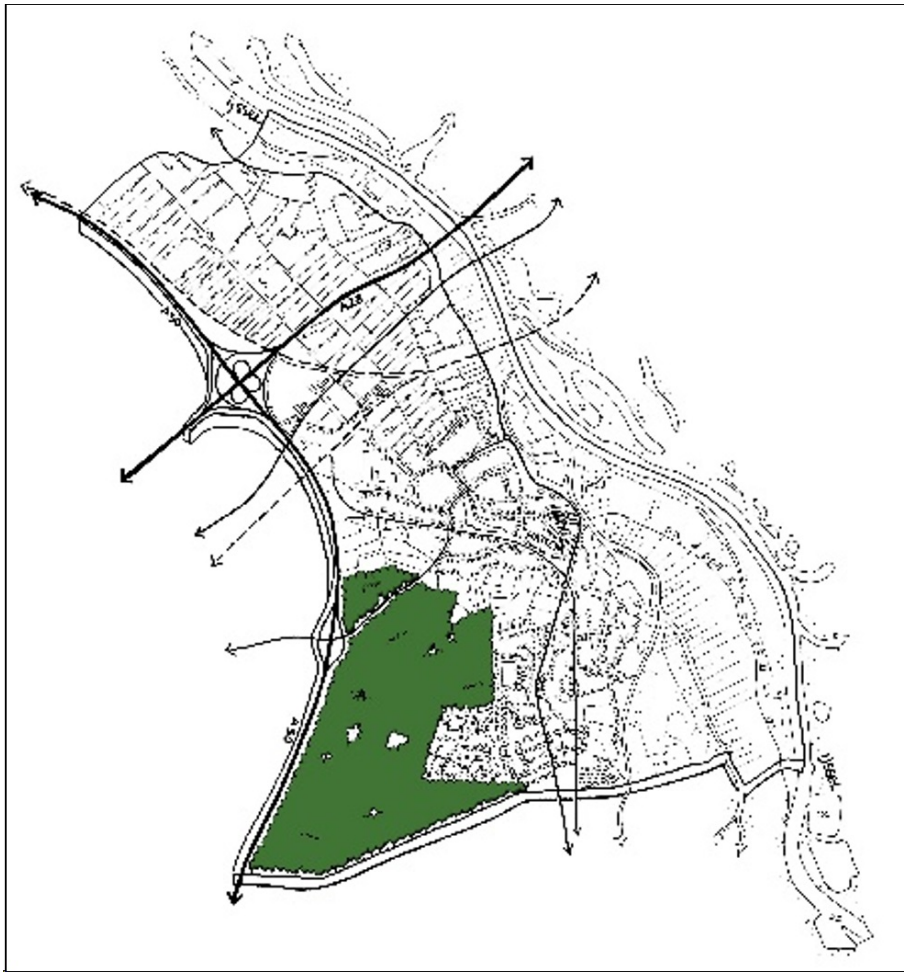
figuur 4.14 - Kernrand

In de Omgevingsvisie wordt ingezet om de kernrand (nog) aantrekkelijker te maken om te wonen en om ommetjes te maken vanuit Hattem. Dit draagt bij aan de gezondheid van de Hattemers en is ook aantrekkelijk voor toeristen. Veilige en attractieve recreatieve verbindingen tussen de stad en het buitengebied zijn dan ook belangrijk. Hiertoe gaan wordt onder meer de langzaamverkeersverbinding over het tracé van de oude spoorlijn (Roseboomspoor) gecomplementeerd. In de kernrand is ook ruimte voor kleinschalige overnachtingsmogelijkheden op bestaande erven, zoals bed&breakfasts.

Het weidegebied aan de noordzijde van de stad tot aan de Veluwespoorlijn wil de gemeente open houden. Hier is ruimte voor waterberging en natuurontwikkeling, in combinatie met recreatieve routes (ommetjes).

Voor het kampenlandschap tussen de kern en de A50 wordt in de Omgevingsvisie ingezet op versterken/herstellen. Nieuwe ontwikkelingen (waaronder het realiseren van woningen) zijn mogelijk. Uitgangspunt is dat ze bijdragen aan een duidelijke ruimtelijke/landschappelijke kwaliteitsverbetering en dat er natuurinclusief gebouwd wordt. Dit kan door oude loodsen of schuren op te ruimen en/of oude landschappelijke structuren als hagen, houtwallen en bomenlanen te herstellen. Dit is ook goed voor de biodiversiteit.
De doorzichten over de enken naar de randen van de Veluwe zijn landschappelijk gezien heel waardevol. Daarom wordt voor de enken ernaar gestreefd om deze open te blijven.

Veluwe (Bosgebied)

figuur 4.15 - Veluwe

Het behoud en de versterking van de natuurwaarden staat in de Omgevingsvisie voor de Veluwe voorop. Omdat de noordelijke Veluwe vooral bestaat uit relatief jonge en monotone aanplant (bestaande uit één boomsoort) van naaldbossen is het belangrijk dat deze in de toekomst geleidelijk worden omgevormd naar gevarieerde bossen, met meer verschillende boomsoorten (meer loofbomen) en met een variatie aan struiken en kruiden eronder. Dit helpt ook tegen de verdroging en draagt bij aan de reductie van CO2. Ook is het voor veel diersoorten van belang dat kleine heidevelden met elkaar worden verbonden.

Hattemers en bezoekers van buiten moeten de natuur kunnen beleven, zonder deze te verstoren. Een goede zonering van paden (in tijd of ruimte) staat hierbij centraal. Dit betekent dat recreanten van het gebied kunnen genieten, maar niet altijd overal. Veelal biedt het bestaande padennetwerk voldoende mogelijkheden, maar sommige paden zijn slecht onderhouden. Door deze op te knappen is veel winst te halen. De gemeente pakt dit op samen met de Veluwse partners op.

De gemeente gaat andere ontwikkelingen op de Veluwe niet actief stimuleren, maar zet het gebied ook niet op slot. Belangrijk is dat ontwikkelingen passend zijn bij de natuurwaarden, zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om bed&breakfasts (op bestaande erven) of ontwikkeling van Molecaten (Park De Leemkule).

Veluwerand

figuur 4.16 - Veluwerand

Een deel van dit deelgebied valt binnen plangebied van het voorliggende Chw bestemmingsplan. Voor de Veluwerand wordt in de Omgevingsvisie ingezet op het behouden van het groene karakter. Er wordt onder de naam 'Hattemerpoort' al enige tijd gewerkt aan de realisatie van een brede ecologische verbindingszone tussen de stuwwallen op de Veluwe en de uiterwaarden van de IJssel. Hiervoor is al veel nieuwe natuur ontwikkeld. De komende jaren wil de gemeente - samen met andere overheden, maatschappelijke partijen en bewoners - nog meer nieuwe natuur aanleggen, zodat dieren meer mogelijkheden krijgen om van de Veluwe naar de uiterwaarden te trekken en andersom.
Voor een goed functionerende ecologische verbinding is het ook belangrijk dat de Apeldoornseweg en het Apeldoorns Kanaal te passeren zijn voor groot wild en kleine dieren, zodat zij veilig de oversteek kunnen maken van het ene naar het andere natuurgebied.

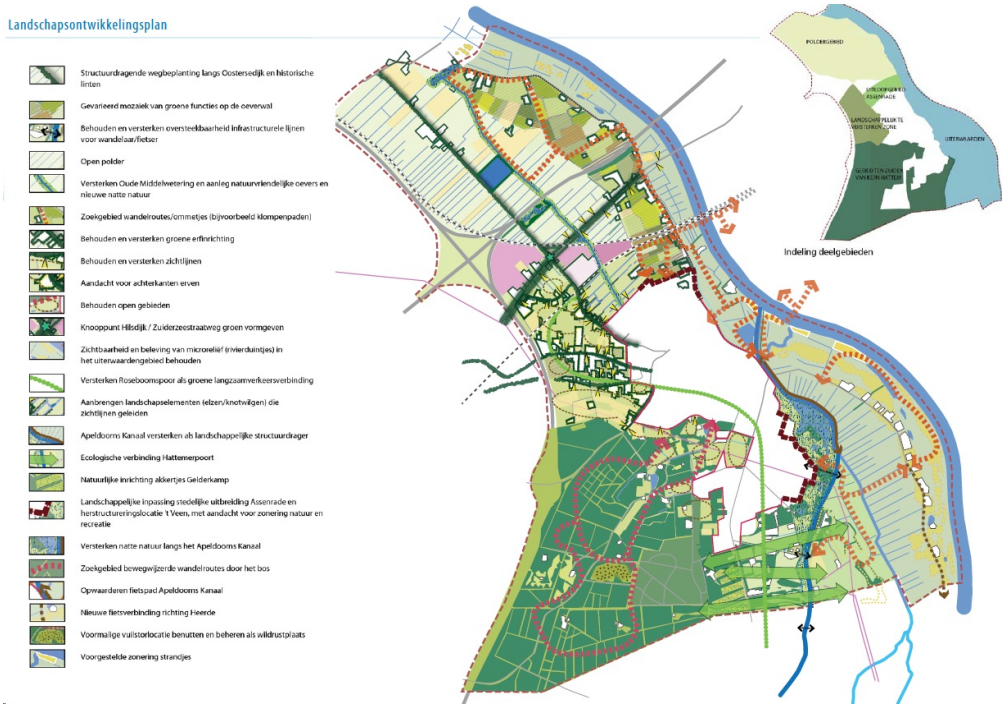
Op basis van recente contacten met de sportverenigingen is verplaatsing van sportvelden op dit moment niet aan de orde. Mocht verplaatsing of beëindiging van sportactiviteiten op enig moment in beeld komen, dan zal worden verkend hoe de vrijkomende ruimte kan worden ingezet voor de beoogde ontwikkeling van de Veluwerand en specifiek de ecologische verbinding Hattemerpoort.

In de Veluwerand is ruimte voor extensieve dagrecreatie, zoals wandelen, fietsen en paardrijden. Daarvoor wil de gemeente het Apeldoorns Kanaal beter verbinden met de stad, zodat mensen nog meer kunnen genieten van het kanaal en het fraaie overgangsgebied tussen Veluwe en IJssel. In de Veluwerand is alleen kleinschalige verblijfsrecreatie mogelijk op bestaande erven zoals een bed&breakfast. Daarbuiten is hiervoor geen ruimte gezien de beoogde natuurontwikkeling (Hattemerpoort).

4.3.2 Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

4.3.2.1 Ontwikkelingsvisie

Het Landschapsontwikkelingsplan beschrijft de visie van Hattem op haar landschap. Hattem wil de diversiteit aan landschapstypen behouden en verder ontwikkelen. Dit gebeurt door het versterken van de unieke, onderscheidende kenmerken en het in stand houden en versterken van de grenzen en overgangen ertussen. Dit vraagt om maatwerk. Het landschap van Hattem wordt niet “op slot” gezet. Ontwikkelingen moeten mogelijk blijven.

figuur 4.17 - Landschapsontwikkelingsplan

De doelstelling van het Landschapsontwikkelingsplan is om aan te geven hoe het landschap kan worden ontwikkeld, gebruikmakend van kwaliteiten en potenties. De gemeente wil daarmee:

- zorgen voor kwaliteitsverbetering van het landschap;
- bestaand beleid ten aanzien van het landschap uitwerken en actualiseren;
- initiatieven en projecten op het gebied van landschapsversterking stroomlijnen;
- structureel beheer van het landschap organiseren;
- de ontwikkeling van het landschap koppelen aan de ontwikkeling van cultuurhistorie, water en recreatie en natuur;
- kennisontwikkeling over het landschap nastreven.

Landschap
Het landschap van Hattem kent door de overgang van de Veluwe naar de IJsselvallei een grote diversiteit aan landschapstypen op een klein oppervlak. Dat is niet alleen interessant voor bewoners maar ook voor flora en fauna. Hattem wil deze diversiteit aan landschapstypen behouden en verder ontwikkelen. Dit gebeurt door het versterken van de unieke, onderscheidende kenmerken en het in stand houden en versterken van de grenzen en overgangen ertussen.

Het landschap van Hattem wordt niet “op slot” gezet. Ontwikkelingen moeten mogelijk blijven. Ontwikkelingen zoals de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur, maar ook rode ontwikkelingen ten behoeve van wonen en recreatie en ontwikkelingen, die nodig zijn voor het in stand houden van een vitale landbouw of een waterveilige toekomst. Belangrijk is dat deze ontwikkelingen op een goede manier worden ingepast in de landschappelijke structuur en dat de effecten op aspecten als beleving, natuurwaarden en gebruik worden geminimaliseerd. Uitvoering verschilt per landschapstype.

Natuur
Hattem kent een groot aantal bijzondere natuurwaarden. Afwisseling tussen hoog en laag, droog en nat, voedselrijk en voedselarm zorgt voor diversiteit in groei- en leefplaatsen. De kwelstromen vanaf de Veluwe (onder andere zichtbaar in de sprengen) zijn in dat opzicht bijzonder en ook de dynamiek van het rivierwater in de uiterwaarden langs de IJssel draagt bij aan de afwisseling in landschaps- en natuurwaarden.

Door de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden Rijntakken en Veluwe en de ontwikkeling van de Hattemerpoort, worden de natuurwaarden in deze gebieden beschermd en verder ontwikkeld. Hattem lift op deze initiatieven mee en benut haar natuurwaarden daarmee optimaal.
Het stimuleren en faciliteren van particulier natuur- en landschapbeheer draagt ook bij aan de versterking van de natuurwaarden. De gemeente wil onderzoeken wat zij hierin kan betekenen.

Recreatie en toerisme
Recreatie en toerisme is een van de belangrijkste sectoren voor het behoud van werkgelegenheid, het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in de gemeente. Daarom is het belangrijk dat de kwaliteit van het landschap gewaarborgd blijft en waar nodig versterkt, maar ook nog meer beleefbaar wordt gemaakt. De recreatieve druk op landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden, moet daarbij gestuurd worden.

Om verrommeling tegen te gaan, dienen recreatieve ontwikkelingen in de stadsrandzone landschappelijk goed ingepast te worden. Vanuit de stad dienen er voldoende wandelmogelijkheden te zijn richting polder, uiterwaarden en de Veluwe. Routes sluiten aan bij bestaande routes in de omgeving, waardoor een groter aaneengesloten wandelgebied ontstaat. De belevingswaarden in routes worden geoptimaliseerd door het herkenbaar maken van cultuurhistorische en ecologische waarden en door de afwisseling van openheid, geslotenheid, watertjes en dergelijke.

Landbouw
In het buitengebied van Hattem speelt de landbouw een belangrijke rol. Naast de grote bedrijven, die doorontwikkelen, zijn er veel bedrijven met nevenfuncties in de recreatieve sector of het natuur- en

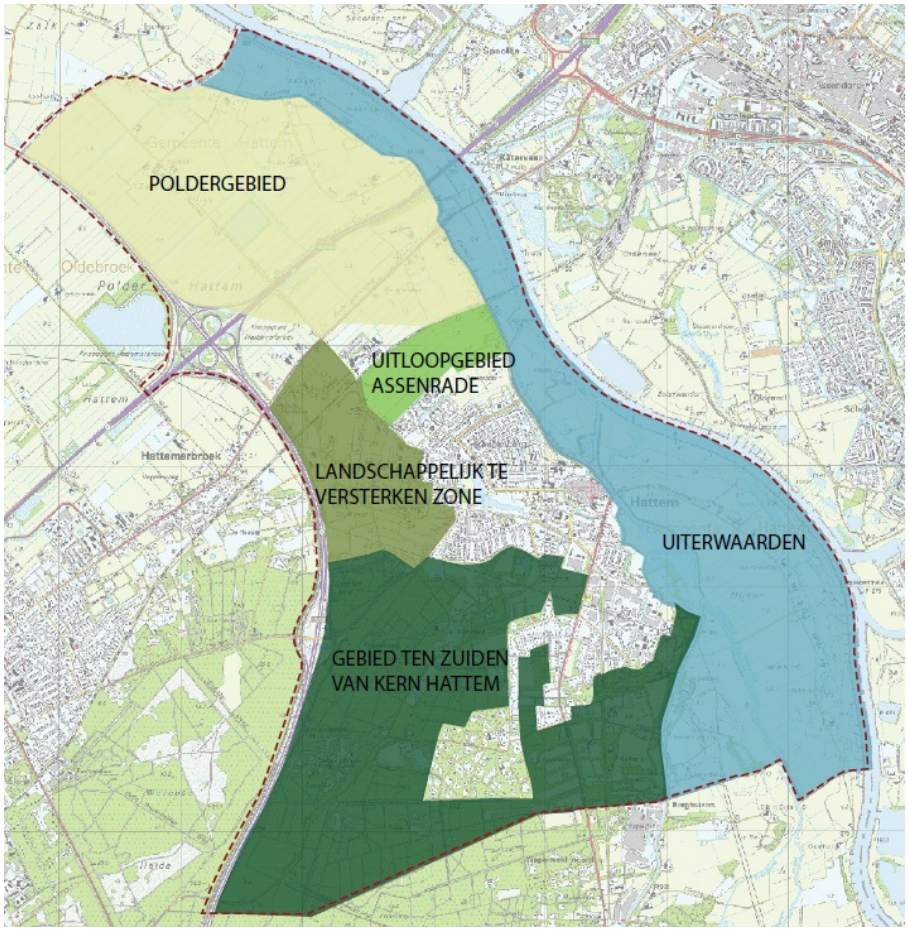
landschapsbeheer.

Met name in het poldergebied wordt de landbouw de ruimte gegeven om zich verder te ontwikkelen. Hier is ruimte voor bedrijven om ook in de toekomst nog te kunnen blijven concurreren met andere bedrijven. In andere gebieden wordt vooral ingezet op verbreding van de landbouw.

4.3.2.2 Visie per deelgebied

In het landschapsontwikkelingsplan wordt per deelgebied de visie verder uitgewerkt. Voor het voorliggende plangebied zijn de volgende deelgebieden relevant:

- de landschappelijk te versterken zone;
- het poldergebied;
- het uitloopgebied Assenrade;
- het gebied ten zuiden van kern Hattem.

figuur 4.18 - onderscheiden deelgebieden binnen het landschapsontwikkelingsplan (LOP)

Landschappelijk te versterken zone (kamperlandschap)

Voor de landschappelijk te versterken zone worden de volgende opgave geformuleerd:

- Behouden van de karakteristieke openheid van de enk.
- Behouden en versterken van de karakteristieke lintstructuur met doorzichten naar de open gebieden.
- Versterken van de landschappelijke kwaliteit van de Zuiderzeestraatweg.
- Landschappelijke inpassing van het bedrijvenpark Hattemerbroek langs de Zuiderzeestraatweg.

- Vanuit het woningbouwprogramma ligt er geen opgave voor woningbouw in dit gebied, afgezien van functieverandering.
- Inzetten van het Roseboomspoor als een functioneel element (langzaam verkeersroute Hattem-Zwolle) en ruimtelijk element.

Voor een aantal van de maatregelen kan de gemeente meeliften op regionale en provinciale initiatieven.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen beschreven waarmee de gemeente sturing kan geven aan initiatieven van anderen:

- Behoud van doorzichten en open ruimtes langs de historische linten.
- Openhouden van aanwezige akkercomplexen. Tegengaan van een verdere verstedelijking van het gebied.
- Openhouden van open ruimtes.
- Behoud van bestaande beplantingsstructuren in de vorm van kleine bosjes, kavelgrensbeplantingen en erfbeplanting.
- De randen van de erven en de zichten naar de open ruimten moeten opgaan in het landschap.
- Verbeteren uitstraling achterkanten van erven: erven niet verder naar achteren, groene inheemse afronding en landschapontsierende stallen/ gebouwen slopen.
- Koesteren van karakteristieke en historische bebouwing en waar mogelijk herstellen, zodat de cultuurhistorie van de plek behouden blijft.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen benoemd waarmee de gemeente zelf een bijdrage kan leveren aan de landschappelijke versterking van het deelgebied:

- Behouden en versterken van wegbeplantingen, die bepalend zijn voor de landschappelijke kwaliteit en de continuïteit van met name de oude linten waarborgen en versterken.
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor functieverandering in dit gebied.
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het via groene diensten faciliteren van beheer, herstel en aanleg van houtwallen, singels en bosjes, die bepalend zijn voor de landschappelijke kwaliteit.
- Landschappelijke kwaliteit langs Zuiderzeestraatweg verbeteren door aanleg van brede dubbele laanbeplanting, die bijdraagt aan de ruimtelijkheid van de weg en tevens een goede overgang vastlegt naar het toekomstig bedrijventerrein.
- Het knooppunt van de Hilsdijk met de Zuiderzeestraatweg (het deel tussen de Schipsweg en de A28) groen vormgeven, waar door het voldoende body heeft om de samenhang met het landschap te behouden en versterken.
- Ontwikkelen van het Roseboomspoor als een recreatieve en landschappelijke verbinding.
- In de directe nabijheid van de manege onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het scheiden van ruiterpaden en wandel- en fietspaden.

Poldergebied

Voor het poldergebied worden in het landschapsontwikkelingsplan de volgende opgaven geformuleerd:

Het contrast van de polder met de oeverwal en zijn afwisselende en gevarieerde opbouw versterken.

- De openheid en het agrarisch karakter van het poldergebied ten noorden van de A28 behouden en waar mogelijk versterken.
- De karakteristiek van de oeverwal versterken door een mozaïek van groene functies op de oeverwal mogelijk te maken.

- Versterken van de structuurdragende lijnen als verbindende lijnen tussen de kern Hattem en het landschap van het buitengebied. (Oostersedijk, Oude Middelwetering en Geldersedijk/oeverwal)
- Versterken van de landschappelijke kwaliteit van de Zuiderzeestraatweg en bijzondere plekken langs de weg beter beleefbaar maken
- Landbouw de ruimte geven en gedifferentieerde vormen van agrarisch gebruik met name toestaan op de oeverwal.
- Aandacht voor de inpassing en uitstraling van bedrijventerreinen Netelhorst en Hattemerbroek.

Voor een aantal van de maatregelen kan de gemeente meeliften op regionale en provinciale initiatieven.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen beschreven waarmee de gemeente sturing kan geven aan initiatieven van anderen:
- Inpassen van eventuele rode functies langs de Oostersedijk, moet langs de weg plaatsvinden en met een goede groene afronding naar het open landschap.
- Inpassen van rode functies op de gevarieerde oeverwal, mag verspreid in het gebied plaatsvinden, met een robuuste erfbeplanting van hagen en bomen, bij voorkeur met boomweide of boomgaard.
- Stimuleren van aanleg van erfbeplanting, met name op de oeverwal langs de Geldersedijk.
- Versterken van 't Zand als groene locatie aan de Oostersedijk.
- In verband met de ecologische waarde van de begroeiing rondom het waterretentiegebied, de eigenaar verzoeken de begroeiing aanwezig te laten. Het gebied kan als stapsteen gebruikt worden door diersoorten, die moeilijk grote open gebieden kunnen of durven oversteken, zoals kleine marterachtigen, amfibieën en insecten als juffers en libellen.
- De polder ten noorden van de A28 moet open worden gehouden en wordt nu begrensd door de (nieuwe) Hanzelijnspoorlijn en de N50. In de driehoek tussen A28 en de Hanzelijn ligt een kans om de autonome lijnen van de Oude Middelwetering en de Zuiderzeestraatweg te versterken en natte natuur te realiseren.
- Bij de landschappelijke inpassing van het bedrijventerrein Hattemerbroek dienen de lijnen van de Zuiderzeestraatweg en Oostersedijk duidelijk zichtbaar te blijven. Bij de uitbreiding van het bedrijventerrein dient daarom voldoende afstand te worden aangehouden tot deze lijnen.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen benoemd waarmee de gemeente zelf een bijdrage kan leveren aan de landschappelijke versterking van de polder:
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het via groene diensten faciliteren van beheer, herstel en aanleg van hagen, kavelgrensbeplantingen en boomgaarden/ boomweides, die bepalend zijn voor de landschappelijke kwaliteit van de oeverwal.
- Oostersedijk versterken als centrale gebiedsontsluiting met structuurdragende wegbeplanting.
- Landschappelijke kwaliteit langs Zuiderzeestraatweg verbeteren door aanleg van open laanbeplanting, die bijdraagt aan de ruimtelijkheid van de weg.
- Het knooppunt van de Hilsdijk met de Zuiderzeestraatweg (het deel tussen de Schipsweg en de A28) groen vormgeven, waar door het voldoende body heeft om de samenhang met het landschap te behouden en versterken.
- In aansluiting op bestaande routestructuren en in aansluiting op de kern Hattem, klompenpad(en) ontwikkelen.
- Cultuurhistorische waarden (kazematten, karakteristieke bebouwing langs Geldersedijk,

Zuiderzeestraatweg) meer zichtbaar maken en (via opname van de elementen in wandelroutes, bebording en informatie via GPS) beter beleefbaar maken voor recreanten en toeristen.

Uitloopgebied Assenrade

Voor het uitloopgebied Assenrade worden in het landschapsontwikkelingsplan de volgende opgave geformuleerd:

- De functie van het gebied is recreatief stedelijk uitloopgebied.
- Visie geven op de wijze waarop om te gaan met de druk op het landschap vanuit verschillende functies.
- Beter zichtbaar maken van landschappelijke verschillen tussen het open westelijk gebied en de oeverwal.
- Het groene, open en oorspronkelijke karakter van het westelijk deel van het gebied waarborgen.
- Beter zichtbaar maken van de noordzuid georiënteerde, landschappelijke lijnen in het gebied.

Voor een aantal van de maatregelen kan de gemeente meeliften op regionale en provinciale initiatieven.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen beschreven waarmee de gemeente sturing kan geven aan initiatieven van anderen:

- Tegengaan van een verdere verstedelijking van het gebied.
- Openhouden van het westelijk deel van het gebied en slechts beperkt bebouwde functies toestaan.
- Regie voeren op de uitstraling van achterkanten en afronding van erven: groene inheemse afronding (met name langs Hilsdijk) en groene inpassing van nieuwe functies met hagen en bomen (met name op oeverwal).
- Behouden van doorzichten en open ruimtes langs de Hilsdijk, zoals aangegeven op de visiekaart.
- Inzetten op verbreding van de landbouw in het westelijk, open deel van het gebied.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen benoemd waarmee de gemeente zelf een bijdrage kan leveren aan de landschappelijke versterking van het uitloopgebied Assenrade:

- In verband met de druk vanuit verschillende functies op het gebied, een integrale inrichtingsschets maken en op die manier “verrommeling” voorkomen. Daarbij ook afstemming zoeken tussen het te realiseren woongebied en het uitloopgebied en zoeken naar ruimtelijke en functionele verweving.
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het via groene diensten faciliteren van beheer, herstel en aanleg van hagen, kavelgrensbeplantingen en boomgaarden/ boomweides, die bepalend zijn voor de landschappelijke kwaliteit op de oeverwal.
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het via groene diensten faciliteren van aanleg van kavelgrensbeplantingen (knotwilgen) voor coulissenvorming en daarmee geleiding van zichten en afscherming van rand bedrijventerrein Netelhorst.
- Behouden en versterken van wegbeplantingen, die bepalend zijn voor de landschappelijke kwaliteit en de continuïteit van de Hilsdijk waarborgen en versterken.
- Bestaande rand van de kern verweven met het landschapspark. Ruimtelijke en functionele relatie leggen met bestaande structuur van paden en groen en water.

Het gebied ten zuiden van kern Hattem

Voor het gebied ten zuiden van de kern Hattem zijn in het landschapsontwikkelingsplan de volgende opgaven geformuleerd:

- Omslag naar een meer gedifferentieerd bosbeheer met open plekken, waar grote hoefdieren kunnen

foerageren en het verbeteren van de zichtbaarheid van de diverse grote hoefdieren.
- Apeldoorns Kanaal beter op de kaart zetten als landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol element en de recreatieve aantrekkelijkheid ervan vergroten.
- Realisatie Hattemerpoort door landschappelijke maatregelen ondersteunen en mede mogelijk maken.
- In stand houden en vergroten van de zichtbaarheid van de aanwezige sprengen.
- Herstructurering 't Veen tot woonwijk aangrijpen om een betere afronding van de kern tot stand te brengen en daarbij zoeken naar recreatieve uitloopmogelijkheden met respect voor aanwezige en nieuwe natuurwaarden.
- Versterken van het Roseboomspoor als een functioneel element (wandel- en fietsverbinding) en ruimtelijk element.
- Inpassen Hezenbergpark en initiatieven rond de golfbaan.
- Natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied meer beleefbaar maken.

Voor een aantal van de maatregelen kan de gemeente meeliften op regionale en provinciale initiatieven.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen beschreven waarmee de gemeente sturing kan geven aan initiatieven van anderen:
- Handhaven van de groene kamers grenzend aan de beboste hellingen.
- Indien mogelijk, eigenaren stimuleren de aanwezige hekwerken en andere obstakels aan te passen of te verwijderen voor de verplaatsing van grote hoefdieren, waaronder het edelhert. Nieuwe afrasteringen in het gebied zoveel mogelijk beperken.
- In overleg met het Geldersch Landschap de toegang tot het Algemeen Veen zoneren op het moment dat woningbouw wordt ontwikkeld op herstructureringslocatie 't Veen in verband met de aanwezigheid van belangrijke natuurwaarden op deze plek.
  Bij de exploitatie van de gronden, wordt gekeken hoe dit exact vorm krijgt.
- Stimuleren van het beter beleefbaar en zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden in het gebied.
- Stimuleren van de openstelling van paden en uitbreiding van routes in het gebied, zodat de beleefbaarheid en de cultuurhistorische waarde van het gebied wordt vergroot.

In het landschapsontwikkelingsplan worden maatregelen benoemd waarmee de gemeente zelf een bijdrage kan leveren aan de landschappelijke versterking van het gebied ten zuiden van kern Hattem:
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het via groene diensten faciliteren van beheer en aanleg van natuurlijke inrichting van de akkertjes Gelderkamp.
- Nieuw bosbeheerplan opstellen voor de gemeentelijke boseigendommen in het gebied, waarin gestreefd wordt naar een structuurrijk bos met open plekken ter vergroting van de zichtbaarheid van het wild.
- Inrichten van de bosranden om de voormalige vuilstortplaats met Europese en Amerikaanse eiken om zo een continu voedselaanbod voor grote hoefdieren als wilde zwijnen en edelherten te bieden.
- Bosbeheer en wildbeheer integraal afstemmen met de recreatiepartners en terreinbeherende organisaties in het gebied.
- Nieuwe woonwijk 't Veen landschappelijk aansluiten op de omgeving, met respect en aandacht voor de aanwezige natuur.
- Opwaarderen van het fietspad langs het Apeldoorns Kanaal.
- Ontwikkelen van het Roseboomspoor als een recreatieve en landschappelijke verbinding.

4.3.3 Beleids- en actieplan recreatie en toerisme

De sector recreatie en toerisme is voor de gemeente Hattem een belangrijk voor behoud van werkgelegenheid, het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in de gemeente. Hattem ken niet alleen een geschiedenis als Hanzestad, ook wat betreft het buitengebied is Hattem aantrekkelijk door de variatie in landschap. De Veluwe is een van de belangrijkste toeristische bestemmingen van Nederland. De Veluwe is voor de gemeente Hattem dan ook sterk toeristisch merk.

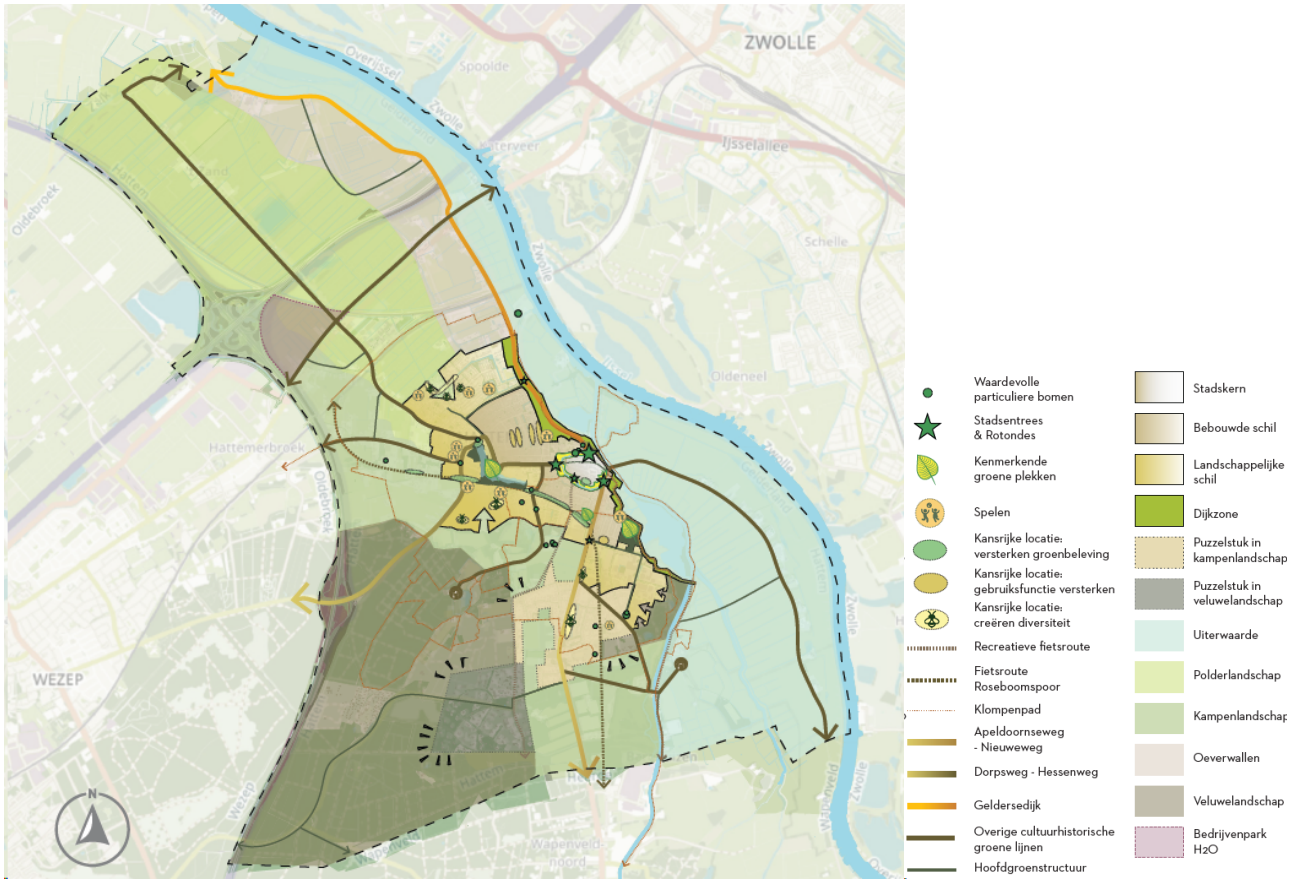
In het beleids- en actieplan recreatie en toerisme wordt een duidelijke en goed onderbouwde visie op de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de gemeente gegeven. Voor wat betreft het voorliggende plangebied is het volgende relevant. Aangegeven wordt dat natuur en landschap, naast cultuurhistorie, weer meer gewaardeerd wordt. Kleinschalige gemeentes met rust, ruimte en een beleefbaar cultuurhistorisch verleden, zoals Hattem, zijn hierdoor in trek.
De gemeente kiest voor een gemiddeld tot hoog ambitieniveau ten aanzien van de ontwikkeling van recreatie en toerisme, passend bij de profilering en de maat en schaal van de gemeente. Voor wat betreft het voorliggende plangebied maakt Hattem deel uit van recreatieve dagtochten op de Veluwe. Het is belangrijk dat Hattem wordt verbonden met de regionale routenetwerken die op de Veluwe aanwezig of in ontwikkeling zijn.

Verder wil de gemeente zich aanvullend onderscheiden door de ligging aan het water beter te benutten, als 'waterpoort' naar de Veluwe.

Met nieuwe ontwikkelingen dient er rekening mee gehouden te worden dat Hattem tussen twee Natura 2000-gebieden ligt. Deze gebieden zijn vanuit de natuurwetgeving streng beschermd. Nieuwe recreatievoorzieningen binnen deze gebieden zijn niet toegestaan. In de directe omgeving mogen nieuwe ontwikkelingen de natuurwaarden niet schaden.

4.3.4 Groenstructuurvisie

Het groen in Hattem is een belangrijk component voor de uitstraling, beleving en leefbaarheid van de gemeente. Ook is een groene leefomgeving van belang voor klimaatbestendigheid, hittestress en een gezond leefklimaat binnen en buiten de bebouwde omgeving van Hattem. De positie van Hattem is bijzonder; ingeklemd tussen de oude stuwwallen en het rivierenlandschap.
De groenstructuurvisie zet in op duurzame groene structuren in de bebouwde kom en het buitengebied van Hattem.

figuur 4.19 - groenstructuurkaart hele gemeente

De groenstructuurvisie richt zich voor wat betreft het buitengebied vooral op de intrinsieke kwaliteiten van verschillende landschappen (vlakken), van (cultuurhistorische) lanen, wegen (lijnen) en kenmerkende of kansrijke plekken (punten). Deze vlakken, lijnen en punten worden niet alleen kwalitatief beschreven, maar er worden ook kansen met betrekking tot biodiversiteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid aangegeven. De waarde van groen in Hattem zet zich in op ruimtelijke kwaliteiten, gebruikskwaliteiten en ecologische kwaliteiten.
De ruimtelijke kwaliteiten uiten zich in (cultuur-)historische lijnen en plekken, de verscheidenheid aan landschapstypen, en de huidige groenstructuur. De visie richt zich op de landschappelijke en cultuurhistorische lijnen, vlakken, en punten. De lijnen lopen langs oude verbindingswegen en kenmerkende lanen. De vlakken zijn opgebouwd uit stedenbouwkundige en landschappelijke eenheden (waaronder o.a. de binnenstad, bebouwde schil, en landschappelijke puzzelstukken). De punten zijn o.a. opgebouwd uit kenmerkende groene plekken, waardevolle bomen, speelplekken, en stadsentrees.

In de groenstructuurvisie wordt uitgegaan van vijf pijlers die de concrete ambities en richtinggevende beleidsuitgangspunten ondersteunen:

- Diversiteit: Deze pijler gaat in op het versterken van de biodiversiteit, toevoegen van kleur en vergroten van klimaatbestendigheid.
- Identiteit: Over tien jaar is de ruimtelijke identiteit van Hattem duidelijk herkenbaar door het samenspel van de stedenbouwkundige elementen, cultuurhistorische structuren en de groene structuren van de gemeente. Kenmerkende landschapselementen zijn hierdoor prominenter aanwezig.
- Beleving: Per wijk zullen planten en kleuren sterk bijdragen aan een positieve uitstraling van de openbare

ruimte, en geeft het aanwezige groen accenten aan bijzondere plekken. Ook worden bewoners gestimuleerd meer groen in hun tuin te realiseren.
- Klimaat: Hattem zet zich in verder aan te passen aan een toekomst met meer extreme weersomstandigheden, door middel van opvang van regenwater, koesteren van bomen (schaduw) en groene daken. Samenwerking met bewoners en organisaties is hierbij essentieel.
- Gebruikswaarde: Door aan grote groengebieden een functie, zoals sport en beweging, beleving en recreatie, toe te kennen is er voor iedere bewoner een reden om naar buiten te gaan. Ook kan zo de gebruiksdruk worden verspreid.

De groenstructuurvisie en de bijbehorende groenvisie is vertaald in gebiedspaspoorten met gebiedsgerichte kwaliteiten en een streefbeeld. Voor het voorliggende Chw bestemmingsplan Buitengebied zijn met name de volgende gebiedspaspoorten relevant:
- Poldergebied (binnendijks en oeverwallen)
  Gestreefd wordt naar een kleinschalig landschap met onregelmatige kavels op de oeverwal. Het groen kan deze kleinschaligheid accentueren. Door bijvoorbeeld meidoornhagen als perceelafscheidingen, het gebruik van houtsingels, weg-en erfbeplantingen, knotwilgen en bosjes. Ook fruitbomen passen in het landschap. Kenmerkend strakkere kavels in de polders met rechtlijnig patroon met hier en daar een elzenbosje (broekbosje), elzensingels, knotbomen, erfhagen.
- Kampenlandschap en enken
  Gestreefd wordt naar een landschap met duidelijke kenmerken van de kampenstructuur, bestaande uit houtwallen en bomenlanen.
- Veluwelandschap
  Gestreefd wordt naar een biodivers landschap met typische Veluwse kenmerken, zoals de combinatie van gevarieerde bossen en heidevelden.

Voor elk van de gebiedspaspoorten zijn deze vertaald in inrichtings- en beheeruitgangspunten. Deze dienen als basis voor het Afwegingskader bij het voorliggende Chw bestemmingsplan.

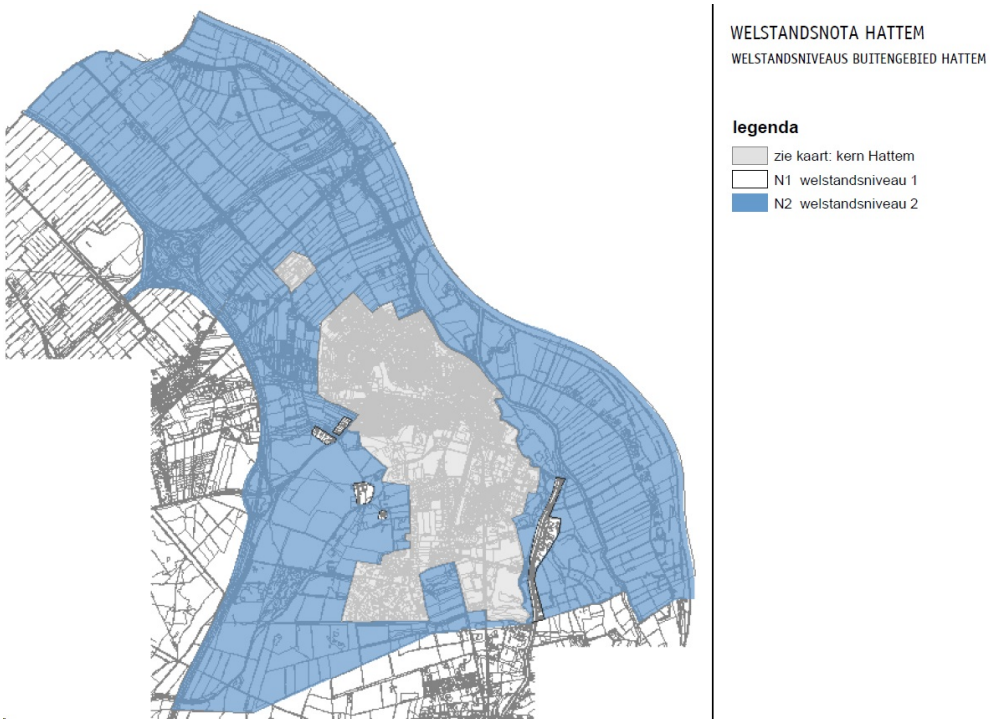
4.3.5 Welstandsnota

In de welstandsnota staan criteria die burgemeester en wethouders gebruiken bij de beoordeling of een bouwplan redelijkerwijs voldoet aan de eis van welstand, met als doel een bijdrage te leveren aan het behoud en de verbetering van het woonmilieu en de aantrekkelijkheid van onder andere het buitengebied. Deze criteria zijn algemeen en gaan niet in op specifieke kenmerken van locaties waar nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden.

Het welstandsbeleid is gericht op het handhaven, herstellen en versterken van gewaardeerde of gewenste ruimtelijke karakteristieken en de samenhang binnen het gebied of object. In beheersituaties gebeurt dit vooral via regels en toetsing, terwijl in ontwikkelingssituaties het accent ligt op het faciliteren en stimuleren van kwaliteit.

Binnen de gemeente wordt onderscheid gemaakt in twee welstandsniveaus die de mate van aandacht weergeven voor de verschillende gebieden:
- welstandsniveau 1: zware toetsing;
- welstandsniveau 2: soepele toetsing.

Bij de beoordeling door de welstandscommissie worden de bouwplannen, afhankelijk van het welstandsniveau, globaal of gedetailleerd bekeken.

figuur 4.20 - welstandsniveaus in het buitengebied van Hattem

Uit voorgaande figuur blijkt dat voor het plangebied voornamelijk sprake is van een soepel welstandsniveau (N2). Voor de aanwezige landgoederen en monumenten in het buitengebied geldt het zwaardere welstandniveau 1 (N1).

In het kader van het Chw bestemmingsplan wordt voor nieuwe initiatieven een Afwegingskader opgesteld (zie paragraaf 5.4). In het ruimtelijk deel van het Afwegingskader (deel 2 van het Afwegingskader Buitengebied Hattem) worden de nieuwe eisen ten aanzien van welstand opgenomen. Dit betekent dat voor het plangebied van dit Chw bestemmingsplan de welstandsnota wordt vervangen.

4.3.6 Nota ruimtelijke kwaliteit buitengebied (concept)

De nota Ruimtelijke Kwaliteit Buitengebied Hattem is een inspiratiekader voor de inrichting van de erven en de uitstraling van de bebouwing. Met behulp van de ontwerpregels kunnen initiatiefnemers plannen ontwikkelen die de culturele waarde, belevingswaarde en daarmee de identiteit van dit fraaie buitengebied versterken.
De nota bevat naast inspiratieregels een beperkt aantal welstandscriteria zodat het tevens gebruikt kan worden bij het welstandstoezicht.
Binnen het buitengebied wordt onderscheid gemaakt tussen het poldergebied, de kernrand en het bosgebied (zie ook paragraaf 3.8). Binnen deze deelgebieden is een nadere onderverdeling gemaakt.

In het kader van het Chw bestemmingsplan wordt voor nieuwe initiatieven een Afwegingskader opgesteld (zie paragraaf 5.4). In het ruimtelijk deel van het Afwegingskader (deel 2 van het Afwegingskader Buitengebied Hattem) is het inspiratiekader uit de nota ruimtelijke kwaliteit buitengebied verwerkt. De Nota Ruimtelijke kwaliteit zal dus niet worden vastgesteld, maar de inhoud is gebruikt voor het Afwegingskader.

4.3.7 Klimaatnotitie Hattem 2018- 2021

In de Klimaatnotitie Hattem 2018-2021 heeft de gemeente haar doelstelling vastgelegd om in 2050 een klimaat neutrale energievoorziening te hebben. Dit loopt voor op het RES Noord-Veluwe waarin de regio zich als doel heeft gesteld om in 2030 ongeveer 60% van de gebruikte energie duurzaam op te wekken via zonne- en windenergie.

4.3.8 Beleidskader hernieuwbare energie

In juni 2020 heeft de gemeente Hattem een beleidskader hernieuwbare energie vastgesteld. Dit beleidskader is opgesteld om richting te geven aan de initiatieven voor hernieuwbare energie zoals; aanvragen voor omgevingsvergunningen voor windmolens, zonnepanelen en eventueel waterkrachtturbines:

- **Windenergie**
  Miniturbines (op daken) en *kleinschalige windturbines* (maximaal 40 meter) kunnen worden mogelijk gemaakt, mits deze ontwikkelingen gedragen worden door de omgeving en niet worden geplaatst in een beschermd (natuur)gebied.
  Voor grootschalige windturbines is er op basis van onderzoek weinig ruimte beschikbaar. Toch geldt hiervoor een 'ja mits principe'. Een vereiste is dat er geen verrommeling van het landschap optreed. Solitaire windturbines worden daarom negatief beoordeeld. Langs de IJssel zijn dergelijke windturbines uitgesloten.
- **Zonne-energie**
  Voor zonne-energie worden panelen op daken van (agrarische) bedrijven gestimuleerd. Eveneens wordt er ruimte geboden om zonneparken toe te passen ter plaatse van voormalige agrarische bedrijven. Het gaat hierbij om kleinschalige projecten waarbij deze goed in te passen zijn in het landschap.
- **Energie uit waterkracht**
  De IJssel wordt genoemd als potentiële locatie voor waterturbines en de opslag van thermische energie. Concrete initiatieven zullen beoordeeld worden op welke ruimtelijke impact ontstaat.

4.3.9 Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan Hattem 2018 (GVVP)

In het GVVP is verkeersveiligheid is het belangrijkste speerpunt, maar waar voorheen de nadruk lag op snelle en veilige verplaatsingen, zonder de leefbaarheid aan te tasten, is het voor de komende periode ook van belang dat de verplaatsingen duurzaam zijn. Daarnaast mag de claim van het verkeer op de openbare ruimte niet ten koste gaan van de kwaliteit van de ruimte en het landschap. Tot slot vragen specifieke doelgroepen zoals fietsers en ouderen om extra aandacht daar waar het gaat om de verkeersveiligheid.

In het GVVP zijn de gemeentelijke visie ambities uitgewerkt in een aantal doelstellingen:

- Doel verkeersveiligheid: Het beperken van het aantal (ernstige) verkeersslachtoffers (objectieve verkeersonveiligheid).
- Doel stimuleren van gewenst verkeersgedrag: Infrastructurele maatregelen, projecten, gedragsbeïnvloeding en educatie moeten tot gevolg hebben dat de noodzaak tot handhaving beperkt wordt.
- Doel bereikbaarheid fietsverkeer: Het optimaliseren en stimuleren van de bereikbaarheid per fiets, zodat deze een volwaardig alternatief vormt voor de auto; comfortabele, snelle, directe, duidelijke en herkenbare (hoofd)fietsroutes, afgestemd op het gebruik van elektrische fietsen.
- Doel bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer: Het behouden van een goede bereikbaarheid voor het gemotoriseerde verkeer.
- Doel bereikbaarheid en toegankelijkheid voetgangers: Het optimaliseren van de toegankelijkheid en

bereikbaarheid van voorzieningen voor voetgangers, specifiek ouderen en mensen met een beperking.
- Doel bereikbaarheid OV: Het behouden van goede OV-verbindingen en het optimaliseren van de koppelingen met andere vervoerwijzen.
- Doel duurzaamheid: Het bewustzijn bevorderen door gebruik van duurzame, schone en gezonde vervoerwijzen zoals lopen, fiets, (elektrisch) openbaar vervoer en de elektrische auto te stimuleren.
- Doel leefbaarheid: Het beperken van de (verkeers)hinder op en aan de drukke hoofdwegen in Hattem.
- Doel ruimtelijke kwaliteit: Het streven naar een mooie, sociale, functionele, leefbare en leesbare (logisch ingerichte) openbare ruimte waarin het gewenste gedrag zo veel mogelijk op een natuurlijke manier wordt afgedwongen.

4.3.10 Beleids- en beheerplan water en riolering

Het beleidsplan is een gezamenlijk product van de vier gemeenten (Hattem, Oldebroek, Nunspeet, Elburg) en het Waterschap Vallei en Veluwe. Het doel is om de zorg voor de afvalwaterketen zodanig uit te voeren dat de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan klimaatverandering, wateroverlast en circulariteit.

Er wordt rekening gehouden met hevigere buien en langere periodes van droogte. Daarom moet de openbare ruimte klimaatbestendig worden ingericht en op een slimme manier worden omgegaan met regenwater, niet alleen bovengronds maar ook ondergronds. Ook op particulier terrein zal men water vast moeten houden en hittestress tegengaan. Om te anticiperen op de klimaatverandering zal het rioolsysteem moeten worden aangepast om heftige buien aan te kunnen.

Vanuit de ambitie om een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een circulaire economie wordt het afvalwater als grondstof en energiebron gezien in plaats van als afval. Daar waar kansen zich voordoen wordt gekeken naar toepassingen als riothermie of aquathermie of het inzet van gezuiverd afvalwater (effluent) voor het watersysteem.
Ook in het buitengebied liggen kansen om op een nieuwe manier te kijken naar de behandeling van het afvalwater. Het huidige drukriool is kostbaar in aanleg en in onderhoud. Gekeken wordt naar decentrale vormen van zuivering als goed alternatief voor aansluiten op het riool. Dit kan ook leiden tot vermindering van de belasting op de zuivering.

De gemeente wil klimaatbestendig omgaan met hemelwater. Klimaatverandering vraagt om een klimaatrobuuste inrichting met meer aandacht voor strategische inzet van afvoer, opvang en berging van hemelwater op particulier terrein en in de openbare ruimte. Het water in het buitengebied wordt zoveel mogelijk vastgehouden. Dat kan door infiltratie in de bodem of door vasthouden in oppervlaktewater. Voor het buitengebied gaat het om het vasthouden en schoonhouden van water in en om plassen en kanalen en in ‘de haarvaten’ zoals beken en boerenslootjes. Samen met het waterschap wordt de waterkwaliteit en het ecologisch gehalte op orde gebracht.

4.3.11 Nota Lokaal gezondheidsbeleid

De publieke gezondheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en het Rijk. Op grond van de Omgevingswet is de gemeente verantwoordelijk voor een visie op de fysieke leefomgeving, waar ook gezondheidsaspecten deel van uitmaken. In de gemeentelijke nota lokaal gezondheidsbeleid wordt ingezet op een drietal speerpunten:

- gezonde leefstijl;
- mentale gezondheid;
- gezonde leefomgeving.

De gemeente hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

- Inwoners hebben het vermogen om zich met veerkracht aan te passen aan de lichamelijke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven.
- Inwoners voeren regie over hun eigen leven en zijn primair zelf verantwoordelijk voor het maken van gezonde keuzes. De meeste inwoners kunnen dat ook. De gemeente heeft een rol om (kwetsbare) inwoners te ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes.
- Gezondheidsbeleid is dan ook een kwestie van lange adem. Resultaten van preventief gezondheidsbeleid zijn vaak niet direct meetbaar of herleidbaar omdat er veel verschillende factoren invloed hebben op de gezondheid van mensen. Er is niet altijd een direct effect van gedrag zichtbaar. Preventie-activiteiten laten pas op lange termijn effect zien.
- Een integrale aanpak biedt de beste mogelijkheden voor succes.

De gemeente kan daarbij een stimulerende, ondersteunende en verbindende rol aannemen.

Ten aanzien van het voorliggende Chw bestemmingsplan is met name een gezonde leefomgeving relevant. De leefomgeving heeft invloed op de fysieke gezondheid van inwoners én op de beleving van gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren en die uitnodigt tot gezond gedrag. Een gezonde leefomgeving heeft een goede milieukwaliteit (geluid, lucht, bodem) en voldoende groen, natuur en water.
Daarnaast heeft een gezonde fysieke leefomgeving veilige fietspaden, waardoor meer inwoners per fiets hun kinderen veilig naar school kunnen brengen. Het biedt chronisch zieken en ouderen betere mogelijkheden om lopend boodschappen te doen omdat er op de route voldoende bankjes zijn om even uit te rusten. Ook zijn er voldoende uitdagende speelplekken voor kinderen zodat deze worden gestimuleerd om buiten te spelen, in plaats van binnen op hun spelcomputer. En met watertappunten is het navullen van je flesje een toegankelijke manier om een gezond drankje te drinken en hergebruik van plastic te stimuleren.

In de Omgevingsvisie zijn gezondheidsaspecten integraal meegenomen. Bij de (her)inrichting en het beheer van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met gezondheidsaspecten (groene omgeving, veiligheid, schoon, beweegvriendelijke buitenruimte voor doelgroepen die weinig bewegen). Hetzelfde geldt ook voor de bouw van nieuwe woonwijken.

4.3.12 Conclusie gemeentelijk beleid

De uitgangspunten van het voorliggende Chw bestemmingsplan Buitengebied sluiten aan op het gemeentelijk beleid. De uitgangspunten en randvoorwaarden die in de Omgevingsvisie en de andere beleidsdocumenten zijn benoemd zijn voor zover relevant in het Beleidsregel Afwegingskader buitengebied Hattem (Afwegingskader) nader geconcretiseerd, zie paragraaf 5.4. Het Afwegingskader is gebruikt om de initiatieven die in het kader van de totstandkoming van dit Chw bestemmingsplan zijn aangemeld te beoordelen. Een deel van deze initiatieven zijn bij recht, of onder voorwaarden, toegestaan (zie paragraaf 6.2).

Het Afwegingskader gaat, in aanvulling op de planregels van het Chw bestemmingsplan, gebruikt worden on nieuwe initiatieven die zich in de loop van de tijd aandienen af te wegen.
In de planregels is aangegeven welke functies binnen de verschillende deelgebieden zijn toegestaan. Het Afwegingskader geeft vervolgens kaders aan de wijze waarop de door de initiatiefnemer beoogde functie op de gewenste locatie kan worden gerealiseerd. Hiervoor is wel een omgevingsvergunning nodig. Of de vergunning wordt verleend hangt af van de uitkomst na toetsing aan het Afwegingskader (zie verder paragraaf 5.4).

Hoofdstuk 5 Opgaven voor het buitengebied Hattem

5.1 Gemeentelijke visie op buitengebied

Op basis van het geldende gemeentelijk beleid, zoals weergegeven in paragraaf 4.3, wordt ten behoeve van het buitengebied de volgende visie geformuleerd. Het diverse landschap en de uitstraling van Hanzestad Hattem zijn bepalend voor de identiteit van de gemeente. De overgang van de Veluwe naar de IJsselvallei zorgt voor een groot aantal bijzondere landschapstypen op een relatief klein oppervlak. De landschappelijke en cultuurhistorische context speelt een belangrijke rol bij ontwikkelingen in het landschap.

- ***Wonen en werken***
  Behoud van de hoge woon- en leef kwaliteit staat voorop. De aandacht gaat uit naar kwaliteitsverbetering en de realisatie van levensloop bestendige woningen. Er wordt niet uitgebreid maar bestaande plannen worden afgemaakt en Bedrijvenpark H2O moet vollopen.
  De mogelijkheden voor functieveranderingen van vrijkomende agrarische bebouwing en nevenactiviteiten in het buitengebied Hattem zijn destijds al vastgelegd in de Streekplanuitwerking regio Noord Veluwe (2015).
  Voor het met name het Poldergebied geldt dat deze in hoofdzaak een agrarisch gebied blijven met alleen op de bestaande bouwpercelen ruimte voor functieverandering van (agrarische) bedrijven na bedrijfsbeëindiging naar nieuwe functies (rood voor rood), zoals maatschappelijk, zorg, wonen en recreatie. Bij functiewijziging van (agrarische) bedrijfsactiviteiten naar wonen dient het bestaande gebruik blijvend te worden gestopt en dient te worden voldaan aan het gemeentelijk beleid met betrekking tot functieverandering.

- ***Landschappelijke kwaliteit***
  Het karakter van de landschappen binnen Hattem wordt gekenmerkt door diversiteit, het schaalniveau, de dynamiek en de transformatie door de bedijking van de IJssel vanaf de 12e eeuw. In het landschap zijn bossen, open polders, uiterwaarden, kleinschalig kampen- en oeverwallenlandschap, randen en linten, plassen, landgoederen en kleine kernen te onderscheiden.
  Het beleid voor de landschappelijke kwaliteit is erop gericht de diversiteit te bewaren en het karakteristieke van dit landschap, onder meer de randen en linten, zichtbaar te houden. Ontwikkelingen in het landschap, van welke aard ook, moeten bijdragen aan de kwaliteit. Zowel in de provinciale Omgevingsvisie (zie paragraaf 4.2.1.3) als in de gemeentelijke Omgevingsvisie (zie paragraaf 4.3.1) en groenstructuurvisie (zie paragraaf 4.3.4) is de hoofdgroenstructuur vastgelegd. Deze structuren zijn van bijzondere waarde voor de gemeente en worden daarom beschermd en ontwikkeld. Voor het buitengebied zijn een aantal structuren en de verbindingen met de buurtgroenstructuur van belang.

- ***Natuur***
  Bestaande natuur wordt beschermd. Daarbij wordt aangesloten op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) zoals weergegeven in de provinciale Omgevingsvisie (zie paragraaf 4.2.1.3) en Omgevingsverordening (zie paragraaf 4.2.2). De biodiversiteit en ecologische waarden worden behouden en waar mogelijk versterkt. Natuurontwikkeling draagt daar aan bij maar mag geen exclusief karakter krijgen.

Particulier natuur- en landschapsbeheer wordt gestimuleerd.
Economische ontwikkelingen in of in de directe nabijheid van natuur zijn onder voorwaarden mogelijk. Dit geldt ook voor recreatie in natuurgebieden. Vanwege de aanwezigheid van de steenmarter is er voor deze beschermde diersoort een speciaal Beleidsplan steenmarters (2015).

- ***Landbouw***
  Landbouw is een belangrijke drager van het landschap. Het gebruik door boerenbedrijven staat centraal en bepaalt mede het landschap. Veel agrarische bedrijven hebben nevenfuncties in de recreatieve sector of het natuur- en landschapsbeheer.
  In het poldergebied krijgt de landbouwsector binnen bepaalde grenzen zoveel mogelijk ruimte voor agrarische bedrijfsontwikkeling. In de uiterwaarden wordt ingezet op verbreding van de landbouw. De gemeente juicht innovatie en verduurzaming van (multifunctionele) landbouwbedrijven toe. Op plaatsen waar het landschap beperkingen oplegt aan de sector, bestaan kansen voor verbreding. Ook buiten de agrarische bedrijfsvoering.

- ***Cultuurhistorie***
  De aanwezige cultuurhistorische waarden in het buitengebied worden behouden en waar mogelijk versterkt. De gemeente zet in op een grotere beleefbaarheid van de cultuurhistorische waarden als kader van de landschappelijke kwaliteit. Historisch erfgoed en linten of lijnen met cultuurhistorische waarde moeten toegankelijker en meer beleefbaar worden. Bovendien is ook economische duurzaamheid belangrijk voor het uiteindelijke behoud van cultuurhistorische waarden.
  Voor aanwezige landgoederen en monumenten in het buitengebied zijn in de Welstandsnota (2005) eisen gesteld ter bescherming van de gewenste ruimtelijke kwaliteiten. Zoals aangegeven wordt in het kader van het Chw bestemmingsplan voor nieuwe initiatieven een Afwegingskader opgesteld (zie paragraaf 5.4). In het ruimtelijk deel van het Afwegingskader (deel 2 van het Afwegingskader Buitengebied Hattem) worden de nieuwe eisen ten aanzien van welstand opgenomen. Dit betekent dat voor de in het plangebied aanwezige landgoederen en monumenten de Welstandnota wordt vervangen.

- ***Recreatie***
  Het recreatieve potentieel van wandel- en fietsroutes, water, verblijfsaccommodaties, het zuidelijke bosgebied van de Veluwe, de weidse polders en de dynamische uiterwaarden van de IJssel wordt gewaarborgd en waar mogelijk versterkt.
  Bij recreatieve ontwikkelingen in de stadsrandzone is landschappelijke inpassing van belang. Het recreatieve beleid zal hierop gericht zijn.

- ***Klimaat en energie***
  De doelen uit het nationale Klimaatakkoord maken een energietransitie van fossiele brandstoffen naar duurzamere energiebronnen noodzakelijk. In de Klimaatnotitie Hattem 2018-2021 heeft de gemeente haar doelstelling vastgelegd om in 2050 een klimaat neutrale energievoorziening te hebben. Dit loopt voor op het RES Noord-Veluwe waarin de regio zich als doel heeft gesteld om in 2030 ongeveer 60% van de gebruikte energie duurzaam op te wekken via zonne- en windenergie.
  Voor de ruimtelijke inpassing van duurzame elektriciteit zijn potentiële zoekgebieden voor windmolens en zonneparken vastgelegd.

Bovenstaande geeft een goed beeld van de waarden die de gemeente toekent aan het buitengebied. Deze waarden vormen de basis voor het Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem dat streeft naar passende ontwikkelingsmogelijkheden voor de gebruikers van het buitengebied. Naast dat deze ontwikkelmogelijkheden door deze waarden worden ingekaderd, moeten deze ook passen binnen de bestaande wet- en regelgeving en specifiek de milieuwetgeving. Uit het planMER blijkt hoeveel ruimte er daadwerkelijk is voor de gewenste ontwikkelingen.

5.2 Participatie

Participatie is een belangrijke pijler binnen de Omgevingswet. Vroegtijdig samenwerken vergroot de kwaliteit van oplossingen en zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit direct op tafel komen. Deze nieuwe rol past perfect binnen de Participatiecode die de raad van de gemeente Hattem in mei 2017 heeft vastgesteld. Uitgangspunt daarin is de inwoners uitgebreid en op een andere wijze te betrekken bij de gemeentelijke plan- en besluitvorming en meer ruimte te geven aan eigen initiatieven. Doel van de participatie is in eerste instantie (voordat met het opstellen van het Chw bestemmingsplan wordt gestart) het inventariseren en zoveel mogelijk verwerken van de wensen van inwoners, ondernemers en organisaties voor het buitengebied van Hattem. Het Chw bestemmingsplan biedt ook ruimte voor nieuwe thema's, zoals duurzaamheid en gezondheid. Met diverse stakeholders en ketenpartners zijn gesprekken gevoerd over het Chw bestemmingsplan. Per besproken thema zijn hieronder de belangrijkste aanbevelingen beschreven, die mede van invloed zijn geweest op het bepalen van de te onderzoeken initiatieven in het MER.

Wonen

- Nieuwe woningen in het buitengebied zijn mogelijk, mits streekeigen en passend in het landschap.
- Bij voormalige agrarische bedrijven kan 'rood voor rood' worden toegepast.
- In het buitengebied geen nieuwe woningbouwlocaties toestaan, maar wel beperkte uitbreiding op bestaande locaties.
- Kleinschalige ontwikkelingen (1 á 2 woningen) per locatie.
- Wonen koppelen aan mantelzorg.

Energie

- Alleen kleine windmolens tot 15 meter hoog zijn mogelijk, gekoppeld aan lijn-infrastructuur.
- Zonnepanelen toestaan op daken en kleinschalig bij bebouwing of gekoppeld aan lijn-infrastructuur; Wanneer wordt gekozen voor kleinschalig is er meer kans op verrommeling van het buitengebied. Dit kan worden voorkomen door te kiezen voor grootschalige locaties voor zonne-energie(zonneparken). Hierin zit een dilemma.
- Biomassacentrales/mestvergisting alleen toestaan op Bedrijvenpark H2O.
- Mogelijk kan de stroming van de IJssel worden ingezet om energie op te wekken.

Natuur

- Ontwikkelingen in het buitengebied gepaard laten gaan met landschappelijke inpassing (houtwallen/ erfbeplanting).
- Natuurinclusief bouwen als voorwaarde.

- Stilte en duisternis in het buitengebied handhaven. Is belangrijk voor mens en dier.
- Aandacht voor weidevogelgebieden.
- Voldoende natuur handhaven. Hier ligt ook een relatie met de gezondheid van inwoners van het buitengebied.
- Natuurbeheer door boeren handhaven.

Landbouw
- Bestaande landbouwbedrijven handhaven.
- Verplaatsing bedrijf mag wel als het andere bedrijf gesloopt wordt.
- Schaalvergroting van bestaande bedrijven toestaan maar geen megastallen.
- Geen nieuwe intensieve veehouderijen toestaan.
- Meer flexibiliteit in gebruik van agrarische gronden (voor bijvoorbeeld gebruik als boomgaard).

Recreatie
- Hattem is gunstig gelegen voor recreatie. Het is gelegen tussen de stad Zwolle en het rustige natuurgebied De Veluwe.
- Uitgangspunt is dat rust en kleinschaligheid het kenmerk van het buitengebied blijft. Daarom bij voorkeur seizoensgebonden en kleinschalige recreatie toestaan.
- Recreatie kan, mits niet versnipperd, gekoppeld aan bestaande bebouwing en wanneer overlast (ook van verkeer) wordt voorkomen.
- Verkoop van streekeigen producten bij de boerderij moet overal kunnen, vrij breed qua assortiment.
- Ruimte voor kleinschalige recreatie (B&B). Continueren van beleid.
- Boerencampings blijven toestaan.

5.3 Trends

Naast bestaand beleid, de primaire doelstelling van het Chw bestemmingsplan, de particuliere initiatieven en de wensen opgehaald in het participatieproces zijn er ook trends en ontwikkelingen in omgeving en beleid, herkenbaar die invloed hebben op de planontwikkeling. Deze trends voor (het buitengebied van) Hattem worden in deze paragraaf beschreven.

5.3.1 Wonen

In het rapport “Inzicht in de Hattemse woningbehoefte” d.d. 11 september 2019 wordt de toekomstige woonbehoefte beschreven. Hattem is een aantrekkelijk woongemeente voor de komende twintig jaar een aanhoudende huishoudensgroei wordt voorspeld. Om in deze vraag te kunnen voorzien moeten er in Hattem nieuwe woningen worden gebouwd. De komende tien jaar zijn er ten minste 330 extra woningen nodig.
Er zijn momenteel slechts concrete plannen voor 140 woningen, waarvan 40 woningen ter vervanging dienen voor recent gesloopte woningen. Tot 2029 is er dus nog behoefte voor 230 woningen bovenop de bestaande “harde” plancapaciteit. Als extra instroom uit Zwolle aangetrokken wordt (zie paragraaf 3.8 uit het genoemde rapport) is deze behoefte nog groter. Volgens de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle (zie paragraaf 4.2.4) is in de regio Zwolle behoefte aan circa 40.000 woningen. In de Omgevingsvisie Hattem 2040 is dit vertaald in een woningbouwopgave van ongeveer 1.100 woningen. Deze opgave kan volledig binnen of aansluitend op het bestaand stedelijk gebied van Hattem worden gerealiseerd.

De woningvraag wordt anders door de groeiende vergrijzing, gezinsverdunning, scheidingen en zorg aan huis. Gezien de tekorten aan appartementen en woningen voor senioren dient de komende 10 jaar de nadruk te worden gelegd op appartementen en woningen geschikt voor senioren.
Daarnaast kan 35 tot 40% van het woningprogramma als grondgebonden woning gerealiseerd worden. Dit type woning is aantrekkelijk voor gezinnen, stellen en grondgebonden woonvormen voor senioren. Er zijn geen grote tekorten in de sociale huursector. Ook moeten er nieuwe woningen beschikbaar komen om de toekomstige behoefte tot 2029 op te vangen. Hierbij dient het huidige percentage corporatiewoningen (ca. 25%) gehandhaafd te blijven. Het transformatiegebied 't Veen en de zoeklocaties in de Omgevingsvisie bieden ruimte voor woningbouw.

5.3.2 Energie

In Nederland ligt een enorme uitdaging in de energietransitie. Zo moeten in 2050 alle woningen in Nederland 'van het gas af' zijn. Om dit voor elkaar te krijgen, moeten gemeenten warmteplannen maken.

In de vastgestelde RES (zie paragraaf 4.2.5) en de Omgevingsvisie voor Hattem (zie paragraaf 4.3.1) is aangegeven dat voor betreft zonne-energie wordt uitgegaan van de Gelderse constructieve zonneladder. Binnen deze ladder heeft het plaatsen van zonnepanelen op daken prioriteit boven het ontwikkelen van zonneparken op de grond of op water. Het realiseren van zonneparken in zogenoemde restruimtes heeft weer de voorkeur boven zonneparken op landbouwgrond. In Hattem is een zonnepark op landbouwgrond pas mogelijk nadat overige treden (zon op dak, benutten van restruimtes) eveneens voorzien zijn van (plannen voor) initiatieven.
Zowel in de omgevingsvisie als in de wordt aangegeven dat grond- en watergebonden zonneparken mogelijk zijn binnen in de polders ten noorden van de Hanzespoorlijn. De betreffende gronden zijn in de RES als zodanig aangewezen.

In de planregels van het voorliggend Chw bestemmingsplan is in de beschrijving van de ambitie en toedeling van het plangebied voor het Poldergebied (artikel 3) aangegeven dat ingezet wordt op opwekking van elektriciteit door zon en wind. Het poldergebied biedt ruimte voor zonnepanelen op daken en kleine windturbines bij (agrarische) bedrijven.

5.3.3 Natuur en landschap

De kracht van het landschap van Hattem is de unieke ligging tussen het Veluwemassief en de IJssel en daarmee het afwisselende karakter van het gebied. Hoewel met het veranderen van het gebruik ook het uiterlijk is veranderd, zijn de afzonderlijke landschappen als zodanig nog heel herkenbaar gebleven. Hattem is goed bedeeld met bijzondere natuurgebieden. De Veluwe en de IJssel met haar uiterwaarden zijn de belangrijkste. Het gebied daartussen kenmerkt zich door een rijke gradiënt, door het afwisselende landschap, maar ook door het aanzienlijke hoogteverschil.

Het afwisselende karakter van het gevarieerde kampenlandschap vormt een kleinschalig groen raamwerk waar functies onder druk staan. De landbouw kan hier op termijn niet meer echt uit de voeten, waardoor verrommeling op de loer ligt. Gestreefd wordt naar behoud en versterken van het karakter van het kampenlandschap en enken: het waardevolle landschapsgebied tussen de scheiding van de Veluwe en het strak verkavelde polderlandschap. Hier is actief ingrijpen in inrichting en beheer nodig, wellicht in samenhang met beperkte rode ontwikkeling in de dorpsrand. Door het rood het groen te laten betalen, kan hier gewerkt worden aan een duurzame afronding en overgang van de kern Hattem naar het buitengebied.

De biodiversiteit staat net als in de rest van Nederland ook in Hattem onder druk. De stikstofcrisis heeft invloed op de ontwikkeling van het landelijk gebied. De binnen de gemeente Hattem aanwezige stikstofgevoelige habitats zijn reeds (zwaar) overbelast. Het eindadvies van de commissie Remkes (“Niet alles kan overal”) laat zien dat ingrijpende maatregelen nodig zijn, onder andere in de landbouw. Omvorming van agrarische naar andere functies (wonen, recreatie, zonneparken) kan een aantrekkelijke financiële prikkel genereren om de vereiste transitie op gang te brengen. Hiervoor moet dan wel de benodigde planologische ruimte worden gecreëerd. Uiteraard is ook een zorgvuldige groene inpassing van dergelijke nieuwe functies vereist.

5.3.4 Recreatie

Recreanten hebben steeds meer behoefte aan authenticiteit. De combinatie van groen, rust en cultuurhistorie is hierdoor meer in trek. Ook is er steeds meer behoefte aan vrijetijdsbesteding dicht bij huis, zoals wandelen en fietsen in de eigen gemeente of regio. Voor de toeristisch-recreatieve aantrekkelijkheid is het van belang om het groene landschap en de verschillen tussen landschapstypen te behouden en te versterken en zo goed mogelijk beleefbaar te maken.

Een historische kern met een Hanzeverleden en de nabijheid van de Veluwe en de IJssel zorgen voor een flinke recreatieve druk. Deze druk is tweeledig. Enerzijds is Hattem een aantrekkelijke omgeving voor de recreant, die daarmee graag vertoeft in Hattem. De lokale economie is hier sterk bij gebaat. Anderzijds bestaat het gevaar dat de druk zodanig hoog wordt dat de 'draagkracht' wordt overschreden. Dit heeft mogelijk tot gevolg dat het gebied aan kwaliteit inboet, maar ook dat de beleving door de recreant en de aantrekkingskracht van de omgeving afneemt.
Aandacht voor de kwaliteit van recreatievoorzieningen en zonering van recreatie is daarom wenselijk. In het buitengebied is een toename van verbrede landbouw te zien met daarin een plaats voor kleinschalige recreatieve functies zoals B&B's, boerencampings en dergelijke. Naar verwachting zet deze trend zich de komende jaren door.

5.3.5 Agrarisch

Ten aanzien van de bestaande agrarische bedrijven zijn er drie trends zichtbaar.:

- Allereerst zijn er de agrarische bedrijven die willen *door ontwikkelen*. Deze groei gaat gepaard met schaalvergroting van zowel stallen en erven als percelen. Door de huidige ontwikkelingen in het stikstofdossier is dit slechts onder voorwaarden mogelijk.
- Daarnaast zijn er agrarische bedrijven die zich gaan *verbreden met nevenactiviteiten*. Het gaat daarbij om nevenactiviteiten als zorg, verkoop van producten aan huis en recreatieve activiteiten, zoals kamperen bij de boer of excursies op de boerderij. Dergelijke verbrede landbouwactiviteiten zijn vooral te vinden in de zone rondom de stad. Een andere vorm van verbrede landbouw is agrarisch natuur- en landschapsbeheer. In Hattem vindt dit vooral in de uiterwaarden plaats.
- Naast de bedrijven, die door ontwikkelen of verbreden, zijn er ook bedrijven die *stoppen*. Hier komen gebouwen vrij. Deze kunnen leeg komen te staan of omgevormd worden naar woningen, paardenhouderijen of niet-agrarische bedrijven. De laatste jaren is een afname van het aantal veehouderij bedrijven en het aantal dieren waarneembaar binnen de gemeente Hattem. 31 agrarische bedrijven hebben een agrarische bestemming in het geldende bestemmingsplan, waarbij de intensiteit van de bedrijfsactiviteiten per locatie anders is.

Het aantal agrarische bedrijven is in de afgelopen jaren behoorlijk afgenomen. Veel agrarische bedrijven zijn inmiddels niet meer actie. In het kader van dit Chw bestemmingsplan een inventarisatie uitgevoerd naar het aantal actieve agrarische bedrijven. Hierover heeft de gemeente afgestemd met de eigenaren van de percelen die in het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied een agrarische bestemming hadden. Daar waar geen sprake meer is van een agrarisch bedrijf is een andere bestemming (meestal Wonen) opgenomen. In sommige gevallen is het agrarisch bedrijf niet meer actief maar zijn er redenen om alsnog de agrarische bestemming te behouden. Bij het bepalen van de bestemmingen is daarmee is rekening gehouden. Mocht later blijken dat de agrarische bestemming alsnog kan worden omgezet, dan zal daarvoor een aparte procedure worden doorlopen.

5.4 Beleidsregel Afwegingskader buitengebied Hattem (Afwegingskader)

In het Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem wordt ruimte geboden aan nieuwe initiatieven. Tijdens het proces waarlangs het Chw bestemmingsplan tot stand is gekomen, zijn meer dan 50 ontwikkelingen aangedragen waarvan de initiatiefnemers hebben verzocht deze op te nemen in het plan. Aan een groot aantal van deze verzoeken heeft de gemeente gehoor gegeven. Daarnaast biedt het Chw bestemmingsplan ruimte aan aanvullende ontwikkelingen. Dit vraagt om een zekere mate van flexibiliteit in het juridische systeem van het Chw bestemmingsplan. Omdat deze ontwikkelingen bij het vaststellen van het Chw bestemmingsplannen nog niet bekend zijn, kunnen deze immers niet in de juridische regels worden beschreven. Om hier niettemin ruimte aan te bieden, zijn in het Chw bestemmingsplan de doelstellingen beschreven waaraan deze ontwikkelingen moeten voldoen. Deze doelstellingen zijn ontleend aan de hiervoor beschreven gemeentelijke visie op het buitengebied. In de planregels is bepaald dat nieuwe initiatieven op voorwaarde van een daartoe verleende omgevingsvergunning zijn toegestaan. In de beoordelingsregels voor deze omgevingsvergunningplicht is aangegeven dat de aanvraag aan de hiervoor beschreven doelstellingen wordt getoetst.

De doelstellingen die op grond van de gemeentelijke visie op het buitengebied zijn geformuleerd, zijn van groot belang voor de ontwikkeling van de waarden die dit buitengebied kent. Hoewel deze zo zorgvuldig mogelijk in het Chw bestemmingsplan zijn uitgewerkt in de juridische regeling, moet snel en daadkrachtig kunnen worden ingegrepen als er desondanks ongewenste ontwikkelingen optreden. Daarom is er voor gekozen om het kader waarbinnen nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden, uit te werken in een beleidsregel. In de planregels is bepaald dat ontwikkelingen die binnen de kaders van deze beleidsregel passen, welkom zijn in het buitengebied. Deze beleidsregel is in dit Chw bestemmingsplan aangeduid als het Afwegingskader Buitengebied Hattem.

De nieuwe initiatieven die tijdens het tot stand komen van dit Chw bestemmingsplan zijn aangedragen, zijn getoetst aan dit Afwegingskader. De initiatieven die aan de kaders van het Afwegingskader voldeden, zijn met het Chw bestemmingsplan bij recht toegestaan. Daar waar onvoldoende gegevens voor een volledige beoordeling voorhanden waren, maar aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid sprake was van een passend initiatief, is het initiatief onder voorbehoud van een verleende omgevingsvergunning toegestaan.

Het Afwegingskader bevat ruime kaders op het gebied van verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving (zoals duurzaamheid, gezondheid, ruimtelijke kwaliteit en veiligheid). Daardoor biedt het Afwegingskader veel ruimte aan de ontwikkeling van nieuwe initiatieven, binnen de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen die

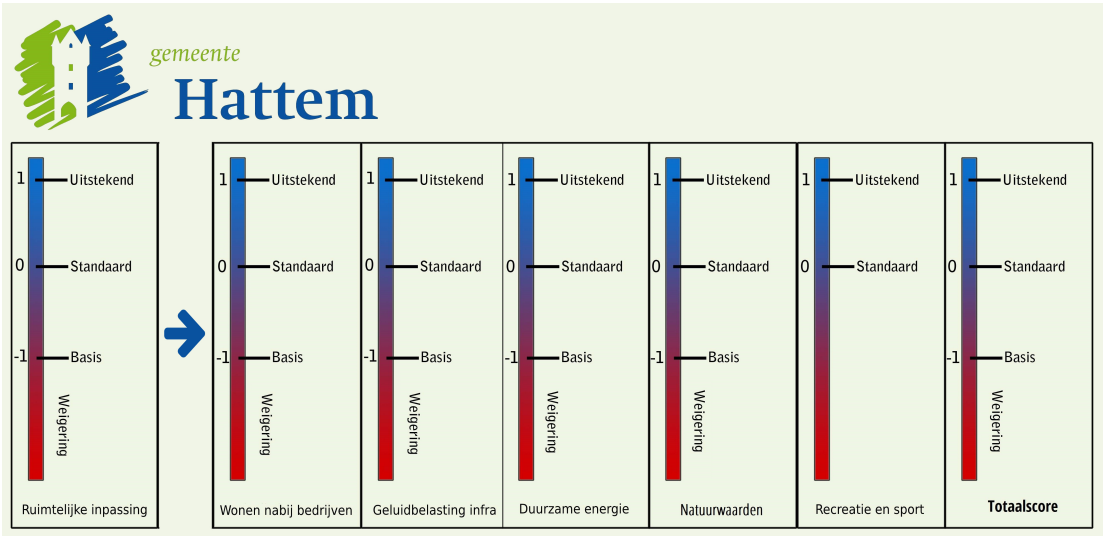
de gemeente Hattem in verschillende beleidskaders heeft vastgesteld. Het Afwegingskader is dus een concretisering van het beleid dat de gemeente Hattem in de in Hoofdstuk 4 van deze toelichting beschreven beleidsstukken heeft vastgelegd. Deze beleidsdoelen zijn bovendien afgestemd op het karakter van de verschillende deelgebieden (Poldergebied, Kernrand en Bosgebied), die met het Chw bestemmingsplan worden onderscheiden.

Het Afwegingskader werkt aanvullend op de regels uit het Chw bestemmingsplan. In de planregels is aangegeven welke functies binnen de verschillende deelgebieden zijn toegestaan. Het Afwegingskader geeft vervolgens kaders aan de wijze waarop de door de initiatiefnemer beoogde functie op de gewenste locatie kan worden gerealiseerd. Hiervoor is wel een omgevingsvergunning nodig. Of de vergunning wordt verleend hangt af van de uitkomst na toetsing aan het Afwegingskader.

Deel 1: Mengpaneel

Het Afwegingskader bestaat uit twee delen: het mengpaneel en het ruimtelijke Afwegingskader. In het eerste deel, het mengpaneel, is een score-systematiek beschreven. Een initiatief dat binnen de functietoedeling zoals opgenomen in de planregels past, wordt aan de hand van een mengpaneel beoordeeld op de volgende thema's:

- Ruimtelijke inpassing
- Wonen nabij bedrijven
- Geluidbelasting infra
- Duurzame energie
- Natuurwaarden en
- Recreatie en sport

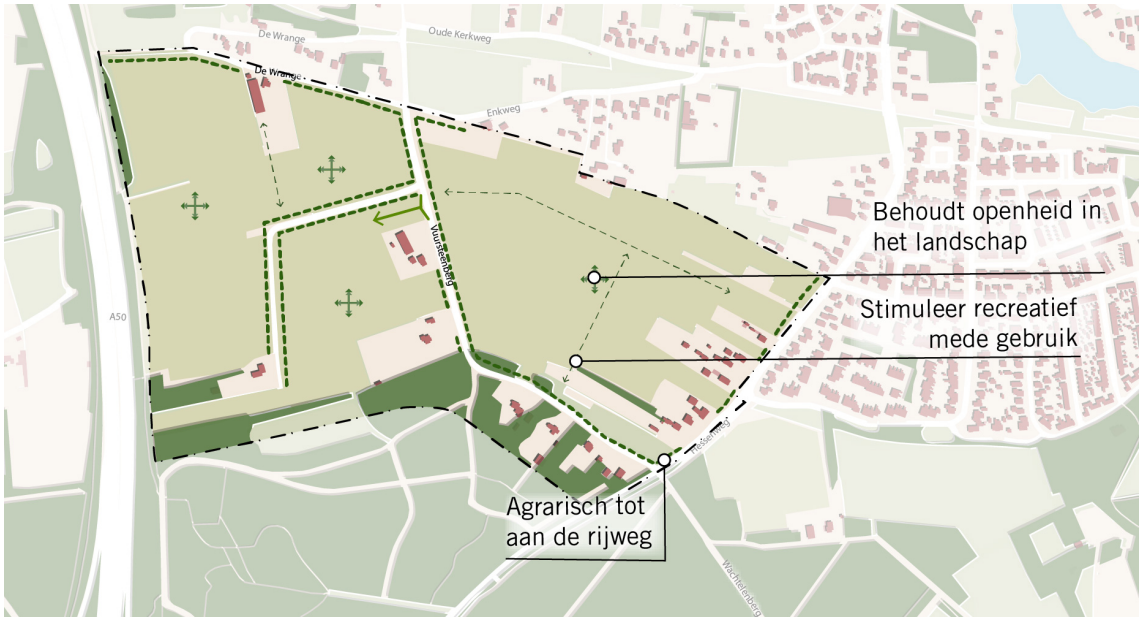

figuur 5.1 - Mengpaneel

Binnen de kaders die in het geldende gemeentelijke beleid voor deze thema's zijn vastgesteld, wordt aan het initiatief per thema een score toegekend. Als een initiatief buiten de hiervoor genoemde kaders valt, kan de omgevingsvergunning niet worden verleend. Binnen deze kaders kan een initiatief basis, standaard of uitstekend scoren. Hieraan worden respectievelijk de scores '-1', '0' en '1' toegekend. Nadat de scores van een initiatief voor alle relevante thema's zijn vastgesteld, worden deze gesommeerd. Voor initiatieven die minimaal een '0' scoren, kan de aangevraagde omgevingsvergunning in beginsel worden verleend. Dit op voorwaarde dat

de beoogde uitwerking van het initiatief ook binnen het tweede deel van het Afwegingskader past; het ruimtelijke Afwegingskader.

Deel 2: Ruimtelijk Afwegingskader
In het ruimtelijke Afwegingskader zijn randvoorwaarden opgenomen om de stedenbouwkundige inpassingen van de initiatieven af te stemmen op het karakter van het deelgebied waarin de initiatieven worden geprojecteerd. Daarmee wordt geborgd dat deze initiatieven aansluiten bij de kernkwaliteiten van de verschillende deelgebieden binnen het plangebied.
Zo borgt het ruimtelijke Afwegingskader dat door het toelaten van initiatieven in het Poldergebied de openheid die dit gebied kenmerkt niet verloren gaat. De Kernrand laat, gelet op haar karakter daarentegen wat meer omvangrijke invullingen toe. Het ruimtelijke Afwegingskader voor het Bosgebied is vrij kritisch te noemen. Om de status van het gebied als Natura 2000-gebied en het overwegende recreatieve karakter te behouden, laat het Afwegingskader hier maar zeer beperkt nieuwe woonfuncties toe.

figuur 5.2 - Fragment uit het Afwegingskader, onderdeel Ruimtelijke kwaliteit

Met de in de beleidsregel Afwegingskader Buitengebied Hattem opgenomen beoordelingsmethode worden dus enerzijds de kernkwaliteiten van de diverse deelgebieden geborgd en anderzijds onder voorwaarden ruimte geboden aan nieuwe initiatieven binnen het buitengebied.

Hoofdstuk 6 Doorwerking in het Chw bestemmingsplan

6.1 Planvoornemen

Op basis van de aspecten die voorgaand zijn beschreven is de gewenste inhoud van het Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem vastgesteld, het planvoornemen. Het planvoornemen bestaat vooral uit het behouden van de huidige waarden en ontwikkelmogelijkheden uit het geldende bestemmingplan Buitengebied, uit het inspelen op de gesignaleerde trends (zie paragraaf 5.3) plus het mogelijk maken van de initiatieven en wensen indien dit mogelijk is binnen de wettelijke beleidskaders (zie paragraaf 6.2). Concreet houdt dit voor het planvoornemen het volgende in.

6.1.1 Behoud van huidige (groei)mogelijkheden voor bestaande (agrarische) bedrijven

In het Chw bestemmingsplan wordt rekening gehouden met een reële ontwikkeling van de bestaande agrarische bedrijven in het buitengebied van Hattem.

- Gezien de trends in de agrarische sector en daarmee samenhangend de afname van het aantal agrarische bedrijven, is het niet reëel dat alle veehouderijen binnen het plangebied zullen uitbreiden volgens de mogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt.
  De trend van schaalvergroting zal de komende jaren naar verwachting nog verder doorzetten, met andere woorden een aantal bedrijven zal bedrijfsactiviteiten beëindigen, terwijl andere bedrijven verder doorgroeien.
  Dit beeld strookt met de initiatieven die in het kader van het Chw bestemmingsplan zijn beoordeeld (zie paragraaf 6.2). Een van de initiatieven betreft de verplaatsing van een agrarisch bouwvlak, gecombineerd met de oprichting van een agrarisch grondgebonden bedrijf en een ander initiatief betreft een veehouderij met de wens tot uitbreiding. Tegelijkertijd zijn er verschillende initiatieven om de bestaande agrarische bouwblokken om te zetten naar wonen of recreatieve doeleinden.
  Ten behoeve van het planMER is zowel voor de bestaande grondgebonden veehouderijen als voor de bestaande intensieve veehouderij op basis van de CBS-gegevens een realistische invulling uitgewerkt.
- De omvang van de bouwvlakken van de bestaande grondgebonden agrarische bedrijven is gebaseerd op de rechten uit het geldende bestemmingsplan. De maximum oppervlaktemaat voor een bouwvlak is in principe 1 hectare, tenzij de huidige omvang groter is dan 1 hectare. In dat geval geldt de bestaande omvang als maximum.
  Grondgebonden bedrijven kunnen onder voorwaarden (met een wijzigingsbevoegdheid) doorgroeien tot maximaal 1,5 hectare.
- Bestaande niet-grondgebonden veehouderijen behouden eveneens hun geldende rechten. De maximummaat voor een bouwvlak voor niet-grondgebonden veehouderijen is in principe 1 hectare.
- Het is met vrijstelling mogelijk om, in directe ruimtelijke relatie met het agrarisch bouwvlak, tot 1.000 m^2 teeltondersteunende voorzieningen op te richten, mits noodzakelijk voor de bedrijfsvoering; de bouwhoogte is maximaal 2 meter. Dergelijke voorzieningen zijn niet toegestaan op percelen die geheel of gedeeltelijk grenzen aan gronden die zijn bestemd als 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden (aanlegactiviteit)'.

6.1.2 Nieuwvestiging en verplaatsing agrarische bedrijven

- Het Chw bestemmingsplan biedt geen algemene mogelijkheden voor nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven. Nieuwe bouwvlakken voor nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven zijn niet mogelijk. Wel wordt een bestaand bouwvlak verplaatst naar een naastgelegen kavel. De bedrijfsvoering is alleen mogelijk als dat gelet op de stikstofdepositie past binnen het kader van de Wet natuurbescherming.
- Er zijn geen nieuwe niet-grondgebonden (intensieve) veehouderijen toestaan.
- Er zijn geen nieuwe boom- en of sierkwekerij, glastuinbouw, pot- en containerteelt toestaan.

6.1.3 Nevenactiviteiten op agrarisch bedrijf

In het Chw bestemmingsplan wordt ruimte gegeven aan nevenactiviteiten op agrarisch bedrijf binnen de bestaande agrarische bouwpercelen:

- Bij recht is het mogelijk om maximaal 100 m^2 van de bedrijfsbebouwing te gebruiken ten behoeve van de verkoop van streekproducten en op het eigen bedrijf geproduceerde producten (boerderijwinkel).
- Eveneens mag in of bij de bedrijfswoning een bed and breakfast gelegenheid worden gerealiseerd. Hiervoor is wel een omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit nodig.
- Voor een nevenfunctie mag maximaal 50% van de bebouwde oppervlakte worden gebruikt, zo wordt de kleinschaligheid van de nevenfunctie behouden.

6.1.4 Nieuwe initiatieven in het buitengebied

- Zoals aangegeven in paragraaf 6.2 wordt, voor zover passend binnen het huidige wettelijk- en beleidskader en de uitgangspunten van het Chw bestemmingsplan, een aantal concrete initiatieven en wensen in het buitengebied mogelijk gemaakt. Hierbij gaat de gemeente uit van het '*ja, mits…*'-principe. In beginsel staat de gemeente positief tegenover de plannen die een aantal inwoners en ondernemers van Hattem hebben ingediend, ook gezien de resultaten van het participatietraject. Bij de totstandkoming van het plan worden de randvoorwaarden en kaders voor ontwikkelingen in het buitengebied gesteld.
- Bij omzetting van agrarische bestemmingen in een woonbestemming wordt het beleid voor *functieverandering van vrijkomende agrarische bebouwing* toegepast. Daarbij wordt uitgegaan van sloop van overtollige bebouwing.
- Functiewijzigingen en rood voor rood passen binnen dit gebied, mits deze binnen de bestaande bouwpercelen worden gerealiseerd. Uitzondering hierop vormen percelen die in de directe nabijheid van de dijk liggen. Vanwege de bescherming van de waterkering en de daarnaast gelegen beschermingszone kan het wenselijk zijn om nieuwe functies op een grotere afstand daarvan te realiseren. In dat geval zijn er ook mogelijkheden voor functiewijzigingen buiten de bestaande bouwpercelen. Nieuwbouw is beperkt toelaatbaar in de vorm van een nieuw of uit te breiden erf, mits het erf zich daarbij haaks op het lint ontwikkelt en de bestaande landschappelijke lijnen niet worden doorbroken.
- Ook eigen initiatieven van de gemeente, zoals het mogelijk maken van een zonnepark op de voormalige stortplaats, wordt in het planvoornemen onderzocht. Dit initiatief is weliswaar onderzocht, maar hiervoor zijn nog onderzoeken gaande. Daarom is dit initiatief niet opgenomen in het Chw bestemmingsplan Buitengebied.

6.1.5 Energietransitie

In het Chw bestemmingsplan wordt, vooruitlopend op regionale opgave, een bijdrage geleverd aan energietransitie op kleine schaal:

- Grootschalige energietransitie wordt niet in het Chw bestemmingsplan opgenomen.
- Kleinschalige zonneparken, gelegen op één of enkele kavels, en kleine windmolens (maximaal 15 meter) worden, voor zover passend in het landschap, mogelijk gemaakt. Bij de nadere afweging hiervan wordt gebruik gemaakt van de gemeentelijke Beleidsregel Hernieuwbare energie (zie paragraaf 4.3.8).

6.1.6 Wonen

Kleinschalige (woningbouw) ontwikkelingen, met name *rood voor rood* en passend bij het karakter en de schaal van het buitengebied.
Een initiatief voor een *zelfstandige zorgwoning* wordt als een reguliere woning beoordeeld. Een (tijdelijke) mantelzorgwoning kan in overeenstemming met rijksbeleid vergunningvrij bij een bestaande woning worden gerealiseerd.
Er is ruimte voor andere (tijdelijke) woonvormen, zoals tiny houses.

6.1.7 Recreatie

Kleinschalige recreatieve voorzieningen worden mogelijk gemaakt indien dit binnen de kaders mogelijk is, waarbij ook nadrukkelijk aandacht is voor het toevoegen van extra wandelpaden en het verbinden van verschillende recreatieve routes.

6.1.8 Cultuurhistorische waarden, natuur en landschap

Behouden en waar mogelijk versterken van de cultuurhistorische waarden, het karakteristieke landschap en de natuur(waarden) binnen het plangebied. Dit is een belangrijk onderdeel van het Afwegingskader Buitengebied Hattem en dus een randvoorwaarde bij het toetsen van nieuwe initiatieven.

6.2 Initiatieven in het buitengebied

Bij de totstandkoming van het Chw bestemmingsplan en tijdens het uitgebreide participatietraject (zie paragraaf 5.2) zijn 56 min of meer concrete initiatieven en wensen bij de gemeente ingediend of bekend. Een overzichtskaart met daarop de verschillende initiatieven is als bijlage 6 bij de toelichting van dit Chw bestemmingsplan opgenomen. Niet alle initiatieven zijn meegenomen, een aantal initiatieven is komen te vervallen en aan een enkele is geen medewerking verleend. De initiatiefnemers zijn hiervan op de hoogte gesteld en daarbij is aangegeven waarom de betreffende ontwikkeling niet in het plan is opgenomen.

Na de terinzagelegging van het Ontwerp Chw bestemmingsplan Buitengebied zijn alle initiatieven opnieuw beoordeeld. De belangrijkste aanleidingen daarvoor zijn:

- de ingediende zienswijzen (zie bijlage 20);
- de vaststelling van de Omgevingsvisie voor Hattem op 7 maart 2022);
- het advies kwaliteitsverbetering (accent op landschap, doorwerking Omgevingsvisie, Kuiper Compagnons zie bijlage 5);
- besprekingen met de commissie ARZ 13 april, 9 mei en 20 juni en de fietsexcursie op 26 augustus 2022 (behoefte aan aanscherping van het Afwegingskader en Chw bestemmingsplan Buitengebied) en

aanvullende besprekingen in de commissie ARZ van 10 oktober en 24 oktober 2022;
- besprekingen met het college van B&W in april, augustus en september (zienswijzen, advies, doorwerking Omgevingsvisie, vertaling van signalen vanuit de gemeenteraad. In de kern: zoeken naar de balans tussen meebewegen 'In de geest van de Omgevingswet' en aansluiten op de werkwijze die in Hattem gebruikelijk is bij de beoordeling van ruimtelijke ontwikkelingen.

In een nieuwe notitie is de actuele beoordeling uitgewerkt op basis van een aangescherpte Beleidsregel Afwegingskader Buitengebied Hattem (Afwegingskader) voor de initiatieven die zijn meegenomen in het proces van Chw bestemmingsplan Buitengebied. Dit heeft voor een aantal initiatieven alsnog geleid tot een negatief oordeel. Vaak is het oordeel negatief op grond van de eerste stap in het mengpaneel de ruimtelijke inpassing. Belangrijke elementen daarbij zijn:
- de functies die op basis van het Afwegingskader mogelijk zijn in een bepaald deelgebied;
- de te beschermen kwaliteiten, veelal landschap.

De 'Notitie Beoordeling initiatieven Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem' is als bijlage 7 opgenomen in de toelichting van dit bestemmingsplan.

De concrete initiatieven bestaan onder andere uit het realiseren van kleinschalige woningbouw (rood voor rood regeling / tweede bedrijfswoning), het realiseren van (mantelzorg)woningen en B&B's, uitbreiding en/of verplaatsing van agrarische en andere bedrijfsmatige activiteiten en het realiseren van kleine windmolens of zonnepanelen.

De initiatiefnemers zijn betrokken in het participatieproces dat in het kader van het Chw bestemmingsplan is doorlopen (zie hierover ook paragraaf 10.1). Inmiddels zijn ook enige andere initiatieven ingebracht, bijvoorbeeld via inspraak op de NRD en in een later stadium van het proces. Tot slot zijn zoals eerder aangegeven de initiatieven heroverwogen.
In deze paragraaf worden de diverse initiatieven kort beschreven. Daar waar nummers van initiatieven ontbreken is dit omdat het betreffende initiatief inmiddels is komen te vervallen. Vanwege de nummering in kaarten en onderzoeken zijn de oorspronkelijke nummers aangehouden. Waar nodig wordt verwezen naar een nadere beoordeling van het betreffende initiatief in de 'Notitie Beoordeling initiatieven Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem' in bijlage 7.

6.2.1 Initiatief 2: Hilsdijk 96

Dit initiatief heeft betrekking op de het perceel aan de Hilsdijk 96, gelegen in het deelgebied Kernrand noord, het open weide landschap. Het voornemen is om op de bestaande agrarische gronden natuurontwikkeling mogelijk te maken. Daartoe wordt een gebiedsplan opgesteld.

figuur 6.1 - ligging initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggend Chw bestemmingsplan Buitengebied blijft de agrarische bestemming grotendeels intact, maar kan worden ingericht met natuur. Dat is op deze locatie passend. De bestemming Agrarisch - Landschapstuin wordt op basis van landschappelijke argumenten (openheid) aan de achterzijde begrensd op de huidige achterrooilijn van naastgelegen Hilsdijk nr. 100 om de openheid van het gebied te behouden

6.2.2 Initiatief 3: Gapersweg 3

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op een deel van het perceel aan de Gapersweg 3, gelegen in het deelgebied Kernrand noord, het open weidelandschap.

figuur 6.2 - ligging initiatief

Het voornemen is om een deel van de gronden als tuin bij de bestaande woning te betrekken met een zwemvijver, fruitbomen en wellicht wat kleinvee. Initiatiefnemer wil graag een bijgebouw realiseren die gebruikt kan worden als Bed & Breakfast of cursusruimte. Op termijn zou dit gebouw als mantelzorgwoning gebruikt kunnen worden.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7 . De beoordeling van de ruimtelijke inpassing is standaard en daarmee voldoende.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

De betreffende gronden zijn in het voorliggende Chw bestemmingsplan voorzien van de bestemming Wonen. Binnen de bouwactiviteit Wonen wordt het realiseren van een bijgebouw toegestaan.
In het Chw bestemmingsplan wordt B&B ook in vrijstaande bijgebouwen mogelijk gemaakt. Het gebruik als cursusruimte wordt in het kader van het Chw bestemmingsplan aangemerkt als 'aan-huis-verbonden bedrijvigheid', deze zijn onder voorwaarde toegestaan binnen wonen.
Het op termijn mogelijk gebruik als mantelzorgwoning is vergunningvrij, daarbij is (als het zover is) een noodzakelijkheidsverklaring nodig.

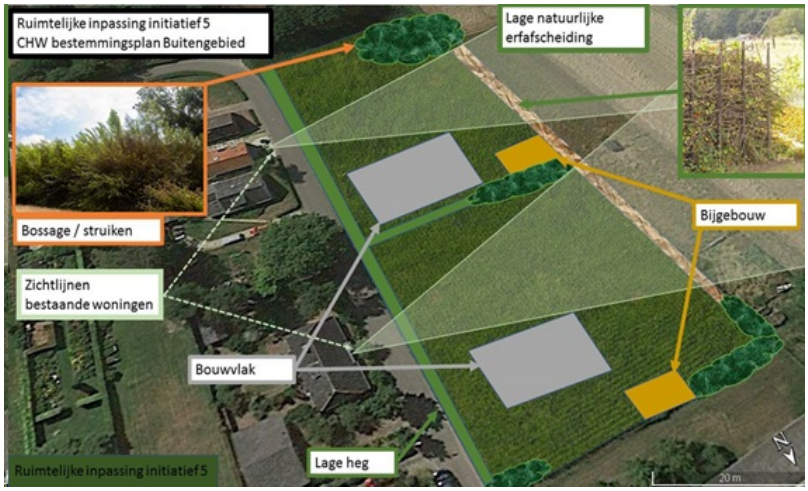
6.2.3 Initiatief 5: Oude Kerkweg (ongenummerd)

Dit initiatief heeft betrekking op het perceel Oude Kerkweg tegenover nummers 44 - 54, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.3 - ligging initiatief

Initiatiefnemers hebben het voornemen om op de betreffende gronden twee vrijstaande woningen te realiseren. Op de beide percelen dient ruimte aanwezig te zijn voor een soort aanleunwoning of mantelzorgwoning. Met de situering van de beide woningen en de bijgebouwen wordt rekening gehouden met de bestaande zichtlijnen van de bestaande woningen aan de overzijde van de Oude Kerkweg.

figuur 6.4 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort standaard voor de ruimtelijke inpassing en opgeteld voldoende punten om met het Chw bestemmingsplan meegenomen te kunnen worden.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan wordt op de betreffende gronden twee nieuwe (vrijstaande) woningen mogelijk gemaakt. Op de verbeelding krijgen de betreffende gronden de gebruiksfunctie wonen. Op basis van de bouwactiviteit wonen zijn ter plaatse per bestemmingsvlak één nieuwe (vrijstaande) woning mogelijk. Tussen de

beide bestemmingsvlakken behouden de gronden de agrarische functie. Daarmee een landschappelijke inpassing met behoud van de beoogde doorkijkjes. Eventuele zorgfunctie kan inpandig of (vergunningvrij) als mantelzorgwoning worden gerealiseerd.

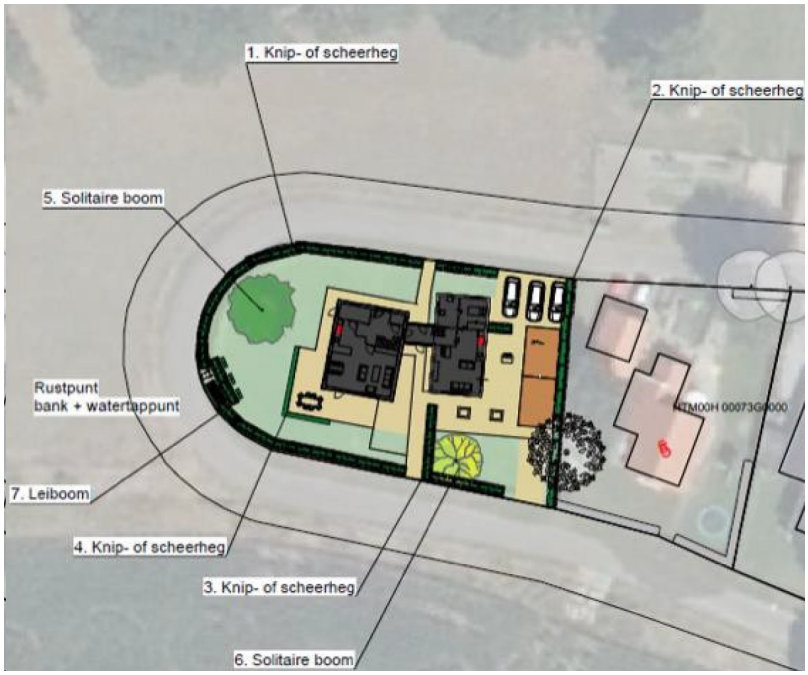
6.2.4 Initiatief 6: De Wrange naast nr. 5

Het initiatief ligt op het onbebouwde perceel naar Wrange 5, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.
Deze initiatiefnemer heeft het voornemen om op het perceel een nieuwe vrijstaande woning te realiseren, afgestemd op zorgbehoefte van de zoon, zodat hij in de buurt en zelfstandig kan wonen.

figuur 6.5 - ligging initiatief

Het voornemen ziet toe op de realisatie van een woning met zorgunit. Aan de westzijde van het perceel wordt de woning gerealiseerd en aan de oostzijde van het perceel de zorgunit. De bestaande schuur wordt opgeknapt, vergroot en in gebruik genomen als bijgebouw. Ten behoeve van de voorliggende ontwikkeling is een principe-verzoek opgesteld.

figuur 6.6 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

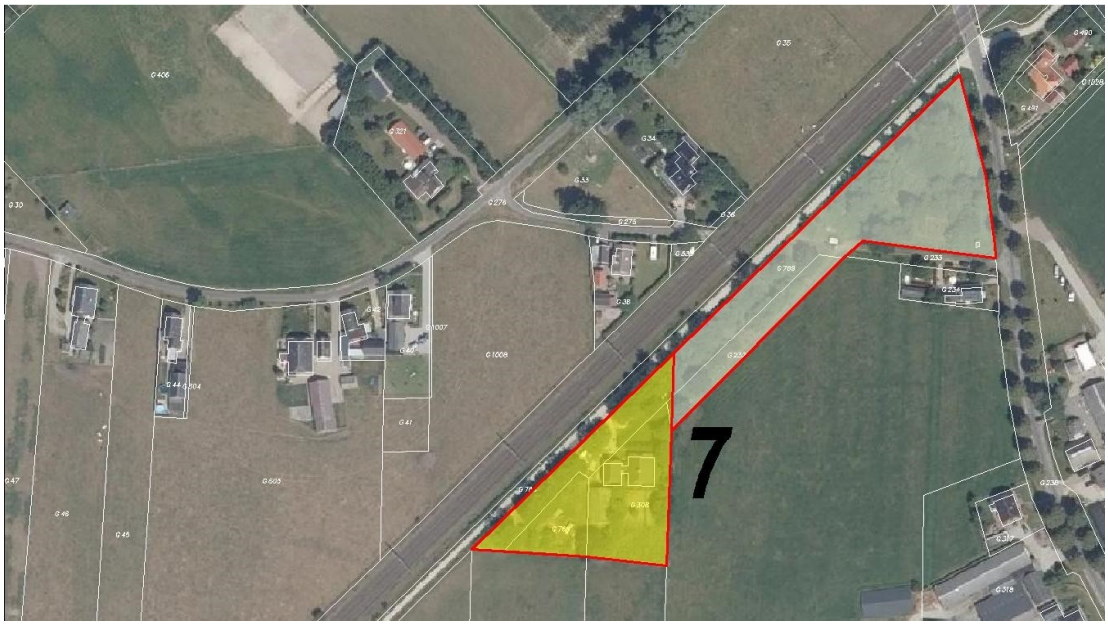
Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort ruimschoots voldoende punten voor de ruimtelijke inpassing en opgeteld om met het Chw bestemmingsplan meegenomen te kunnen worden.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden voorzien van de gebruiksfunctie wonen. Op basis van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse één nieuwe (vrijstaande) woning mogelijk. De zorgfunctie is mogelijk binnen de woonbestemming. Het bijgebouw voor (mantel)zorg kan worden gerealiseerd (vergunningvrij) via de bestaande regeling. Mantelzorgwoning kan ook als zelfstandige woning worden beoordeeld.

6.2.5 Initiatief 7: Hilsdijk 91

Dit initiatief heeft betrekking op een tweetal percelen aan de Hilsdijk 91, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.7 - ligging initiatief

De betreffende gronden zijn deels overgenomen van ProRail. Het voornemen is om een deel van de gronden toe te voegen aan het bestaande woonperceel. Op het bosperceel staan te hoge bomen te dicht bij de spoorbaan. Deze dienen te worden gekapt. Het voornemen is de gronden ten noorden en ten zuiden van de woning een agrarische bestemming te geven.

Toetsing aan Afwegingskader

Dit initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. De bestaande woonbestemming wordt verruimd, maar er wordt geen woning toegevoegd. Aandachtspunt is de begrenzing van de oppervlakte bijgebouwen tot de voorgeschreven 150 meter. [tekst nalopen, want het is zo niet helemaal duidelijk]

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ter plaatse van de bestaande woning voorzien van de gebruiksfunctie wonen. De bestaande woonperceel wordt verruimd, maar enkel de bestaande woning is toegestaan. Op de verbeelding wordt het bebouwd oppervlakte van de betreffende woning gemaximeerd.
De betreffende gronden ten noorden van de woning worden agrarisch gebruikt. Het ligt voor de hand om de gronden te voorzien van de bestemming 'Agrarisch'. Vanwege het aspect 'stikstofdepositie' is het niet haalbaar om het betreffende bosperceel een agrarische bestemming te geven, bovendien is dit een stukje bos met bomen die al tientallen jaren oud zijn. Voor de betreffende gronden blijft de bestemming Bos gehandhaafd.

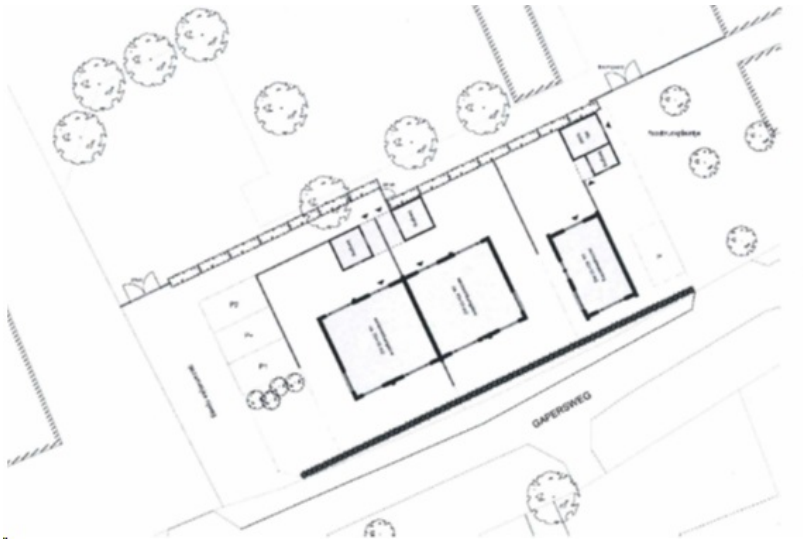
6.2.6 Initiatief 8: Geldersedijk 37

Dit initiatief heeft betrekking op de gronden naast het perceel aan de Geldersedijk 37 en is gelegen in het deelgebied Kernrand noord, het open weidelandschap.

figuur 6.8 - ligging initiatief

Naast de bestaande woning van initiatiefnemers ligt een boomgaard met veel oude fruitbomen. Deze bijzondere boomgaard kan veel toeristen trekken. Nu al is er jaarlijks een plukdag. Initiatiefnemers hebben het voornemen om een foodtruck op het terrein te plaatsen, zodat passerende fietsers een plekje in de boomgaard krijgen aangeboden om uit te rusten en op een terras wat te drinken en te eten, met andere woorden recreëren in de boomgaard.

figuur 6.9 - voorstel nieuw initiatief

Daarnaast is er een braakliggend deel van het perceel wat eerder in gebruik was als paardenbak. Aan de zuidkant wil de initiatiefnemer een recreatiewoning en twee ouderenwoningen realiseren.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is nog niet volledig getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Ruimtelijke inpassing is mogelijk. Omdat sprake is van een meervoudige ontwikkeling is een bij nadere uitwerking een aanvullende afweging noodzakelijk om te zien of alle wensen inpasbaar zijn.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden voorzien van een Gemengde bestemming waarbinnen de gewenste activiteiten in principe mogelijk zijn. Binnen de bestemmingsplanactiviteit Gemengd - 2 is voorzien in

een eis voor een omgevingsvergunning, zodat een nadere afweging kan plaatsvinden aan het Afwegingskader.

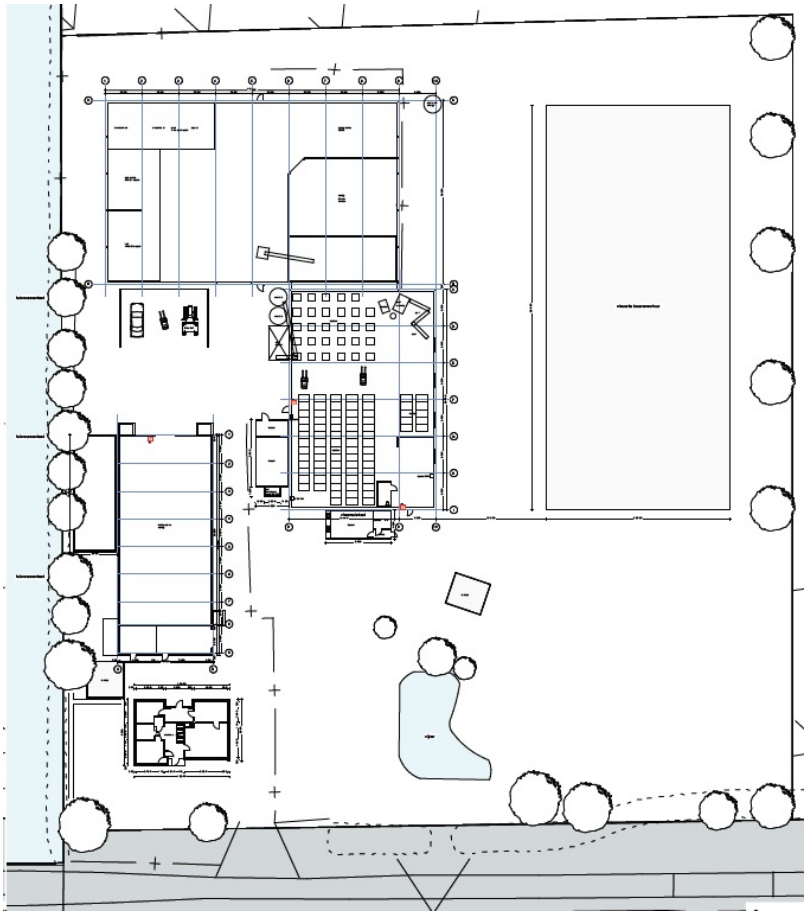
6.2.7 Initiatief 10: Oostersedijk 10

Het initiatief heeft betrekking op de wormenkwekerij op het perceel aan de Oostersedijk 10, gelegen in het deelgebied Poldergebied, het open polderlandschap.

figuur 6.10 - ligging initiatief'

Het initiatief ziet er op toe dat het bedrijf kan uitbreiden. Op grond van het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007 is er 1.210 m^2 aan bedrijfsbebouwing toegestaan. Op dit moment is er al 2.200 m^2 aan bebouwing aanwezig.
Het voornemen is om het bedrijf met ongeveer 1.400 m^2 uit te breiden. De bedrijfsbebouwing wordt binnen het geldende bestemmingsvlak gerealiseerd.

figuur 6.11 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort ruimschoots voldoende punten zowel qua ruimtelijke inpassing als opgeteld om met het Chw bestemmingsplan meegenomen te kunnen worden.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden op de verbeelding voorzien van de gebruiksactiviteit bedrijf. Op basis van de bouwactiviteit bedrijf wordt de uitbreiding van het bedrijf gemaximeerd. Gelet op de huidige omvang van de bedrijfsbestemming kan de uitbreiding binnen dit vlak worden gerealiseerd. De afstand van de bestemming tot de nabij gelegen woonbestemming voldoet aan de richtafstanden en blijft gelijk ten opzichte van de bestemde situatie in het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007.

6.2.8 Initiatief 12: Hilsdijk 100

Het initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Hilsdijk 100, gelegen binnen het deelgebied Kernrand noord, het open weidelandschap.

figuur 6.12 - ligging initiatief

In de bestaande boerderijwinkel op het terrein worden momenteel op het bedrijf zelf geproduceerde producten te koop aangeboden. Het voornemen is om het assortiment te verruimen naar streekgebonden producten. Daarbij bestaat ook het voornemen het winkelvloeroppervlak van de boerderijwinkel te vergroten.

Toetsing aan Afwegingskader

Omdat sprake is van een beperkte aanpassing van de huidige bestemming is het initiatief niet getoetst aan het Afwegingskader. De verbreding in producten is een minimale aanpassing ten opzichte van het geldende bestemmingsplan.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan wordt binnen de gebruiksactiviteit Agrarisch - Bedrijf de bestaande kaas- en/of ijsboerderij mogelijk gemaakt. Tevens wordt ondergeschikte detailhandel mogelijk gemaakt in streekproducten (dus breder dan voorheen) en op het eigen bedrijf geproduceerde agrarische producten en streekproducten, met een winkelvloeroppervlakte van maximaal 100 m².

6.2.9 Initiatief 14: Vuursteenberg 11

Het betreffende initiatief heeft betrekking op het perceel Vuursteenberg, gelegen in het deelgebied Kernrand de Enk.

figuur 6.13 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de bouw van een tweede woning naast de bestaande woning. Op het perceel is een voormalige kippenschuur aanwezig met veel asbest. Het voornemen bestaat de schuur te slopen en te vervangen door een extra woning ten behoeve van de kinderen. Op termijn ontstaat daardoor de mogelijk van mantelzorg.

figuur 6.14 - voorstel nieuw initiatief

Met de positie van het bouwblok van deze toekomstige woning is er zoveel mogelijk rekening gehouden met de omliggende infrastructuur en afwisseling tussen de volumineuze bebouwing en de open ruimten van dit gebied. Het ruimtelijke ontwerp van deze nieuwe woning ten opzichte van de bestaande woning doet geen afbreuk aan het open karakter van het landschap.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. De sloop van de in onbruik geraakte stal en in ruil daarvoor nieuwbouw van een woning is een kwaliteitsverbetering in dit gebied. Daarbij moet rekening worden gehouden met de magneetveldbelasting vanwege de bovengrondse hoogspanningsverbinding ten zuiden van het initiatief.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de betreffende gronden op de verbeelding voorzien van de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen wordt de realisatie van de tweede woning mogelijk gemaakt op ten minste 80 meter afstand van de hartlijn van de hoogspanningsleiding. Bij de vergunningaanvraag moet nog een stikstofberekening worden aangeleverd.

6.2.10 Initiatief 15: Groeneweg 2A

Het initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Groeneweg 2A en is gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.15 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de bouw van één extra levensloopbestendige woning op het oostelijk gelegen perceel. De nieuwe woning is geprojecteerd in de bestaande rooilijn van de bestaande woningen langs de Groeneweg en het Vijzelpad. Met de inrichting wordt aangesloten op het traditionele boerenerf.
Ten behoeve van de plannen is daartoe een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld. Daarmee wordt invulling gegeven aan de ambitie om door een goede landschappelijke inpassing het omringende landschap te versterken. De tuinen/boomgaarden kunnen worden gebruikt als pluktuin.

figuur 6.16 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, bijlage 7. Het initiatief scoort ruimschoots voldoende punten

zowel qua ruimtelijke inpassing als opgeteld om met het Chw bestemmingsplan meegenomen te kunnen worden. Vanwege de openheid van het landschap niet kan worden meegewerkt aan de bestemming agrarisch (landschapstuin) voor het westelijke perceel. Voor oostelijk perceel kan de woning worden toegestaan.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan hebben de gronden waar de woning komt de gebruiksactiviteit wonen gekregen. Op grond van de bouwactiviteit wonen wordt ter plaatse de bouw van een extra woning mogelijk gemaakt. De bestemming agrarisch (landschapstuin) is beperkt tot halverwege het perceel in aansluiting op de bestaande achterrooilijn van de buren met het oog op behoud van het open weidelandschap. Diepere deel van de kavel agrarisch bestemming. De bestaande schuur op nr. 2A wordt gehandhaafd.

6.2.11 Initiatief 16: perceel G35 hoek Schipsweg/Hilsdijk

Dit initiatief heeft betrekking op het perceel G35 op de Schipsweg en Hilsdijk, gelegen binnen het deelgebied Kernrand noord, open weidelandschap.

figuur 6.17 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op toe de realisatie van één woning op het betreffende perceel.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is nog niet voldoende concreet om te kunnen worden getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het aan het Afwegingskader te kunnen toetsen. Deze informatie moet alsnog worden aangeleverd.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

Voor de planontwikkeling is nog geen concrete informatie aangediend op basis waarvan de toets aan het Afwegingskader al heeft kunnen plaatsvinden.
Voor dit initiatief zal na de vaststelling van het Chw bestemmingsplan een vergunningaanvraag moeten worden ingediend op basis waarvan de precieze invulling wordt getoetst. Op voorhand is wel akkoord dat de agrarische bestemming wordt vervangen door een woonbestemming. De woonbestemming wordt beperkt tot de noordwesthoek van het perceel, de kavelgrootte is afgestemd op het naastgelegen perceel.

6.2.12 Initiatief 17: Wrange 1

Dit initiatief heeft betrekking op het perceel Wrange 1, gelegen binnen het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.18 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de realisatie van een extra vrijstaande woning ter plaatse van bestaande bijgebouwen. Ten behoeve van de plannen is een schetsontwerp met begeleidende onderbouwing (brief) opgesteld.

figuur 6.19 - voorstel nieuw initiatief

De bestaande woning en de meest westelijke bijgebouw blijven gehandhaafd. Ten behoeve van de nieuwe vrijstaande woning wordt een aantal van de bestaande bijgebouwen gesloopt. Het westelijk gelegen weiland blijft behouden. De nieuwe woning wordt landschappelijk ingepast met behoud van bestaande bomen en landschappelijke elementen.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort voldoende punten zowel qua ruimtelijke inpassing als opgeteld om met het Chw bestemmingsplan

meegenomen te kunnen worden. De nieuwe woning past in een bestaand cluster en via sloop / nieuwbouw wordt bijgedragen aan ruimtelijke kwaliteit. Het is bovendien gelegen tussen bestaande bebouwing. Op het perceel aan de westzijde wordt wel de agrarische bestemming vastgehouden.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de percelen ten behoeve van de bestaande en nieuwe woning op de verbeelding voorzien van de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de realisatie van een extra woning mogelijk. Het weiland ten westen van de nieuwe woning behoudt een agrarisch functie. Hiermee blijft de zichtlijn naar het agrarisch gebied aan de zuidkant behouden.

6.2.13 Initiatief 18: Scherenenkweg 2

Het initiatief heeft betrekking op het perceel gelegen aan de Scherenenkweg 2, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.20 - ligging initiatief

Initiatief ziet toe op de realisatie van twee extra woningen op het terrein aan de Scherenenkweg. Daartoe dient de agrarische bestemming te worden omgezet naar een woonbestemming. Ten behoeve van het Chw bestemmingsplan is door initiatiefnemer een bebouwingsstudie opgesteld.

figuur 6.21 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort voldoende punten zowel qua ruimtelijke inpassing als opgeteld om met het Chw bestemmingsplan meegenomen te kunnen worden. Er wordt echter een nieuwe structuur gecreëerd. Belangrijkst aandachtspunt daarbij is de borging van de doorkijkjes via agrarische bestemming. De beoordeling van de ruimtelijke inpassing van dit initiatief valt daarmee voor de tweede woning negatief uit. Op grond daarvan is het aantal woningen beperkt tot één. De eis voor een omgevingsvergunning bestemmingsplanactiviteit blijft staan.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ten behoeve van de woning op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één extra woning mogelijk.

6.2.14 Initiatief 19: Scherenenkweg 4

Het initiatief heeft betrekking op het perceel gelegen aan de Scherenenkweg 4, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.22 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de bouw van één extra woning. Daartoe dient de agrarische bestemming te worden omgezet naar een woonbestemming. Ten behoeve van het Chw bestemmingsplan is een schetsontwerp opgesteld.

figuur 6.23 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. In de beschrijving van het initiatief zijn nu nog onvoldoende gegevens opgenomen om het initiatief aan het Afwegingskader te kunnen toetsen. Ruimtelijk inpassing wordt mogelijk geacht, vandaar dat het initiatief is meegenomen in het Chw bestemmingsplan Buitengebied. De eis voor een omgevingsvergunning bestemmingsplanactiviteit blijft staan.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ten behoeve van de woning op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. In de planregels is voor de gebruiksactiviteit een voorbehoud opgenomen in de vorm van een omgevingsvergunning. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één extra woning mogelijk.

6.2.15 Initiatief 20: Scherenenkweg 6

Dit initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Scherenenkweg 6, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.24 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de realisatie van een duurzame dubbele woning, waarvan één zorgwoning genaamd zwaluwhof. De dubbele woning wordt zo energie neutraal mogelijk gebouwd, met respect voor de natuur. De zorgwoning is bedoeld voor de initiatiefnemer, de andere woning is bedoeld voor een ander huishouden. Op de locatie wordt één woning toegestaan, hiermee wordt aangesloten op het bestaande lint van de Scherenenkweg. Als een deel van de woning als mantelzorgwoning wordt gebruikt, dan is dat mogelijk en vergunningvrij op grond van het Besluit omgevingsrecht.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort voldoende punten qua ruimtelijke inpassing en opgeteld ruimschoots voldoende punten om met het Chw bestemmingsplan meegenomen te kunnen worden.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ten behoeve van de woning op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één extra woning mogelijk.

6.2.16 Initiatief 21: Gapersweg 4

Dit initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Gapersweg 4, gelegen in het deelgebied Kernrand noord, open weidelandschap.

figuur 6.25 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de realisering van de bouw van een extra vrijstaande woning op het eigen perceel. Bij het verzoek is een schets bijgevoegd met betrekking tot de inpassing van de nieuw te bouwen (schuur)woning.

figuur 6.26 - voorstel nieuw initiatief

In de bovenstaande schets blijft de bestaande schuur gehandhaafd. De nieuwe woning wordt haaks op de Gapersweg gesitueerd. De woning wordt ontsloten via een eigen oprit.
In het ontwerp is onderscheid gemaakt in voor- en achtererf met bijbehorende 'groene' bouwstenen als een bongerd, een solitaire boom en een moes-/sier-/groentetuin bij de voorgevel van de boerderij.

Toetsing aan Afwegingskader
Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het initiatief aan het Afwegingskader te kunnen toetsen. Omdat ruimtelijk inpassing mogelijk wordt geacht is het initiatief meegenomen in het bestemmingsplan.
Voor het initiatief zal de verplichting voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor de bestemmingsplanactiviteit in het Chw bestemmingsplan opgenomen. Er dient aandacht besteed te worden aan het maken van een samenhangend ontwerp voor de inrichting van het erf en compensatie voor te kappen bomen.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. De nieuwe woning valt binnen de huidige woonbestemming. In de planregels is voor de gebruiksactiviteit een voorbehoud opgenomen in de vorm van een omgevingsvergunning. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één extra woning mogelijk.

6.2.17 Initiatief 22: Zuiderzeeweg 34

Het initiatief heeft betrekking op het perceel van de bestaande Kwekerij aan de Zuiderzeestraatweg 34, gelegen in het deelgebied Kernrand noord, open weidelandschap.

figuur 6.27 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de uitbreiding van de toegestane bedrijfsactiviteiten. De plannen bestaan uit de volgende onderdelen:

- de plaatsing van een nieuwe kas achter het bestaande bedrijf;
- de verruiming van het bestaande bouwvlak aan de achterzijde van het perceel, daartoe zou de bestaande uitstulping bouwvlak aan de voorzijde kunnen worden verwijderd;
- loslaten van maximum goothoogte, alleen vastleggen van een maximum bouwhoogte van 10 meter;
- een uitbreiding van de maximum toegestane milieucategorieën waarbij wordt aangesloten op de regeling uit het aansluitende bestemmingsplan Bedrijvenpark H2O.

Met de gewenste aanpassingen van het plan zou de initiatiefnemer op het eigen perceel kunnen doorgroeien en een deel van zijn perceel kunnen verkopen/verhuren aan een bedrijf dat onderdeel kan worden van Bedrijvenpark H2O, dat wordt ontwikkeld naast het perceel. De ontsluiting aan de achterzijde van het perceel is inmiddels geregeld met H2O. De omvang van de bestemming Bedrijventerrein uit het geldende bestemmingsplan wordt niet vergroot, de activiteiten vinden plaats binnen dat gebied.

Toetsing aan Afwegingskader
In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het initiatief aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Nadere analyse leert dat de nieuwe kas kan worden vergund met toepassing van de kruimelgevallenregeling uit de Wabo en het Besluit omgevingsrecht. Voor de overige ontwikkeling wordt een omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit opgenomen.

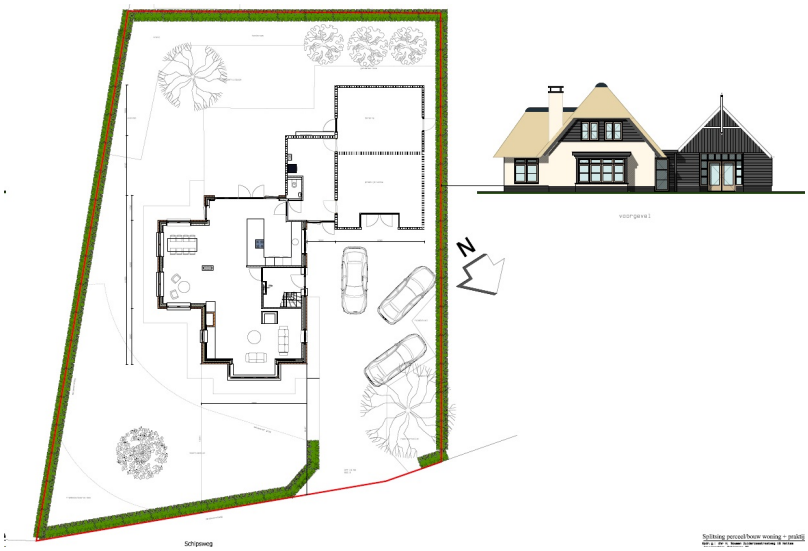
In het voorliggende Chw bestemmingsplan behouden de gronden op de verbeelding de gebruiksactiviteit bedrijventerrein. Voor de beoogde ontwikkeling wordt een omgevingsvergunning voor de bestemmingsplanactiviteit opgenomen. Op grond van de bouwactiviteit bedrijventerrein worden de bebouwing geborgd.

6.2.18 Initiatief 23: Schipsweg (ongenummerd)
Dit initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Schipsweg, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.28 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de bouw van één nieuwe woning met praktijkruimte aan de Schipsweg op een deel van het perceel van een bestaande woning aan de Zuiderzeestraatweg. Ten behoeve van het initiatief is een principe verzoek ingediend. Deze is als bijlage 7 opgenomen in de toelichting van dit Chw bestemmingsplan.

figuur 6.29 - voorstel nieuw initiatief

In het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007 heeft het betreffende perceel de bestemming Woondoeleinden. In het gebied dat is voorzien van deze bestemming (het gele gebied aan de Schipsweg en Zuiderzeestraatweg zoals op de verbeelding is weergegeven) zijn acht woningen toegestaan. Het toevoegen van een nieuwe woning is op dit moment niet mogelijk binnen de bestemming Woondoeleinden. De woonbestemming ligt dus al wel op het perceel.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort voldoende punten qua ruimtelijke inpassing en opgeteld ruimschoots voldoende punten om te kunnen worden meegenomen in het Chw bestemmingsplan.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ten behoeve van de woning op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één extra woning mogelijk.

6.2.19 Initiatief 24: Zuiderzeestraatweg 15

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Zuiderzeestraatweg 15, gelegen in het deelgebied Kernrand noord, open weidelandschap.

figuur 6.30 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op het wijzigen van de agrarische naar een woonbestemming voor de twee bestaande (voormalige bedrijfs)woningen. Op het perceel is niet langer een agrarisch bedrijf aanwezig. Daarnaast bestaat het voornemen om producten die in de tuin worden verbouwd aan huis te verkopen. Op het perceel staan bijgebouwen, vanwege de slechte staat wil de initiatiefnemer deze slopen en nieuwe bijgebouwen plaatsen.

Toetsing aan Afwegingskader

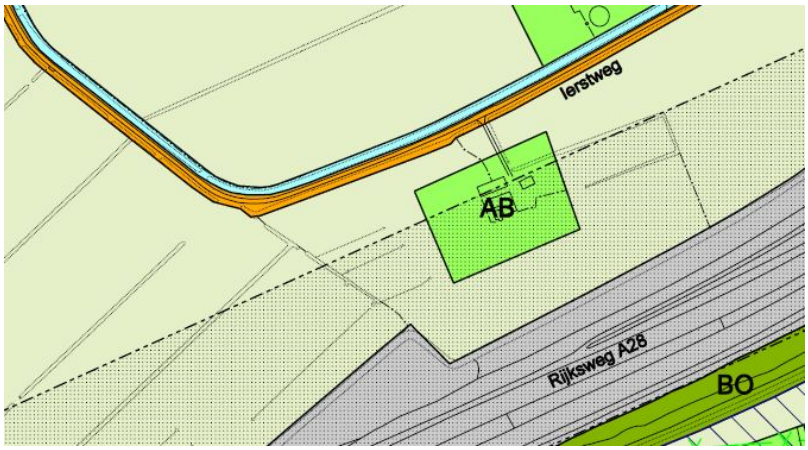
Omdat sprake is van een beperkte wijziging is het initiatief niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ten behoeve van de woning op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen zijn twee (bestaande) woningen mogelijk en het toegestane oppervlakte gebouwen gemaximeerd.

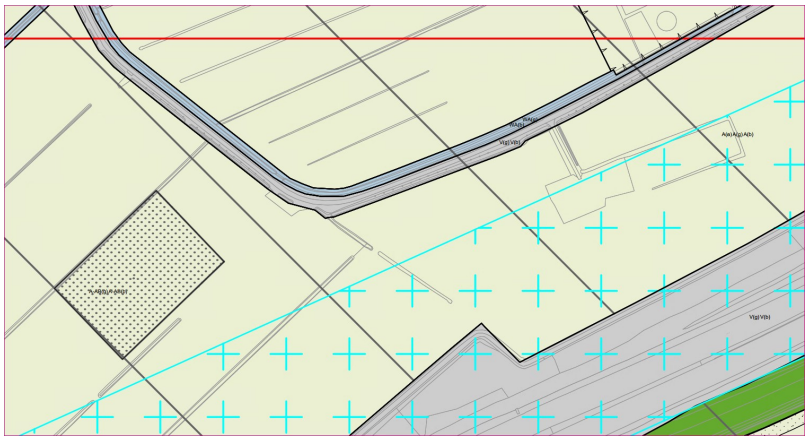
6.2.20 Initiatief 25: Ierstweg 1

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Ierstweg 1, gelegen in het deelgebied Poldergebied. Het betreft een bestaande agrarische bestemming, behoorlijk dicht bij de A28. De voornemen is om dit bouwperceel te verplaatsen naar het westen. De bebouwing is inmiddels gesloopt.

figuur 6.31 - uitsnede geldend bestemmingsplan

Op de verbeelding wordt op de nieuwe locatie langs de Ierstweg een nieuw agrarisch bouwvlak ingetekend van een vergelijkbare omvang. Het oorspronkelijke bouwperceel om daarmee te vervallen.

figuur 6.32 - Uitsnede nieuwe verbeelding

Toetsing aan Afwegingskader

Dit initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het agrarische bouwperceel is verplaatst, maar vanwege stikstof is het nog onzeker of een agrarisch bedrijf op deze locatie mogelijk is. Het nieuwe agrarisch bouwblok kan niet in gebruik genomen kan worden zonder saldering van stikstof. Verplaatsing van het bouwperceel heeft geen invloed op de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de oorspronkelijke gronden ten behoeve van het te verplaatsen agrarisch bedrijf aangegeven met de gebruiksactiviteit Agrarisch.
Op de nieuwe locatie hebben de gronden de gebruiksactiviteit Agrarisch - Bedrijf gekregen. In de planregels is vastgelegd dat het gebruik van gronden en bebouwing binnen het agrarisch bouwperceel voor het houden van vee, niet mag leiden tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de bestaande situatie vanaf het betreffende agrarisch bouwperceel op de maatgevende voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.
Op grond van de bouwactiviteit Agrarisch - Bedrijf is de toegestane bedrijfsbebouwing gemaximeerd.

6.2.21 Initiatief 26: Geldersedijk 99

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Geldersedijk 99, gelegen in het deelgebied Poldergebied.

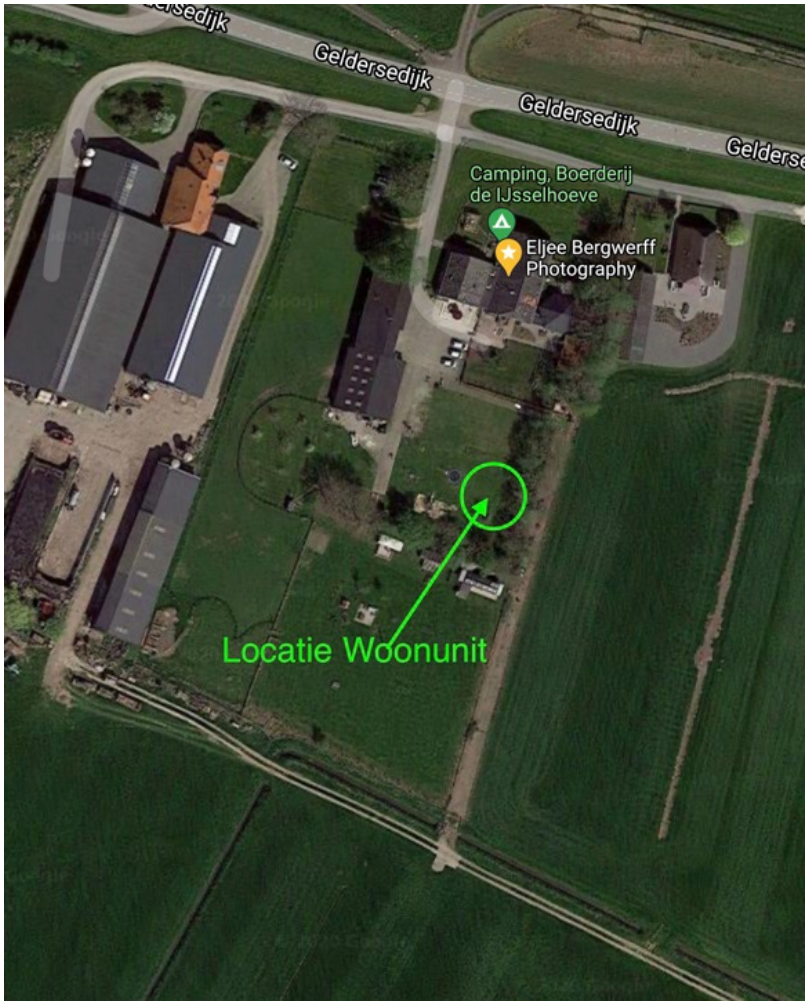

figuur 6.33 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op:

- het verbouwen van de schapenschuur en geschikt maken als sociale plek met mogelijkheid voor vergaderfaciliteiten met terras en ondergeschikte horeca. In het nieuwe centrum zal een kleinschalige landschapswinkel ingericht worden met streekproducten waar bezoekers en campinggasten van kunnen genieten. Het zal een onderdeel zijn van de kleinschalige horeca, de koffie- en theetuin.
- de realisatie van 3 wooneenheden/appartementen in 1 gebouw voor begeleid wonen en voor crisisopvang. Door een slimme bouw is het mogelijk om terug te schakelen zijn naar 2 wooneenheden, een kleinere en een grotere. De verblijfsduur voor bewoning zal maximaal twee jaar zijn en incidenteel korter dan een maand. De zorgverlening vindt niet plaats door de initiatiefnemer maar door externe partijen.

De appartementen zijn niet bedoeld voor permanente bewoning. Het initiatief heeft betrekking op een tijdelijke crisisopvang, er is dus ook geen sprake van recreatieve bewoning. Op het perceel is nu al een kampeerterrein aanwezig. De campinggasten kamperen in een plukweide.

figuur 6.34 - voorstel nieuw initiatief

In de nieuwe aanvraag is ook het verzoek binnengekomen om de bestaande huizen een dubbele woonbestemming te geven, dat sluit aan op de bestaande situatie.

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Dit initiatief scoort basis qua ruimtelijke inpassing maar opgeteld ruimschoots voldoende punten om te kunnen worden meegenomen in het Chw bestemmingsplan. Crisisopvang op die locatie is ook vanuit sociaal maatschappelijk perspectief denkbaar.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden bestemd als Gemengd - 1. Hierin zijn alle activiteiten opgenomen.

6.2.22 Initiatief 27: Geldersedijk 107

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Geldersedijk 107, gelegen in het deelgebied Poldergebied.

figuur 6.35 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de realisatie van 2 tiny houses op het perceel en de verplaatsing van de bestaande bed & breakfast naar de bestaande woonboerderij. Een van de tiny house wordt gevestigd in de bestaande schuur die daar geschikt voor wordt gemaakt.

figuur 6.36 - voorstel nieuw initiatief

De tweede tiny house wordt elders op het perceel gerealiseerd. Beide tiny house hebben een zo klein mogelijke ecologische footprint en zijn bestemd voor (tijdelijk) wonen, woon/werk of woon/zorg. Bij de aanvraag is een vogelperspectieftekening opgenomen van de beoogde situatie.

figuur 6.37 - voorstel nieuw initiatief, 3D weergave

Toetsing aan Afwegingskader

In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het initiatief aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Ruimtelijk inpassing wordt mogelijk geacht, vandaar dat het initiatief is meegenomen in het Chw bestemmingsplan Buitengebied.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan worden de gronden, overeenkomstig de geldende woonbestemming, ten op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen zijn ter plaatse de bouw van het perceel in niet meer dan drie woningen toegestaan (inclusief de bestaande).

6.2.23 Initiatief 28: Ierstweg 5

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Ierstweg 5, gelegen in het deelgebied Poldergebied.

figuur 6.38 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op het verfraaien en verjongen van het historische erf en de realisatie van twee vrijstaande

(schuur-)woningen op het perceel. Tevens wordt de bestaande hooibergen geschikt gemaakt voor bed & breakfast. De grootste van de verbouwde hooibergen zou desgewenst ook ingezet kunnen worden als zorgwoning. Een van de bestaande schuren op het erf zal worden gesloopt. De initiatiefnemer wil graag de agrarische bestemming wijzigen naar een woonbestemming. Bij de aanvraag is een uitgebreide omschrijving opgenomen

figuur 6.39 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het initiatief aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Ruimtelijk inpassing wordt mogelijk geacht maar nadere informatie is noodzakelijk. Aandachtspunt is eventuele aanpassing van erfinrichting (plaatsing woningen).

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan worden de gronden ten behoeve van de woningen op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van twee extra woningen mogelijk.

In verband met het ontbreken van gegevens is voor het initiatief een omgevingsvergunningplicht voor de bestemmingsplanactiviteit opgenomen.

6.2.24 Initiatief 29: Weerdweg 2

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Weerdweg 2, gelegen in het deelgebied Poldergebied.

figuur 6.40 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de realisatie van twee extra vrijstaande woningen op het betreffende perceel. In het initiatief blijven de bestaande boerderij met de loodsen gehandhaafd. Vóór de meest zuidelijke loods wordt een nieuwe woning gerealiseerd. Ten zuiden van deze woning wordt nog een tweede woning gerealiseerd. Beide nieuwe woningen zijn op de Weerdweg gericht.
De woningen worden landschappelijk ingepast met landschapselementen die van oudsher op erven in de omgeving voorkomen. Door de compacte opzet van het erf is de landschappelijke impact van de nieuwbouw gering. Ten opzichte van de huidige situatie neemt het aantal uitritten op de Weerdweg niet toe.
Ten behoeve van de plannen is een schetsontwerp met begeleidende onderbouwing (brief) opgesteld.

figuur 6.41 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het initiatief aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan worden de gronden ten behoeve van de woningen op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van

twee extra woningen mogelijk. Omdat nadere formatie nog ontbreekt is een omgevingsvergunning bestemmingsplanactiviteit in de regels opgenomen. De resterende gronden krijgen worden op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit agrarisch.

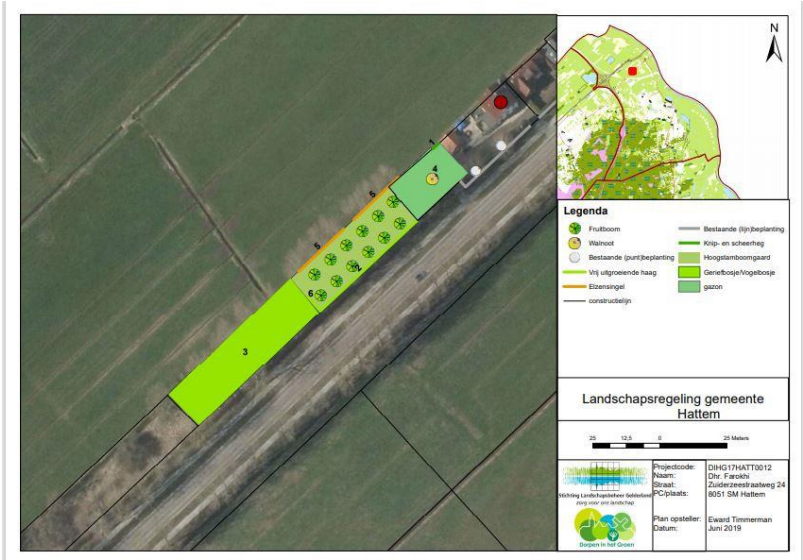
6.2.25 Initiatief 32: Perceel 85 naast Zuiderzeestraatweg 24

Dit initiatief heeft betrekking op het perceel naast de Zuiderzeestraatweg 24, gelegen in het deelgebied Poldergebied, buurtschap Zuiderzeestraatweg. Het perceel heeft een omvang van 2.180 m^2.

figuur 6.45 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de realisatie van een extra woning op het betreffende perceel. Het voornemen is om op het perceel 85 een nieuwe levensbestendige en duurzame woning te realiseren. Hiermee blijven landschappelijke lijnen gehandhaafd. De bestaande woning 'de Peppelhof' gaat gebruikt worden als kleinschalige bedrijfsruimte (B&B), gecombineerd met woning voor de kinderen.
Hiertoe dient de agrarische bestemming te worden gewijzigd naar een woonbestemming.
Ten behoeve van het plan is een participatie-initiatief opgesteld.

figuur 6.46 - voorstel nieuw initiatief

Tot slot is dit perceel ook aangemeld in het kader van landschapsontwikkeling en herinrichting Zuiderzeestraatweg.

Toetsing aan Afwegingskader
Het initiatief is getoetst in het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het initiatief scoort juist genoeg punten zowel qua ruimtelijke inpassing als opgeteld om te kunnen worden meegenomen in het Chw bestemmingsplan. Bij uitwerking is het wenselijk dat de initiatiefnemer zoekt naar een combinatie met het opwaarderen van de naastgelegen bosstrook.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan
In het voorliggende Chw bestemmingsplan worden de gronden ten behoeve van de woning op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één extra woning mogelijk.

6.2.26 Initiatief 33: Zuiderzeestraatweg 23
Het initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Zuiderzeestraatweg 23, gelegen in het deelgebied Kernrand midden, het Kampenlandschap.

figuur 6.47 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op de woning aan de Zuiderzeestraatweg 23. Het betreft de voormalige bedrijfswoning van het naastgelegen tuincentrum. De bestaande bedrijfswoning is niet meer als zodanig in gebruik. Het voornemen is om de bestemming van de bedrijfswoning om te zetten naar de reguliere woonbestemming.

Daarnaast is het voornemen om op het perceel in het bestaande bouwlint langs de Zuiderzeestraatweg een extra woning te realiseren. Ten behoeve van de extra woning is door initiatiefnemers een ruimtelijk inpassingsplan opgesteld.

figuur 6.48 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het initiatief volledig aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Informatie over natuurwaarden ontbreekt nog. Daarom is het initiatief alsnog verbonden aan een omgevingsvergunning bestemmingsplanactiviteit. Het woonklimaat van de toegevoegde woning is voldoende geborgd met de afstandsnorm tot de parkeervoorzieningen van het tuincentrum.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ten behoeve van de beide woningen op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Omdat nadere informatie nog ontbreekt is in de planregels een omgevingsvergunning bestemmingsplanactiviteit opgenomen.
Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één extra woning mogelijk.

6.2.27 Initiatief 35: Leemculeweg 1

Het voorliggende initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Leemculeweg 1, gelegen in het deelgebied Bosgebied.

figuur 6.49 - ligging initiatief

Het initiatief ziet toe op het in gebruik nemen van een van de bijgebouwen als een (zelfstandig) kantoor. Het betreffende bijgebouw was eerder als woning in gebruik, maar is na de voltooiing van het huidige landhuis deze woonfunctie verloren. Het voornemen is om het gebouw als kantoor geschikt te maken.
In het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007 heeft het betreffende perceel de bestemming Landhuis.

Toetsing aan Afwegingskader
Omdat het een beperkte wijziging betreft is het initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Eerder is voor dit initiatief een principeverzoek ingediend. Hierop is een positieve reactie van de gemeente gekomen, de kantoorfunctie in het bijgebouw wordt passend geacht.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan
In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden voorzien van de bestemming Kantoor, dit is een extra functie die mogelijk is naast het wonen.

6.2.28 Initiatief 37: Molecaten
Het initiatief heeft betrekking op het recreatiepark Molecaten, gelegen in het Bosgebied.

figuur 6.50 - ligging initiatief

Het bedrijf wil het kantoor van het bedrijf, dat op meerdere locaties is gevestigd in dit gebouw centreren en het deels wat uitbreiden. Daarnaast is er de wens om wat meer bouwmogelijkheden op het terrein en het vergroten van de oppervlakte van stacaravans en recreatiewoningen, het maximum aantal is ongewijzigd.

Toetsing aan Afwegingskader

Omdat het een beperkte wijziging betreft is het initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. De beoogde uitbreiding dient in de planregels te worden vertaald in duidelijke randvoorwaarden.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het Chw bestemmingsplan zijn extra mogelijkheden gemaximeerd. De eis die er wel in blijft is dat er geen vrijstaande bijgebouwen bij de stacaravans en recreatiewoningen zijn toegestaan. De oppervlakte sluit nu wel beter aan op de gangbare maten op recreatieparken.

6.2.29 Initiatief 38: De Weerdweg 1

Dit initiatief ziet op het perceel De Weerdweg 1 en is gelegen in het Poldergebied, buurtschap Zuiderzeestraatweg.

figuur 6.51 - ligging initiatief

Het perceel heeft in het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007 de bestemming Woondoeleinden en daarachter een agrarische bestemming. Deze gronden mogen niet worden gebruikt als tuin. De initiatiefnemer wil de woonbestemming iets vergroten aan de achterzijde, zodat hij meer ruimte heeft voor bijgebouwen. Ook zou hij het perceel willen gebruiken als boomgaard.

Toetsing aan Afwegingskader

Omdat het een beperkte wijziging betreft is het initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Het perceel is gelegen in het buurtschap Zuiderzeestraatweg en is omringd door woonpercelen. Er is geen bezwaar om de woonbestemming wat uit te breiden en het tussenliggende stuk, nu nog agrarische grond, in te richten als boomgaard.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het Chw bestemmingsplan is de Woonbestemming verruimd en het resterende deel van het perceel als Agrarisch - Landschapstuin. Hier mogen geen bijgebouwen worden gerealiseerd, maar de gewenste invulling is hier toegestaan.

6.2.30 Initiatief 39: Zuiderzeestraatweg 6

Het perceel is gelegen in het deelgebied Poldergebied.

figuur 6.52 - ligging initiatief

In het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007 heeft het perceel een agrarische bedrijfsbestemming. De wens van initiatiefnemer is om de toegestane bouwhoogte van bedrijfsgebouwen te vergroten naar 15 meter. Dit is een hoogte die beter aansluit op de huidige maatstaven voor agrarische gebouwen en is voor alle agrarische bestemmingen verwerkt in het Chw bestemmingsplan.

Toetsing aan Afwegingskader

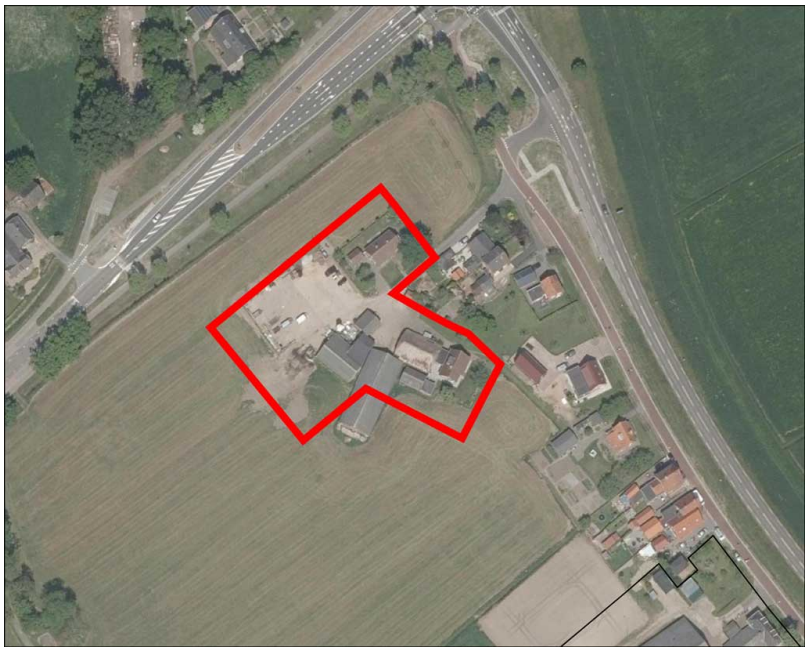
Dit initiatief is niet getoetst aan het Afwegingskader (zie beoordelingsnotitie in bijlage 7), omdat het een algemene aanpassing betreft van alle agrarische bedrijfsbestemmingen.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende CHW bestemmingsplan krijgt het betreffende perceel de gebruiksactiviteit 'Agrarisch - Bedrijf'. Op grond van de bijbehorende bouwactiviteit 'Agrarisch - Bedrijf' zijn ter plaatse bedrijfsgebouwen en overkappingen toegestaan met een maximum bouwhoogte van 15 m. Dit geldt voor alle agrarische bedrijven.

6.2.31 Initiatief 40: Geldersedijk 79

Het perceel is gelegen in het Poldergebied en ziet op het wijzigen van de agrarische bestemming naar een bedrijfsbestemming.

figuur 6.53 - ligging initiatief

In het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007 heeft het perceel een agrarische bedrijfsbestemming. Het ter plaatse aanwezige agrarische bedrijf is al enige tijd gestopt en er heeft zich inmiddels een hoveniersbedrijf gevestigd.
Ten behoeve van het hoveniersbedrijf worden oude stallen en schuren, waarin veel asbest is verwerkt, gesloopt. Een deel van de grond van de buren wordt aangekocht en er wordt een nieuwe schuur gebouwd. De twee voormalige bedrijfswoningen (79 en 79a) zijn in gebruik als reguliere woningen.

Toetsing aan Afwegingskader

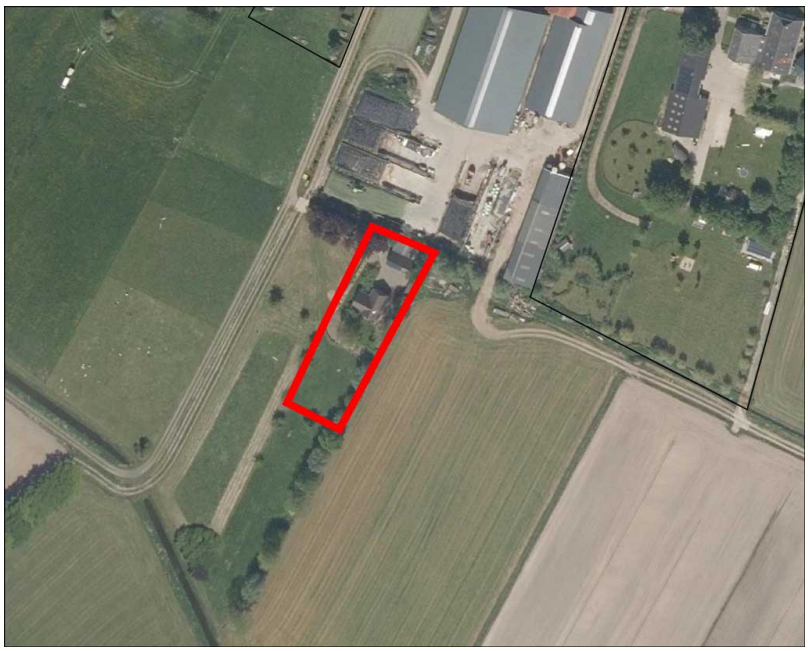
Omdat de nieuwe bestemmingen aansluiten op de inmiddels bestaande situatie is dit initiatief is getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. In de notitie wordt verwezen naar het gemeentelijk beleid ten aanzien van functieverandering. Nieuwbouw voor sloop draagt per saldo bij aan ruimtelijke kwaliteit. Wel wordt op onderdelen een aanscherping voorgestaan.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het Chw bestemmingsplan is een deel van de agrarische bestemming gewijzigd naar een bedrijfsbestemming. Binnen de planregels wordt de realisatie van een bedrijfswoning niet mogelijk gemaakt. Er is een voorwaardelijke verplichting opgenomen inzake landschappelijke inpassing. Ook worden randvoorwaarden aangeven voor grootschalige buitenopslag en is verkoop ter plaatse niet toestaan.
De voormalige bedrijfswoningen zijn voorzien van een woonbestemming, hierbinnen zijn de bestaande woningen toegestaan. Een deel van de gronden wordt teruggegeven aan het agrarisch gebied.

6.2.32 Initiatief 41: Geldersedijk 103

Het perceel is gelegen in het Poldergebied. Het initiatief ziet toe op de verruiming van de woonbestemming. Daarmee ontstaat de mogelijkheid om meer afstand tot het nabijgelegen agrarisch bedrijf te creëren.

figuur 6.54 - ligging initiatief

Het perceel heeft in het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007 een woonbestemming, het naastgelegen perceel is bestemd met een agrarische bedrijfsbestemming. Het voornemen is om de woning op een grotere afstand van het betreffende agrarische bedrijf te kunnen situeren.

Toetsing aan Afwegingskader

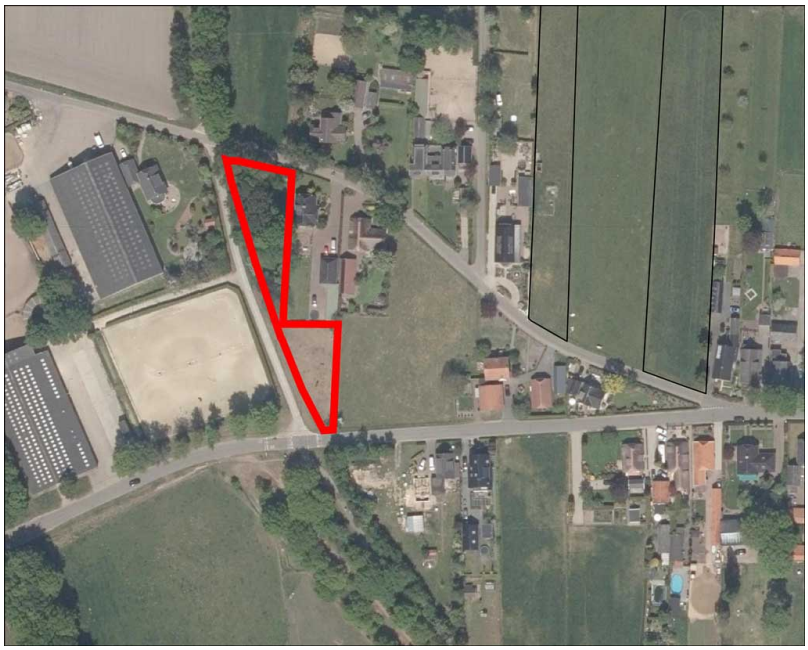
Omdat het een beperkte aanpassing betreft is dit initiatief niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om bij sloop van de bestaande woning een nieuwe woning verder van het agrarische bedrijf (dat is gelegen aan de noordkant) te positioneren, dat is positief voor de milieusituatie.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan is op de verbeelding de woonbestemming verruimd in zuidelijke richting. Ter plaatse blijft maximaal één woning toegestaan.

6.2.33 Initiatief 42: Groeneweg 5

Het initiatief heeft betrekking op een woonperceel aan de Groeneweg 5 met west- en zuidzijde een stukje agrarische grond. Het perceel is gelegen in de Kernrand midden. Initiatiefnemer zou de agrarische gronden graag in gebruik willen nemen als tuin en dierenweide bij de woning. Er worden geen bijgebouwen gerealiseerd.

figuur 6.55 - ligging initiatief

De beoogde als tuin bij de bestaande woning wordt passend geacht in de omgeving. De gemeente Hattem streeft ernaar met de ontwikkelingen die het Chw bestemmingsplan mogelijk maakt, de natuurwaarden in de verschillende deelgebieden te versterken.

Toetsing aan Afwegingskader

Dit initiatief is vanwege de beperkte wijziging niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. De beoogde inrichting als tuin bij de bestaande woning wordt passend geacht in de omgeving.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggend Chw bestemmingsplan Buitengebied zijn de gronden op de verbeelding voorzien van de bestemming Agrarisch - Landschapstuin. Het gewenste gebruik wordt hiermee mogelijk gemaakt.

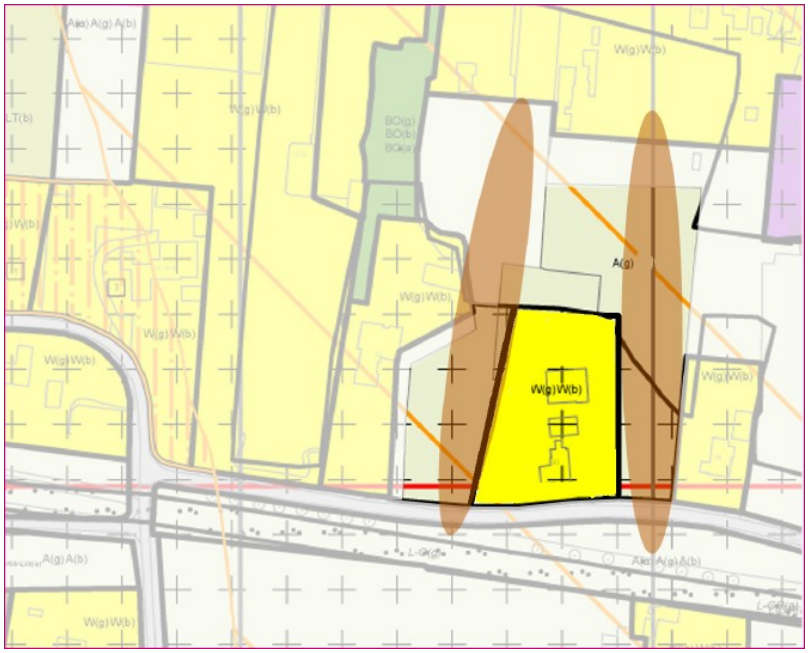
6.2.34 Initiatief 44: Oude Kerkweg 30

Het initiatie heeft betrekking op het woonperceel gelegen aan de Oude Kerkweg 30, gelegen in de Kernrand.

figuur 6.56 - ligging initiatief

Initiatiefnemer heeft het voornemen om ter vergroting van de eigen woonklimaat het vlak met de woonbestemming te vergroten. Ten behoeve van het CHW bestemmingsplan is door initiatiefnemer een verzoek opgesteld.

figuur 6.57 - voorstel nieuw initiatief

Het voornemen is om in de toekomst de huidige technisch verouderde woning te slopen en te vervangen door een nieuwe grotere woning. De overige gronden worden voor een deel gebruikt als (landschaps-)tuin met solitaire bomen en beplanting en ander deel wordt gebruikt voor de paarden.
Aan beide zijden van het beoogde woonperceel wordt ruimte open gelaten voor vrije doorzichten.

Toetsing aan Afwegingskader
Dit initiatief is vanwege de beperkte wijziging niet getoetst aan het afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan
In het Chw bestemmingsplan is de bestaande woonbestemming verruimd overeenkomstig voorliggende verzoek. Ter plaatse is de bestaande woning toegestaan. Op de verbeelding wordt het bebouwd oppervlakte van de betreffende woning gemaximeerd.
Door het handhaven van de agrarische bestemming aan beide zijden van het perceel blijft de openheid richting de achterliggende agrarische gronden behouden.

6.2.35 Initiatief 46: Vijzelpad 81
Het initiatief heeft betrekking op het perceel aan het Vijzelpad 81 op de hoek met de Oude Kerkweg, gelegen in de Kernrand.

figuur 6.58 - ligging initiatief

Initiatiefnemer wil graag de bestemming "bedrijven" ter plaatse van het gehele perceel handhaven. Uit het bedrijf c.q. bedrijfspanden worden inkomsten gegenereerd. Het voornemen is om dit voor de toekomst te blijven waarborgen. Initiatiefnemer heeft het voornemen om de loodsen afzonderlijk te kunnen verhuren. Dit zou betekenen dat er zich meerdere kleine bedrijven op het perceel zouden kunnen vestigen.

Toetsing aan Afwegingskader
Vanwege de beperkte afwijking is het initiatief niet getoetst aan het Afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. In de notitie wordt aangegeven dat het kernrandgebied gekenmerkt wordt door de nadrukkelijke aanwezigheid van verschillende vormen van infrastructuur, kleinschalige verkaveling en substantieel bedrijfsmatig gebruik. Om deze ruimtelijke kwaliteit te kunnen behouden, is er binnen dit deelgebied ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, zolang deze passen bij de korrelgrootte van de bestaande bebouwing.
Om dit te borgen staat de gemeente positief tegenover het toestaan van meerdere kleinschalige bedrijven op

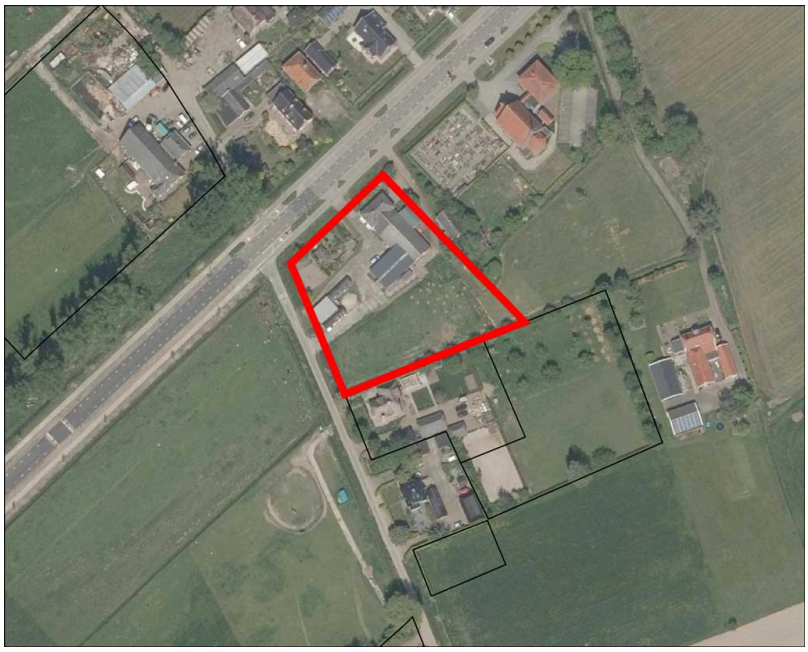
het perceel. Het is daarbij wel van belang dat de nieuwe bedrijven wat betreft uitstraling en milieuhinder, geen afbreuk doet aan het woon- en leefklimaat van de omliggende woningen.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan zijn de gronden ten behoeve van het bedrijf op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit bedrijf. Op grond van deze gebruiksactiviteit zijn ter plaatse bestaande bedrijven toegestaan en andere bedrijven met milieucategorie 1 en 2 (met een richtafstand tot woningen van maximaal 30 meter). Opslaggebouwen (verhuur van opslag) worden aangemerkt als milieucategorie 2. De toegestane bebouwing wordt in de bijbehorende bouwactiviteit gemaximeerd.

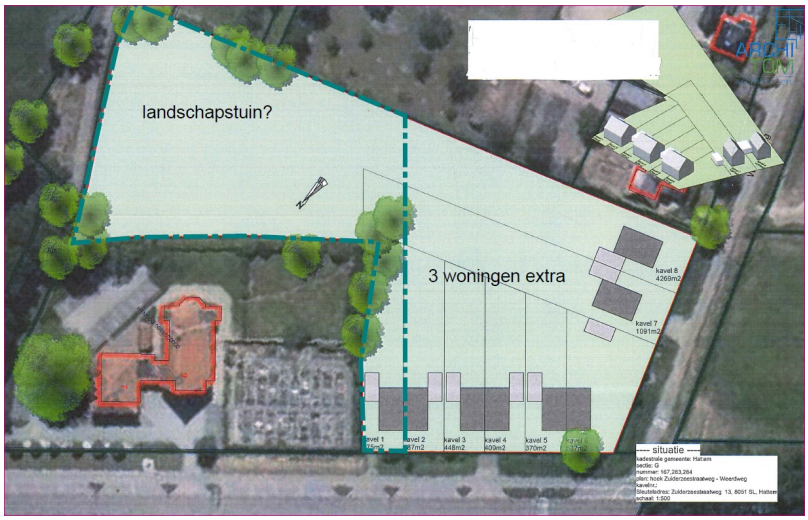
6.2.36 Initiatief 48: Zuiderzeestraatweg 13

Het perceel is gelegen in het Poldergebied.

figuur 6.59 - ligging initiatief

De initiatiefnemer wil de bestaande verouderde bebouwing slopen (inclusief de twee bestaande woningen) en in totaal vijf nieuwe woningen terug bouwen.

figuur 6.60 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Op voorhand wordt een ruimtelijke inpassing van het initiatief mogelijk geacht. Deze locatie vraagt om een goede ruimtelijke inpassing. Het maximum aantal woningen zal definitief worden bepaald op basis van de aanvraag voor de omgevingsvergunning bestemmingsplanactiviteit.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het Chw bestemmingsplan is het perceel grotendeels bestemd als Wonen en het onbebouwde achtergelegen deel als Agrarisch - Landschapstuin. In totaal zijn maximaal vijf woningen mogelijk, waarvan drie nieuwe.
In het Chw bestemmingsplan is voor dit initiatief een verplichting opgenomen om een omgevingsvergunning voor de bestemmingsplanactiviteit aan te vragen opgenomen op basis waarvan de precieze invulling wordt getoetst aan het Afwegingskader.

6.2.37 Initiatief 50: Geldersedijk 59

Het voorliggend initiatief ziet toe op het perceel aan de Geldersedijk 59, gelegen in het Poldergebied. De initiatiefnemer heeft het voornemen om de verouderde agrarische bebouwing te slopen en twee nieuwe woningen terug te bouwen.

figuur 6.61 - ligging initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

In de beschrijving van het initiatief zijn onvoldoende gegevens opgenomen om het aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7. Ruimtelijke inpassing van dit initiatief wordt op voorhand mogelijk geacht maar de aanvullende informatie moet alsnog worden aangeleverd en getoetst aan het Afwegingskader.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan worden de gronden ten behoeve van de woningen op de verbeelding aangegeven met een woonbestemming en het resterende deel behoud de bestemmingsplanactiviteit als agrarisch gebied (zonder bouwperceel). In totaal zijn drie woningen mogelijk, waarvan twee nieuwe.
In het Chw bestemmingsplan is voor dit initiatief in de planregels de verplichting opgenomen om een omgevingsvergunning voor de bestemmingsplanactiviteit aan te vragen op basis waarvan de precieze invulling wordt getoetst aan het Afwegingskader. Ook zijn dan nog onderzoeken nodig naar omgevingsaspecten, waaronder een ecologisch onderzoek.

6.2.38 Initiatief 51: Zuiderzeestraatweg 22

Het initiatief ziet toe op het perceel aan de Zuiderzeestraatweg 22, gelegen in het Poldergebied.

figuur 6.62 - ligging initiatief

Het initiatief omvat het herzien van de agrarische bestemming naar wonen, het slopen van verouderde en overtollige agrarische bedrijfsgebouwen en de bouw van drie woningen op het erf. Ten behoeve van het voorliggende initiatief is een principe verzoek opgesteld.

figuur 6.63 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader

Het initiatief is getoetst in het Afwegingskader (zie beoordelingsnotitie in bijlage 7).Het initiatief scoort uitstekend qua ruimtelijke inpassing en heeft opgeteld juist voldoende punten om te kunnen worden meegenomen in het Chw bestemmingsplan. Deze locatie vraagt om een goede ruimtelijke inpassing bij deel 2 van het Afwegingskader.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan

In het voorliggende Chw bestemmingsplan worden de gronden ten behoeve van de woningen op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van 4 woningen mogelijk (waarvan 3 nieuwe).

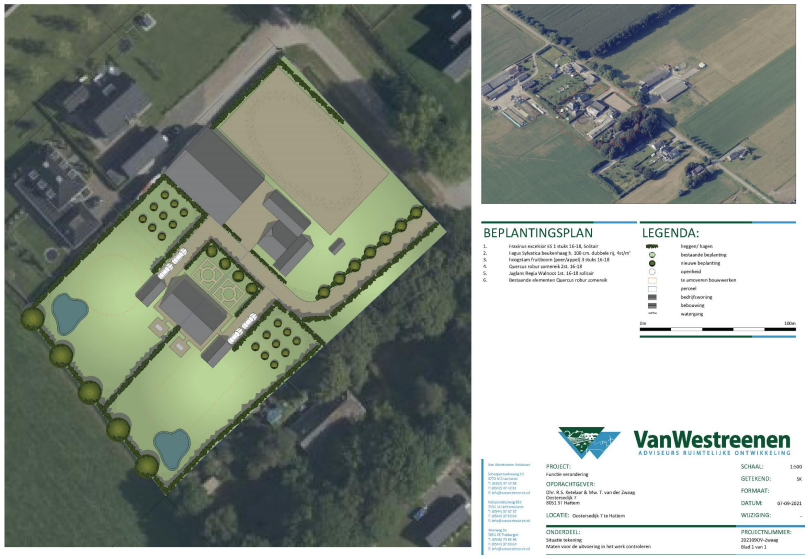
6.2.39 Initiatief 52: Oostersedijk 7

Het initiatief betreft het perceel aan de Oostersedijk 7, gelegen in het Poldergebied.

figuur 6.64 - ligging initiatief

Het verzoek betreft een functieverandering van een voormalige veehouderij (agrarisch) naar wonen. De voormalige agrarische bedrijfsgebouwen zijn aan verval onderhevig en worden niet meer gebruikt. Voorgesteld wordt om een deel van de bedrijfsbebouwing te slopen en ter compensatie hiervan een extra twee-onder-een-kapwoning op het perceel te realiseren, welke landschappelijk wordt ingepast in de omgeving. De paardenstal wordt behouden voor het hobbymatig houden van paarden.
Ten behoeve van het initiatief is een principeverzoek ingediend.

figuur 6.65 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader
De beoordeling op basis van het Afwegingskader kan niet worden afgerond, omdat informatie ontbreekt over duurzame energie en natuurinclusief bouwen (zie beoordelingsnotitie in bijlage 7). Daarom is in het Chw bestemmingsplan de verplichting voor het aanvragen van een omgevingsvergunning bestemmingsplan activiteit opgenomen. Het initiatief sluit aan op het beleid voor functieverandering en sloop van bedrijfsgebouwen wordt als voorwaarde gehanteerd voor nieuwbouw.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan
In het voorliggende Chw bestemmingsplan worden de gronden ten behoeve van de woningen op de verbeelding aangegeven met de gebruiksactiviteit wonen. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van drie woningen mogelijk (waarvan twee nieuwe).
In het Chw bestemmingsplan is voor dit initiatief in de planregels de verplichting opgenomen om een omgevingsvergunning voor de bestemmingsplanactiviteit aan te vragen op basis waarvan de precieze invulling wordt getoetst aan het Afwegingskader. De sloop van een deel van de agrarische bedrijfsgebouwen is als voorwaarde in de planregels opgenomen

6.2.40 Initiatief 53: Zuiderzeestraatweg 14
Dit initiatief heeft betrekking op het woonperceel aan de Zuiderzeestraatweg 14, gelegen in het Poldergebied, buurtschap Zuiderzeestraatweg.

figuur 6.66 - ligging initiatief

Het voornemen is om op het perceel tussen de bestaande woning op nummer 14 en d'Olde Skoele een extra vrijstaande woning mogelijk te maken. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande schuur op het perceel.
Het voornemen is dat de huidige bewoners gebruik gaan maken van de nieuwe woning en dat een van de kinderen het ouderlijk huis gaan betrekken. Daarmee is voor de toekomst de (mantel)zorgfunctie veilig gesteld.

Ten behoeve van het voorliggende initiatief is een onderbouwing opgesteld.

figuur 6.67 - voorstel nieuw initiatief

Toetsing aan Afwegingskader
In de notitie wordt aangegeven dat in de aanvullende onderbouwing van het initiatief voldoende informatie is opgenomen om het aan het Afwegingskader te kunnen toetsen, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7 . Het initiatief scoort uitstekend qua de ruimtelijke inpassing en opgeteld voldoende om meegenomen te worden in het Chw bestemmingsplan Buitengebied. Er is aandacht nodig voor beoordeling ten aanzien van de maatvoering nieuwe woning in relatie tot korrelgrootte van bebouwing in de omgeving (deel 2 Afwegingskader).

Verwerking in het Chw bestemmingsplan
In het Chw bestemmingsplan is het perceel bestemd als Wonen. In totaal is één nieuwe woning op het perceel mogelijk. Op voorhand is wel akkoord dat er een nieuwe woning wordt gebouwd.
Voor dit initiatief zal na de vaststelling van het Chw bestemmingsplan een vergunningaanvraag voor de activiteit bouwen moeten worden ingediend op basis waarvan de precieze invulling wordt getoetst aan deel 2 van het Afwegingskader.

6.2.41 Initiatief 56: Geldersedijk 81
Dit initiatief heeft betrekking op het perceel aan de Geldersedijk 81 in Hattem.

figuur 6.67 - ligging initiatief

De huidige eigenaar heeft de boerderij aangekocht in 2016 met het idee om er te wonen en kleinschalige hobbymatige activiteiten te organiseren. Het is niet de bedoeling er een bedrijf van te maken. De woning is aangekocht inclusief het achterliggende weiland om hier op termijn te kunnen bouwen. De woning is in slechte staat.
Sloop en nieuwbouw lijkt de meest realistische optie, maar opknappen van de bestaande boerderij is ook een optie. De wens is dat bij sloop van de bestaande woning achter op het perceel een nieuwe woning kan worden

gebouwd. Het waterschap heeft hierbij ook een belang, omdat de huidige woning praktisch in de dijk is gebouwd. Het waterschap heeft bij een eventuele sloop aangegeven de voorkeur te hebben voor een nieuwe woning op het achterste deel van het perceel, buiten de kernzone van de waterkering.

Voor het Chw bestemmingsplan Buitengebied is geluid een belangrijk aandachtspunt. Bij sloop en nieuwbouw is een afwijking van de Wet geluidhinder nodig. Om voorgaande ontwikkeling mogelijk te maken is de agrarische bestemming omgezet in een woonbestemming, die tegelijkertijd is versmald en verdiept richting het achterste perceel. Ook is de Interimwet Stad- en milieubenadering toegepast, zodat waar nodig kan worden afgeweken van de Wet geluidhinder.

Toetsing aan Afwegingskader
Dit initiatief is vanwege de beperkte wijziging niet getoetst aan het afwegingskader, zie beoordelingsnotitie in bijlage 7.

Verwerking in het Chw bestemmingsplan
In het Chw bestemmingsplan is de bestaande agrarische bestemming aangepast naar een woonbestemming. Op grond van de bouwactiviteit wonen is ter plaatse de bouw van één woning mogelijk.

Hoofdstuk 7 Gezonde en veilige fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit

7.1 Milieueffectrapportage

Het opstellen van een milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het integreren van milieuoverwegingen in de voorbereiding van het Chw bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER inzicht geeft in de bestaande milieusituatie en de maximaal optredende milieugevolgen van het bestemmingsplan. Op basis daarvan en alternatievenonderzoek wordt beschreven op welke wijze (maatregelen, randvoorwaarden) negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt, danwel kansen kunnen worden benut.

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure die moet worden doorlopen voor het betreffende plan of besluit, de zogenoemde 'moederprocedure'. De planm.e.r.-procedure bestaat uit de volgende stappen:

- openbare kennisgeving opstellen planMER en bestemmingsplan (in dit geval Notitie reikwijdte en detailniveau, NRD);
- raadpleging bestuursorganen en inspraak over reikwijdte en detailniveau van het planMER;
- opstellen planMER;
- terinzagelegging planMER, uiterlijk gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan;
- toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r.

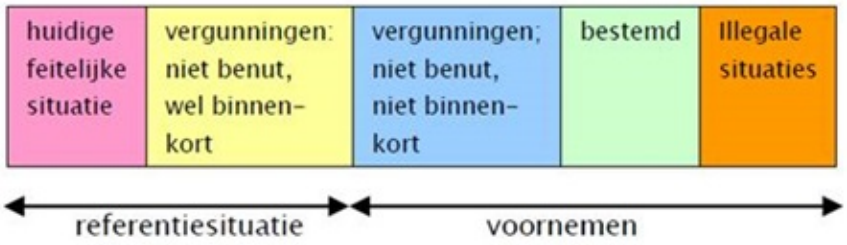
7.1.1 Inspraak notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)

Vooruitlopend op de planMER is een Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) opgesteld. In de NRD wordt de afbakening en aanpak (reikwijdte en detailniveau) beschreven van het planMER. De NRD wordt gebruikt voor het verkrijgen van adviezen over de beschreven aanpak en iedereen kan naar aanleiding van de NRD zienswijzen indienen. De overlegpartners en bestuursorganen zijn geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Ook heeft de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) ter inzage gelegen van 13 februari 2020 tot en met 25 maart 2020. De Notitie reikwijdte en detailniveau is als bijlage 8 opgenomen in de toelichting van dit Chw bestemmingsplan.

Er zijn geen adviezen van de geraadpleegde overlegpartners en bestuursorganen ontvangen. Er zijn wel twee inspraakreacties ontvangen. Een deel van de ingebrachte punten heeft geen betrekking op de reikwijdte en het detailniveau van het planMER, maar uitsluitend op de uitgangspunten voor het bestemmingsplan. Een ander deel van de reacties heeft wel een directe relatie met het planMER en de onderliggende onderzoeken. De reactienota voor de NRD is als bijlage 1 opgenomen in de planMER (zie 9 bij deze toelichting).
De reacties hebben niet geleid tot een aanpassing van de aanpak van het planMER, aangezien de gevraagde onderzoeken en aandachtspunten reeds onderdeel van het planMER uitmaken. In de reacties op de NRD wordt onder andere aandacht gevraagd voor het beschermen van het open en groene karakter van het buitengebied, de bescherming van de natuurgebieden, de verkeerssituatie, waterkwaliteit en bodemdaling.
Deze aspecten zijn meegenomen in het planMER.

7.1.2 PlanMER

In het planMER wordt het planvoornemen (zie paragraaf 6.1) vergeleken met de referentiesituatie, die ontstaat als er geen nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld. Het gaat daarbij om de bestaande, feitelijke en legale situatie volgens het geldende bestemmingsplan aangevuld met eventuele vergunde concrete initiatieven.

figuur 7.1 - referentiesituatie en voornemen
(bron: Factsheet referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen, Commissie voor de m.e.r.)

In het MER worden drie alternatieven onderzocht:

1. ***Alternatief maximale planmogelijkheden***
   Deze maximale invulling omvat alle mogelijkheden voor ontwikkelingsruimte die in het bestemmingsplan worden geboden, zowel bij recht als via afwijking met een omgevingsvergunning of delegatiebevoegdheden.
   Per milieuthema kan de maximale invulling verschillen; voor de passende beoordeling is bijvoorbeeld 2de maximale invulling van veehouderijen bepalend in verband met de stikstofdepositie. Ten aanzien van landschap en cultuurhistorie zijn ook andere bouw- en gebruiksmogelijkheden (zoals kleine windmolens, teeltondersteunende voorzieningen, kassen etc.) van belang.

   Veehouderijen
   In de het voorliggende planMER is uitgegaan van volledige maximale invulling van alle ontwikkelingsruimte die het op te stellen Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem biedt. De vigerende bouwvlakken in combinatie met huidige wijzigingsbevoegdheden voor vergroting tot 1,5 hectare vormt in eerste instantie het vertrekpunt voor de effectbeoordelingen.
   Ook wordt rekening gehouden met de mogelijkheden voor omschakeling naar (grondgebonden) veehouderij binnen de agrarische bouwvlakken.

   Overige agrarische bedrijfsactiviteiten en andere functies
   Ook voor de andere vormen van agrarische bedrijfsactiviteiten (zoals glastuinbouw en teeltondersteunende voorzieningen), vormt in eerste instantie de maximale invulling het uitgangspunt voor de effectbeschrijving. In het plangebied is geen glastuinbouw aanwezig of toegestaan, ook is het oprichten van een boom-en sierkwekerijbedrijf niet mogelijk.
   De maximale planmogelijkheden omvatten wel mogelijkheden voor kassen en teeltondersteunende voorzieningen binnen het agrarisch bouwperceel, diverse nevenfuncties en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking.

2. ***Uitvoerbaar alternatief***

   Naar verwachting zijn significante negatieve effecten op Natura 2000 niet uit te sluiten bij de maximale invulling van de bouwmogelijkheden die het nieuwe plan biedt. Daarom wordt een aantal maatregelen doorgerekend waarmee significante negatieve effecten kunnen worden voorkomen of zo veel mogelijk worden beperkt, om te komen tot een uitvoerbaar alternatief binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.
   Hierbij kan gedacht worden aan het beperken van wijzigingsbevoegdheden, het beperken van mogelijkheden tot omschakeling, maatregelen die zijn gericht op het toepassen van emissiearme stalsystemen, maar ook andere maatregelen. Vrijwillige innovaties en andere niet afdwingbare maatregelen op grond van het Chw bestemmingsplan kunnen hierin niet worden meegenomen. Dit uitvoerbaar alternatief vormt de basis voor de uitwerking van de variant wonen en gezondheid.

3. ***Variant maximaal inzetten op wonen en gezondheid***

   Uit het participatieonderzoek blijkt dat er onder andere behoefte bestaat aan het realiseren van extra individuele (mantel)zorgwoningen in het buitengebied. Daarnaast is er ook een algemene behoefte aan nieuwe woningen. In het planMER is onderzocht wat de effecten kunnen zijn als er maximaal wordt ingezet op het realiseren van individuele woningen en kleinere woningbouwprojecten binnen de beleidskaders voor het buitengebied. Het maximaliseren van een gezonde woonomgeving is ook onderdeel van deze variant. De basis hiervoor wordt gevormd door het uitvoerbaar alternatief, aangezien er anders geen uitvoerbaar Chw bestemmingsplan mogelijk is.

Omdat de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen de directe aanleiding vormen voor het doorlopen van een planm.e.r.-procedure is van belang om de referentiesituatie voor de veehouderijen goed in beeld te hebben, met name ten behoeve van de passende beoordeling en de depositieberekeningen die in dat kader worden uitgevoerd. In het kader van het MER is een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd (zie ook paragraaf 3.3 van deze toelichting).

7.1.3 Sectorale onderzoeken

Ten behoeve van het planMER zijn aan de hand van verschillende milieuonderzoeken diverse milieueffecten beeld gebracht. In onderstaand tabel 7.1 worden de verschillende milieuthema's in beeld gebracht en de daarbij behorende milieueffecten. Voor zover dat nuttig is, worden de effecten aan de hand van onderzoeken en berekeningen in het planMER kwantitatief beschreven. Vanwege het schaalniveau van het Chw bestemmingsplan Buitengebied, worden de meeste effecten echter kwalitatief (meer interpretatiever) beschreven.

Tabel 7.1 - Milieuthema's, criteria en werkwijze

Thema	***Te beschrijven effecten***	***Werkwijze***
Ecologie		
gebiedsbescherming en soortenbescherming	- vernietiging, verstoring en verdroging - vermesting / verzuring - aantasting leefgebied	kwalitatief kwantitatief, onderzoek Aerius kwalitatief

Landschap, cultuurhistorie en archeologie		
- landschapsstructuur	- aantasting karakteristieke patronen, elementen en structuren	kwalitatief
- cultuurhistorie	- aantasting historische landschapskenmerken	kwalitatief
- archeologie	- aantasting archeologische waarden	kwalitatief
Woon- en leefklimaat		
- geurhinder veehouderijen	- geurbelasting geurgevoelige objecten - aantal geurgehinderden	kwantitatief
- luchtkwaliteit	- luchtkwaliteit rond veehouderijen en wegen	kwantitatief
- gezondheid	- ontwikkeling aspecten geluid, lucht, groen, beleving, beweging	kwalitatief
- geluidhinder	- geluidbelasting vanwege verkeer	kwalitatief
- externe veiligheid	- toename risico's (PR en GR)	kwalitatief
Bodem en water		
- bodemkwaliteit	- invloed op bodemkwaliteit	kwalitatief
- grondwater	- effect grondwaterstand	kwalitatief
- oppervlaktewater	- effect oppervlaktewaterkwaliteit	kwalitatief
- waterketen	- waterberging en afkoppelen	kwalitatief
Verkeer en vervoer	- verkeersafwikkeling	kwalitatief
	- verkeersveiligheid	kwalitatief
Klimaat	- klimaatadaptatie	kwalitatief
	- energie	kwalitatief
	- $CO_{2\ neutraal}$	kwalitatief

De effectbeschrijvingen in het planMER maken inzichtelijk of de gemaakte planologische keuzes en ontwikkelingsruimte op gebiedsniveau leiden tot belangrijke gevolgen voor het milieu. Daarbij wordt enerzijds gekeken naar de wettelijke normen en grenswaarden die vanuit de verschillende sectorale wet- en regelgeving gelden. Anderzijds wordt in de effectbeschrijvingen waar relevant ook een relatie gelegd met de ambities en knelpunten die in het Chw bestemmingsplan zijn geformuleerd voor het buitengebied van de gemeente Hattem (voortkomend uit het beleid op de verschillende overheidsniveaus).

In het planMER is per toetsingscriterium het milieueffect uitgedrukt op basis van de onderstaande schaal:

schaal	***milieueffect***
+	positief effect
0/+	beperkt positief effect
0	geen positief en geen negatief effect
-/0	beperkt negatief effecten
-	negatief effect

7.2 Samenvatting planMER

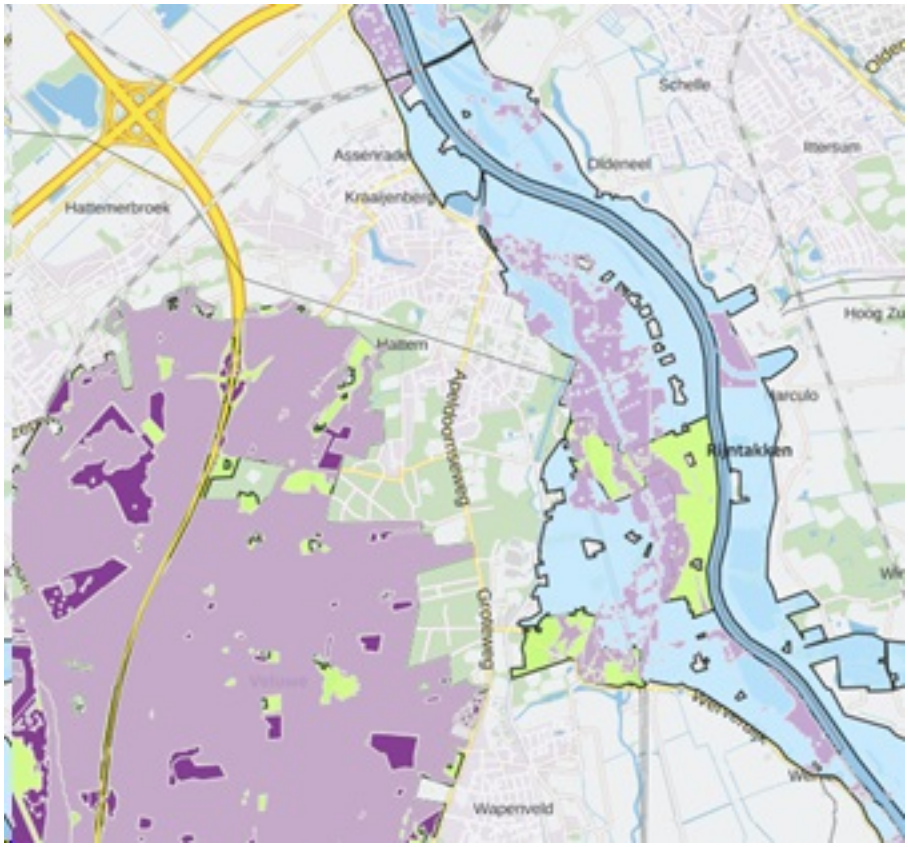
7.2.1 Ecologie

De zuidzijde van het plangebied is onderdeel van het Natura 2000-gebied De Veluwe. Op korte afstand van het plangebied is Natura 2000-gebied de Rijntakken gelegen. Beide gebieden zijn stikstofgevoelig. In figuur 7.2 zijn de voor stikstofgevoelige gebieden binnen de Natura 2000-gebieden aangegeven met paars. De relevante Natura 2000-gebieden en de mogelijke effecten van het Chw bestemmingsplan Buitengebied op deze gebieden worden beschreven in de *passende beoordeling,* zoals opgenomen in 13 van deze toelichting.

Uit het stikstofonderzoek dat bij de passende beoordeling is bijgevoegd, blijkt dat zonder maatregelen de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestaande bestemmingsplan Buitengebied Hattem uit 2007 biedt, tot een grote toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000 leiden. Het planvoornemen en het alternatief maximale planmogelijkheden zijn beide zonder maatregelen niet uitvoerbaar vanwege de toename in stikstofdepositie.

Uit de berekeningen die zijn uitgevoerd voor het *uitvoerbaar alternatief* blijkt dat ook als wordt uitgegaan van maatregelen op basis van de best beschikbare technieken (BBT), de maximale planologische mogelijkheden niet kunnen worden benut zonder dat er sprake is van een depositietoename.
Om te komen tot een uitvoerbaar alternatief plan binnen de kaders van de Wet natuurbescherming en de huidige regeling rondom stikstofdepositie dienen in het Chw-bestemmingsplan randvoorwaarden en beperkingen te worden opgenomen:

- géén wijzigingsbevoegdheden voor *vergroting van de bouwvlakken*, dat kan alleen na maatwerkafweging;
- géén *algemene omschakelingsmogelijkheden naar veehouderij* binnen agrarische bestemmingen;
- voorwaarden koppelen aan de *uitbreiding/wijziging van bestaande veehouderijen* binnen de bouwvlakken, zodat toekomstige initiatieven binnen de kaders van het plan niet leiden tot een toename van stikstofdepositie.

figuur 7.2 - ligging stikstofgevoelige gebieden (paars) binnen Natura 2000-gebieden (bron: AERIUS)

Uit het planMER blijkt dat als er op grote schaal kleine windturbines worden gerealiseerd niet kan worden uitgesloten dat de vogels en vleermuizen vanuit de omliggende Natura 2000-gebieden worden verstoord of gedood.

Verder blijkt dat de realisering van zonneparken alleen in de aanlegfase mogelijk geringe verstoringseffecten en kleine extra stikstofdeposities tot gevolg heeft. In de gebruiksfase is er een neutraal effect of, in het geval van zonneparken op agrarische gronden, mogelijke een daling van de stikstofdepositie op Natura 2000. Afhankelijk van de inrichting en het beheer van deze zonneparken kan een aanvullende ecologische meerwaarde worden ontwikkeld.

De recreatieve uitbreidingsmogelijkheden die het Chw bestemmingsplan biedt zijn ten opzichte van het bestaande recreatieve gebruik van de Natura 2000-gebieden zeer gering van omvang. Uit het planMER blijkt dat significante verstoringseffecten als gevoel van deze planologische mogelijkheden daarom op voorhand kunnen worden uitgesloten.

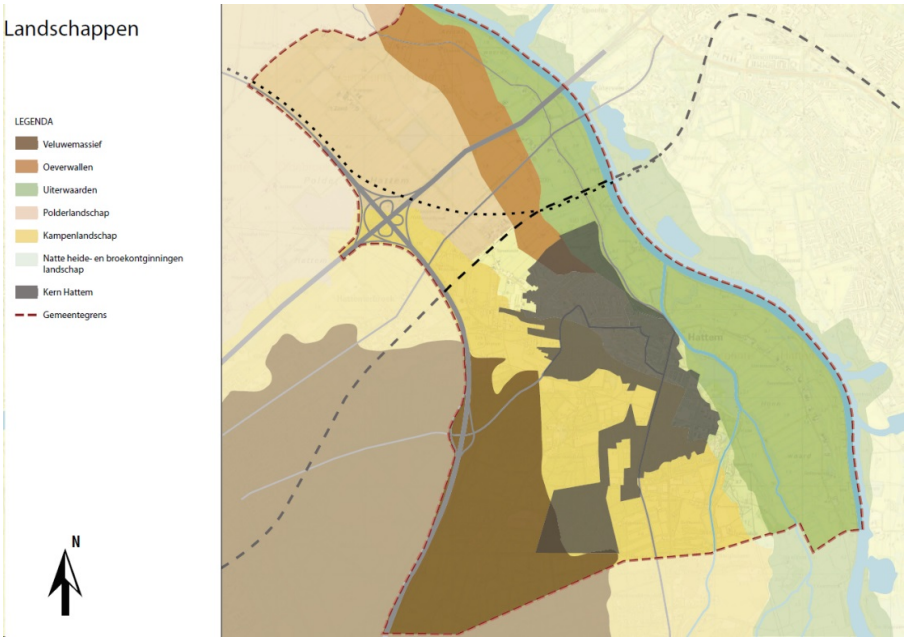
Over het algemeen heeft het Chw bestemmingsplan geen negatieve gevolgen voor het Gelders Natuurnetwerk. Op de Veluwe overlappen deze effecten grotendeels met de beschreven effecten op Natura 2000. Eventuele effecten op beschermde soorten kunnen en moeten worden gemitigeerd en/of gecompenseerd op het moment dat er concrete bouwplannen zijn.

7.2.2 Landschap, cultuur en archeologie

7.2.2.1 Landschap

Het karakter van de landschappen binnen Hattem wordt gekenmerkt door diversiteit, het schaalniveau, de dynamiek en de transformatie door de bedijking van de IJssel vanaf de 12e eeuw. In het landschap zijn bossen, open polders, uiterwaarden, kleinschalig kampen- en oeverwallenlandschap, randen en linten, plassen, landgoederen en kleine kernen te onderscheiden.

De kenmerkende landschapstypen in het buitengebied zijn weergeven in figuur 7.3.

figuur 7.3 - Landschapstypen binnen de gemeente Hattem (Bron: Structuurvisie Hattem)

Het *planvoornemen* is een conserverend plan, waarbij de huidige regeling voor ontwikkelingen zoveel mogelijk worden behouden en waar mogelijk ruimte wordt geboden aan nieuwe initiatieven. Zoals reeds aangegeven worden er beperkte ontwikkelingen verwacht in de agrarische sector. Het gaat hierbij met name om uitbreidingen bij bestaande agrarische bedrijven met een maximum van 1,5 hectare. Daarnaast kunnen teeltondersteunende voorzieningen tot 1.000 m^2 met een hoogte van maximaal 2 meter mogelijk worden gemaakt en aansluitend op de huidige bebouwing zonnepanelen of kleine windturbines. Tevens zijn er verschillende individuele woningbouw initiatieven.

Nieuwe ontwikkelingen binnen het Poldergebied, zouden volgens het planMER plaatselijk kunnen leiden tot een aantasting van de openheid. Doordat uitbreiding van agrarische bebouwing plaatsvindt binnen het *agrarisch bouwvlak* of aansluitend daaraan en de bouwvlakken over het algemeen op ruime afstand van elkaar zijn gelegen, blijven de huidige landschappelijke waarden behouden en zijn de maximale effecten van het bestemmingsplan beperkt.

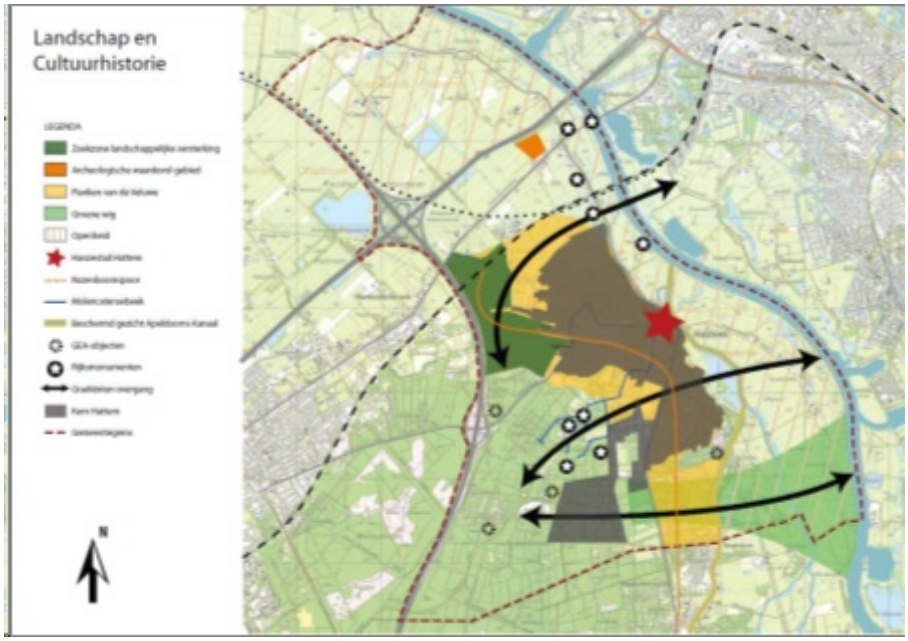
Kleinschalige *windturbines* tot 40 meter kunnen zeer nadrukkelijk aanwezig zijn in het open landschap. Het heeft ongeveer de hoogte van volwassen loofboom, zoals een eik, linde, beuk en een populier. Omdat deze hoogte overeenkomt met andere landschapselementen worden kleinschalige windturbines in het planMER niet

aangemerkt als een sterk verstorend element. Binnen de kernrand zijn circa acht agrarische bouwvlakken aanwezig. De meeste voorgestelde initiatieven (met name wonen) zijn binnen deze zone gelegen. De voorgestelde ontwikkelingen houden het huidige onregelmatige verkavelingspatroon aan. Binnen het Bosgebied worden niet veel effecten verwacht.

Al met al wordt *planvoornemen* op grond van bovenstaande licht negatief (-/0) beoordeeld op landschappelijke kwaliteit, vooral door het effect van mogelijke windmolens en de kans op verrommeling in met name de Kernrand. Dit geldt ook voor het *uitvoerbaar alternatief*.
Voor het *alternatief maximale planmogelijkheden* en *maximaal inzetten op wonen en zorg* wordt vooral mogelijk invloed op het kleinschalige landschapsbeeld in de kernrand verwacht, omdat hier al snel sprake is van verrommeling.

7.2.2.2 Cultuurhistorie

Binnen het plangebied zijn cultuurhistorische waarden aanwezig. De belangrijke gebieden en/of objecten zijn benoemd als zogenaamde GEA-objecten. In figuur 7.# zijn deze GEA-objecten zoals de Vuursteenberg, de Leemkuilen en de gemeentegroeve Hattem weergeven. Naast deze GEA-objecten zijn negen gemeentelijke monumenten en vijf Rijksmonumenten aanwezig.

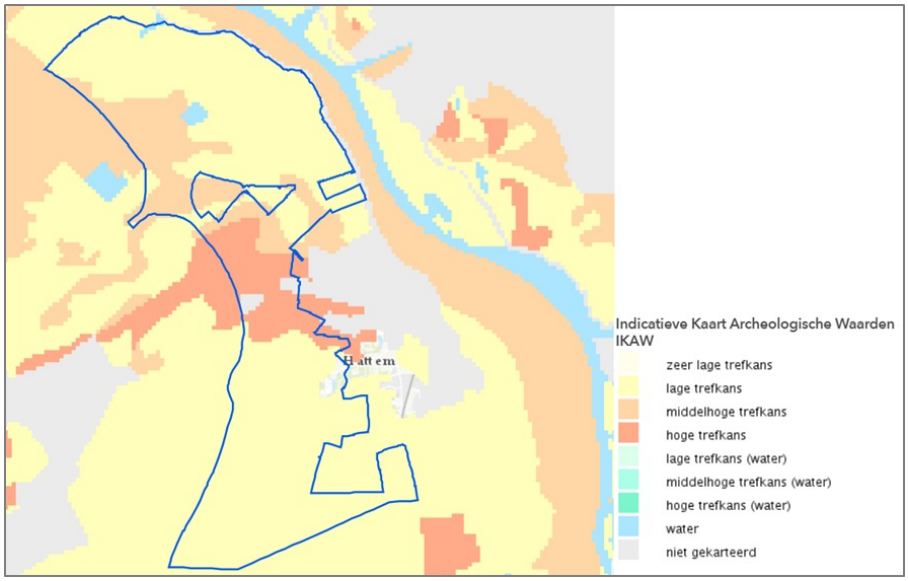
figuur 7.4 - Landschappelijke en cultuurhistorische waarden (bron: Structuurvisie Hattem)

Er worden geen concrete ontwikkelingen voorgesteld die in, of in de directe nabijheid van, cultuurhistorische waarden zijn gelegen. De meeste (bouw)initiatieven liggen binnen de cultuurhistorische lintbebouwing. Er is ook geen sprake van versterking of aantasting van cultuurhistorische waarden.
Het planvoornemen en alle onderzochte alternatieven scoren in het planMER neutraal (0).

7.2.2.3 Archeologie

De Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) bevat een vlakdekkende en landsdekkende classificatie van de trefkans op archeologische resten. Zoals op de kaart (figuur 7.5) zichtbaar is, is het poldergebied gelegen binnen de zone van lage en middelhoge trefkans. Het kernrandgebied heeft een middelhoge tot hoge trefkans. Voor het bosgebied geldt een lage trefkans. De voorgenomen ontwikkelingen zijn hoofdzakelijk kleinschalig van aard, zoals de realisatie van woningen.

In het op te stellen bestemmingsplan krijgen de gebieden met een vondstkans van 50% of meer de dubbelbestemming **"Archeologisch waardevol"**.

figuur 7.5 - Uitsnede Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW), Bron: RCE

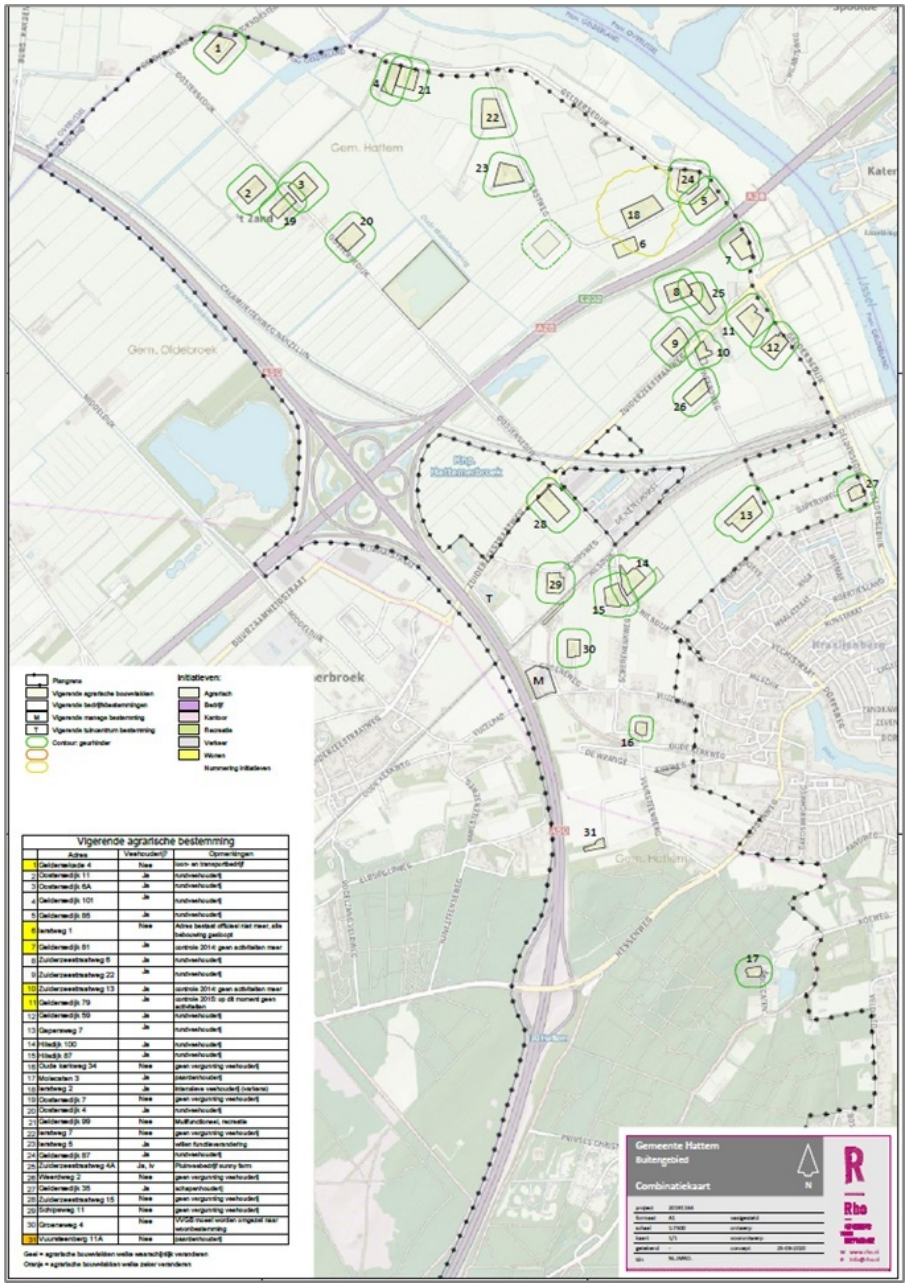
Uit de effectbeschrijving in het planMER volgt dat zowel in het planvoornemen als in de alternatieven sprake is van kans op verrommeling, verlies van openheid en verstoring van archeologische waarden. Met de beschermende regelingen, zoals reeds opgenomen in het vigerende bestemmingsplan, kunnen belangrijke negatieve landschappelijke effecten worden voorkomen. Aanvullende maatregelen zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.2.3 Woon- en leefklimaat

7.2.3.1 Geurhinder

Bij het grootste deel van de veehouderijen in het plangebied zijn uitsluitend diercategorieën aanwezig waarvoor geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld. figuur 7.6 geeft een overzicht van de vaste afstanden (groene contouren) rondom deze grondgebonden veehouderijbedrijven in de *referentiesituatie*.

De gele contour in deze figuur is de geurcontour van een varkenshouderij aan de Ierstweg 2 (nr 18 in de figuur). Hieruit blijkt dat binnen de geurcontour van deze intensieve veehouderij geen woningen zijn gelegen. Gezien de afwezigheid van overige niet-grondgebonden bedrijven treedt géén cumulatie op van geurhinder. Alleen op korte afstand van de varkenshouderij is sprake van een relevante geurbelasting.

figuur 7.6: Geurcontour huidige veehouderijen:

- *niet grondgebonden (geel)*
- *grondgebonden (groen)*

Naast de geuremissie van veehouderijen is binnen het plangebied ook een geurcontour rondom vergunningplichtige bedrijven aanwezig. Dit betreft de RWZI aan de Hilsdijk 106 en Veluwekamp aan de Hilsdijk 108, die zijn weergeven in figuur 7.7.

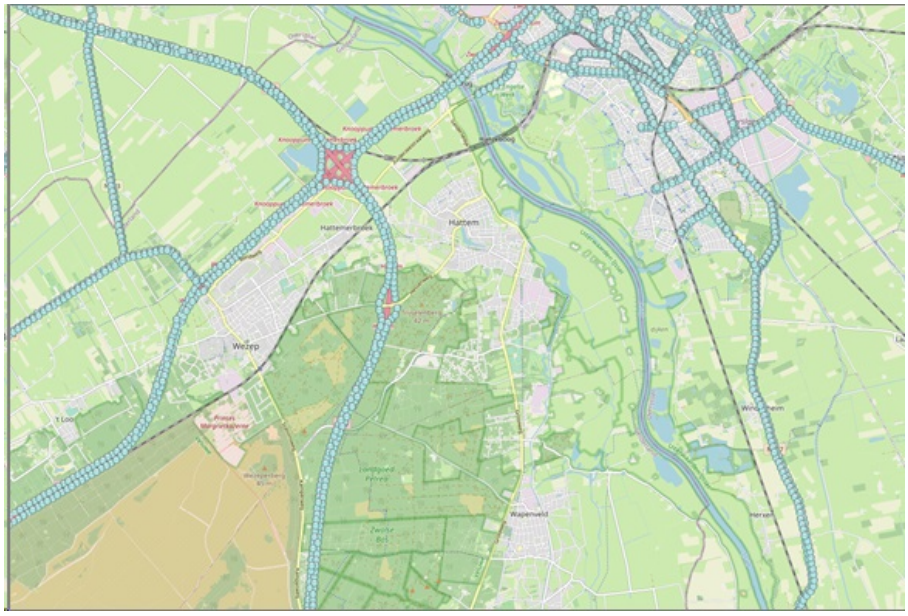

figuur 7.7 - Bestaande geurcontouren industrie

Binnen zowel het *planvoornemen* als *alle alternatieven* is *uitbreiding van de agrarische bedrijven* slechts beperkt mogelijk. Uitbreiding binnen het bouwvlak leidt niet tot een toename van het aantal geurgehinderden.
Het toevoegen van *nieuwe woonfuncties* leidt in potentie tot een toename van het aantal geurgehinderden, maar gezien de beperkte geurhindersituatie binnen het gebied is de kans op onaanvaardbare geurhindersituaties klein. Het effect is volgens het planMER licht negatief, vanuit de gedachte dat er wel meer kans op hinder ontstaat als gevolg van de toename van verspreid liggende woningen.

7.2.3.2 Luchtkwaliteit

Uit het planMER blijkt dat de achtergrondconcentraties langs de lokale wegen in het buitengebied van de gemeente Hattem (zie figuur 7.8) dermate laag zijn dat er relatief veel milieugebruiksruimte is voor de ontwikkelingen die met de Chw bestemmingsplan Buitengebied Hattem worden mogelijk gemaakt.

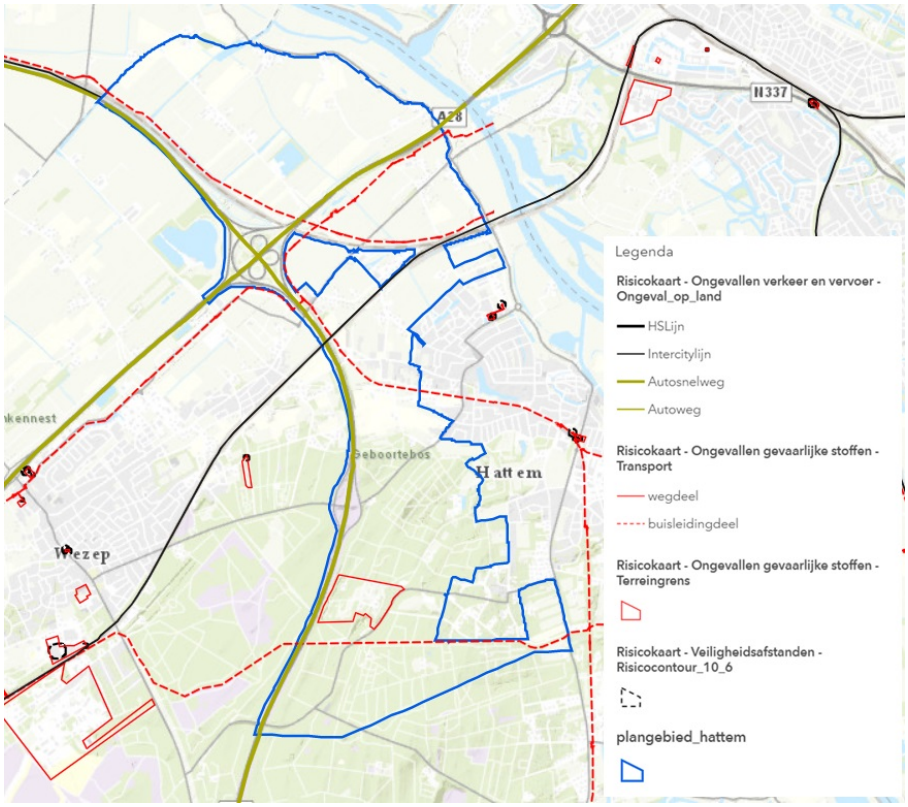

figuur 7.8 - Concentraties stikstofdioxide en fijn stof (2020) bron: monitoringstool NSL

Gezien de lage concentraties luchtverontreinigende stoffen in de *referentiesituatie* en de beperkte te verwachten extra verkeersgeneratie, zullen geen knelpunten ontstaan in relatie tot de wettelijke grenswaarden. Het *alternatief maximale planmogelijkheden* scoort in het planMER ten opzichte van de *referentiesituatie* licht negatief. Maar ook hier zal de wettelijke grenswaarden niet worden overschreden.

7.2.3.3 Externe veiligheid

Binnen het plangebied zijn diverse risicobronnen aanwezig. In figuur 7.9 is een uitsnede opgenomen van de risicokaart waarin de risicobronnen binnen en in de directe omgeving van het plangebied worden weergegeven.

figuur 7.9 - Uitsnede Risicokaart, bron: www.risicokaart.nl

Overeenkomstig de risicokaart waarin relevante risicobronnen worden getoond, is er één risicovolle inrichting in het plangebied gelegen en vindt er vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over de weg, het water, het spoor en door buisleidingen. Deze zullen hierna besproken worden.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over het water
Op een afstand van minimaal 320 meter bevindt zich de corridor Rijn - Oost-Nederland waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het invloedsgebied van deze corridor wordt bepaald door stofcategorieën LF1 en LF2 en bedraagt 35 meter. Het plangebied bevindt zich niet in het invloedsgebied van de corridor Rijn - Oost-Nederland.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor
De spoorlijnen Weesp - Hattem en Putten - Hattem lopen door het plangebied. Het invloedsgebied van beide lijnen wordt bepaald door stofcategorie D4 en bedraagt meer dan 4 kilometer. De spoorlijnen hebben een plasbrandaandachtsgebied van 30 meter en een PR 10^{-6}-contour van 0 meter. Het plangebied bevindt zich in het invloedsgebied van beide spoorlijnen. De ontwikkelingsmogelijkheden binnen alle alternatieven en varianten liggen niet binnen risicocontouren (PR-contour 10^{-6}). Het groepsrisico is momenteel kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde. In het planMER is een overzicht gegeven met de ontwikkelingen en aantal nieuwe woningen binnen de 200 meter voor de spoorwegen en rijkswegen, zie tabel 7.2. Hieruit blijkt dat er 1 woning binnen de 200 meter van het spoortraject Weesp - Hattem wordt ontwikkeld. Voor spoortraject Putten - Hattem worden er 4 woningen binnen de 200 meter gerealiseerd. Doordat de afstand kleiner is dan 200 meter, dient het groepsrisico berekend en verantwoord te worden. Omdat het groepsrisico echter kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde is en het slechts om maximaal 4 woningen gaat, zal het groepsrisico niet significant toenemen of boven de oriëntatiewaarde uitkomen. Er kan worden volstaan met een beknopte verantwoording.

Vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg
In het plangebied bevinden zich de rijkswegen A50 en A28 waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het invloedsgebied wordt bepaald door stofcategorie LT2 en bedraagt 880 meter. Beide wegtrajecten hebben een plasbrandaandachtsgebied van 30 meter. De A50 heeft een PR 10^{-6}-contour van 0 meter, de A28 heeft een PR 10^{-6}-contour van 13 meter. Binnen het invloedsgebied van de A28 worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Er worden binnen 200 meter van de A50 3 woningen mogelijk gemaakt waardoor inzicht in het groepsrisico moet worden gegevens middels een berekening en verantwoording, zie tabel 7.2. Het groepsrisico is momenteel echter kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde en de ontwikkeling is met 3 woningen zeer beperkt. Het groepsrisico zal niet significant toenemen of boven de oriëntatiewaarde uitkomen. Er kan worden volstaan met een beknopte verantwoording.

Tabel 7.2 - Transport gevaarlijke stoffen over wegen, spoor en water

Naam	PAG	PR 10^{-6}	invloedsgebied	Ontwikkelingen binnen 200 meter (wonen)	Aantal nieuwe woningen
Spoor 40AH.1	Ja	0	> 4000	24	1
Spoor 360M.1	Ja	0	> 4000	7,16,31	4
Weg A50: Knp. Hattemerbroek - Knp. Beekbergen	Ja	0	880	6, 22,31,33,37	3
Weg A28: afrit 18 (Zwolle-Zuid) - Knp. Hattemerbroek	Ja	13	880	25b1	-
Water Corridor Rijn - Oost-Nederland	25	Niet buiten de oeverlijn	45	-	-

Vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen
In het plangebied bevinden zich de volgende buisleidingen:

Tabel 7.3 - Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

gasleiding	uitwendige diameter (inch)	maximale werkdruk (bar)	PR 10^{-6} contour (m)	invloedsgebied (m)	overschrijding GR
N-556-60	8	40	0	95	Nee
A-510	36	66	0	430	Nee
A-655	24	80	0	330	Nee
N-570-20	12	40	0	140	Nee

Alle buisleidingen hebben een PR 10^{-6}-contour van 0 meter. Er vinden geen ontwikkelingen plaats in het invloedsgebied van buisleiding N-570-20. In het invloedsgebied van buisleiding N-556-60 worden maximaal 7 woningen gerealiseerd (zie tabel, in het invloedsgebied van buisleiding A-510 1 woning en in het invloedsgebied van buisleiding A-655 3 woningen.
Omdat er momenteel geen sprake is van een overschrijding van het groepsrisico en de ontwikkelingen zeer beperkt zijn, kan er worden volstaan met een beknopte verantwoording.

Tabel 7.4 - Transport gevaarlijke stoffen door leidingen

Naam	Diameter inch	Bar	invloedsgebied	Ontwikkelingen binnen invloedsgebied (wonen)	Aantal nieuwe woningen
N-556-60	8 inch	40 bar	95 meter	1, 5,6,13,31,39	6 à 7
A-510	36	66	430 meter	37	1
A-655	24	80	330 meter	24, 29,32	3
N-570-20	12	40	140 meter	-	

Beknopte verantwoording
Bestrijdbaarheid en bereikbaarheid
Voor zowel de bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van 'dagelijkse incidenten', zoals brand of wateroverlast, als voor calamiteiten op het gebied van externe veiligheid, is het van belang dat de bereikbaarheid voor de hulpdiensten en bluswatervoorzieningen voldoende geborgd zijn.
De bestrijdbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten. De brandweer moet in staat zijn om hun taken goed uit te kunnen voeren om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan het voldoende/adequaat aanwezig zijn van aanvalswegen en bluswatervoorzieningen.

Bij de ontwikkelingen 5, 6, 16, 22, 29, 32, 33, 37, gaat het om het toevoegen van personen door het toevoegen van extra woningen of het uitbreiden van bedrijven. Al deze ontwikkelingen worden ontsloten door wegen die aansluiten op het verdere wegennetwerk van Hattem. Het wegennetwerk biedt vluchtmogelijkheden in verschillende richtingen, waardoor altijd van de bron af kan worden gevlucht. Het gedegen netwerk komt de bestrijdbaarheid ten goede.

Zelfredzaamheid
In de toekomstige situatie zullen woningen en uitbreidingen van bedrijven gerealiseerd worden welke zich in het invloedsgebied van buisleidingen of binnen 200 meter van de rijkswegen of spoorlijnen bevinden. De aanwezige kinderen en ouderen worden gezien als verminderd zelfredzame personen. De mogelijkheden voor zelfredzaamheid bestaan globaal uit schuilen en ontvluchten. Als gevolg van een incident met toxische stoffen over de weg en het spoor geldt dat een toxische wolk zich snel kan ontwikkelen en verplaatsen. Dit effect is vaak niet zichtbaar.
Het maatgevende scenario voor de buisleidingen betreft een fakkelbrandscenario. Vanwege (graaf)werkzaamheden ontstaat een breuk in een hogedruk aardgasleiding. Het aardgas stroomt onder hoge druk uit. Het brandbare gas ontsteekt waardoor een fakkelbrand optreedt. De effecten van een fakkelbrand zijn hittestraling en rook. Zelfredzaamheid in deze scenario's is alleen mogelijk als er tijdig alarmering plaatsvindt en gebouwen geschikt zijn om enkele uren te schuilen. Denk hierbij aan het sluiten van ramen en deuren en met name het uitschakelen van (mechanische) ventilatiesystemen. Hiermee worden de aanwezigen beschermd tegen de blootstelling aan toxische gassen.

Daarnaast dienen, in het kader van effectieve zelfredzaamheid, de gebruikers van de objecten door risicocommunicatie te worden geïnstrueerd over de risico's en de mogelijke maatregelen die zij kunnen nemen. De alarmering van de aanwezigen wordt momenteel nog gerealiseerd middels het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS). Dit systeem wordt de komende jaren uitgefaseerd. Het waarschuwingssysteem wordt vervangen door een totaal pakket aan alarmeringsmiddelen, waaronder de calamiteitenzenders, de sirenes, crisis.nl, NL-Alert en het gebruik van sociale media.

Conclusie
Alleen plaatselijk kunnen initiatieven binnen zogenaamde invloedgebieden komen te liggen van met name hogedruk aardgasleidingen, de spoorlijnen en de rijkswegen. Binnen de invloedgebieden wordt het groepsrisico beoordeeld. De ontwikkelingsmogelijkheden zullen geen effect hebben op de hoogte van het groepsrisico, omdat het aantal toegevoegde (kwetsbare) personen gering is.
Alleen de variant maximaal inzetten op wonen en gezondheid scoort licht negatief omdat kwetsbare personen worden toegevoegd binnen invloedgebieden. Voor alle risicobronnen geldt tevens dat het groepsrisico kleiner is dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde. De veiligheidssituatie zal met de beoogde ontwikkeling niet significant verslechten en wordt als aanvaardbaar gezien. Het aspect externe veiligheid vormt dan ook geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

7.2.3.4 Geluid

Het plangebied grenst aan twee bedrijventerrein, H2O en Netelhorst. Deze bedrijventerreinen hebben geen wettelijke geluidzone waarmee rekening wordt gehouden. Wel moet rekening worden gehouden met de richtstand tot de bedrijven die op deze terrein gevestigd zijn of kunnen worden. Voor deze en agrarische bedrijven geldt een standaard richtafstand bij nieuwe ontwikkelingen, zoals nieuwe woningen nabij een bedrijf of een nieuw bedrijf(uitbreiding) nabij een woning.
Aangezien in het Chw plan rekening wordt gehouden met die richtafstand, is volgens het planMER het ontstaan van geluidhinder niet te verwachten.

Op dit moment is Luchthaven Lelystad niet in gebruik voor burgerluchtvaart. Uit het MER voor deze luchthaven uit 2018 blijkt dat, afhankelijk van de gekozen variant, het tijdstip van openen (waardoor er nog laag gevlogen wordt totdat het luchtruim opnieuw is ingedeeld) en de uiteindelijke toegelaten capaciteit, het buitengebied van Hattem net wel of net niet binnen de geluidzones van dit vliegveld valt. De kans bestaat dus dat een geluidbelasting van vliegverkeer in de toekomst aanwezig is, maar daar heeft het planvoornemen geen invloed op, dit is een autonome ontwikkeling waarvan het op dit moment niet zeker is hoe deze het buitengebied beïnvloedt. Dit is niet onderscheidend voor de alternatieven en wordt in het planMER niet nader onderzocht.

Het plangebied wordt doorsneden door de snelwegen A28, A50/N50, de Betuwelijn en Hanzelijn (spoorwegen) en verschillende gemeentelijke wegen. Op de geluidbelasting van deze bronnen is het regime van de hoofdstukken 6 en 7 van de Wet geluidhinder van toepassing. In het akoestisch onderzoek bij het planMER dat is opgenomen als 9 bij deze toelichting, zijn de geluidcontouren rondom deze bronnen berekend en zijn ter hoogte van de 26 ingediende initiatieven waarbij één of meer geluidgevoelige gebouwen zijn voorzien, en die binnen de zone rond de snelwegen, overige wegen en de spoorbanen liggen, de geluidbelasting berekend. Ook dit onderzoek is opgenomen in het akoestisch onderzoek dat - zoals hiervoor is beschreven - voor het planMER is uitgevoerd.
Uit de berekeningen blijkt dat dit voor 22 van de 26 initiatieven met geluidgevoelige gebouwen de voorkeursgrenswaarde(n) op grond van de Wet geluidhinder wordt overschreven. Voor 9 van deze initiatieven geldt bovendien dat ook de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting (de maximale ontheffingswaarde op grond van de Wet geluidhinder) wordt overschreden. Voor deze initiatieven is een procedure op grond van de Interimwet Stad en Milieubenadering doorlopen. Hier wordt later dieper op ingegaan. Met het Chw bestemmingsplan worden de voor de 22 initiatieven waar de voorkeursgrenswaarde op grond van de Wet geluidhinder wordt overschreden, een hogere grenswaarde vastgesteld.

Naast de 55 tijdens de voorbereiding van het Chw bestemmingsplan ingediende initiatieven, biedt het Chw bestemmingsplan met het Afwegingskader ruimte aan aanvullende initiatieven. Voor deze initiatieven zal na het vaststellen van het Chw bestemmingsplan een omgevingsvergunning kunnen worden verleend. Binnen deze procedure is geen ruimte voor het vaststellen van een hogere grenswaarde op grond van de Wet geluidhinder. Het is aannemelijk dat het merendeel van deze initiatieven, als dit de projectie van een nieuwe woning met zich meebrengt, binnen de zone van één of meerdere (spoor)wegen zal liggen. Om ruimte te kunnen bieden aan deze initiatieven met het Chw bestemmingsplan zijn ook de contouren van de voorkeursgrenswaarden en maximaal toelaatbare waarden van de geluidbelasting langs de spoorwegen en wegen binnen het plangebied berekend. Deze contouren geven het gebied weer waarbinnen de geluidbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting ligt. Binnen dit biedt de Wet

geluidhinder de mogelijkheid om onder voorwaarden de daar heersende geluidbelasting toe te staan. Op grond van de systematiek van de Wet geluidhinder moet hiervoor bij afzonderlijk besluit een hogere grenswaarde worden vastgesteld. De Crisis en Herstelwet biedt de mogelijkheid om deze hogere grenswaarden met het Chw-bestemmingsplan vast te stellen.

Zoals hiervoor is aangegeven, ligt de geluidbelasting door het weg- en railverkeer ter hoogte van negen initiatieven boven het niveau waarvoor nog een hogere grenswaarde op grond van de Wet geluidhinder kan worden vastgesteld. Voor deze initiatieven kan alleen medewerking voor het realiseren daarvan worden verleen na een bestuurlijke afweging en met toepassing van dove gevels of de Stad- en milieubenadering. In 7.5 van deze toelichting wordt hier nader op ingegaan.

Uit voorgaande figuren blijkt dat het invloedsgebied langs de rijkswegen en het spoor een groot deel van het plangebied en de initiatieven omvat. Dit betekent dat in de huidige en toekomstige autonome situatie geen sprake is van een rustig, stil buitengebied.

In het akoestisch rapport (zie Bijlage 12) is onderbouwd dat op géén van de wegen in het plangebied sprake zal zijn van een verkeerstoename groter dan 40%. In het planMER wordt dan ook geconcludeerd dat zowel het *planvoornemen* als de *alternatieven* akoestisch gezien géén significant effect hebben op de ligging van de geluidcontouren in de referentiesituatie.

Wel blijkt dat meer dan de helft van de initiatieven is gelegen binnen de geluidzone langs ten minste één weg of spoorweg. Bij ongeveer de helft van de initiatieven is sprake van een geluidbelasting hoger dan de maximale grenswaarde. In het akoestisch onderzoek is aangetoond dat maatregelen aan de geluidbronnen niet doelmatig en realistisch zijn. Dit betekent dat voor alle initiatieven waar de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden maatwerkonderzoek en -afweging nodig is. Mogelijke oplossingen zijn:

- het verplaatsen van het bouwvlak door het vergroten van de afstand tussen de wegas en het bouwvlak;
- vaststellen van een hogere waarde en gebouwgebonden maatregelen (bijvoorbeeld geluidsisolerend glas en -ventilatie);
- toepassen van dove gevels; op een dove gevel zijn de normen van de Wet geluidhinder niet van toepassing;
- toepassen van de Stad- en milieubenadering waarbij, na aanvullend onderzoek naar compenserende maatregelen en het te realiseren geluidniveau binnen in de woningen, een hogere grenswaarde dan de maximale grenswaarde kan worden vastgesteld.

Met het Afwegingskader wordt geborgd dat bij de projectie van een woning binnen een nieuw initiatief, deze woning zo wordt geplaatst dat deze zo min mogelijk geluid door de zoneringsplichtige geluidbronnen zal ontvangen. Omdat daarmee niet kan worden uitgesloten dat desalniettemin de voorkeursgrenswaarde op grond van de Wet geluidhinder wordt overschreden, worden voor 22 van de hiervoor genoemde 26 initiatieven de volgende hogere grenswaarden vastgesteld.

Tabel 7.5 - Voorgestelde Hogere grenswaarden (excl. de vervallen initiatieven)

Initiatief	Adres	L_{den}, spoor	L_{den}, A28	L_{den}, A50	L_{den}, Oosterse dijk	L_{den}, Zuider zees traatweg	L_{den}, Gelderse dijk
Initiatief 5	Van Dongenshoeve 8			53 dB			
Initiatief 15	Hilsdijk 79			53 dB			
Initiatief 16	De Netelhorst 1	65 dB		49 dB	52 dB		
Initiatief 21	Gapersweg 4	55 dB					
Initiatief 23	Schipsweg 29		52 dB				52 dB
Initiatief 28	Iertsweg 5		51 dB				
Initiatief 29	Weerdweg 2	60 dB	52 dB				
Initiatief 32	Zuiderzeestraatweg 24	59 dB	53 dB				
Initiatief 43	Oostersedijk 5					51 dB	
Initiatief 48	Zuiderzeestraatweg 13	58 dB					53 dB
Initiatief 50	Geldersedijk 59		52 dB				
Initiatief 51	Zuiderzeestraatweg 22						50 dB
Initiatief 52	Oostersedijk 7					51 dB	

Zoals aangegeven ligt de geluidbelasting ter hoogte van negen initiatieven hoger dan de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting. Hiervoor is een procedure op grond van de Interimwet Stad en Milieubenadering doorlopen. Deze Interimwet Stad en Milieubenadering biedt de mogelijkheid om een hogere geluidbelasting dan de maximaal toelaatbare waarde op grond van de Wet geluidhinder toe te staan. Ter voorbereiding van het besluit hiertoe op grond van deze Interimwet, is onderzocht of niet alsnog door het treffen van maatregelen de geluidbelasting ter hoogte van deze initiatieven tot onder de maximaal toelaatbare waarde kan worden teruggebracht. Vervolgens is onderzocht of met gebruik maken van alle wettelijke mogelijkheden die de Wet geluidhinder biedt, deze negen initiatieven alsnog binnen het kader van de Wet geluidhinder konden worden gebracht.
Tot slot is onderzocht op welke wijze de geluidbelasting hoger dan de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting kan worden gecompenseerd. De resultaten van deze onderzoekstappen zijn samengevat in het zogenaamde Stappenrapport, dat als bijlage 18 bij deze toelichting is gevoegd. Als resultaat van dit onderzoek worden ter hoogte van de onderstaande negen initiatieven, de volgende hogere grenswaarden vastgesteld.

Tabel 7.6 - Aanvullende Hogere grenswaarden (excl. de vervallen initiatieven)

	Adres	A28	A50	Zuiderzeestraatweg	Geldersedijk
Initiatief 6	Wrange 7		60 dB		
Initiatief 23	Schipsweg 29		57 dB		
Initiatief 32	Zuiderzeestraatweg 24			60 dB	
Initiatief 33	Zuiderzeestraatweg 23	56 dB	62 dB	54 dB	
Initiatief 48	Zuiderzeestraatweg 13	55 dB			
Initiatief 50	Geldersedijk 59				55 dB
Initiatief 51	Zuiderzeestraatweg 22	58 dB			
Initiatief 53	Zuiderzeestraatweg 14	57 dB		56 dB	
Initiatief 56	Geldersedijk 81	67 dB			

Voor de initiatieven waarvoor na het vaststellen van het Chw bestemmingsplan op grond van een omgevingsvergunning ruimte wordt geboden, worden generieke hogere grenswaarden vastgesteld. Deze grenswaarden worden vastgesteld op het niveau van de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting die op grond van de Wet geluidhinder voor spoorwegen en respectievelijk wegen geldt (respectievelijk 68 en 53 dB). Hiervoor zijn de contouren die in het akoestisch onderzoek voor de verschillende bronnen zijn berekend, omgezet in verschillende gebiedsaanduidingen op de plankaart.

7.2.3.5 Gezondheid

In de omgeving van veehouderijen kunnen blijkens het planMER gezondheidseffecten optreden. Uitbreiding van veehouderijen kan leiden tot een hogere dichtheid van dieren binnen het plangebied en daarmee tot een toename van de kans op verspreiding van dierziekten en/of besmetting van mensen via de lucht. Dat is echter mede afhankelijk van de bedrijfsvoering en de inrichting van de bedrijven. De onderzoeken en beleidsvorming op dit vlak richten zich met name op de intensieve veehouderij. Omdat intensieve veehouderijen geen rol van betekenis spelen binnen het plangebied, wordt volstaan met een analyse op hoofdlijnen.

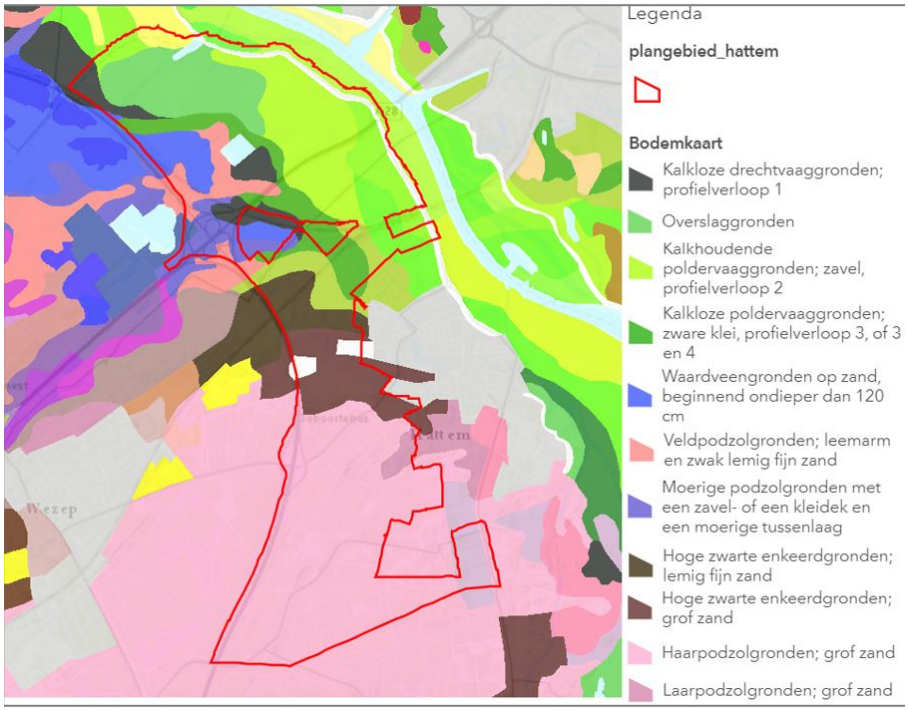
Als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden die het Chw bestemmingsplan biedt kan volgens het planMER een beperkte toename van de concentraties fijn stof en geurbelasting optreden. Daarmee kan ook sprake zijn van een beperkte verslechtering van de gezondheidssituatie. Verder is van belang dat als gevolg van het Chw bestemmingsplan niet op grote schaal nieuwe gevoelige functies zullen worden gerealiseerd op belaste locaties, hoewel het grootste deel van de geluidgevoelige initiatieven binnen geluidzones langs (spoor)wegen liggen. Om deze redenen worden de maximale gezondheidseffecten van het Chw bestemmingsplan beoordeeld als licht negatief. In het alternatief maximale planmogelijkheden, waarbij van alle uitbreiding en omzettingsregelingen uit het vigerend plan gebruikt gemaakt kan worden, neemt de veedichtheid in het plangebied aanzienlijk toe. Aangezien het hier uitsluitend om grondgebonden veehouderijbedrijven die relatief weinig fijn stof en geuremissie hebben, heeft dit een beperkt negatief effect op de gezondheid van omwonenden ten opzichte van het planvoornemen. Ook de toename van het aantal initiatieven leidt tot een groter risico op gezondheidseffecten.

In het uitvoerbaar alternatief is uitbreiding van agrarische bedrijven alleen onder strenge voorwaarden en maatregelen op basis van de best beschikbare technieken (BBT) mogelijk. Hieruit volgt bijna automatisch dat de negatieve effecten op gezondheid ook zeer beperkt zijn, dit alternatief scoort daarom neutraal ten opzichte van de referentiesituatie. Bij de variant maximaal inzetten op wonen en gezondheid worden ten opzichte van het uitvoerbaar alternatief meer (mantel)zorgwoningen toegevoegd in het gebied. Dit is op zich al een positief effect op de gezondheid, aangezien de kwaliteit van de mantelzorg toeneemt en hulpbehoevenden langer zelfstandig kunnen wonen. Aangezien er wordt ingezet op optimalisatie van gezondheid, is er aandacht voor de situering ten opzichte van geluid- en geurbronnen. Al met al is dit, ondanks een toename van woningen waarbij enkele toch (hoog)geluidbelast zullen zijn, sprake van een licht positief effect op gezondheid, mits in het Chw bestemmingsplan goede randvoorwaarden aan de locatie van de nieuwe woningen worden gesteld.

7.2.4 Overige aspecten

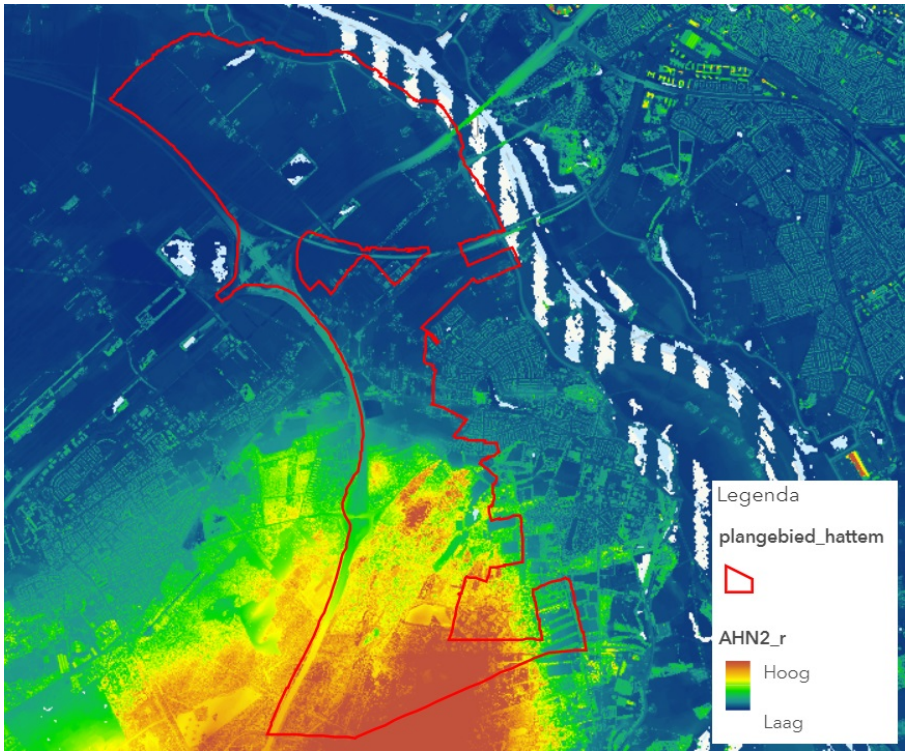
7.2.4.1 Bodem

De bodem binnen het plangebied varieert van kleigronden in de lage delen tot hoge zandgronden, in figuur 7.10 zijn de specifieke bodemtypen weergegeven. Ter plaatse van de hoge zandgronden is sprake een lagere grondwaterstand. In de laaggelegen delen van het plangebied zijn de grondwaterstanden hoog ten opzichte van het maaiveld. Het plangebied kent significante hoogteverschillen.

figuur 7.11: uitsnede bodemkaart Nederland

Op de hoogtekaart van Nederland is het hoogteverschil weergegeven (figuur 7.11), de hoog gelegen zandgronden in het zuidwestelijk deel van het plangebied kennen een hoogte van circa NAP +32,25 m. De laaggelegen rivierbedding kent een hoogte van circa NAP+ 0,06 m.

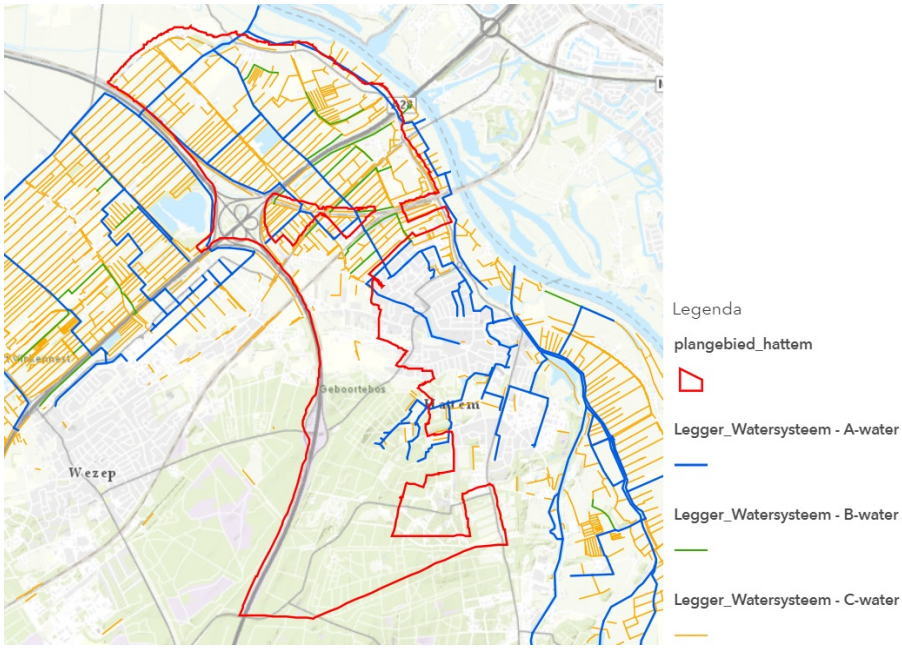

figuur 7.11: uitsnede Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN2)

Hoewel het Chw bestemmingsplan ontwikkelingsmogelijkheden biedt, is het plan als het gaat om het agrarisch grondgebruik consoliderend van aard. Het Chw bestemmingsplan heeft volgens het planMER geen relevante gevolgen voor de bodem.
Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloeistofdichte vloeren en dergelijke, om bodemverontreiniging te voorkomen. Dit geldt ook voor alle alternatieven.

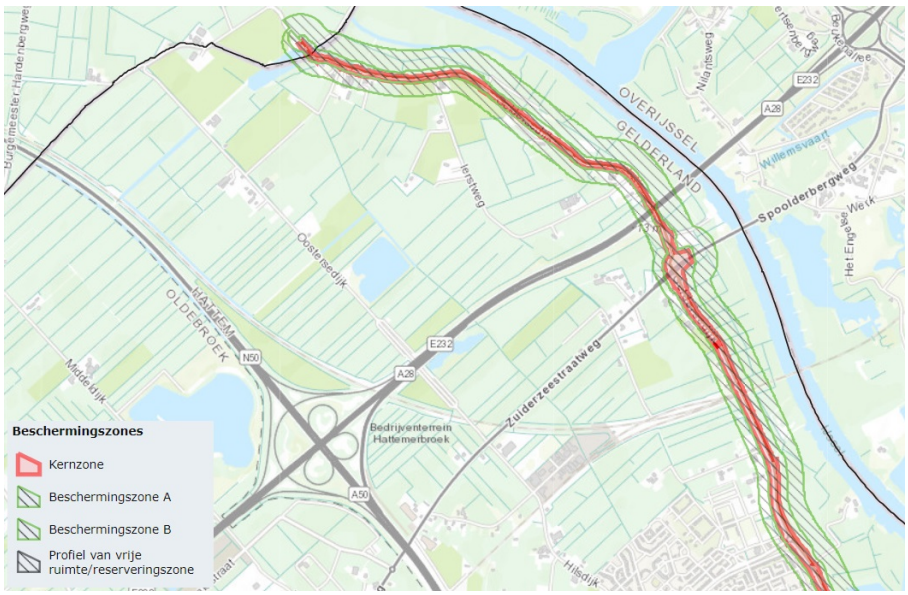
7.2.4.2 Water

Op de Legger watersysteem van het waterschap Vallei en Veluwe is het oppervlaktewater weergegeven waarop de Keur van toepassing is (figuur 7.12). Op de leggerkaart is duidelijk zichtbaar dat de hoge zandgronden ten zuidwesten van het plangebied geen oppervlaktewater bevatten.
De laaggelegen delen en zeker het noordelijke 'agrarische' deel, kent een netwerk van verschillende typen watergangen voor de aan- en afvoer van water. Ten westen van de kern Hattem zijn de A-wateren aangemerkt als Wateren met Hoogst ecologisch niveau (HEN) en Specifieke ecologische doelstelling (SED).

figuur 7.12: Legger watergangen, bron: waterschap Vallei en Veluwe

In het noordelijk deel wordt het plangebied begrenst door de primaire kering Geldersedijk (figuur 7.13). Deze primaire kering beschermt het plangebied tegen hoge waterstanden op de IJssel. De primaire kering heeft een aantal beschermingszones waarbinnen restricties gelden voor ruimtelijke ontwikkelingen.

figuur 7.13 Legger keringen waterschap Vallei en Veluwe, ligging IJsseldijk

De effecten op waterveiligheid en waterkwantiteit worden in het planMER voor zowel het planvoornemen als voor alle alternatieven uitgesloten. Het planvoornemen en het alternatief maximale planmogelijkheden scoren licht negatief ten aanzien van waterkwaliteit, aangezien een mogelijke toename van de veestapel resulteert in een zwaardere belasting van het oppervlaktewater met vermestende stoffen (N en P) via af- en uitspoeling.

7.2.4.3 Verkeer en vervoer

In het plangebied lopen verschillende belangrijke en drukke verkeersaders, waaronder de rijkswege A28 en A50 en de spoorlijn. Deze wegen hebben invloed op de leefomgevingskwaliteit in het gebied. In geval van congestie, is er ook sprake van sluipverkeer. Er zijn geen andere knelpunten bekend binnen het plangebied. Er zijn verschillende wandel- en fietsroutes aanwezig. Ook ten aanzien van verkeersveiligheid zijn geen knelpunten bekend.

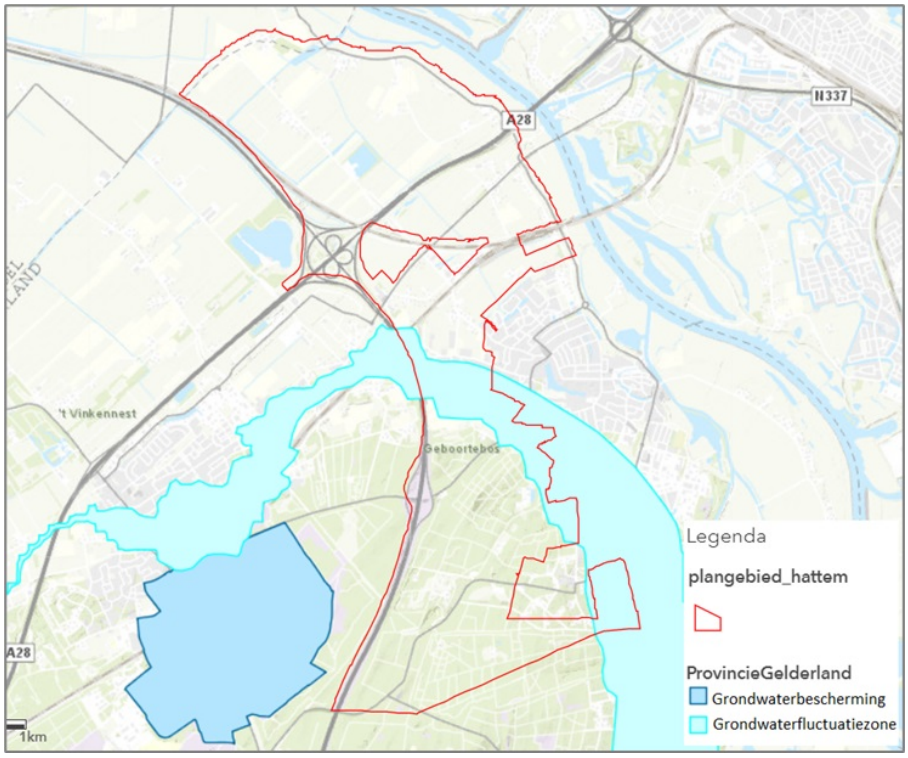
De ontwikkelingsmogelijkheden binnen het planvoornemen, waaronder de initiatieven en de agrarische ontwikkelmogelijkheden, kunnen leiden tot een toename van het aantal verkeersbewegingen. Daarbij gaat het niet alleen om de verkeersgeneratie als gevolg van de nieuwe woningen maar ook om de eventuele uitbreiding van (agrarische) bedrijfsactiviteiten. Op grond van de verwachte oriëntatie van het verkeer is deze verkeersgeneratie verdeeld over het wegennet. Hieruit volgt dat op geen enkele weg sprake zal zijn van een verkeerstoename groter of gelijk aan 25% op de wegen door de initiatieven. De wegen hebben nog voldoende capaciteit. De ontwikkelingsmogelijkheden die het Chw bestemmingsplan biedt, leiden daarmee naar verwachting niet tot knelpunten in de verkeersafwikkeling op de ontsluitende wegen en geven geen verslechtering op het gebied van verkeersveiligheid. Het effect is neutraal (0). De verschillen met de alternatieven zijn zo klein, dat voor alle alternatieven eenzelfde beoordeling geldt.

7.2.4.4 Klimaat en energie

Er is geen wettelijk kader voor ruimtelijke plannen op het gebied van energie en klimaat. Er zijn echter wel nationale, regionale en lokale doelstellingen waarbij aan de doelbijdrage kan worden getoetst.
Klimaatadaptatie heeft betrekking op klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de openbare ruimte. Klimaatverandering kan leiden tot schade en slachtoffers, bijvoorbeeld als gevolg van overstromingen en wateroverlast door extreme buien, hittestress, droogte en andere weersomstandigheden (bijvoorbeeld harde wind, toename blikseminslag).

Wateroverlast

De toename van verhard oppervlak is binnen het planvoornemen en alternatieven beperkt en kan steeds binnen het eigen kavel worden gecompenseerd. Met het realiseren van het planvoornemen zal geen effect optreden op de grondwaterstand. Vanwege de verandering van het klimaat wordt in de toekomst (grond)wateroverlast voorspeld in grondwaterfluctuatiezone (figuur 7.14). In deze zone worden de meeste initiatieven voorgesteld. Bij de realisatie van bebouwing zal rekening moeten worden gehouden met een hogere grondwaterstand in de toekomst.
De Provincie Gelderland heeft in samenwerking met de betreffende waterschappen een notitie opgesteld waarin maatregelen zijn beschreven om nieuwe ruimtelijke ontwikkeling te beschermen tegen de verwachte hoge grondwaterstand.

figuur 7.14 - Grondwaterfluctuatiezone en grondwaterbeschermingszone, (bron: Omgevingsverordening Gelderland)

Energietransitie

De energietransitie vraagt om ruimte. Het is daarom belangrijk om te onderzoeken wat de (toekomstige) energiebehoefte van het plangebied is, welke mogelijkheden voor energiebesparing er zijn, welke energiebronnen kunnen worden ingezet, wat zijn daarvan de mogelijke ruimtelijke effecten en welk doelbereik daarmee gehaald kan worden.
Zoals reeds aangegeven wordt in dit Chw bestemmingsplan nog geen ruimte geboden aan grootschalige ontwikkelingen voor energietransitie, eerst worden de uitkomsten van de RES afgewacht.

Uitstoot kooldioxide

Koolstofdioxide (CO_2) wordt uitgestoten bij de verbranding van fossiele brandstoffen of ontstaat uit methaan. Aangezien er geen industrie in het plangebied aanwezig is, zijn verwarming, verkeer en de agrarische sector (met name rundvee en mestopslag) de voornaamste bronnen van CO_2 uitstoot. Planten nemen CO_2 op.
Het Chw bestemmingsplan buitengebied is een behoudend plan, wat betekent dat er geen nieuw beleid en geen grote nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt. Nieuwe bronnen van CO_2 uitstoot komen volgens het planMER niet voor, maar er is ook geen sprake van CO_2 reductie. Om die reden is het niet zinvol CO_2-aspecten te onderzoeken in het kader van dit plan. Zodra de RES gereed is of bij nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen, zal dit thema wel op de agenda staan.

7.2.5 Conclusies vanuit het planMER

In tabel 7.7 is de beoordeling van de relevante milieuaspecten van het planvoornemen en de onderzochten alternatieven en variant weergegeven. Uit het planMER blijkt dat met name **uitbreiding of nieuwvestiging van agrarische bedrijven** vanuit de huidige stikstofregelgeving niet zonder meer mogelijk is, dit is wellicht alleen mogelijk via maatwerk.

Tabel 7.7 - Beoordeling milieueffecten

Milieu-aspect	Beoordelingscriteria/ beschrijving effecten	Planvoornemen	Max. plan mogelijkheden	Uitvoerbaar alternatief *	Max. wonen en gezondheid
Natuur	Beschermde gebieden – verzuring	-	-	0	0
	Beschermde gebieden – externe effecten op soorten	-/0	-/0	-/0	-/0
	Beschermde gebieden – overig	0	0	0	0
	Beschermde soorten	0	0	0	0
LCA	Landschappelijke kwaliteit	-/0	-/0	-/0	-/0
	Cultuurhistorische waarden	0	0	0	0
	Archeologische waarden	0	0	0	0
Geur	Kans op toename geurhinder	-/0	-/0	-/0	-/0
Luchtkwaliteit	Wegen en veehouderijen	0	-/0	0	0
Externe veiligheid	Risico's PR en GR	0	0	0	-/0
Geluid	Geluidbelasting (contouren)	0	0	0	0
	Aantal geluidbelaste woningen	-	-	-	-/0
Gezondheid	Effecten	-/0	-/0	0	0/+
Bodem	Bodemkwaliteit	0	0	0	0
	Grondwater	0	0	0	0
Water	Oppervlaktewater – kwaliteit	-/0	-/0	0	0
	Oppervlaktewater – kwantiteit	0	0	0	0
	Watersysteem	0	0	0	0
Verkeer	Bereikbaarheid	0	0	0	0
	Veiligheid	0	0	0	0
Klimaat	Klimaat adaptatie	0	0	0	0
	Energie	0	0	0	0

Uit de onderzoeken blijkt verder dat het plangebied en de directe omgeving **hoge natuurwaarden** kent, die door het planvoornemen en de alternatieven niet worden belast, zolang de stikstofemissies niet toenemen.

Het plangebied betreft een **hoog geluidbelast gebied**, dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden over wat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is voor nieuwe woningen. Het planvoornemen en de alternatieven hebben géén invloed op de geluidbelasting in en om het gebied, maar door het mogelijk maken van nieuwe woningen kunnen wel extra geluidbelaste woningen worden toegevoegd.
In de zones langs wegen en spoorwegen kan worden overwogen om

- geen woningen mogelijk te maken,
- hogere grenswaarden vast te stellen of
- zelfs woningen toe te staan in het gebied boven de maximaal te verlenen voorkeursgrenswaarde met toepassing van dove gevels of door toepassing van de Interimwet Stad- en milieubenadering.

De belangrijkste effecten van het planvoornemen zijn stikstofdepositie, landschappelijke effecten en gezondheid. Het planvoornemen en de maximale planontwikkeling blijken vanuit de stikstofregelgeving niet mogelijk. Dit leidt automatisch tot de conclusie dat het uitvoerbaar alternatief het voorkeursalternatief is. Ten aanzien van de initiatieven betekent dit dat nieuwvestiging en uitbreiding van agrarische bedrijven niet rechtstreeks mogelijk is.

De variant maximaal inzetten op zorg en gezondheid kan hier prima mee worden gecombineerd, zolang per te beoordelen initiatief de effecten op gezondheid worden afgewogen. Hierbij is de afstand tussen (nieuwe) woningen en bestaande bedrijvigheid vanuit geur en geluid van belang, de afstand tot geluidzones van infrastructuur en tot buisleidingen en wegen met vervoer van gevaarlijke stoffen ingeval van (mantel)zorgwoningen. Ook de landschappelijke en groene inpassing zijn een aandachtspunt.

7.3 Oplegnotitie PlanMER Buitengebied Hattem

7.3.1 Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

Op 3 december 2021 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie) haar 'Toetsingsadvies over het milieueffectrapport' uitgebracht. Hierin wordt aangegeven dat de Commissie van oordeel is dat het MER en de bijlagen bij de toelichting op het plan tezamen de essentiële informatie bevatten om een besluit te kunnen nemen over het Chw bestemmingsplan waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. Dit betekent dus dat de Commissie een positief toetsingsadvies heeft gegeven en dat het MER geschikt is bevonden om te worden gebruikt voor de besluitvorming. Aanpassing of een aanvulling zijn niet nodig. Het toetsingsadvies is als bijlage 10 in de toelichting van het Chw bestemmingsplan opgenomen.

In het vervolg van haar advies geeft de Commissie aanbevelingen, waarmee zij “een bijdrage (wil) leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen hebben geen betrekking op essentiële informatie voor de besluitvorming.” Deze aanbevelingen hebben betrekking op:

- Informatie over stikstofdepositie: op basis van (met name) de toelichting op het bestemmingsplan en de bijlagen is voldoende informatie aanwezig om een besluit te nemen over het ‘uitvoerbaar alternatief’ en de variant ‘wonen en gezondheid’ wat betreft het aspect stikstofdepositie. Het MER alleen biedt hiervoor echter onvoldoende informatie.
  Doordat een deel van de informatie in het MER staat en een deel in de bijlagen van het bestemmingsplan is de informatie ook moeilijk toegankelijk. De Commissie beveelt daarom aan bovengenoemde informatie ook op te nemen in het MER.
- De zone van de magnetische veldsterkte (0,4 microtesla) rondom de hoogspanningsleiding is niet in beeld gebracht in het MER. Hierdoor is niet duidelijk of nieuwe initiatieven binnen deze magneetveldzone komen te liggen, over welke lengte deze hoogspanningslijn onder de grond komt te liggen en op welke termijn dat gaat gebeuren. De rijksoverheid adviseert nieuwe woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen buiten deze zone te plaatsen. De Commissie beveelt aan deze informatie toe te voegen.
- De geurcontour van 2 ou_E/m^3 van de varkenshouderij aan de Ierstweg 2 is niet op de kaart weergegeven.

7.3.2 Oplegnotitie PlanMER

Naar aanleiding van de voorgaande aanbevelingen van de Commissie (zie paragraaf 7.3.1) uit het toetsingsadvies is een 'Oplegnotitie planMER Buitengebied Hattem' opgesteld als antwoord op de genoemde punten en daarmee de beschikbare informatie te verhelderen. De oplegnotitie is als bijlage 11 in de toelichting van het Chw bestemmingsplan opgenomen.

Onderzoek stikstofdepositie

Om tot een passende bestemming en regeling in het Chw bestemmingsplan te komen is in het kader van het bestemmingsplan een aanvullend onderzoek uitgevoerd ten behoeve van het bestemmingsplan. Daarbij zijn de

agrarische bedrijven nader in beeld gebracht. Op basis van deze geactualiseerde gegevens is een nieuw stikstofonderzoek uitgevoerd ten behoeve van het Chw bestemmingsplan (zie ook paragraaf 7.4.2).

In de oplegnotitie wordt aangegeven dat uit het aanvullend stikstofonderzoek blijkt dat de depositie-toenames kleiner zijn dan bij de oorspronkelijke berekeningen zoals uitgevoerd voor het MER. De conclusies zoals die staan beschreven in de passende beoordeling en stikstofonderzoek behorende bij het planMER blijven in stand.

De nieuwe gegevens maken inzichtelijk dat intern salderen (in dit geval het vervangen van oude stalsystemen door nieuwe) voor een aantal individuele bedrijven ruimte biedt om het bedrijf uit te breiden, zonder dat de stikstofdepositie op stikstofgevoelige instandhoudingsdoelen binnen Natura 2000-gebieden toeneemt.

Geconcludeerd wordt dat de uitbreidingsmogelijkheden binnen bouwvlakken en mogelijkheden voor vergroting van bouwvlakken blijven, uitgaande van een maximale invulling, grote toenames van stikstofdepositie met zich meebrengen. De resultaten laten zien dat de stikstofdepositie binnen Natura 2000 een belangrijke beperkende factor is voor de mate waarin de ontwikkelingsmogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt daadwerkelijk kunnen worden benut.
Ook uitgaande van BBT kunnen de maximale planologische mogelijkheden niet worden benut zonder dat er sprake is van een depositietoename. Om te komen tot een uitvoerbaar plan binnen de kaders van de Wet natuurbescherming zijn daarom randvoorwaarden en beperkingen nodig in het Chw bestemmingsplan. Dit betekent concreet:

- Geen wijzigingsbevoegdheden opnemen voor vergroting van de bouwvlakken: met maatwerk zullen bepaalde bedrijven kunnen uitbreiden zonder dat sprake is van een toename van stikstofdepositie, maar de uitvoerbaarheid van een generieke wijzigingsbevoegdheid kan niet op voorhand worden aangetoond, en;
- Geen omschakelingsmogelijkheden naar veehouderij opnemen binnen agrarische bestemming: omschakeling leidt in vrijwel alle gevallen tot een toename van emissies en daarmee tot een toename van stikstofdepositie. Met bijvoorbeeld
- externe saldering kan het mogelijk zijn om met maatwerk te komen tot een uitvoerbaar initiatief, maar de uitvoerbaarheid van generieke omschakelingsmogelijkheden kan niet op voorhand worden aangetoond, en;
- Voorwaarden koppelen aan de uitbreiding/wijziging van bestaande veehouderijen binnen de bouwvlakken, zodat toekomstige initiatieven binnen de kaders van het plan niet leiden tot een toename van stikstofdepositie

Bij concrete initiatieven zal daarbij altijd via locatiespecifiek onderzoek aangetoond moeten worden dat voldaan kan worden aan deze voorwaarden om zo tot een uitvoerbaar initiatief in het kader van de Wet natuurbescherming te komen.

Hoogspanningsleiding
Door het plangebied loopt een bovengrondse hoogspanningsleiding van TenneT met een spanning van 150 kV. De magneetveldzone van een hoogspanningslijn bestaat uit het gebied aan weerszijden van een bovengrondse hoogspanningsleiding, waar het magneetveld gemiddeld over een jaar sterker is dan 0,4 microtesla.
In de oplegnotitie wordt aangegeven dat de minimale afstand die geadviseerd wordt tussen de hoogspanningsleiding en een woning de helft van deze breedte is, in dit geval is dat 55 à 80 meter. Dat betekent dat een zone (belemmeringenstrook) van minimaal 27 meter moet worden vrijgehouden van woningen en andere gevoelige functies.

Inmiddels is gebleken dat op de website van de Atlas van de Leefomgeving is aangegeven dat in dit geval uitgegaan moet worden van een afstand van 100 meter. Dit is bevestigd door het Kennisplatform.
In het Chw bestemmingsplan is een strook van 100 meter breedte opgenomen, waarbinnen geen nieuwe gevoelige gebouwen kunnen worden gerealiseerd.

Ten behoeve van de planontwikkeling voor de transformatie van 't Veen is reeds onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de hoogspanningsleiding en de mogelijke gedeeltelijke verkabeling hiervan. Het nieuwe tracé ter hoogte van 't Veen heeft geen effect op het buitengebied; de hoogspanningsleiding wordt in het buitengebied niet aangepast.

In het Chw bestemmingsplan zijn verschillende initiatieven beoordeeld. Een aantal van deze initiatieven hebben een raakvlak met de hoogspanningslijn en de bijbehorende magneetveldzone. Een aantal van deze initiatieven worden in het kader van dit bestemmingsplan inmiddels niet meer gehonoreerd (initiatieven 9 en 11). De ligging van deze initiatieven binnen belemmeringenstrook is hier niet meer relevant.
Initiatief 14 (Vuursteenberg 11) betreft een woning ter plaatse van de voormalige kippenschuur (ten noorden van het perceel), maar deze locatie ligt net buiten de magneetveldzone (zie ook paragraaf 6.2.9).

De toetsing aan de magneetzone is in het afwegingskader opgenomen voor nieuwe initiatieven .

Geurcontour
In het MER (en ook in het geuronderzoek, zie paragraaf 7.4.5.2) is voor de intensieve veehouderij aan de Ierstweg 2 alleen de geurcontour voor 8 ou_E/m^3 opgenomen; de grenswaarde is die in het buitengebied van toepassing is. De grenswaarde van 2 ou_E/m^3 geldt voor toetsing in de bebouwde kom.
Ter volledigheid zijn in de oplegnotitie zowel de 2 als de 8 ou_E/m^3 contour weergegeven in een nieuwe afbeelding. Deze afbeelding is in paragraaf 7.4.5.2 van de toelichting toegevoegd (zie figuur 7.16).

7.4 Sectoraal onderzoek

7.4.1 Geluidhinder

Ten behoeve van het Chw bestemmingsplan en het planMER is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Het betreffende onderzoek is als Bijlage 12 opgenomen in de toelichting van dit Chw bestemmingsplan.

Dit akoestisch onderzoek is in paragraaf 7.2.3.4 uitputtend beschreven. Kortheidshalve wordt daarom voor een beschrijving van het akoestisch onderzoek naar deze paragraaf verwezen.

Voor een aantal initiatieven ligt de geluidbelasting door de zoneringsplichtige geluidbronnen hoger dan de voorkeursgrenswaarde, maar lager dan de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting. Voor deze initiatieven wordt met dit Chw bestemmingsplan de volgende grenswaarden vastgesteld:

Initia-tief	***Adres***	$L_{den,}$ ***spoor***	$L_{den,}$ ***A28***	$L_{den,}$ ***A50***	$L_{den,}$ ***Hilsdijk***	$L_{den,}$ ***Oosterse dijk***	$L_{den,}$ ***Zuiderzee-straatweg***	$L_{den,}$ ***Geldersedijk***
5	Oude Kerkweg ong.			53 dB				
8	Geldersedijk 37	57 dB						

14	Vuursteenberg 11			52 dB				
15	Groeneweg ong.			53 dB				
16	Schipsweg/Hilsdijk	65 dB		49 dB	52 dB			
17	De Wrange 1			53 dB				
18	Scherenenkweg 2	56 dB		50 dB				
19	Scherenenkweg 4			51 dB				
20	Scherenenkweg 4			50 dB				
21	Gapersweg 4	55 dB						
23	Schipsweg ong.		52 dB				52 dB	
28	Iertsweg 5		51 dB					
29	Weerdweg 2	60 dB	52 dB					
32	Zuiderzeestraatweg ong.	59 dB	53 dB					
33	Zuiderzeestraatweg 23	55 dB						
48	Zuiderzeestraatweg 13	55 dB					53 dB	
50	Geldersedijk 59	56 dB	52 dB					
51	Zuiderzeestraatweg 22						50 dB	
52	Oostersedijk 7					51 dB		
56	Geldersedijk 81							49 dB

Cumulatie

In het hiervoor genoemde akoestisch onderzoek, is naast de geluidbelasting door de individuele bronnen, ook de gecumuleerde geluidbelasting door alle geluidbronnen ter hoogte van de geprojecteerde woningen van de 22 initiatieven waaraan medewerking wordt verleend (en waarbij een nieuwe bestemming wonen wordt vastgesteld of een bestaande woonbestemming wordt uitgebreid) berekend. Uit dit onderzoek volgt dat ter hoogte van al deze woningen sprake zal zijn van een relatief geluidluwe zijde op het niveau van de begane grond. Er zal dus in weerwil van de relatief hoge geluidbelasting sprake zijn van een aanvaardbaar akoestisch woon- en leefklimaat.

7.4.2 Passende beoordeling (incl. stikstofdepositie)

In het kader van het planMER en het Chw bestemmingsplan is een passende beoordeling doorlopen. Binnen het plangebied zijn de Natura 2000-gebieden Rijntakken en Veluwe gelegen. Eventuele ecologische effecten zullen zich het sterkst binnen deze gebieden manifesteren en zijn daarmee maatgevend voor ecologische effecten op andere Natura 2000-gebieden, ook als deze qua kwalificerende habitats of soorten afwijken. Een passende beoordeling is met name noodzakelijk vanwege de effecten als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden aan veehouderij. Ook significante negatieve effecten als verstoring en versnippering kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.
De passende beoordeling is uitgevoerd in het kader van het planMER (zie paragraaf 7.2). Deze passende beoordeling is als Bijlage 13 bij de toelichting van dit Chw bestemmingsplan opgenomen.

In de passende beoordeling wordt het volgende geconcludeerd:

- Uit het stikstofonderzoek blijkt dat wanneer op grote schaal gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestaande bestemmingsplan Hattem 2007 biedt aan veehouderijen, significante negatieve effecten niet zijn uit te sluiten. Gezien de aard en omvang van de bedrijven is het in

veel gevallen onmogelijk om de geboden planologische mogelijkheden maximaal te benutten, zonder toename van de ammoniakemissie en daarmee samenhangende depositietoename binnen Natura 2000.

- Realisering van het zonnepark-noord leidt tot het verlies van 26 ha agrarisch grasland dat 's winters functioneert als foerageergebied voor ganzen, zwanen en eenden uit het Natura 2000-gebied Rijntakken. Dit areaalverlies is relatief echter zeer gering en heeft geen significante gevolgen voor het totale voedselaanbod voor deze vogels.
- Realisering van het zonnepark-noord betekent tevens het opheffen van de reguliere bemesting van 26 ha landbouwgrond. Daardoor zal in 25 Natura 2000-gebieden in noord- en oost-Nederland sprake zal zijn van een daling van de stikstofdepositie. Deze blijvende daling is groter dan de tijdelijke stijging van de depositie in de aanlegfase.
- Het beoogde zonnepark-zuid op de voormalige vuilnisbelt zal ten koste gaan van het leefgebied van de boomleeuwerik, een kwalificerende soort voor het Natura 2000-gebied Veluwe. Het verlies van maximaal 1 broedpaar van deze soort wordt als een gering en niet significant effect beoordeeld.
- In de aanlegfase van het zonnepark-zuid zullen de verkeersbewegingen leiden tot een tijdelijke extra depositie op de reeds overbelaste habitats en leefgebieden van het Natura 2000-gebied Veluwe. Vanwege het ontbreken van bestaand agrarisch gebruik ter plaatse is er geen saldering mogelijk met het opheffen van agrarische bemesting. Bij aanleg in de wintermaanden wanneer sprake is van een neerslagoverschot en weinig tot geen groei van de vegetatie kan dit effect grotendeels worden gemitigeerd, doordat de extra stikstofdepositie grotendeels uitspoelt. Dit effect kan geheel tot nul worden gereduceerd wanneer bij de aanleg volledig gebruik wordt gemaakt van elektrisch materieel en vervoer. Met het stellen van een dergelijke voorwaarde aan de uitvoering kunnen negatieve effecten van het zonnepark-zuid op Natura 2000 geheel worden uitgesloten.
- Een tijdelijke verstoring gedurende de aanlegfase van beide zonneparken door extra verkeersbewegingen is onvermijdelijk maar wordt daarom als een zeer gering, niet significant effect beoordeeld. In de exploitatiefase van deze zonneparken is er slechts sprake van regulier beheer en onderhoud en is de verstoring door beweging, licht en geluid verwaarloosbaar klein.
- Realisering van kleine windturbines heeft mogelijk negatieve effecten qua sterfte en verstoring voor vogels en vleermuizen uit de beide omliggende Natura 2000-gebieden. Vanwege het ontbreken van kennis over de omvang van de ecologische effecten van kleine turbines kunnen significante effecten niet op voorhand worden uitgesloten.
- De recreatieve uitbreidingsmogelijkheden die het Chw bestemmingsplan biedt zijn ten opzichte van het bestaande recreatieve gebruik van de Natura 2000-gebieden zeer gering van omvang. Significante verstoringseffecten als gevoel van deze planologische mogelijkheden kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Maatregelen

Om te komen tot een uitvoerbaar alternatief plan binnen de kaders van de Wet natuurbescherming dienen, op grond van de uitkomsten van de passende beoordeling, randvoorwaarden en beperkingen te worden opgenomen in het Chw-bestemmingsplan. Dit betekent concreet:

- *Geen wijzigingsbevoegdheden voor vergroting bouwvlakken:*
  met maatwerk zullen bepaalde bedrijven kunnen uitbreiden zonder dat sprake is van een toename van stikstofdepositie, maar de uitvoerbaarheid van een generieke wijzigingsbevoegdheid kan niet op voorhand worden aangetoond, en;

- *Geen omschakelingsmogelijkheden naar veehouderij binnen agrarische bestemming:*
  omschakeling leidt in vrijwel alle gevallen tot een toename van emissies en daarmee tot een toename van stikstofdepositie. Met bijvoorbeeld externe saldering kan het mogelijk zijn om met maatwerk te komen tot een uitvoerbaar initiatief. De uitvoerbaarheid van generieke omschakelingsmogelijkheden kan echter niet op voorhand worden aangetoond, en;
- *Voorwaarden koppelen aan de uitbreiding/wijziging van bestaande veehouderijen binnen de bouwvlakken zodat toekomstige initiatieven binnen de kaders van het plan niet leiden tot een toename van stikstofdepositie.*

  De laatste jaren zijn er (mede als gevolg van de strikte jurisprudentie) in een groot aantal bestemmingsplannen voor buitengebieden dergelijke regelingen opgenomen. Op basis van recente jurisprudentie is een stikstofbepaling in de regels voor agrarische bedrijven opgenomen.

7.4.2.1 Aanvullend stikstofonderzoek agrarische bedrijven

Voor het onderzoek stikstofdepositie behorende bij het planMER is gebruikgemaakt van CBS-gegevens, vergunningen en meldingen, gegevens afkomstig uit I-GO (Informatievoorziening Gezamenlijke Omgevingsdiensten) en deels (verouderde) controlegegevens afkomstig van de gemeente Hattem. Uit de inventarisatie van de beschikbare gegevens bleek dat lang niet voor alle bedrijven actuele informatie beschikbaar is over de omvang van de veestapel en de daarmee samenhangende emissies.

Om op het schaalniveau van het hele plangebied conclusies te kunnen trekken over de potentiële gevolgen van het voorliggende CHW bestemmingsplan voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, is het niet noodzakelijk om per bedrijf een goed actueel overzicht te hebben van de situatie ter plaatse. Echter, om te komen tot een passende bestemming en regeling in het CHW bestemmingsplan is dat wel gewenst. Om deze reden is na afronding van het planMER en de passende beoordeling een inventarisatieronde gehouden bij alle agrarische bedrijven en voormalig agrarische bedrijven.
Hierbij is geïnventariseerd:

- welke veehouderijen daadwerkelijk, legaal (dus met vergunning) aanwezig zijn;
- hoeveel stallen/gebouwen en dierplaatsen aanwezig zijn per bedrijf;
- welke huisvestingssystemen worden toegepast;
- welke bedrijven beschikken over een Wnb vergunning;
- gewenste bestemming.

Op basis van de informatie uit de inventarisatieronde zijn de referentiesituatie en de verschillende scenario's uit het onderzoek opnieuw doorgerekend. De resultaten van deze berekeningen zijn weergegeven in de memo die als bijlage 14 is opgenomen in de toelichting van dit Chw bestemmingsplan.

Uit het aanvullend stikstofonderzoek blijkt dat de conclusies zoals staan beschreven in de passende beoordeling en stikstofonderzoek behorende bij het planMER in stand blijven. Om te komen tot een uitvoerbaar plan binnen de kaders van de Wet natuurbescherming dienen, op grond van de uitkomsten van dit stikstofonderzoek en eerder opgestelde passende beoordeling, randvoorwaarden en beperkingen te worden opgenomen in het Chw bestemmingsplan.
Bij concrete initiatieven zal daarbij altijd via locatiespecifiek onderzoek aangetoond moeten worden dat voldaan kan worden aan deze voorwaarden om zo tot een uitvoerbaar initiatief in het kader van de Wet natuurbescherming te komen.

Tot slot wordt opgemerkt dat de stikstofberekeningen zijn uitgevoerd met AERIUS Calculator versie 2020. Na afronding van het onderzoek is AERIUS Calculator versie 2021 beschikbaar gekomen. Deze versie heeft voor de berekeningen van de stikstofdepositie door veehouderijen geen consequenties. Belangrijkste aanpassing in het rekenmodel betrof het vervallen van het afstandscriterium voor de effecten door wegverkeer.
Op heel korte termijn wordt er weer een nieuwe versie van Aerius Calculator vrijgegeven. In de vaststellingsfase zal het onderzoek stikstofdepositie daarom worden geactualiseerd. Deze actualisatie kan van invloed zijn op de per Natura 2000-gebied maximaal berekende depositietoenames, maar zal geen gevolgen hebben voor de conclusies van de passende beoordeling en de wijze waarop daarmee in de planregels wordt omgegaan.

7.4.2.2 Aanvullend stikstofonderzoek Oostersedijk 10 (initiatief 10)
Ten behoeve van het initiatief op de Oostersedijk 10 (initiatief 10, zie ook paragraaf 6.2.7) is door initiatiefnemer een stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd met behulp van de AERIUS calculator. De rapportage is als bijlage 15 opgenomen in de toelichting van dit bestemmingsplan.

Uit de rapportage blijkt dat het toekomstig gebruik geen depositiewaarden genereert hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden. Ook buiten een straal van 4,9 km rondom het wegverkeer vindt geen depositie hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura-2000 gebieden plaats. Het toekomstig gebruik vormt daarmee met betrekking tot het aspect stikstof geen bedreiging voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden. Geconcludeerd wordt dat voor wat betreft stikstofdepositie voor het betreffende initiatief geen vergunning Wet natuurbescherming benodigd is voor het onderdeel gebiedsbescherming.

De berekening voor het voorliggende initiatief is uitgevoerd met AERIUS Calculator versie 2020. Op heel korte termijn wordt er weer een nieuwe versie van Aerius Calculator vrijgegeven. In de vaststellingsfase zal initiatiefnemer worden verzocht het onderzoek stikstofdepositie te actualiseren.

7.4.3 Stikstofdepositie wooninitiatieven
In het buitengebied van de gemeente Hattem zijn verschillende initiatieven ingediend voor nieuwe functies, waaronder meerdere nieuwe woningen (zie paragraaf 6.2). Een van de thema's waaraan deze initiatieven getoetst moeten worden betreft de gevolgen voor de stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden (Veluwe en Rijntakken).

In het kader van het voorliggende CHW bestemmingsplan zijn al deze initiatieven in samenhang onderzocht zodat het cumulatieve stikstofeffect van alle initiatieven die het CHW bestemmingsplan mogelijk maakt zichtbaar wordt gemaakt. Met het programma AERIUS Calculator is een berekening uitgevoerd om de gevolgen van het bestemmingsplan voor de veranderingen in stikstofdepositie binnen Natura 2000 in beeld te brengen en te toetsen of de eventuele toename past binnen de eisen die gelden op grond van de Wet natuurbescherming. De betreffende rapportage is als bijlage 16 opgenomen in de toelichting van dit Chw bestemmingsplan.

Ten aanzien van de *aanlegfase* wordt aangegeven dat bij de vaststelling van het Chw bestemmingsplan nog onbekend is nog onbekend op welke wijze en met welk materieel de afzonderlijke initiatieven gerealiseerd zullen worden. Op basis van verschillende recente woningbouwprojecten elders is daarom een gemiddelde emissie per gebouwde woning bepaald. Daarbij wordt aangegeven dat hier naar alle waarschijnlijkheid sprake is

van een overschatting omdat bij de realisatie van de Hattemse wooninitiatieven slopen en heien niet of beperkt aan de orde is.

Voor de *gebruiksfase* wordt ervan uitgegaan dat de woningen gasloos zijn er dus geen sprake is van emissie. Wat betreft de stikstofdepositie zijn daarom alleen de verkeersbewegingen relevant. Op dit moment is nog niet duidelijk is hoe de uiteindelijke woningen eruit zullen zien. Daarom wordt voor het bepalen van de verkeersgeneratie uitgegaan van een worst-case scenario, waarbij aangenomen wordt dat alle woningen vrijstaande zijn uit het dure segment.

In de rapportage wordt aangegeven dat uit de AERIUS-berekening blijkt dat in de *gecombineerde aanleg- en gebruiksfase* van alle initiatieven in 2023 (worst case) gezamenlijk (cumulatief). nergens sprake zal zijn van een depositietoename binnen Natura 2000-gebied. Een uitzondering wordt gevormd door een locatie langs de IJsseldijk. Hier is sprake van een maximale depositie van 0,13 mol/ha/jr op 0,11 hectare van *Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied*. Dit wordt veroorzaakt door een tweetal initiatieven Geldersedijk 99 (initiatief 26) en Geldersedijk 107 (initiatief 27) terwijl deze locatie op te grote afstand ligt van de saldogevende (agrarische) bronnen in de referentiesituatie.
De ecologische effecten van deze depositietoename zijn nader ecologisch worden beoordeeld in een 'voortoets stikstofdepositie Geldersedijk'. Deze voortoets is als bijlage 3 opgenomen in de rapportage (zie bijlage 16). In deze voortoets wordt onderbouwd dat de berekende extra depositie van maximaal 0,13 mol/ha/jr met zekerheid niet zal leiden tot effecten op Natura 2000.

Tot slot wordt opgemerkt dat de voorliggende stikstofberekening een momentopname is en slechts het cumulatieve effect beschrijft van alle onderzochte initiatieven. Daarbij zijn de berekeningen gedaan op basis van meerdere worst-case aannames.
In de praktijk kunnen/zullen de emissies en deposities naar verwachting lager uitvallen, op grond van de volgende factoren:

- berekening opheffen agrarische verkeersbewegingen (ploegen, mesten spuiten, maaien etc) die komen te vervallen;
- schonere auto's in de definitieve gebruiksfase dan waarmee is gerekend (2023);
- de veel geleidelijke realisering van alle projecten over meerdere jaren, in plaats van de worst-case aanname dat alle projecten in 2023 worden gerealiseerd en in gebruik genomen.

7.4.4 Quickscans flora en fauna m.b.t. initiatieven

7.4.4.1 Beleid en normstelling

In Nederland is alle natuurwetgeving ondergebracht onder één wet: de Wet natuurbescherming. Deze beslaat gebiedsbescherming, soortenbescherming en houtopstanden. Voor gebiedsbescherming en soortenbescherming is er onderscheid te maken tussen verschillende onderdelen.

Gebiedsbescherming & bescherming van houtopstanden

- *Natura 2000-gebieden*
  Dit zijn Europees beschermde gebieden vanwege bijzondere natuurwaarden. Voor deze waarden gelden instandhoudingsdoelen. Het is niet toegestaan zonder vergunning projecten te realiseren of anderszins te

handelen op een wijze die de gestelde instandhoudingsdoelen in het geding brengt.

- *Natuurnetwerk Nederland*
  De regels omtrent NNN-gebieden zijn door het Rijk en de provincies met elkaar afgesproken. De afspraken zijn vastgelegd in het 'Besluit algemene regels ruimtelijke ordening' en zijn uitgewerkt in de provinciale verordeningen. Het beleid is gericht op het behoud en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied.
- *Houtopstanden*
  Om houtopstanden te beschermen is in de Wet natuurbescherming geregeld dat een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte beslaat van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen, bescherming geniet.

Soortenbescherming

- *Zorgplicht*
  De zorgplicht is opgenomen in de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- *Vogelrichtlijnsoorten artikel 3.1:*
  Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben. Het is verboden vogels te storen, tenzij deze niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
- *Habitatrichtlijnsoorten, artikel 3.5*
  Het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren evenals eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als te beschadigen of te vernielen.
  Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
- *Nationaal beschermde soorten*
  Naast de Europese bescherming van soorten zijn er ook specifiek in ons land beschermde planten en dieren.
- *Provinciaal vrijgestelde soorten*
  Vervolgens kan een provincie zelf nog de keuze maken om de soorten op een lijst van vrijstelling te zetten. Dat betekent dat deze soorten specifiek voor die provincie niet als beschermde soorten worden gezien.

7.4.4.2 Onderzoek

Voor een aantal van de initiatieven, zoals beschreven in paragraaf 6.2, is in het kader van het voorliggende Chw bestemmingsplan een quickscan naar flora en fauna uitgevoerd. De betreffende quickscans zijn gezamenlijk als bijlage 17 in de toelichting opgenomen.

Uit de verschillende quickscans blijkt dat voor geen van de initiatieven directe effecten als gevolg van de beoogde ontwikkeling op Natura 2000-gebieden en NNN worden verwacht. Indirect kan stikstofdepositie wel

negatieve effecten hebben. Voor de relevante stikstofdepositie-berekeningen van de verschillende (woon)initiatieven wordt verwezen naar paragraaf 7.4.3. Het onderdeel gebiedsbescherming vormt zodoende naar verwachting geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

Voor de diverse initiatieven is bureau- en veldonderzoek naar beschermde soorten verricht. Uit de quickscans komen de volgende resultaten naar voren.

Tabel 7.8 - Resultaten quickscan (zie bijlage 17*)*

Initia-tief	***Adres***	***te verwachten beschermde soort(groepen)***	***vervolg- onderzoek nodig***
5	Oude Kerkweg (ongen)	- kleine marterachtige (foerageergebied) - algemene broedvogels - huismus (kwetterplaats, zandbaden) - uilen (foerageergebied) - vleermuizen (vliegroutes) - sleedoornpage (volledige habitat) alsmede - spreeuw - huiszwaluw	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan
6	De Wrange naast nr 5	- algemene broedvogels - huismus (kwetterplaats) - vleermuizen (vliegroutes) alsmede - spreeuw	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan
8	Geldersedijk 37	- marterachtige - algemene broedvogels - vleermuizen (foerageergebied, vliegrouten en verblijfplaatsen (gebouw en boombewonende soorten)) - huismus (volledige habitat aanwezig) - gierzwaluw - uilen - roofvogels alsmede spreeuw boerenzwaluw (grote aantallen)	ja, met in achtneming van de aangegeven randvoorwaarden

10	Oostersedijk 10	- huismussen - uilen - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroute en foerageergebied) - kleine marterachtige alsmede - spreeuw - huiszwaluw	ja, met in achtneming van de aangegeven randvoorwaarden
14	Vuursteenberg 11	- huismussen - uilen - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroute en foerageergebied) - marterachtige alsmede - spreeuw - spechten: groene specht	ja, met in achtneming van de aangegeven randvoorwaarden
15	Groeneweg 2a	-huismus - algemene broedvogels - kleine marterachtige alsmede - spechten: groene specht	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan
16	Schipsweg /Hilsdijk	- algemene broedvogels - vleermuizen - kleine marterachtige - das alsmede - spechten: groene specht	ja, met in achtneming van de aangegeven randvoorwaarden
17	Wrange	- algemene broedvogels - categorie 5 vogels - gierzwaluw - kleine marterachtige - vleermuizen (gebouw- en holtenbewonende soorten, vliegroutes en niet essentieel foerageergebied) alsmede - spechten: groene specht - spreeuwen - huiszwaluw	ja
18, 19&20	Scherenenkweg 4-6	- algemene broedvogels - kleine marterachtige alsmede - spreeuwen - huiszwaluw	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan

22	Zuiderzeestraatweg 34	- kleine marterachtige - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroutes) alsmede - spreeuwen - huiszwaluw - zwarte roodstaart	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan
23	Schipsweg (ongen)	- huismus	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan
27	Geldersedijk 107	- kleine marterachtige - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroutes /verblijfplaatsen) - huismus (volledige habitat) alsmede - spreeuwen - boerenzwaluw - groene specht	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan
28	Ierstweg 5	- kleine marterachtige - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroutes /verblijfplaatsen) - huismus (volledige habitat) - gierzwaluw - uilen alsmede - spreeuwen - boerenzwaluw (zeer grote aantallen) - groene specht	ja
29	Weerdweg 2	- kleine marterachtige - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroutes en verblijfplaatsen) - huismus (volledig habitat aanwezig) - gierzwaluw - buizerd alsmede - spreeuw - huiszwaluw	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan

32	Zuiderzeestraatweg 24	- marterachtigen - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroutes en verblijfplaatsen) - uilen alsmede - spechten	ja, met in achtneming van de aangegeven randvoorwaarden
33	Zuiderzeestraatweg 33	Er worden geen beschermde soorten verwacht. Wel zorgplicht in acht nemen.	nee
37	Molecaten	- vogels zonder jaarrond beschermd nest - cat. 5-soorten - gierzwaluwen - huismussen - vleermuizen - reptielen - marterachtige (klein en groot)	ja
48	Zuiderzeestraatweg 13	- marterachtige: kleine marterachtige en steenmarter - algemene broedvogels - vleermuizen (foerageergebied, vliegrouten en verblijfplaatsen (gebouwbewonende soorten)) - huismus (volledig habitat aanwezig) - gierzwaluw - uilen - rugstreeppad alsmede 2 categorie 5 soorten	ja
51	Zuiderzeestraatweg 22	- marterachtige - algemene broedvogels - vleermuizen (foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen (gebouw en boombewonende soorten) - huismus (volledig habitat aanwezig) - gierzwaluw - uilen alsmede - spreeuw - boerenzwaluw (grote aantallen)	ja

52	Oostersedijk 7	- kleine marterachtige - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroutes en verblijfplaatsen) - huismus (volledig habitat aanwezig) - gierzwaluw alsmede - spreeuw - huiszwaluw - boerenzwaluw	ja
53	Zuiderzeestraatweg 14	- kleine marterachtigen - algemene broedvogels - vleermuizen (vliegroutes en verblijfplaatsen) - huismus (volledig habitat aanwezig) alsmede - spreeuw - boerenzwaluw - groene specht	nee, mits aan aangegeven voorwaarden wordt voldaan

In de quickscans worden per initiatief specifieke aanbevelingen gedaan ten aanzien van de benodigde vervolgonderzoeken, natuurinclusief bouwen en de uit te voeren werkzaamheden. Tot slot worden in de quickscans waar mogelijk nog opties benoemd die een positieve ecologische meerwaarde voor de initiatieven zouden kunnen hebben.

NB: Voor het initiatief 50 aan de Geldersedijk 59 is door de initiatiefnemer geen toestemming verleend om het erf te betreden. Voor de betreffende locatie dient door de initiatiefnemer derhalve een quickscan Nbw te worden aangeleverd om de haalbaarheid van het initiatief aan te kunnen tonen.

7.4.5 Bedrijven en milieuzonering

7.4.5.1 Beleid en Normstelling

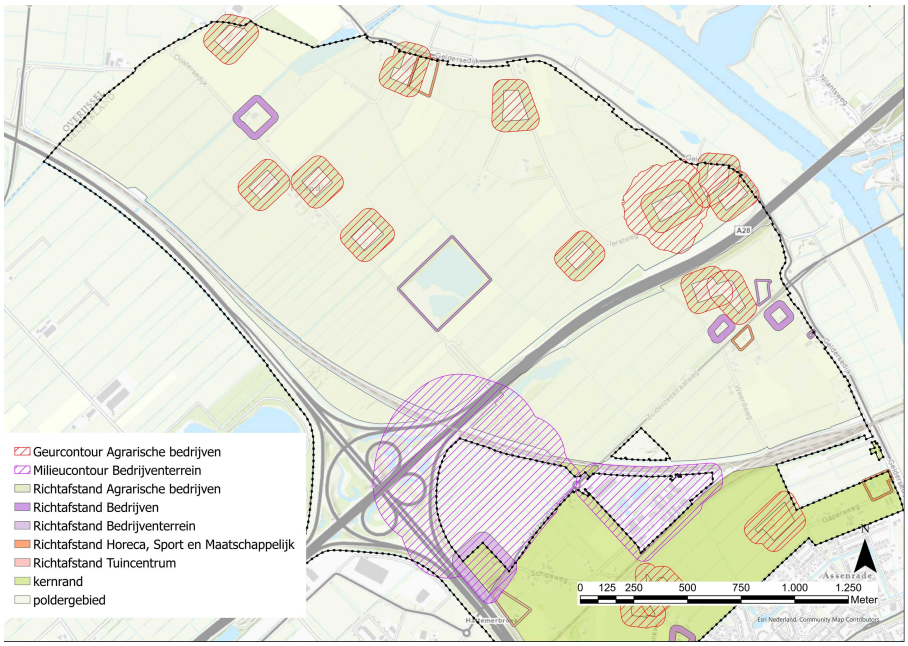
In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het van belang dat bij de aanwezigheid van bedrijven in de omgeving van milieugevoelige functies zoals woningen:

- ter plaatse van de woningen een goed woon- en leefmilieu kan worden gegarandeerd;
- rekening wordt gehouden met de bedrijfsvoering en milieuruimte van de betreffende bedrijven.

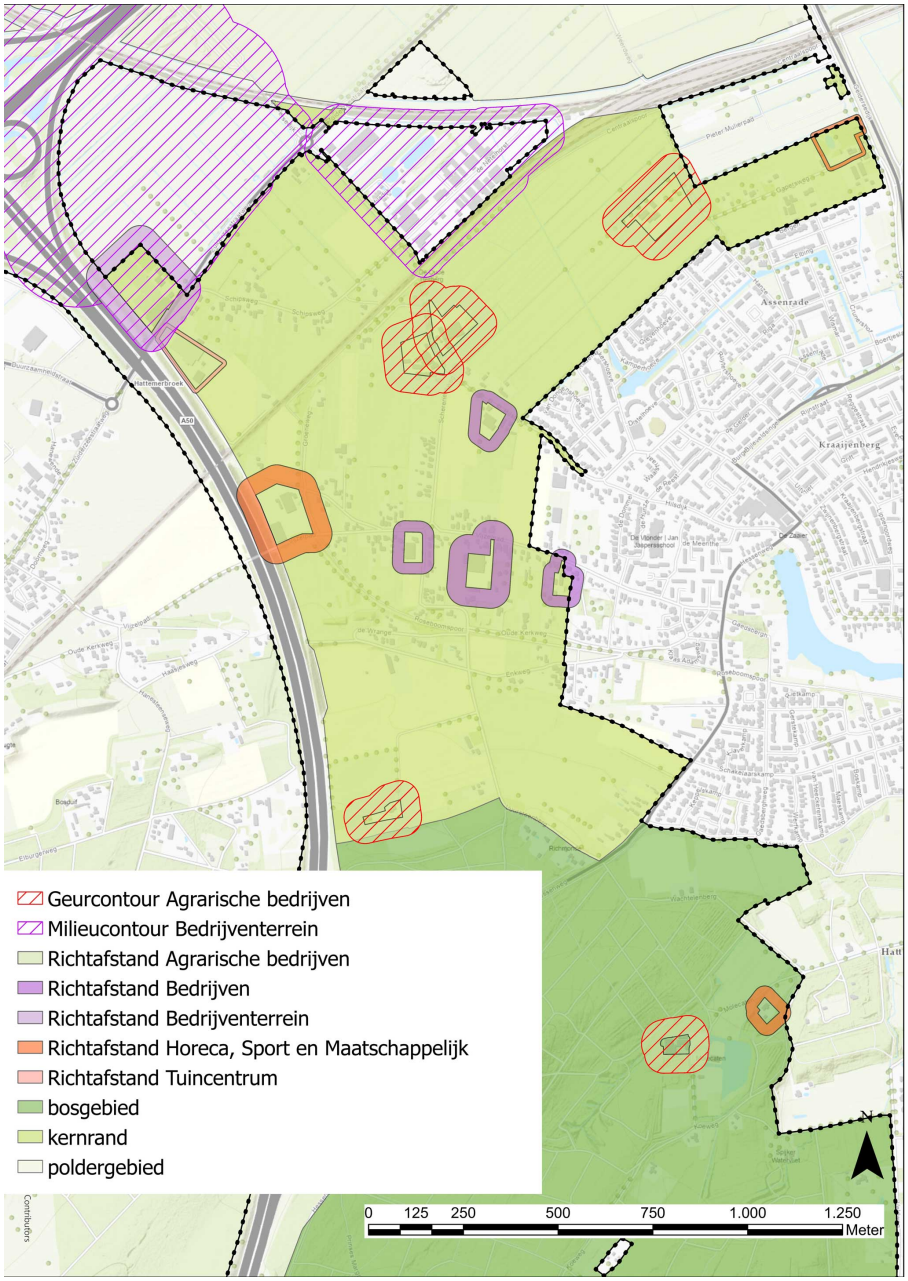
Om in de bestemmingsregeling de belangenafweging tussen bedrijvigheid en nieuwe woningen in voldoende mate mee te nemen, wordt in dit plan gebruikgemaakt van de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (editie 2009). In deze publicatie is een lijst opgenomen waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten zijn gerangschikt naar mate van milieubelasting. Voor elke bedrijfsactiviteit is de maximale richtafstand ten opzichte van milieugevoelige functies aangegeven op grond waarvan de categorie-indeling heeft plaatsgevonden. De richtafstanden gelden ten opzichte van het omgevingstype 'rustige woonwijk'. Milieuzonering beperkt zich tot de milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie: geluid, geur, gevaar en stof.

7.4.5.2 Onderzoek

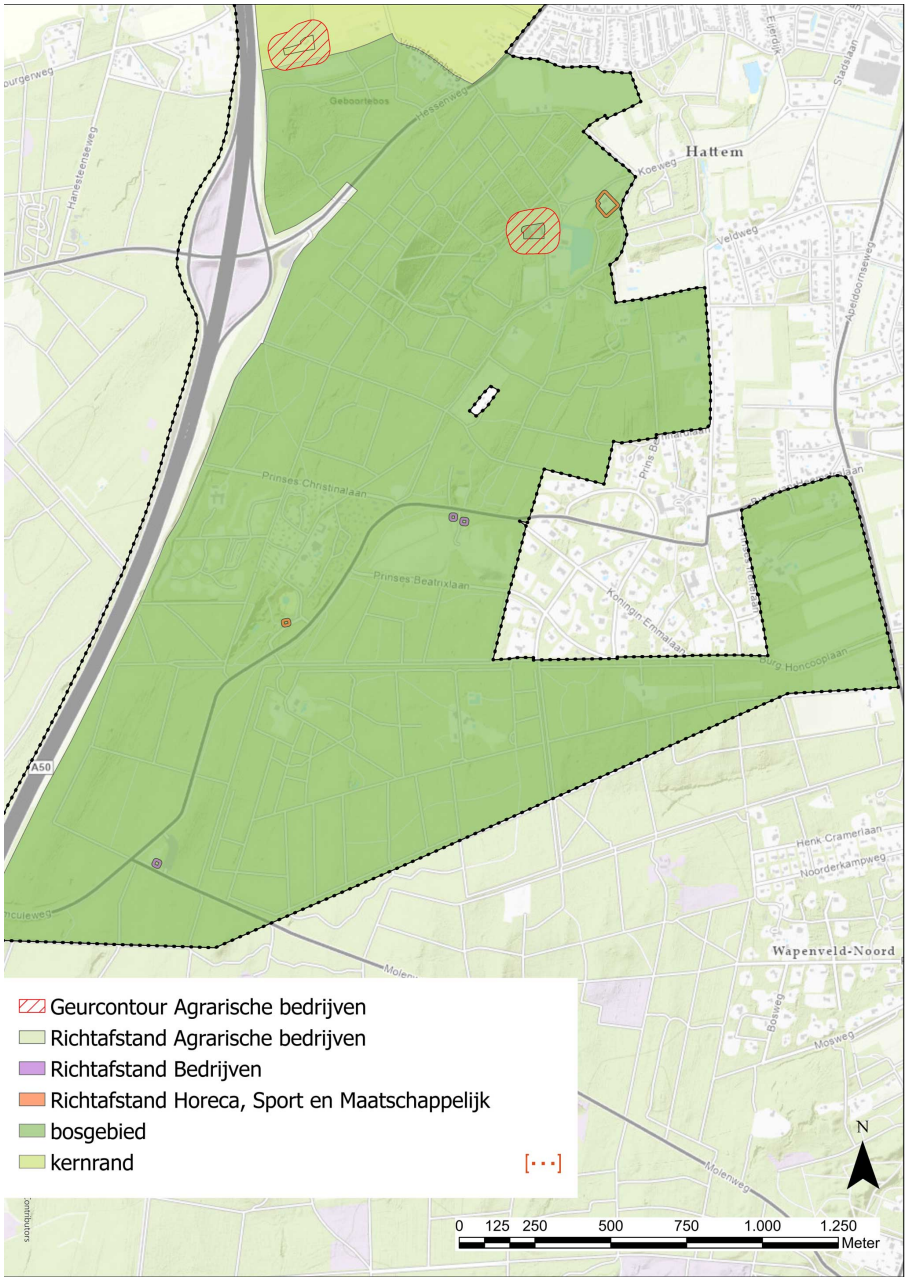
De bestaande (agrarische) bedrijven binnen het plangebied worden op de verbeelding bestemd. Op navolgende afbeeldingen worden deze bedrijven voorzien van een bufferzone. De omvang van de bufferzone is gerelateerd aan de richtafstand op basis van de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering.

figuur 7.15a - Geurcontouren en richtafstanden Poldergebied

figuur 7.15b - Geurcontouren en richtafstanden Kernrand

figuur 7.15c - Geurcontouren en richtafstanden Bosgebied

Voor nieuwe initiatieven, die na het vaststellen van het plan worden ingediend, geldt dat deze worden aangemerkt als bestemmingsplanactiviteit. Bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor deze bestemmingsplanactiviteiten, wordt het Afwegingskader toegepast. In dit Afwegingskader is de mate waarin het initiatief zich verhoudt tot de gebruiksruimte van bedrijfsmatige activiteiten, onderdeel van de afweging of de omgevingsvergunning wordt verleend. Hierbij wordt rekening gehouden met richtafstanden rondom de bedrijvigheid. In het Afwegingskader is hiervoor per deelgebied een kaart opgenomen.

Er zijn verschillende initiatieven genoemd, die elk op een andere locatie in het buitengebied zijn gelegen. Daarom zal er per locatie beoordeeld worden of er sprake is van een rustige woonwijk of een gemend gebied. In beginsel wordt uitgegaan van rustige woonwijk, tenzij de locatie gelegen is binnen de zone van een rijksweg of spoorlijn. Alleen de locaties waar woonbestemmingen beoogd zijn in de nabijheid van een (agrarisch) bedrijf

zullen nader onderzocht worden. Initiatieven waar woonbestemmingen beoogd zijn in de omgeving van agrarisch doeleinden (met landschappelijke waarde) zonder bouwvlak leveren naar verwachting geen knelpunten op, omdat de locaties zich in het buitengebied van Hattem bevinden en agrarische doeleinden daarin passen.

Voor geur, de bepalende richtafstand rondom veehouderijen, is een aparte beoordeling uitgevoerd. Voor de overige aspecten wordt voor akkerbouwbedrijven een richtafstand van 30 meter aangehouden, en voor veehouderijen 50 meter, waarbij geluid maatgevend. Alleen voor geur kunnen de richtafstanden bij veehouderijen groter zijn, maar dit is reeds inzichtelijk gemaakt. Deze belemmering is alleen mogelijk van toepassing voor initiatief 26.

Initiatief 5: Oude Kerkweg (ongenummerd)
Ten noorden van het plangebied ligt een bedrijfsbestemming. Op deze locatie is het bedrijf 'Dispo Medical International B.V.' gelegen. Dit is een bedrijf dat medische verbruiksartikelen levert en produceert aan ziekenhuizen en instellingen. Dit valt volgens de VNG-brochure onder milieucategorie 2. Omdat er in de omgeving voornamelijk sprake is van wonen, kan de omgeving getypeerd worden als rustige woonwijk. De richtafstand van het bedrijf is 30 meter.
In de bestaande situatie liggen aan de overzijde van de Oude Kerkweg, op ongeveer 15 meter van de bedrijfskavel van het hiervoor genoemde bedrijf, al verschillende woningen die de gebruiksruimte voor dit bedrijf beperken. De twee woningen die binnen initiatief 5 zijn geprojecteerd, zullen dus op ten minste 15 meter van het bedrijfsperceel moeten liggen, om geen aanvullende beperking van de bedrijfsvoering tot gevolg te hebben. Op de verbeelding is aan de noordkant van het perceel een aanduiding opgenomen met een bebouwingsvrije zone, binnen dit gebied mogen geen hoofdgebouwen worden gerealiseerd, hiermee wordt voldaan aan de richtafstand.

Initiatief 16: De Netelhorst 1
Op dit moment heeft het perceel de bestemming 'agrarische doeleinden'. Ten noordoosten van het plangebied is een bedrijventerrein gevestigd waar bedrijven tot en met milieucategorie 3.2 mogelijk zijn. De omgeving kan getypeerd worden als gemengd gebied gezien de bedrijvigheid in de omgeving en de ligging aan een spoorlijn. Hierdoor is de richtafstand tussen de bedrijven en nieuwe woningen 50 meter.

Initiatief 24: Zuiderzeestraatweg 15
Initiatiefnemer wil graag het hoofdverblijf met inwoning omzetten naar 2 aparte woonbestemmingen met 2 woonhuizen en verkoop van producten aan huis. Tevens zouden zij een vergunning willen krijgen voor herbouw/vergroting van de schuur. Ten noordoosten bevindt zich op ten minste 60 meter afstand bedrijventerrein Netelhorst waar bedrijven tot en met milieucategorie 3.2 mogelijk zijn. De omgeving kan getypeerd worden als gemengd gebied gezien de bedrijvigheid in de omgeving en de ligging aan een ontsluitingsweg, hierdoor is de richtafstand 50 meter. In de bestaande situatie is er voldoende afstand tussen de woningen en het bedrijventerrein en wordt hiermee aan deze richtafstand voldaan.
Ten noordwesten is Bedrijvenpark H2O geprojecteerd op circa 40 meter afstand. Ter hoogte van de locatie zijn daar maximaal milieucategorie 3.1 bedrijven gevestigd: hiervoor wordt ook aan de richtafstand voldaan. Er zijn op deze locatie geen belemmeringen ten aanzien van bedrijven en milieuzonering.

Initiatief 26: Geldersedijk 99

Initiatiefnemer wil een schapenschuur op het perceel verbouwen en geschikt maken voor sociale plek, namelijk de realisatie van 4 wooneenheden/appartementen voor niet recreatieve bewoning, maar voor begeleid wonen en crisisopvang. Uit de geur- en geluidcontouren van het agrarisch bedrijf en de locatie waar de beoogde wooneenheden komen, moet blijken of de realisatie hiervan mogelijk is of niet. Uitgangspunt is dat een afstand van 50 meter wordt aangehouden, hieraan kan worden voldaan.

Initiatief 33: Zuiderzeestraatweg 23

De woning aan de Zuiderzeestraatweg 23 heeft op dit moment de bestemming bedrijfswoning. Initiatiefnemer zou dit graag laten omzetten naar woonbestemming. In het gebied zijn voornamelijk bedrijven en een ontsluitingsweg gevestigd, waardoor de omgeving getypeerd kan worden als gemengd gebied. Op een afstand van circa 12 meter bevindt zich een tuincentrum. Volgens de VNG-brochure valt dit onder milieucategorie 2 met een richtafstand van 10 meter in gemengd gebied. Hier wordt aan voldaan. Ten noorden van de locatie bevindt zich bedrijventerrein H2O waar milieucategorie 3.1 is toegestaan. Dit heeft een richtafstand van 30 meter in gemengd gebied. Met een afstand van 164 meter wordt hier ruim aan voldaan. Daarnaast bevindt zich tegenover de locatie een bedrijfsbestemming waar bedrijven tot en met milieucategorie 2 zich mogen vestigen. Dit heeft een richtafstand van 10 meter in gemengd gebied. Hier wordt met een afstand van circa 11 meter tussen woongevel en bedrijfsbestemming aan voldaan. Er zijn op deze locatie geen belemmeringen ten aanzien van bedrijven en milieuzonering. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het naastgelegen tuincentrum. De bebouwingsvrije zone waar het hoofdgebouw niet gebouwd mag worden is voorzien van een aanduiding. Bijgebouwen mogen hier wel worden gebouwd.

Geurcontour Ierstweg 2

Voor de intensieve veehouderij aan de Ierstweg 2 wordt in het onderzoek uitgegaan van de geurcontour voor 8 ou_E/m^3 opgenomen; de grenswaarde is die in het buitengebied van toepassing is. De grenswaarde van 2 ou_E/m^3 geldt voor toetsing in de bebouwde kom.

Op verzoek van de Commissie voor de milieueffectrapportage (zie paragraaf 7.3.1) is ter volledigheid in de oplegnotitie (zie paragraaf 7.3.2) zowel de 2 ou_E/m^3 contour (geel) als de 8 ou_E/m^3 contour (oranje) weergegeven in een nieuwe afbeelding, zie navolgende afbeelding 7.16.

figuur 7.16 - Geurcontouren Ierstweg 2 (bron: Oplegnotitie planMER Buitengebied Hattem)

7.5 Stad en milieu

Het buitengebied van Hattem wordt zoals al is beschreven, doorsneden door de snelwegen A50, de provinciale weg N50, de snelweg A28, de spoorlijnen van de Veluwelijn en de Hanzelijn en verschillende lokale ontsluitingswegen. In het akoestisch onderzoek is vastgesteld wat de geluidbelasting door deze zoneringsplichtige bronnen is ter hoogte van de 22 wooninitiatieven waaraan medewerking wordt verleend. Uit onderzoek blijkt dat deze geluidbelasting ter hoogte van 13 wooninitiatieven van de ingediende initiatieven hoger is dan de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting die hoofdstuk VI van de Wet geluidhinder toelaat. Op grond van de Wet geluidhinder geldt voor de geluidbelasting door de snelweg en het onderliggende provinciale en gemeentelijke wegennetwerk een maximaal toelaatbare waarde van 53 dB voor het L_{den}. Voor het railverkeerslawaai geldt een maximaal toelaatbare waarde van 68 dB voor het L_{den}. Ter hoogte van de eerder genoemde 13 wooninitiatieven worden deze maximaal toelaatbare waarden van de geluidbelasting met 1 tot 10 dB overschreden.
Desalniettemin is de gemeente Hattem van mening dat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving binnen het plangebied ruimschoots voldoende is om woonfuncties toe te staan. De gemeente Hattem wil daarom aan de hand van een procedure zoals bedoeld in de Interimwet Stad en Milieubenadering onderzoeken of voor dit deel van het plangebied kan worden afgeweken van de artikelen 76, lid 1 en 83 lid 1 van de Wet geluidhinder.
Op grond van artikel 11, lid 1 van de Interimwet Stad en Milieubenadering, moet de gemeente Gedeputeerde Staten op de hoogte stellen van het voornemen tot toepassen van de Interimwet Stad en Milieubenadering. De provincie heeft hierop geen aanleiding gevonden om de gemeente in de te volgen procedure van advies te voorzien. In het navolgende zal zij ingaan op de inhoudelijke vereisten die aan deze melding worden gesteld in de Interimwet Stad en Milieubenadering.

Bij de uitwerking van de procedure op grond van de Interimwet Stad en Milieubenadering heeft de gemeente Hattem drie fasen doorlopen. In eerste aanleg is onderzocht in hoeverre door het treffen van maatregelen kan worden voorkomen dat invulling gegeven moet worden aan de procedure op grond van de Interimwet Stad en Milieubenadering. Dit nadere onderzoek heeft voor geen van de initiatieven de noodzaak tot het toepassen van deze procedure doen laten vervallen.
Vervolgens is de gemeente nagegaan of er juridische mogelijkheden zijn die de noodzaak tot toepassen van de procedure op grond van de Interimwet Stad en Milieubenadering doen laten vervallen. Daarbij is onderzocht of bijvoorbeeld de aftrek op grond van artikel 100f van de Wet geluidhinder dit effect zou hebben of bijvoorbeeld de mogelijkheid om op grond van de Crisis- en Herstelwet ontheffing te krijgen van wettelijke grenswaarden. Ook deze fase heeft voor geen van de initiatieven de noodzaak voor het toepassen van de procedure laten vervallen.

In de laatste fase is aan de hand van de systematiek van de GezondheidsEffectScreening, die door de GGD is ontwikkeld, het effect van de procedure op grond van de Interimwet Stad en Milieubenadering inzichtelijk gemaakt. Daarbij zijn naast de geluidbelasting, ook de geurbelasting door veehouderijen, de luchtkwaliteit in algemene zin, het risico door vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en door ondergrondse leidingen en de bodemkwaliteit in kaart gebracht. Het resultaat van dit onderzoek was dat de geluidbelasting binnen het plangebied het grootste effect op de gezondheid van de bewoners zal hebben.

Bij het zoeken naar compenserende maatregelen heeft de gemeente zich daarom met name op dit thema gericht. In de planregels en het Afwegingskader worden daarom de volgende compenserende maatregelen geborgd:

1. De woningen waarvoor met toepassing van de Interimwet Stad en Milieubenadering ontheffing van de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting op grond van de Wet geluidhinder wordt verleend, worden op zo groot mogelijke afstand van de maatgevende geluidbron binnen het betreffende kavel geplaatst (deze maatregel wordt geborgd met het Afwegingskader).
2. De woningen waarvoor met toepassing van de Interimwet Stad en Milieubenadering ontheffing van de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting op grond van de Wet geluidhinder wordt verleend, hebben ten minste één relatief stille buitenruimte waar het gecumuleerde geluidniveau uitgedrukt als L_{cum} in dB ten hoogste 53 dB bedraagt.
3. Het binnenniveau van de bedgebieden van de woningen waarvoor met toepassing van de Interimwet Stad en Milieubenadering ontheffing van de maximaal toelaatbare waarde van de geluidbelasting op grond van de Wet geluidhinder wordt verleend, wordt vastgesteld op basis van de gecumuleerde geluidbelasting door alle zoneringsplichtige geluidbronnen, waarbij bovendien de geluidbelasting in de 63 Hz octaafband wordt inbegrepen, voordat deze wordt getoetst aan de wettelijke grenswaarde op grond van het Bouwbesluit 2012.

Met deze compenserende maatregelen wordt naar de mening van de gemeente Hattem voldoende waarborg voor de akoestische kwaliteit binnen en rond de woningen geborgd, zodat op grond van de Interimwet Stad en Milieubenadering ontheffing kan worden verleend van de op grond van deze wet geldende maximaal toelaatbare waarden van de geluidbelasting. Met het Chw bestemmingsplan worden daarom de volgende hogere grenswaarden vastgesteld.

Tabel 7.9 - Hogere grenswaarden

Naam	**Adres**	**$L_{den, A28}$**	**$L_{den, A50}$**	**$L_{den, Zuiderzeestraatweg}$**	**$L_{den, Geldersedijk}$**
Initiatief 5	Oude Kerkweg ong.	54 dB			
Initiatief 6	De Wrange ong.		58 dB		
Initiatief 15	Groeneweg 2a		55 dB		
Initiatief 17	De Wrange 1		55 dB		
Initiatief 23	Schipsweg ong.		56 dB		
Initiatief 32	Zuiderzeestraatweg ong.			59 dB	
Initiatief 33	Zuiderzeestraatweg 23	56 dB		54 dB	
Initiatief 48	Zuiderzeestraatweg 13	55 dB			
Initiatief 50	Geldersedijk 59				55 dB
Initiatief 51	Zuiderzeestraatweg 22	58 dB			
Initiatief 53	Zuiderzeestraatweg 14	58 dB		56 dB	
Initiatief 56	Geldersedijk 81	64 dB			

De onderbouwing voor toepassing van de Interim Stad en Milieubenadering is opgenomen als Bijlage 18.

Hoofdstuk 8 Juridisch systeem

8.1 Inleiding

In de voorafgaande hoofdstukken zijn de planuitgangspunten voor het Chw bestemmingsplan weergegeven. Deze uitgangspunten zijn (juridisch) vertaald naar het Chw bestemmingsplan. In dit hoofdstuk wordt de doorvertaling van de toelichting naar de regels met de verbeelding verwoord.
De Wet ruimtelijke ordening (Wro) bepaalt dat ruimtelijke plannen digitaal en analoog beschikbaar zijn. Dit brengt met zich mee dat bestemmingsplannen digitaal uitwisselbaar en op vergelijkbare wijze gepresenteerd moeten worden. Met het oog hierop stellen de Wro en de onderliggende regelgeving eisen waaraan digitale en analoge plannen moeten voldoen. Zo bevat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP2012) bindende afspraken waarmee, bij het maken van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden. De SVBP kent (onder meer) hoofdgroepen van bestemmingen, een lijst met functie- en bouwaanduidingen, gebiedsaanduidingen en een verplichte opbouw van de planregels en het renvooi.

Dit Chw bestemmingsplan wordt nog onder het regime van de Wro vastgesteld, maar met de pilotstatus op grond van de Crisis- en Herstelwet wordt alvast vooruit gelopen op de Omgevingswet, in het bijzonder het instrument omgevingsplan. Het is een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte in het kader van artikel 7c van het Besluit Uitvoering Crisis- en Herstelwet, de formele naam hiervoor is Chw bestemmingsplan. Door de pilotstatus kan worden afgeweken van de standaarden, waaronder de SVBP 2012. In Hoofdstuk 2 Experiment bestemmingsplan met verbrede reikwijdte van deze toelichting is nader ingegaan op de mogelijkheden om af te wijken.

Er is in dit plan zoveel mogelijk aangesloten op de RO-standaarden 2012, het plan is daarmee goed raadpleegbaar op www.ruimtelijkeplannen.nl. Wel wijkt het op onderdelen daarvan af, omdat alvast vooruitgelopen is op de systematiek van het omgevingsplan. De systematiek van de regels sluit namelijk aan op het Casco omgevingsplan van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De Omgevingswet gaat uit van activiteiten. De indeling in de regels van dit Chw bestemmingsplan gaat daar ook van uit. In dit hoofdstuk wordt de systematiek van het plan nader uitgelegd en onderbouwd.

8.2 Systematiek regels

De juridische regeling bestaat uit 7 hoofdstukken.

- Hoofdstuk 1 bevat de begrippen en wijze van meten.
- In Hoofdstuk 2 staan de ambities en functietoedeling per deelgebied: Poldergebied, Kernrand en Bosgebied.
- Hoofdstuk 3 bevat de regels voor gebruiksactiviteiten die zijn toegestaan binnen het buitengebied. Gebruiksactiviteiten die in ieder geval niet zijn toegestaan staan expliciet benoemd. In dit hoofdstuk zit ook een vergunningplicht voor nieuwe ontwikkelingen in de drie deelgebieden van het Buitengebied.
- In Hoofdstuk 4 staan de regels voor bouwactiviteiten in het buitengebied. In dit hoofdstuk zit ook een vergunningplicht voor nieuwe bouwactiviteiten in de drie deelgebieden van het Buitengebied.
- In Hoofdstuk 5 zijn regels opgenomen voor het uitvoeren van bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden binnen verschillende gebieden in het buitengebied. Deze zijn in beginsel mogelijk, maar hiervoor geldt wel een vergunningplicht en de aanvraag wordt getoetst aan de waarden die worden

beschermd.

- In Hoofdstuk 6 zijn de hogere waarden opgenomen die worden vastgesteld voor bestaande en nieuwe woningen. Het gaat hier om (spoor)wegverkeerslawaai.
- De overgangs- en slotregels zijn opgenomen in Hoofdstuk 7.

In paragraaf 8.4 wordt per hoofdstuk beschreven wat er in is opgenomen. Deze hoofdstukindeling wijkt af van de SVBP2012 en lijkt op de indeling die de VNG heeft gemaakt voor het toekomstige instrument omgevingsplan, het Casco omgevingsplan. Ook daarin wordt onderscheid gemaakt in verschillende activiteiten. Met het Chw bestemmingsplan wordt dus al voorgesorteerd op het toekomstige omgevingsplan Hattem.

8.3 Verbeelding

Voor de vormgeving van de verbeelding geldt een aantal uitgangspunten. Zo worden de kaarten in kleur opgezet, waarbij de kleuren worden ondersteund met een letteraanduiding. De kleuren en letters zijn afgestemd op de kleur en letteraanduiding in de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2012 (SVBP 2012).
In de regels wordt slechts voor een deel gebruik gemaakt van de traditionele bestemmingen. De regels voor activiteiten zijn opgenomen met de bestemming uit de hoofdgroep Overig. Dat resulteert in een stapeling van bestemmingen en op de digitale verbeelding een grijze kleur. Uitgangspunt blijft wel dat bij een klik op de digitale verbeelding alle regels voor die locatie raadpleegbaar zijn. Ook hiermee wordt voorgesorteerd op het Digitaal Stelsel Omgevingswet dat uitgaat van eenzelfde benadering. Met het Chw bestemmingsplan is er al een goede basis voor het toekomstige omgevingsplan Hattem. Voor wat betreft de analoge verbeelding is wel zoveel als mogelijk aangesloten op de SVBP 2012.

8.4 Planregels

8.4.1 Inhoud en opzet

Het Chw bestemmingsplan Buitengebied bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting (met bijbehorende bijlagen). De verbeelding en de regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide plandelen worden in onderlinge samenhang bezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld. De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt een belangrijk onderdeel en de onderbouwing van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het Chw bestemmingsplan.

8.4.2 Hoofdstuk 1 Begrippen en wijze van meten

In het eerste hoofdstuk zijn de begrippen en wijze van meten opgenomen die nodig zijn voor een goede uitleg van de regels. Een aantal begrippen is overgenomen uit de SVBP 2012, dit zijn de verplichte begrippen die in alle bestemmingsplannen worden opgenomen. Het overgrote deel uit de bestemmingsplannen van de gemeente Hattem en een aantal nieuwe die voortvloeien uit de regels voor het Chw bestemmingsplan of specifieke beleidsuitgangspunten voor het buitengebied.

8.4.3 Hoofdstuk 2 Ambities en functietoedeling

In dit hoofdstuk zijn de ambities per deelgebied van het Buitengebied (Poldergebied, Kernrand en Bosgebied) verwoord. Ook worden de functies die passend zijn en onder voorwaarden worden toegestaan in de deelgebieden beschreven. Eventuele nieuwe ontwikkelingen worden ook aan de beschreven ambities en functietoedeling getoetst.

8.4.4 Hoofdstuk 3 Gebruiksactiviteiten

Voor alle functies in het buitengebied zijn bestemmingen opgenomen waarin de toegestane en niet toegestane gebruiksactiviteiten staan benoemd. De basis hiervoor zijn de bestemmingen uit het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied uit 2007.

Algemene gebruiksregels

In Artikel 42 zijn de algemene gebruiksregels opgenomen die voor (nagenoeg) het hele plangebied van toepassing zijn. De basis is het bestaande gebruik, zolang dat legaal is mag dat worden voortgezet.

- Bij bestaande en nog te bouwen woningen zijn functies zoals aan huis verbonden beroep of bedrijf en bed & breakfast toegestaan. Voor B&B is een omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit nodig, de functies mag wel, maar bij de vergunningaanvraag wordt getoetst of aan de voorwaarden kan worden voldaan, hiervoor is ook een stikstofregel opgenomen die inhoudt dat er geen sprake mag zijn van een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de bestaande situatie vanaf het betreffende perceel op de maatgevende voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.
- Ondergeschikte voorzieningen zijn toegestaan, tenzij die in de regels in de overige artikelen van Artikel 6 zijn uitgesloten.
- Bepaald gebruik is expliciet niet toegestaan, tenzij het past in de gebruiksregels in de overige artikelen van Artikel 6.
- Met een omgevingsvergunning kan een woning worden gesplitst of omgezet worden als wordt voldaan aan de voorwaarden.

Gebiedsoverstijgende gebruiksregels

In de artikelen 7, 8, 9 en 10 zijn gebiedsoverstijgende gebruiksactiviteiten opgenomen. Het gaat hier om de hogedrukgasleiding, de hoogspanningsverbinding en de rioolpersleiding die door het gebied lopen. De waterkering bij de IJssel valt deels in het plangebied.

Gebruiksactiviteiten per functie

- **Artikel 12 Agrarisch (gebruiksactiviteit)**
  Dit betreft de onbebouwde gronden in het agrarisch gebied. Het gaat om het open polderlandschap, de Enk en een paar in het Bosgebied verspreid liggende agrarische percelen. Van belang is dat het agrarisch gebied in het Poldergebied het open karakter behoudt. Het gaat om gronden die bedrijfsmatig in gebruik zijn, maar het kunnen ook weilanden bij woningen zijn (voor hobbymatig gebruik) en bij een manege.
- Artikel 13 Agrarisch - Bedrijf (gebruiksactiviteit) en Artikel 15 Agrarisch - Loonbedrijf (gebruiksactiviteit)
  De agrarische bedrijven in het buitengebied zijn voorzien van deze bestemming. Het betreft één intensieve veehouderij aan de Ierstweg 2, de overige agrarische bedrijven zien op veeteelt en akkerbouw. Het aantal agrarische bedrijven is een stuk kleiner dan in het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007. Vanwege de stikstofproblematiek en de conclusies uit het MER mag een akkerbouwbedrijf niet worden

aangepast naar veeteelt. Nieuwe intensieve veehouderijen zijn sowieso niet toegestaan. Bij agrarische bedrijven zijn nevenactiviteiten, zoals verkoop van streekproducten, kleinschalig kampeerterrein en paardrijbakken toegestaan. Op twee plekken in het Poldergebied is een loonbedrijf aanwezig, daar waar deze functie plaatsvindt naast het agrarisch bedrijf is deze aangeduid. Waar alleen sprake is van een loonbedrijf heeft deze een eigen bestemming.

- Artikel 14 Agrarisch - Landschapstuin (gebruiksactiviteit)
  Gronden die eerst agrarisch in gebruik waren, maar in het nieuwe plan meer een verlengstuk zijn van de tuin bij woningen heten Landschapstuin. Gebouwen (zoals de woning en bijgebouwen) zijn hier niet toegestaan maar het gebruik als boomgaard bijvoorbeeld wel.
- Artikel 16 Bedrijf (gebruiksactiviteit), Artikel 17 Bedrijf - Nutsvoorziening (gebruiksactiviteit), Artikel 18 Bedrijventerrein (gebruiksactiviteit) en Artikel 20 Detailhandel - Tuincentrum (gebruiksactiviteit)
  De bedrijven in het buitengebied hebben een bedrijfsbestemming gekregen. Naast de bestaande bedrijven zijn bedrijven t/m categorie 2 toegestaan, deze zijn passend in een landelijk gebied en nabij woningen. Kwekerij Souman heeft de bestemming Bedrijventerrein, net zoals in het hiervoor geldende bestemmingsplan en aansluitend op Bedrijvenpark H2O. De regelingen van Kwekerij Souman en tuincentrum Welkoop aan de overzijde van de Zuiderzeestraatweg sluiten zoveel mogelijk op elkaar aan. De gebruiksmogelijkheden zijn hierop afgestemd.
  Nutsvoorzieningen die groter zijn dan wat vergunningvrij overal mag zijn specifiek bestemd.
- Artikel 19 Bos (gebruiksactiviteit) en Artikel 27 Natuur (gebruiksactiviteit)
  De bossen in het buitengebied (voornamelijk de Veluwe) en een paar kleine natuurgebieden zijn bestemd als Bos en Natuur. Hier mag vooral wat er nu is, namelijk bos en natuur, er zijn geen wijzigingen in het gebruik voorzien. Als daar wel sprake van is, zijn de ontwikkelregels van toepassing waarbij wordt getoetst aan het Afwegingskader Buitengebied Hattem.
- Artikel 21 Gemengd - 1 (gebruiksactiviteit) en Artikel 22 Gemengd - 2 (gebruiksactiviteit)
  De initiatieven 8 en 26 zien op meerdere activiteiten, daarom is voor beide percelen een gemengde bestemming op maat opgenomen. De gebruiksactiviteiten, zoals beschreven in de paragrafen 6.2.6 en 6.2.21 zijn hierin opgenomen.
- Artikel 23 Horeca (gebruiksactiviteit)
  Er is één horecagelegenheid in het buitengebied, namelijk Herberg Molecaten midden in het bos en gelegen op Landgoed Molecaten.
- Artikel 24 Kantoor - 1 (gebruiksactiviteit) en Artikel 25 Kantoor - 2 (gebruiksactiviteit)
  Op een aantal locaties zijn kantoren gevestigd op percelen waar ook landhuizen staan. Op het recreatiepark Molecaten Park De Leemkule is ook een kantoor toegestaan, specifiek ten behoeve van de verblijfsrecreatie.
- Artikel 26 Maatschappelijk (gebruiksactiviteit), Artikel 28 Parkeerterrein (gebruiksactiviteit) en Artikel 29 Recreatie - Recreatiewoning (gebruiksactiviteit)
  Deze gebruiksactiviteiten zijn binnen andere bestemmingen toegestaan. Het gaat hier om maatschappelijke functie en het parkeerterrein in het bosgebied en de recreatiewoning bij een woning aan het Vijzelpad.
- Artikel 30 Recreatie - Verblijfsrecreatie 1 (gebruiksactiviteit) en Artikel 31 Recreatie - Verblijfsrecreatie 2 (gebruiksactiviteit)
  De verblijfsrecreatie in het buitengebied is gecentreerd op Molecaten Park de Leemkule. Midden in het bos is een groepsaccommodatie, een camping met stacaravans en recreatiewoningen. Er zijn maximaal drie bedrijfswoningen toegestaan. Permanente bewoning van de gebouwen, met uitzondering van de bedrijfswoningen, is niet toegestaan.

- Artikel 32 Sport - Manege (gebruiksactiviteit)
  De manege aan de Groeneweg is bestemd als Manege.
- Artikel 33 Verkeer (gebruiksactiviteit), Artikel 34 Verkeer - Railverkeer (gebruiksactiviteit) en Artikel 35 Water (gebruiksactiviteit)
  Het gaat hier om de openbare gebieden in het buitengebied, zoals de wegen (A28, A50 en N50, de Zuiderzeestraatweg en de overige lokale wegen), de spoorwegen (Hanzelijn en Veluwelijn) en de waterlopen.
- Artikel 36 Wonen (gebruiksactiviteit)
  De woningen in het buitengebied zijn voorzien van de bestemming Wonen. Dat geldt ook voor verschillende voormalige agrarische bedrijven. Daar waar sprake is van functieverandering zijn extra woningen toegestaan. Het bestaande aantal woningen is in ieder geval toegestaan (voor zover legaal). Nieuwe woningen zijn mogelijk, een deel daarvan is al bestemd met dit plan, een aantal kan later nog toegevoegd worden. Hiervoor zal dan een vergunningaanvraag moeten worden ingediend en worden getoetst aan de ontwikkelregels in dit plan en het Afwegingskader Buitengebied Hattem.

Ontwikkelregels

- In het buitengebied zijn, behalve de bestaande functies en de bestemde initiatieven, na de vaststelling ook nog ontwikkelingen mogelijk. Hiervoor kan een omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit worden aangevraagd. Per deelgebied (Poldergebied Artikel 39, Kernrand Artikel 40 en Bosgebied Artikel 41) geldt een apart soort vergunningregime met bijbehorende beoordelingsregels. De nieuwe functies moeten passen binnen de regels die per deelgebied zijn opgenomen. Hierbij wordt ook getoetst aan de ambities per deelgebied die zijn opgenomen in Hoofdstuk 2.
- Participatie: In deze bepaling is het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak voor de ontwikkeling onder bewoners, gebruikers en eigenaren in de directe omgeving van een initiatief vastgelegd.
- Kostenverhaal: in het Chw bestemmingsplan mag kostenverhaal worden uitgesteld tot het moment van de omgevingsvergunning. Dit systeem wordt uitgelegd in paragraaf 9.2.
- De wijze waarop ontwikkelingen worden getoetst en de werking van de beleidsregels in verhouding tot de regels van het Chw bestemmingsplan is nader uitgelegd in paragraaf 5.4.
- Een aantal initiatieven die wel is meegenomen in het plan, maar waarvoor nog niet voldoende informatie is aangeleverd of waarvoor het initiatief nog niet concreet genoeg is ook een vergunningstelsel opgenomen. De vergunningplicht voor de bestemmingsplanactiviteit staat in Artikel 38. Hiervoor gelden ook beoordelingsregels, maar de afweging of de functie op de betreffende locatie mogelijk is in het kader van dit plan al gemaakt.

8.4.5 Hoofdstuk 4 Bouwactiviteiten

Voor alle functies in het buitengebied zijn bestemmingen opgenomen waarin de toegestane en niet toegestane bouwactiviteiten staan benoemd. De basis hiervoor zijn de bestemmingen uit het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied uit 2007. In Artikel 42 zijn de algemene gebruiksregels opgenomen die voor (nagenoeg) het hele plangebied van toepassing zijn. Hierin zijn regels opgenomen die bij meerdere functies terugkomen en op deze manier niet steeds dubbel worden opgenomen bij de betreffende bestemming.

- bestaande, legale bouwwerken mogen blijven staan en indien nodig ook worden vervangen door nieuwe bouwwerken met dezelfde afmeting.
- voor bedrijfswoningen en woningen geldt een uniforme erfbebouwingsregeling voor aanbouwen,

uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen. Qua regeling is aangesloten op het bestemmingsplan Kom Hattem. Omdat het hier gaat om het buitengebied mag meer worden gebouwd, want de percelen zijn groter dan in de kom. 150 m^2 is toegestaan, met een afwijkingsmogelijkheid tot 200.

- voor andere bouwwerken, zoals erf- en terreinafscheidingen of een vlaggenmast, is ook een uniforme regeling opgenomen.
- de anti-dubbeltelregel is opgenomen naar aanleiding van de verplichting uit het Besluit ruimtelijke ordening. Deze regel houdt in dat een perceel niet twee keer mag worden gebruikt bij het bepalen van bijvoorbeeld een toegestane oppervlakte aan bijgebouwen. Dit voorkomt dat een perceel na een eventuele verkoop bij een ander perceel wordt gevoegd en op basis daarvan ineens meer mag worden gebouwd dan voorheen.
- de welstandsnota komt voor het plangebied van het Chw bestemmingsplan te vervallen. In plaats daarvan wordt het Ruimtelijk Afwegingskader vastgesteld, deel 2 van het Afwegingskader Buitengebied Hattem. Per deelgebied zijn hierin welstandsregels opgenomen waaraan bouwplannen worden getoetst.
- bouwwerken voor kleinschalige energiewinning en -opslag zijn toegestaan onder bepaalde voorwaarden toegestaan. Hieronder vallen zonnepanelen, warmtepompen en andere installaties, zoals windwokkels die ook op gebouwen mogen worden gebouwd. Veel hiervan zijn al vergunningvrij. Zonnepanelen kunnen ook op de grond worden gebouwd als dat op bouwwerken niet mogelijk is, maar niet op de onbebouwde bestemmingen, zoals Agrarisch en in natuurgebieden. Voorwaarde is dat deze goed landschappelijk worden ingepast.
- in het Chw bestemmingsplan mag kostenverhaal worden uitgesteld tot het moment van de omgevingsvergunning. Dit systeem wordt uitgelegd in paragraaf 9.2.
- voor meetverschillen en overschrijding van bouwgrenzen zijn ook algemene regels opgenomen.
- de parkeerregels zoals die hiervoor in het paraplubestemmingsplan parkeren waren opgenomen zijn overgenomen in dit plan.
- voor diverse bouwactiviteiten zijn afwijkingen opgenomen in het plan.

Gebiedsoverstijgende bouwregels

In de artikelen 43, 44, 45, 46, 47, 48 en 49 zijn gebiedsoverstijgende bouwactiviteiten opgenomen. Het gaat hier om de hogedrukgasleiding, de hoogspanningsverbinding en de rioolpersleiding die door het gebied lopen. De waterkering bij de IJssel valt deels in het plangebied. Daarnaast zijn er twee vrijwaringszones: voor de dijk en het straalpad. Voor de bescherming van archeologische waarden gelden er beperkingen aan het bouwen. Voor een deel van het gebied gelden beperkingen voor bouwactiviteiten vanaf 50 m^2 (Waarde - Archeologie 1 (bouwactiviteit), voor een ander deel vanaf 100 m^2 (Waarde - Archeologie 2 (bouwactiviteit)).

Bouwactiviteiten per functie

- **Artikel 50 Agrarisch (bouwactiviteit)**
  Slechts een paar bouwactiviteiten zijn in het agrarisch gebied toegestaan. Rondom agrarische bedrijven mogen kuilvoerplaten en sleufsilo's worden gebouwd, met uitzondering van de ecologische verbindingszone.
- Artikel 51 Agrarisch - Bedrijf (bouwactiviteit) en Artikel 53 Agrarisch - Loonbedrijf (bouwactiviteit)
  De omvang van de bouwpercelen sluit aan op het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007. De bouwhoogte van bedrijfsgebouwen is vergroot naar 15 meter, dit sluiten beter aan op de wensen vanuit de agrarische sector.

- Artikel 52 Agrarisch - Landschapstuin (bouwactiviteit)
  Gebouwen (zoals de woning en bijgebouwen) zijn hier niet toegestaan. Alleen kleine bouwwerken.
- Artikel 54 Bedrijf (bouwactiviteit), Artikel 55 Bedrijf - Nutsvoorziening (bouwactiviteit), Artikel 56 Bedrijventerrein (bouwactiviteit) en Artikel 58 Detailhandel - Tuincentrum (bouwactiviteit)
  Voor de bedrijfsfuncties in het buitengebied gaat het grotendeels om bestaande bebouwing. Enige uitbreiding is nog wel mogelijk.
- Artikel 57 Bos (bouwactiviteit) en Artikel 64 Natuur (bouwactiviteit)
  In de Bos- en natuurgebieden in het buitengebied is qua bebouwing weinig toegestaan. Op sommige locaties is bestaande bebouwing aanwezig die voorzien is van een aanduiding. Het gaat om een werktuigenberging op Landgoed de Vuursteen, maatschappelijke voorzieningen in het Bosgebied en voorzieningen voor het nieuwe zonnepark in het Poldergebied. De bomen rondom de plas hebben de bestemming Bos.
- Artikel 59 Gemengd - 1 (bouwactiviteiten) en Artikel 60 Gemengd - 2 (bouwactiviteiten)
  Voor de gemengde bestemmingen zijn op maat gemaakte bouwregels die aansluiten bij de bestaande of de gewenste bebouwing op het perceel.
- Artikel 61 Horeca (bouwactiviteit)
  De maximale oppervlakte van de bebouwing is 450 m^2 en mag maximaal 10 meter hoog zijn.
- Artikel 65 Recreatie - Verblijfsrecreatie 1 (bouwactiviteit) en Artikel 66 Recreatie - Verblijfsrecreatie 2 (bouwactiviteit)
  Verspreid over het terrein is de bebouwing ten behoeve van het recreatiepark mogelijk. De locatie is niet vastgelegd. Wel de oppervlakte aan bebouwing en de maximale bouwhoogte.
- Artikel 67 Sport - Manege (bouwactiviteit)
  De de bebouwing is in totaal maximaal 3.050 m^2 en maximaal 10 meter hoog.
- Artikel 68 Verkeer (bouwactiviteit), Artikel 69 Verkeer - Railverkeer (bouwactiviteit) en Artikel 70 Water (bouwactiviteit)
  Bouwwerken ten behoeve van deze bestemmingen zijn toegestaan.
- Artikel 71 Wonen (bouwactiviteit)
  Voor wonen is een flexibele regeling opgenomen. Woningen mogen maximaal 200 m^2 worden met een maximale bouwhoogte van 11 meter. Voor de precieze vormgeving van de woningen zijn de beeldkwaliteitregels uit de algemene bouwregels van toepassing. De beeldkwaliteitregels zijn uitgewerkt in het Afwegingskader, deel 2 Ruimtelijk afwegingskader.

Ontwikkelregels

In het buitengebied zijn, behalve de bestaande functies en de bestemde initiatieven, na de vaststelling ook nog ontwikkelingen mogelijk, zie de ontwikkelregels voor gebruiksactiviteiten. Voordat voor deze ontwikkelingen gebouwd mag worden moet worden voldaan aan de ontwikkelregels voor bouwactiviteiten, deze regels zijn opgenomen in de artikelen 73 Omgevingsvergunning initiatieven (bouwactiviteit), 74 Nieuwe bouwactiviteiten Poldergebied, 75 Nieuwe bouwactiviteiten Kernrand en 76 Nieuwe bouwactiviteiten Bosgebied.

8.4.6 Hoofdstuk 5 Aanlegactiviteiten

Voor bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden in het buitengebied is een omgevingsvergunning nodig. Deze vergunningplichten zijn opgenomen in Hoofdstuk 5. Door het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van deze activiteiten kunnen ingrepen eerst worden beoordeeld op hun gevolgen voor de omgeving, voordat al dan niet toestemming wordt gegeven. De aanlegactiviteiten waar het om gaat zullen over het algemeen als doel hebben de externe productieomstandigheden ten behoeve van de landbouw te verbeteren. Het kan bijvoorbeeld gaan om de verkaveling of de bodemgeschiktheid. De verbeteringen kunnen door een individuele agrariër of bijvoorbeeld het waterschap worden aangebracht.
Bij vergunningplichtige werken kan het ook gaan om ingrepen die natuur- en landschapsontwikkeling als doel hebben (bijvoorbeeld de aanleg van een poel) of om ingrepen ten behoeve van de (recreatieve) infrastructuur (bijvoorbeeld de aanleg van een weg). Bij de vergunningplichten voor aanlegactiviteiten is aangesloten op het vergunningstelsel uit het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied 2007.

Normaal gebruik

Werkzaamheden die het normale onderhoud en beheer betreffen zijn niet vergunningplichtig. Ook voor werkzaamheden op het agrarisch bouwperceel geldt geen vereiste van een omgevingsvergunning. Het is wel van belang dat andere regelingen zich niet verzetten tegen een ingreep, zoals bijvoorbeeld een beheerovereenkomst. Hieronder zijn voorbeelden opgenomen van werkzaamheden die in principe niet vergunningplichtig zijn.

Voorbeelden van normaal agrarisch gebruik

- maaien, beweiden en bemesten van grasland;
- verbeteren van het grasland door het scheuren van de grasmat en het direct opnieuw inzaaien;
- ploegen en cultiveren van bouwland;
- verbouwen van akkerbouwgewassen, zoals maïs in wisselteelt;
- maaien en schonen van sloot en slootkant;
- het aanleggen van wegen ter directe ontsluiting van een agrarisch bouwperceel.

Voorbeelden van normaal landschapsonderhoud

- periodiek uitdunnen en snoeien van houtwal of singel;
- knotten van bomen;
- opvullen van open plekken in houtwal of singel.

Voorbeelden van normaal bosbeheer

- uitdunnen;
- verwijderen van dode bomen;
- begaanbaar maken van een bestaand pad;
- aanplanten van nieuwe bomen.

Vergunningplichtige werken

Werkzaamheden die wel vergunningplichtig zijn, zijn in vergelijking met normale onderhoudswerkzaamheden zwaarder van aard. Ze vinden doorgaans minder frequent plaats, soms zelfs eenmalig. Deze ingrepen kunnen

aanzienlijke gevolgen hebben voor de waarden van natuur en landschap. Ook kunnen dergelijke ingrepen de belangen van agrariërs of omwonenden schaden. Daarom is het noodzakelijk de gevolgen van de ingreep te beoordelen en dient de uitvoerder ervan een aanlegvergunning aan te vragen. De afwegingscriteria voor de toetsing van een aanvraag komen in de volgende paragraaf aan de orde.

Na beoordeling van een aanvraag zijn er drie mogelijkheden:

1. **De ingreep is zonder meer toegestaan**
   Het is te verwachten dat door de geplande ingreep geen beïnvloeding van waarden en/of belangen plaatsvindt. De vergunning kan verleend worden.
2. **De ingreep is onder voorwaarden toegestaan**
   Het is te verwachten dat waarden en/of belangen in bepaalde mate worden beïnvloed, wanneer een ingreep wordt uitgevoerd. Om aantasting te voorkomen, kunnen voorwaarden gesteld worden. Het kan gaan om voorwaarden met betrekking de locatie, de omvang, de aard of de periode van de geplande ingreep, alsmede de mogelijkheden voor compensatie.
3. **De ingreep is niet toegestaan**
   De geplande ingreep tast waarden en/of belangen in belangrijke mate aan. Er kunnen geen nadere voorwaarden worden gesteld.

In de regels van dit plan is voor bepaalde gebieden het verrichten van met name genoemde aanlegactiviteiten aan een omgevingsvergunning gebonden.

8.4.7 Hoofdstuk 6 Hogere grenswaarden

Artikel 7c lid 9 van het Besluit uitvoering Crisis- en Herstelwet biedt de mogelijkheid om een besluit tot het vaststellen van hogere grenswaarden voor industrie- en/of wegverkeerslawaai op te nemen in het Chw bestemmingsplan in plaats van het nemen van aparte hogere waardenbesluiten.

Waar ter hoogte van geprojecteerde woningen een geluidbelasting optreedt van meer dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB, maar minder dan 53 dB, wordt met het Chw bestemmingsplan een hogere grenswaarde vastgesteld. Voor de gebieden waar mogelijkheden zijn voor nieuwe woningen, maar waar op voorhand nog niet bekend is of en waar die woningen worden gerealiseerd zijn deelgebieden op de verbeelding weergegeven, dit betreft de gebiedsaanduidingen 'overige zone - deelgebied hogere grenswaarde 1' tot en met 'overige zone - deelgebied hogere grenswaarde 16'.
Daar waar voor nieuwe woningen het niet mogelijk is om een hogere waarde vast te stellen op grond van de Wet geluidhinder, wordt met toepassing van de Interimwet-stad-en-milieubenadering een hogere grenswaarde dan is toegestaan op grond van de Wet geluidhinder vastgesteld. Deze percelen zijn opgenomen in Artikel 88. De onderbouwing hiervan is opgenomen in paragraaf 7.5 van deze toelichting.

8.4.8 Hoofdstuk 7 Overgangs- en slotregels

Het overgangsrecht en de naam van het Chw bestemmingsplan zijn opgenomen in dit hoofdstuk. Bij de inhoud van het overgangsrecht is aangesloten op de tekst die is opgenomen in de artikelen 3.2.1 en 3.2.2 van het Besluit ruimtelijke ordening. Op basis van deze artikelen moet het overgangsrecht overeenkomstig worden opgenomen in een bestemmingsplan.

Hoofdstuk 9 Economische uitvoerbaarheiden kostenverhaal

9.1 Economische uitvoerbaarheid

Het Chw bestemmingsplan Buitengebied heeft een looptijd van 20 jaar. Deels is het een conserverend bestemmingsplan waarbij de rechten van het hiervoor geldende bestemmingsplan Buitengebied uit 2007 zoveel mogelijk zijn overgenomen. Er zijn ook bepaalde perceelsgewijze verruimingen opgenomen, deels met vergunning. Hierdoor is niet voor elke kleine wijziging van gebruik een omgevingsvergunning nodig. De ontwikkelingen in het gebied zijn initiatieven van bewoners van (het buitengebied van) Hattem. De kosten die daarmee gepaard gaan zijn ook voor de initiatiefnemers zelf. Dat geldt ook voor eventuele toekomstige ontwikkelingen waarvoor een omgevingsvergunning voor een bestemmingsplanactiviteit nodig is en waarbij een aanvraag wordt getoetst aan de Beleidsregel Afwegingskader Buitengebied Hattem.

9.2 Kostenverhaal

Wettelijke verplichting voor het opstellen van een exploitatieplan

Artikel 6.12 lid 2 Wet ruimtelijke ordening (hierna: 'Wro') bepaalt dat de gemeenteraad, als er sprake is van één of meerdere aangewezen bouwplannen, verplicht is een exploitatieplan vast te stellen indien:

1. het verhaal van kosten van grondexploitatie niet anderszins is verzekerd;
2. het bepalen van een tijdvak of fasering als bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, onder c 4°, respectievelijk 5° Wro noodzakelijk is;
3. het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels als bedoeld in artikel 6.13, tweede lid, respectievelijk b, c of d Wro noodzakelijk is.

Binnen het plangebied zijn percelen in eigendom bij verschillende particuliere eigenaren waarmee de gemeente nog geen anterieure overeenkomst van grondexploitatie heeft gesloten. In het Chw bestemmingsplan worden voor die gronden bouwplannen mogelijk gemaakt die in het geldende bestemmingsplan niet mogelijk zijn en op dat moment dient kostenverhaal plaats te vinden bij de afgifte van een omgevingsvergunning. In feite ontstaat daardoor de plicht voor de gemeente om gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan tevens een exploitatieplan vast te stellen. Om het Chw bestemmingsplan direct na vaststelling rechtskracht te kunnen geven dient de procedure voor de vaststelling van het exploitatieplan gelijk op te lopen met de vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan vanaf het moment dat het ontwerpbestemmingsplan ter visie wordt gelegd.

Doorschuiven van de wettelijke verplichting voor het opstellen van een exploitatieplan

Om te kunnen anticiperen (en te experimenteren) met de mogelijkheden van de Omgevingswet is op basis van artikel 7c, lid 10, van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet de mogelijkheid voor de gemeente gecreëerd om het opstellen van een exploitatieplan uit te stellen tot het moment van het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen, waarvoor het kostenverhaal niet anderszins verzekerd is. Dit betekent dat er bij de vaststelling van het Chw bestemmingsplan geen exploitatieplan behoeft te zijn. Dat moment mag worden uitgesteld/doorgeschoven naar het moment van de afgifte van de eerste omgevingsvergunning, indien er op het moment van aanvraag omgevingsvergunning geen anterieure overeenkomst is gesloten met de

betreffende grondeigenaar. Voor dit Chw bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van deze 'doorschuif-faciliteit'. Het kostenverhaal vindt plaats op het moment dat de omgevingsvergunning voor het bouwen voor een bouwplan wordt aangevraagd. De insteek is om met initiatiefnemers op dat moment anterieure overeenkomsten te sluiten op basis waarvan het kostenverhaal anderszins verzekerd is.

Hoofdstuk 10 Maatschappelijke uitvoerbaarheiden handhaving

10.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

10.1.1 Participatietraject

Bij de totstandkoming van dit Chw bestemmingsplan heeft de gemeente vanaf de start in 2017 een uitgebreid participatietraject doorlopen. De gemeente Hattem heeft op een voor haar nieuwe wijze participatie ingevuld voor het plan. Op basis van de participatiecode, vastgesteld door de gemeenteraad in 2017, is er voor het eerst gewerkt met een werkgroep participatie. Deze werkgroep participatie bestond uit inwoners van Hattem en uit medewerkers van de gemeente Hattem. Samen keken zij naar een passende toepassing van participatie bij het opstellen van een Chw bestemmingsplan Buitengebied. Een dubbele uitdaging, want ook het opstellen van een dergelijk plan was nieuw voor de gemeente. De werkgroep participatie hield zich met name bezig met de vragen op welke trede van de participatieladder participatie moest plaats vinden en welke belangen en bijbehorende belanghebbenden uitgenodigd moesten worden in het traject.

De resultaten van de eerste fase zijn opgenomen in het Participatieverslag van 21 juni 2018, zoals opgenomen in Bijlage 19. Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd (algemeen en in kleinere groepen met ketenpartners en organisaties) en gesprekken met initiatiefnemers in het buitengebied. Op 2 juli 2019 vond weer een participatiebijeenkomst plaats. Tijdens deze avond konden bezoekers kennis maken met verschillende initiatieven en gingen zij met elkaar in gesprek over thema's als wonen, zorg en welzijn, energie, recreatie en landbouw. De aanwezigen hebben het verslag van 2 juli ontvangen. Alle personen waarvan de gemeente de contactgegevens heeft ontvangen tijdens het traject zijn gedurende het proces geïnformeerd over de voortgang. Onder andere door middel van een nieuwsbrief.

Op 2 en 8 september 2020 is opnieuw met ketenpartners, organisaties en medewerkers van de gemeente gesproken over het plan en in het bijzonder het concept-Afwegingskader. De input is gebruikt om verder invulling te geven aan het Afwegingskader en de thema's in het mengpaneel.

Met LTO Noord is naar aanleiding van de gesprekken in september en november 2020 en april 2021 overleg

gevoerd over de agrarische bestemmingen in het buitengebied en de gevolgen voor de stikstofberekeningen. Naar aanleiding van het gesprek in november is een inventarisatie uitgevoerd van de agrarische bedrijven in het plangebied. Op basis daarvan zijn gesprekken gevoerd met de eigenaren of de agrarische bestemming nog passend is (indien het nog een actief agrarisch bedrijf betreft) of dat een andere bestemming, zoals wonen, beter aansluit op de huidige situatie. Voor een aantal percelen is gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot functieverandering. Dat houdt bijvoorbeeld in dat de huidige schuren worden gesloopt en in plaats daarvan mogen 1 of meerdere nieuwe woningen worden gebouwd. Het aantal agrarische bestemmingen is ten opzichte van het bestemmingsplan Buitengebied 2007 behoorlijk verkleind. Voor de overgebleven agrarische bestemmingen is een stikstofberekening uitgevoerd, deze is opgenomen als Bijlage 14 en beschreven in paragraaf 7.4.2.1.
Het Chw bestemmingsplan maakt de functieverandering naar wonen mogelijk. Deels betreft het concrete initiatieven waarvoor een onderbouwing is aangeleverd en waarvoor een woonbestemming is opgenomen, zie ook de beschrijving van de initiatieven in paragraaf 6.2. Voor de minder concrete initiatieven geldt dat voor de uitwerking nog een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. De agrarische bestemming is voor die gevallen wel alvast gewijzigd naar een woonbestemming.

10.1.2 Initiatieven

Vanaf 2017 zijn gesprekken gevoerd met initiatiefnemers in het buitengebied. De eerste resultaten daarvan zijn opgenomen in het Participatieverslag uit 2018, zie Bijlage 19. Daarmee was het proces nog niet afgerond. Doorlopend in het proces, tot aan de terinzagelegging van dit ontwerp Chw bestemmingsplan, is gesproken met initiatiefnemers. Dit heeft tot in de zomer van 2021 nog geleid tot nieuwe initiatieven. Al deze initiatieven zijn beoordeeld op grond van het plan en het Afwegingskader. Hoe de initiatieven in het plan zijn opgenomen is beschreven in paragraaf 6.2. Een aantal initiatieven is komen te vervallen en aan een enkele is geen medewerking verleend. De initiatiefnemers zijn hiervan op de hoogte gesteld en daarbij is aangegeven waarom de betreffende ontwikkeling niet in het plan is opgenomen. De terinzagelegging van het ontwerp Chw bestemmingsplan betekent niet dat nieuwe initiatieven niet meer mogelijk zijn en dat daarmee dit proces is afgerond. Het plan biedt de mogelijkheid om ook later nog aanvragen in te dienen. De ontwikkelingsregels (opgenomen in Hoofdstuk 3 en Hoofdstuk 4 van de regels) maken het mogelijk dat aanvragen worden ingediend. Deze moeten dan voldoen aan de regels van dit plan en ze worden daarnaast beoordeeld aan de hand van het Afwegingskader Buitengebied Hattem. Deze initiatieven doorlopen dan nog een apart vergunningtraject.

Onderdeel van het traject was dat initiatiefnemers ook zelf een participatietraject hebben doorlopen met de omgeving van hun initiatief. Dit sluit aan op het gedachtegoed van de Omgevingswet, niet alleen de gemeente probeert draagvlak te krijgen voor plannen en projecten, die rol is er ook voor initiatiefnemers. Tijdens het hele traject zijn initiatiefnemers hierop gewezen. Dit heeft ertoe geleid dat bewoners in de directe omgeving al in het voortraject op de hoogte zijn gesteld van ontwikkelingen in de buurt. Uiteraard staat het een ieder vrij alsnog een zienswijze in te dienen op de ontwerpstukken, maar in sommige gevallen heeft de input van omwonenden al geleid tot aanpassing van de plannen. Ook voor toekomstige initiatieven geldt een zogenaamde participatieplicht, dit is expliciet in de ontwikkelregels van het plan opgenomen.

10.1.3 Bijeenkomsten gemeenteraad

Tijdens verschillende bijeenkomsten is de gemeenteraad bijgepraat over de voortgang en de inhoud van het Chw bestemmingsplan en het Afwegingskader en de wijze waarop het participatietraject wordt doorlopen.

- 31 oktober 2018: de raadsleden zijn bijgepraat over het tot dan toe doorlopen participatietraject. Aan de

hand van casussen is nagedacht over de diverse thema's in het buitengebied.

- 27 mei 2019: in een gezamenlijke sessie over het Chw bestemmingsplan Buitengebied en de Omgevingsvisie is gesproken over de thema's wonen en energietransitie en de toepassing van de participatieladder in beide trajecten.

- 1 juli 2020: tijdens deze sessie zijn de commissie- en raadsleden op de hoogte gebracht van de stand van zaken van het Chw bestemmingsplan, het MER en de eerste contouren van het Afwegingskader.
- 28 september 2020: door de commissie- en raadsleden is geoefend met het systeem van het Afwegingskader en het toetsen van initiatieven hieraan.
- 25 januari 2021: terugkoppeling van de acties na de sessie in september 2020 en inzoomen op het aspect geluid. De raad is bijgepraat over hoe het proces met de initiatieven in het buitengebied was doorlopen.

Na deze sessies is het Afwegingskader verder verfijnd, de input van de commissie- en raadsleden is hierin meegenomen. In het Afwegingskader zijn de onderwerpen van de verschillende schuifjes van het mengpaneel nader omschreven, zie voor de uitleg hiervan ook paragraaf 5.4.

10.1.4 Concept Chw bestemmingsplan

Begin juli 2021 is het concept van dit Chw bestemmingsplan en het concept-Afwegingskader besproken met initiatiefnemers, ketenpartners, organisaties, inwoners, college, raadsleden en medewerkers. Tijdens een aantal dagen kon men op afspraak overleggen met het projectteam van de gemeente. Al die input is gebruikt om het ontwerp Chw bestemmingsplan af te ronden en vanaf oktober 2021 in procedure te brengen.

10.1.5 Ontwerp Chw bestemmingsplan

Op 26 oktober 2021 heeft het college ingestemd met het ontwerp Chw bestemmingsplan en het planMER. Van 28 oktober tot en met 8 december 2021 heeft het plan, het Afwegingskader en het ontwerp ISM-besluit gedurende zes weken ter inzage gelegen. Een ieder kon een zienswijze indienen bij de gemeenteraad die uiteindelijk moet besluiten over de vaststelling van het Chw bestemmingsplan. De procedure van het Chw bestemmingsplan en het ISM-besluit worden gecoördineerd. De raad van Hattem heeft de coördinatieregeling op 26 april 2021 van toepassing verklaard op deze procedures. Dit houdt in dat de besluiten tegelijk als ontwerp ter inzage zijn gelegd, op hetzelfde moment hierover wordt besloten door de raad en er één beroepsprocedure is.

10.1.6 Proces na eerste ontwerp Chw bestemmingsplan

Op het ontwerp Chw bestemmingsplan zijn in totaal 38 zienswijzen ingediend. Deze zijn samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie. De reactienota zienswijzen (versie 13 oktober 2022) is opgenomen als bijlage 20. De wijzigingen die in de reactienota zijn opgenomen zijn verwerkt in het plan. Naar aanleiding van zienswijze 38 is initiatief 56 in het plan opgenomen. Daarnaast is er nog een aantal wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van opmerkingen vanuit de raad. Het traject met de raad wordt hierna beschreven.

De Omgevingsvisie is op 7 maart 2022 vastgesteld. De vastgestelde visie heeft, naast de ingediende zienswijzen op het Chw bestemmingsplan Buitengebied, en diverse besprekingen met de gemeenteraad, aanleiding gegeven om het Afwegingskader aan te scherpen. Ook heeft de gemeente in dat kader een stedenbouwkundig/landschappelijk advies laten uitbrengen om de Omgevingsvisie en het Chw bestemmingsplan Buitengebied en het Afwegingskader beter op elkaar af te stemmen. Dit met het accent op het Kernrandgebied. In dit advies is gekeken naar de mate waarin het Afwegingskader het behoud van de landschappelijke kwaliteiten en het karakter van het Kernrandgebied voldoende borgt.
Op plaatsen waar het Afwegingskader nieuwe ontwikkelingen met bebouwing toelaat, kan dit ten koste gaan van de landschappelijke kwaliteiten, met name de waardevolle doorkijkjes en kan bebouwing leiden tot aaneengesloten linten. Naar aanleiding van het advies en dat wat diverse indieners van zienswijzen hebben aangevoerd zijn in het Afwegingskader op meer plaatsen (dan zoals opgenomen in het eerste ontwerp dat ter inzage heeft gelegen) in het Kernrandgebied de bestaande open ruimten tussen bestaande gebouwen beschermd.

Tijdens dit traject zijn meerdere informatiebijeenkomsten met college en raad geweest. Ook was er eind augustus een fietsexcursie met de commissie ARZ/gemeenteraad. Vervolgens is het plan besproken tijdens een themasessie en andere vergaringen van de raadscommissie ARZ. Daarnaast zijn schriftelijke vragen en voorstellen van de raad beantwoord. Tijdens deze hele periode zijn de initiatiefnemers regelmatig op de hoogte gebracht van de stand van zaken van het plan. Ook zijn er persoonlijke gesprekken geweest met alle initiatiefnemers waarvan de initiatieven in het tweede ontwerp Chw bestemmingsplan zijn gewijzigd of zijn komen te vervallen. De initiatieven die zijn vervallen betreffen: 1, 11, 34, 45, 47, 49, 54 en 55.

Het college heeft besloten om het Chw bestemmingsplan met bijbehorende stukken opnieuw ter inzage te leggen als ontwerp. De nieuwe terinzagelegging acht het college noodzakelijk vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid en duidelijkheid in de aanloop naar vaststelling van het Chw bestemmingsplan Buitengebied. Dit vanwege het grote aantal voorstellen voor correcties en aanpassingen die naar aanleiding van de zienswijzen, besprekingen met de gemeenteraad en gesprekken met initiatiefnemers is geformuleerd. Strikt juridisch gezien

is een hernieuwde tervisielegging niet noodzakelijk, omdat het Chw bestemmingsplan Buitengebied in de kern niet is aangetast.

Een ieder wordt dus voor de tweede keer in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op het plan, het planMER, het Afwegingskader en het ontwerp ISM-besluit. De eerdere zienswijzen zijn, zoals hiervoor aangegeven, voorzien van een gemeentelijke reactie en hebben al geleid tot diverse aanpassingen in het Chw bestemmingsplan en het Afwegingskader. Ook diegenen die eerder een zienswijze hebben ingediend kunnen dat bij de tweede terinzagelegging uiteraard weer doen.

10.2 Handhaving

De gemeentelijke overheid is verantwoordelijk voor de handhaving van het bestemmingsplan. Het doel is om situaties die in strijd zijn met de voorschriften tegen te gaan. Handhaving omvat verschillende activiteiten. Zo zal controle en toezicht plaats moeten vinden om te constateren of er overtredingen bestaan. Vervolgens zal in veel gevallen getracht worden om met overleg een einde te maken aan de overtreding. Als dit niet lukt, zullen specifieke handhavingmiddelen worden toegepast zoals bestuursdwang. Het legaliseren van een overtreding of het gedogen van een overtreding valt niet onder handhaving.

10.2.1 Preventieve handhaving

Preventieve handhaving heeft als doel om op voorhand overtreding van het Chw bestemmingsplan te voorkomen. Voor een doelmatige handhaving van een actueel bestemmingsplan dient aan een aantal (algemene) voorwaarden voldaan te worden:

1. *Voorlichting*
   Duidelijkheid verschaffen over de inhoud en de doelstellingen van het bestemmingsplan. Voorlichting heeft een groter effect wanneer per doelgroep de nadruk wordt gelegd op specifieke facetten uit het bestemmingsplan. Bijvoorbeeld door middel van het opstellen van een folder voor de agrariërs kan het draagvlak voor het bestemmingsplan vergroot worden. In de folder kan in algemene zin worden aangegeven wat het bestemmingsplan voor de agrariërs betekent. Ook kan vermeld worden welke activiteiten aan een omgevingsvergunning voor aanlegactiviteiten zijn gebonden. Voor vragen en inlichtingen kan de naam van een contactpersoon worden vermeld.
2. *Klachtenregistratie*
   Door toepassing van een (geautomatiseerd) klachtenregistratiesysteem kunnen de binnengekomen klachten worden geregistreerd. Bijvoorbeeld door het halfjaarlijks opstellen van een trendrapport kan inzicht verschaft worden hoe vaak een bepaald soort klacht worden.
3. *Toezicht*
   Structurele controle in het veld heeft consequenties voor de inzet van personeel. Er zal tijd beschikbaar moeten worden gesteld voor regelmatige controles in het buitengebied. In dit kader kan een afstemming tussen ruimtelijke ordenings- en milieucontroles mogelijk worden gemaakt door het geïntegreerd opstellen van een handhavingprogramma. De buitendienst ambtenaar dient herkenbaar te zijn, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van speciale kleding of een auto met opschrift van de gemeente.
4. *Financiële maatregelen*
   Zoals de verplichting extra legeskosten te betalen als pas achteraf een vergunning wordt aangevraagd of het verbinden van legeskosten aan de afgifte van een gedoogbeschikking.
5. *Heldere lijn*

Door een eenduidige lijn te brengen in de gedragingen van de gemeente, kan het optreden tegen overtredingen gemakkelijker gemotiveerd worden. Er ontstaat meer draagvlak voor het bestemmingsplan, omdat op gelijke wijze tegen gelijke gevallen wordt opgetreden.

10.2.2 Repressieve handhaving

Handhaving kan plaatsvinden door publiekrechtelijk, privaatrechtelijk of strafrechtelijk optreden. Deze vormen van handhaving zijn repressief van karakter. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeente middelen heeft, waarmee zij naleving kan afdwingen of tegen normafwijkend gedrag correctief kan optreden. De repressieve handhavingsmiddelen worden hierna kort beschreven.

1. *Publiekrechtelijke handhaving*
   Deze vorm van handhaving bestaat uit het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een dwangsom. Bestuursdwang omvat het doen wegnemen of herstellen van hetgeen in strijd is met de te handhaven regels of verplichtingen die uit de regels volgen. Dit houdt meestal in, dat illegaal gebouwde bouwwerken worden afgebroken en illegaal gebruik van gronden en opstallen wordt beëindigd. Het kan ook gaan om het beletten van een overtreding; in dat geval heeft een aanzegging tot bestuursdwang een preventieve werking. Voordat tot bestuursdwang wordt overgegaan moet sprake zijn van een volledige belangenafweging van het belang van de overtreder tegen het openbare belang.
2. *Privaatrechtelijke handhaving*
   Een overheidsorgaan kan slechts in bepaalde gevallen privaatrechtelijk optreden in geval van een overtreding van een bestemmingsplan. Bij deze vorm van handhaving moet sprake zijn van een privaatrechtelijke relatie tussen de overheid en de burger. Dit kan het geval zijn doordat het overheidsorgaan eigenaar is van grond of gebouwen, als een privaatrechtelijke overeenkomst bestaat bij verkoop of erfpacht of als sprake is van een jegens de overheid onrechtmatige daad. Hierbij moet het belang van een overheidsorgaan geschaad worden; het enkel overtreden van een voorschrift is niet voldoende.